

12 august
2011

Nr. 131-133

Anul XVIII
(3927-3929)

MONITORUL OFICIAL

AL REPUBLICII MOLDOVA

moldpres

MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA este un produs protejat legal și dă dreptul MOLDPRES de a-i autoriza reproducerea ori crearea altor produse derivate numai de către abonați, potrivit contractului de abonament, cu obligația acestora de a-l folosi în limitele prevăzute de contract, de a nu-i distorsiona conținutul și de a menționa obligatoriu sursa „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Orice altă formă de utilizare a produsului în scopuri de multiplicare și difuzare este interzisă. MOLDPRES își rezervă dreptul de a lua măsurile necesare în cazurile în care nu se respectă prevederile legale de utilizare a produselor sale.

EDITOR: Agenția Informațională de Stat “Moldpres”

Director general Vladimir DARIE

Monitorul Oficial al Republicii Moldova

Redactor-șef Simion ROPOT

Editorul și redacția: 2012, Chișinău, str. Pușkin, 22, Casa Presei, et. 3.

Numărul de înregistrare 475. Certificat de înregistrare a mărcii nr. 12578.

Abonamentele se pot contracta la orice oficiu poștal. Indicele de abonare 21128. Tirajul total 5776.

Telefoane: Editorul 23-34-28, fax 23-26-98; Secretarul general de redacție: 23-44-41; e-mail: monitor@moldpres.md

Redactorii: 23-23-09; Anunțuri, publicitate: tel./fax 23-34-39; e-mail: mo@moldpres.md

Cont nr. 225139709, cod EXMMMD22436, BC “Eximbank-Gruppo Veneto Banca” S.A., filiala nr. 11.

Cont nr. 222472202165, cod BSOCMD2X722, BC “Banca Socială” S.A. interrațională.

Cont nr. 22516014983206, cod BECOMD2X609, Banca de Economii, filiala nr.1 Chișinău.

Chișinău, Agenția Informațională de Stat MOLDPRES.

Cod fiscal 1003600071952. Tiparul: Editura “Universul”, str. Vlaicu Pircălab, 45, mun. Chișinău. Comanda nr. 2872.

“Monitorul Oficial al Republicii Moldova” nu poartă răspundere pentru veridicitatea avizelor publicate.

Actele oficiale pot fi publicate în alte ediții periodice numai cu trimitere la “Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

PARTEA I

Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova, decrete ale Președintelui Republicii Moldova

396. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (nr. 242-VI, 3 august 2011).	7
397. Lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (nr. 126, 7 iulie 2011).	7
398. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (nr. 255-VI, 5 august 2011).	8
399. Lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (nr. 147, 15 iulie 2011).	8
400. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (nr. 256-VI, 5 august 2011).	9
401. Lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (nr. 148, 15 iulie 2011).	9
402. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 253-VI, 5 august 2011).	10
403. Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 151, 15 iulie 2011).	10
404. Decret pentru promulgarea Legii privind reintroducerea a 30 de filme (nr. 249-VI, 5 august 2011).	12
405. Lege privind reintroducerea a 30 de filme (nr. 152, 15 iulie 2011).	12
406. Decret pentru promulgarea Legii privind importul unui autovehicul (nr. 250-VI, 5 august 2011).	12
407. Lege privind importul unui autovehicul (nr. 156, 21 iulie 2011).	13
408. Decret pentru promulgarea Legii privind importul unui autovehicul (nr. 251-VI, 5 august 2011).	13
409. Lege privind importul unui autovehicul (nr. 157, 21 iulie 2011).	13
410. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea anexei la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (nr. 257-VI, 5 august 2011).	13
411. Lege pentru modificarea anexei la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (nr. 164, 22 iulie 2011).	13
412. Decret pentru promulgarea Legii privind importul unor dispozitive medicale (nr. 252-VI, 5 august 2011). ..	14
413. Lege privind importul unor dispozitive medicale (nr. 165, 22 iulie 2011).	14
414. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea anexei la Legea nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice (nr. 254-VI, 5 august 2011).	14
415. Lege pentru modificarea și completarea anexei la Legea nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice (nr. 166, 22 iulie 2011).	14
416. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea articolului 55 din Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar (nr. 258-VI, 5 august 2011).	15
417. Lege pentru modificarea articolului 55 din Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar (nr. 167, 22 iulie 2011).	15
418. Decret pentru promulgarea Legii privind importul unui autovehicul (nr. 248-VI, 5 august 2011).	15
419. Lege privind importul unui autovehicul (nr. 169, 22 iulie 2011).	15
420. Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Memorandumului de înțelegere între Guvernul Republicii Moldova și Consiliul Europei privind Oficiul Consiliului Europei în Chișinău și statutul legal al acestuia (nr. 259-VI, 5 august 2011). ..	15
421. Lege pentru ratificarea Memorandumului de înțelegere între Guvernul Republicii Moldova și Consiliul Europei privind Oficiul Consiliului Europei în Chișinău și statutul legal al acestuia (nr. 170, 28 iulie 2011).	16
422. Decret pentru promulgarea Legii privind ratificarea Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei referitor la operarea unor modificări în Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei privind recunoașterea reciprocă a drepturilor și reglementarea raporturilor de proprietate din 11 august 1994 (nr. 260-VI, 5 august 2011).	16
423. Lege privind ratificarea Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei referitor la operarea unor modificări în Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei privind recunoașterea reciprocă a drepturilor și reglementarea raporturilor de proprietate din 11 august 1994 (nr. 171, 28 iulie 2011).	16
424. Decret pentru promulgarea Legii privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „e-Transformare a Guvernării” (nr. 261-VI, 5 august 2011). ..	16
425. Lege privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „e-Transformare a Guvernării” (nr. 173, 28 iulie 2011).	17
426. Decret pentru promulgarea Legii privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială” (nr. 262-VI, 5 august 2011).	17
427. Lege privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială” (nr. 174, 28 iulie 2011).	17
428. Hotărâre cu privire la constituirea Comisiei speciale pentru modificarea și completarea cadrului legislativ privind procesul de descentralizare și consolidare a autonomiei locale (nr. 179, 28 iulie 2011).	17
429. Hotărâre privind modificarea componenței Consiliului de administrație al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar (nr. 182, 28 iulie 2011).	18
430. Decret privind redobândirea cetățeniei Republicii Moldova (nr. 243-VI, 3 august 2011).	18
431. Decret cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Memorandumului de înțelegere între Uniunea Europeană și Republica Moldova privind asocierea Republicii Moldova la cel de-al Șaptelea Program Cadru al Comunității Europene pentru cercetare, dezvoltare tehnologică și activități demonstrative (2007-2013) (nr. 244-VI, 3 august 2011).	18

432. Decret privind conferirea gradului special de general-maior al Serviciului de Protecție și Pază de Stat domnului Veaceslav DERMENJI (nr. 245-VI, 5 august 2011).	19
433. Decret privind conferirea titlului onorific „Artist al Poporului” domnului Victor STAHI (nr. 246-VI, 5 august 2011).	19
434. Decret privind numirea în funcție a unui judecător (nr. 247-VI, 5 august 2011).	19

Acte ale Curții de Conturi a Republicii Moldova

24. Hotărîre privind Raportul auditului bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public (nr. 24, 21 iulie 2011).	20
--	----

PARTEA II

Hotărîri ale Guvernului Republicii Moldova

664. Hotărîre cu privire la aprobarea Programului național privind constituirea rețelei ecologice naționale pentru anii 2011-2018 (nr. 593, 1 august 2011).	27
665. Hotărîre cu privire la aprobarea Cerințelor speciale pentru introducerea și circulația plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pe teritoriul Republicii Moldova (nr. 594, 2 august 2011).	37
666. Hotărîre cu privire la aprobarea unor măsuri de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod (nr. 596, 3 august 2011).	51
667. Hotărîre cu privire la finalizarea lucrărilor de reabilitare a drumului R20 Rezina-Orhei-Călărași (nr. 597, 8 august 2011).	58
668. Hotărîre cu privire la zilele de odihnă din luna august 2011 (nr. 599, 10 august 2011).	58
669. Hotărîre cu privire la pregătirea instituțiilor de învățămînt pentru anul de studii 2011-2012 (nr. 600, 10 august 2011). ..	58

PARTEA III

Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei

Acte ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al Republicii Moldova

1122. Ordin cu privire la executarea Deciziei Curții Supreme de Justiție din 22.06.2011 (dosar nr. 3r-1396/2011) (nr. 161, 26 iulie 2011).	60
--	----

Acte ale Serviciului Vamal al Republicii Moldova

1123. Ordin cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de vămuire la domiciliu (nr. 214-O, 1 august 2011).	61
--	----

Acte ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

1124. Decizie privind sistarea temporară a valabilității unor licențe și a dreptului de furnizare a serviciilor de comunicații electronice (nr. 196, 3 august 2011).	66
--	----

Acte ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

1125. Hotărîre pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (nr. 406, 25 februarie 2011).	67
1126. Hotărîre cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale (nr. 415, 25 mai 2011).	76

Acte ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

1127. Hotărîre cu privire la rezultatele controlului planificat privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A. (nr. 26/1, 7 iulie 2011).	105
1128. Hotărîre cu privire la aprobarea Concepției de integrare a Depozitarului Național de Valori Mobiliare al Moldovei în Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare (nr. 31/5, 28 iulie 2011).	107
1129. Hotărîre cu privire la modificarea Hotărîrii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 5/12 din 05.02.2009 (nr. 31/7, 28 iulie 2011).	109
1130. Hotărîre cu privire la modificarea Hotărîrii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 9/6 din 10.03.2011 (nr. 31/8, 28 iulie 2011).	109
1131. Hotărîre cu privire la înregistrarea prospectului ofertei publice de preluare obligatorie a valorilor mobiliare pe piața secundară a acțiunilor emise de Societatea pe acțiuni de deservire tehnică și metrologică a tehnicii medicale „Moldtehmed” (nr. 32/8, 4 august 2011).	110
1132. Hotărîre cu privire la înregistrări în Registrul de stat al valorilor mobiliare (nr. 32/13, 4 august 2011).	110
1133. Ordonanță cu privire la anularea suspendării operațiunilor la conturile bancare ale Asociației de Economii și Împrumut „CREDITE-CRIVA” (nr. 31/3-O, 28 iulie 2011).	111

PARTEA IV

Avize funcții publice vacante **Publicații ale agenților economici**

PARTEA V

Avize pierderi de acte

PARTEA I

Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova,
decrete ale Președintelui Republicii Moldova**396****D E C R E T****privind promulgarea Legii pentru modificarea
și completarea Codului contravențional al Republicii
Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii
Moldova,
Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă :

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 126 din 7 iulie 2011
pentru modificarea și completarea Codului contravențional al
Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

Nr. 242-VI. Chișinău, 3 august 2011.

397**L E G E****pentru modificarea și completarea Codului
contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI
din 24 octombrie 2008**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Codul contravențional al Republicii
Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul
Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu
modificările ulterioare, se modifică și se completează după
cum urmează:

1. La articolul 265, sancțiunea va avea următorul
cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități
convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la
300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei
juridice.”

2. La articolul 282:

în titlul articolului, cuvintele „comercializare a lor cu
amănuntul” se substituie cu cuvintele „comercializare a
acestora”;

după alineatul (2) se introduc alineatele (2¹) și (2²) cu
următorul cuprins:

„(2¹) Neînregistrarea articolelor din metale prețioase
și pietre prețioase în registrul de evidență a circulației
articolelor din metale prețioase și pietre prețioase, conform
modului stabilit de Guvern,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități
convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de
la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei
juridice.

(2²) Lipsa registrului de evidență a circulației articolelor
din metale prețioase și pietre prețioase

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități
convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de
la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei
juridice.”

alineatele (3) și (4) se abrogă;

la alineatul (5), cuvintele „cu amănuntul a” se exclud.

3. După articolul 291 se introduce articolul 291¹ cu
următorul cuprins:

„Articolul 291¹. Încălcarea legislației cu privire la
prevenirea și combaterea spălării
banilor și finanțării terorismului

Încălcarea legislației cu privire la prevenirea și com-
bateră spălării banilor și finanțării terorismului prin devierea
de la cerințele de identificare a persoanelor fizice sau
juridice și a beneficiarului efectiv ori prin neprezentarea de
către entitățile raportoare în termenele stabilite a informației
sau prezentarea informației incomplete sau eronate privind

activitățile și tranzacțiile suspecte, realizate sau în proces
de realizare cu o valoare ce depășește 500 de mii de lei,
indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură
operațiune sau prin mai multe operațiuni în decursul a 30
de zile calendaristice,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități
convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de
la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei
juridice.”

4. La articolul 295 alineatul (8), textele „de la 15 la
25 de unități convenționale” și „de la 50 la 70 de unități
convenționale” se substituie, respectiv, cu textele „de la
50 la 70 de unități convenționale” și „de la 150 la 300 de
unități convenționale”.

5. După articolul 313 se introduc articolele 313¹ și 313²
cu următorul cuprins:

„Articolul 313¹. Protecționismul

Protecționismul, adică sprijinul la soluționarea proble-
melor persoanelor fizice sau juridice neprevăzut de actele
normative, indiferent de motive, care nu conține elemente
de infracțiune, acordat în exercițiul funcțiunii de către
persoana care activează în cadrul unei autorități publice,
instituții publice, întreprinderi de stat sau municipale ori
în cadrul unei societăți comerciale cu capital majoritar de
stat, se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități
convenționale.

Articolul 313². Nedeclararea conflictului de interese

Nedeclararea conflictului de interese de către persoana
care activează în cadrul unei autorități publice, instituții
publice, întreprinderi de stat sau municipale ori în cadrul
unei societăți comerciale cu capital majoritar de stat
se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități
convenționale.”

6. Articolul 314 va avea următorul cuprins:

„Articolul 314. Tăinuirea unui act de corupție ori
a unui act conex acestuia sau
neluarea măsurilor de rigoare

Tăinuirea unui act de corupție ori a unui act conex
acestuia sau neluarea măsurilor de rigoare față de funcți-
onarii din subordine care au săvârșit astfel de acțiuni
se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de
unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de
răspundere.”

7. După articolul 330 se introduce articolul 330¹ cu
următorul cuprins:

„**Articolul 330**¹. Împiedicarea activității legitime a autorității de protecție a concurenței

(1) Prezentarea informației neautentice sau incomplete autorității de protecție a concurenței

se sancționează cu amendă de la 30 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Împiedicarea activității legitime a funcționarilor din cadrul autorității de protecție a concurenței, comisă prin neadmiterea controlului, împiedicarea accesului în încăperi ori pe teritoriu sau neprezentarea informației solicitate

se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

8. Articolul 364 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Prezentarea, producerea ori difuzarea publicității neonestе, neautentice, amорale sau a oricărei alte publicități ce contravine legii de către agenții de publicitate

se sancționează cu amendă de la 30 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu

funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

9. La articolul 400 alineatul (1), după cifrele „228–245,” se introduce cifra „265,” iar cifrele „354–365” se substituie cu textul „354–363, art. 364 alin. (1)–(5), art. 365”.

10. La articolul 401 alineatul (1), cifra „265,” se exclude, textul „art. 314, 315,” se substituie cu cifrele „313¹, 313², 314, 315,” iar textul „art. 277 alin. (2), (3), (6), art. 293, 295” se substituie cu textul „art. 265, art. 277 alin. (2), (3), (6), art. 291¹, 293, 295”.

11. La articolul 403 alineatul (1), textul „art. 287” se substituie cu textul „art. 265, 287”.

12. După articolul 404 se introduce articolul 404¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 404**¹. Autoritatea de protecție a concurenței

(1) Contravențiile prevăzute la art. 330¹ și la art. 364 alin. (6) se constată de către autoritatea de protecție a concurenței.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale persoanele împuternicite de autoritatea de protecție a concurenței.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 126. Chișinău, 7 iulie 2011.

398 D E C R E T **privind promulgarea Legii pentru modificarea** **și completarea Codului contravențional al Republicii** **Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 255-VI. Chișinău, 5 august 2011.

399 L E G E **pentru modificarea și completarea Codului** **contravențional al Republicii Moldova** **nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În titlul articolului 155 și la alineatul (1), cuvintele „a substanțelor radioactive,” se exclud.

2. Codul se completează cu articolul 155¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 155**¹. Încălcarea regulilor de desfășurare a activităților nucleare și radiologice

(1) Desfășurarea activităților nucleare și radiologice fără autorizație eliberată de Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Împiedicarea activității legitime a reprezentanților Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice prin neprezentarea informațiilor relevante

pentru control, prin neadmiterea la efectuarea controlului, precum și neexecutarea prescripțiilor sau nerespectarea condițiilor și limitelor stabilite în autorizația pentru activități nucleare și radiologice

se sancționează cu amendă de la 50 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Încadrarea în activitățile nucleare și radiologice a persoanelor care nu au pregătirea necesară sau care nu dispun de permis de exercitare valabil pentru aceste activități

se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Utilizarea instalațiilor nucleare și radiologice ce nu au fost verificate metrologic conform actelor normative

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 300 de

unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Tăinuirea cazurilor de depistare, de sustragere, de pierdere a surselor de radiații ionizante, a materialelor nucleare, de distrugere a integrității surselor radioactive sau neinformarea, în termen de 24 de ore, a Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice despre aceste fapte

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

3. La articolul 385 alineatul (2), cifrele „423” se substituie cu cifrele „423²”.

4. La articolul 393 litera d), cifrele „423¹” se substituie cu cifrele „423²”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nr. 147. Chișinău, 15 iulie 2011.

5. Codul se completează cu articolul 423² cu următorul cuprins:

„**Articolul 423².** Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice

(1) Contravențiile prevăzute la art. 155¹ se constată de către Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale inspectorul principal de stat în domeniul reglementării activităților nucleare și radiologice și adjunctul lui, colaboratorii Secției inspectorat din cadrul Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

Marian LUPU

400 D E C R E T **privind promulgarea Legii pentru modificarea** **și completarea Codului contravențional al Republicii** **Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 148 din 15 iulie

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 256-VI. Chișinău, 5 august 2011.

2011 pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008.

Marian LUPU

401 L E G E **pentru modificarea și completarea Codului** **contravențional al Republicii Moldova** **nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 263, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Desfășurarea activității în baza licenței de avocat, de notar, de executor judecătoresc, de mediator sau în baza patentei de întreprinzător fără a fi înregistrat ca plătitor de contribuții de asigurări sociale de stat în termen de 10 zile lucrătoare din momentul obținerii dreptului de a desfășura activitatea

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

2. Articolul 294 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 294.** Încălcarea regulilor de prezentare a declarațiilor privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a regulilor de folosire a codurilor personale de asigurări sociale

(1) Neprezentarea în termenul stabilit a declarațiilor privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii sau a declarațiilor privind evidența nominală a asiguraților, precum și a documentelor ce se referă la ținerea evidenței individuale,

se sancționează cu amendă de la 15 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Folosirea unui cod personal de asigurare socială străin sau fals, precum și neincluderea codului personal de asigurare socială în declarația privind evidența nominală a asiguraților

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

3. Codul se completează cu articolul 294¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 294¹.** Încălcarea normelor de calculare și de plată a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii

(1) Includerea de date false sau incomplete în declarațiile privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii sau în declarațiile privind evidența nominală a asiguraților

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Netransferarea, transferarea tardivă sau transferarea incompletă a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, pentru toate temeiurile și felurile de plăți la care, conform legislației, se calculează contribuțiile menționate,

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de

unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

4. La articolul 296, alineatele (1) și (2) se completează în final cu cuvintele „aplicată persoanei juridice”.

5. La articolul 349, alineatul (2) se completează în final cu

cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

6. La articolul 402 alineatul (1), cifrele „263,” se substituie cu textul „263 alin. (1), (3)–(8), art.”.

7. La articolul 412 alineatul (1), după cifrele „294,” se introduc cifrele „294¹,”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI**Marian LUPU**

Nr. 148. Chișinău, 15 iulie 2011.

402 D E C R E T
privind promulgarea Legii pentru modificarea
și completarea unor acte legislative

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 151 din 15 iulie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**Marian LUPU**

Nr. 253-VI. Chișinău, 5 august 2011.

403 L E G E
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 17–19, art. 56), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 12, punctul 19) va avea următorul cuprins:

„19) să verifice respectarea de către străini a regulilor de sedere în Republica Moldova;”.

2. Articolul 13:

la punctul 44), cuvintele „cetățenilor străini sau a apatrizilor” se substituie cu cuvântul „străinilor”;

punctul 45) va avea următorul cuprins:

„45) să emită decizii de returnare a străinilor și să asigure îndepărtarea acestora de pe teritoriul Republicii Moldova.”

Art. II. – Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 3 decembrie 1992 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 53–55, art. 302), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2 alineatul (1), punctele 3) și 4) vor avea următorul cuprins:

„3) pentru eliberarea către cetățenii Republicii Moldova a pașapoartelor sau a documentelor înlocuitoare în schimbul celor pierdute, a foilor suplimentare la pașaportul cetățeanului Republicii Moldova care pleacă să domicilieze în străinătate; pentru examinarea cererii de acordare a cetățeniei Republicii Moldova sau de renunțare la ea; pentru eliberarea invitației în Republica Moldova; pentru eliberarea sau prelungirea vizelor; pentru examinarea cererii de acordare sau de prelungire a dreptului de sedere provizorie; pentru examinarea cererii de acordare a dreptului de sedere permanentă; pentru acordarea sau prelungirea dreptului la muncă; pentru eliberarea confirmării de repatriere; pentru eliberarea permisului de sedere provizorie sau permanentă; pentru eliberarea buletinului de identitate pentru apatrizi; pentru eliberarea documentului de călătorie pentru apatrizi; pentru examenul de stabilire a nivelului de cunoaștere a limbii de stat;

4) pentru înregistrarea domiciliului;”.

2. La articolul 3, punctele 3) și 4) vor avea următorul cuprins:

„3) pentru efectuarea altor acțiuni:

a) pentru eliberarea către cetățenii Republicii Moldova a pașapoartelor sau a documentelor înlocuitoare în schimbul celor pierdute, a foilor suplimentare la pașaportul cetățeanului Republicii Moldova care pleacă să domicilieze în străinătate 100%

b) pentru examinarea cererii de acordare a cetățeniei Republicii Moldova sau de renunțare la ea 180 lei

c) pentru eliberarea invitației în Republica Moldova 100%

d) pentru eliberarea sau prelungirea vizelor 100 %

e) pentru examinarea cererii de acordare sau pe prelungire a dreptului de sedere provizorie 180 lei

f) pentru examinarea cererii de acordare a dreptului de sedere permanentă 200 lei

g) pentru acordarea dreptului la muncă 1440 lei

h) pentru prelungirea dreptului la muncă 720 lei

i) pentru eliberarea confirmării de repatriere 100%

j) pentru eliberarea permisului de sedere provizorie sau permanentă 50 lei

k) pentru eliberarea buletinului de identitate pentru apatrizi 100%

l) pentru eliberarea documentului de călătorie pentru apatrizi 100%

m) pentru examenul de stabilire a nivelului de cunoaștere a limbii de stat 100 lei

4) pentru înregistrarea domiciliului 50%”.

3. Articolul 4:

la alineatul (3) punctul 7), cuvintele „cetățenii străini” se substituie cu cuvântul „străinii”, iar după cuvintele „permiselor de sedere” se introduce cuvântul „provizorie”;

alineatul (6):

la punctul 1), cuvintele „cetățenii străini” se substituie cu cuvântul „străinii”, iar textul „eliberarea adeverinței de imigrant” se substituie cu textul „examinarea cererii de acordare sau de prelungire a dreptului de sedere provizorie”;

la punctul 2), cuvintele „cetățenii străini” se substituie cu cuvîntul „străinii”.

Art. III. – Legea nr. 269-XIII din 9 noiembrie 1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 6, art. 54), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (5) se abrogă.

2. La articolul 2 alineatul (1), cuvintele „călătorie, apatrizilor” se substituie cu cuvintele „călătorie apatrizilor”.

3. Capitolul III se abrogă.

4. În titlul capitolului IV, textul „ , a documentelor de călătorie, a invitațiilor și a permiselor de ședere” se substituie cu textul „și a documentelor de călătorie”.

5. Articolul 9 se abrogă.

6. La articolul 10, textul „ , a documentului de călătorie, a invitației și a permisului de ședere” se substituie cu textul „sau a documentului de călătorie”.

7. La articolul 11, alineatul (3) se abrogă.

Art. IV. – Articolul 3 din Legea nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 9, art. 89), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

la alineatul (2), textul „care domiciliază permanent în Republica Moldova” se substituie cu textul „cărora li s-a acordat dreptul de ședere permanentă în Republica Moldova”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Permisul de ședere provizorie se eliberează străinului căruia i s-a acordat sau i s-a prelungit, după caz, dreptul de ședere provizorie în Republica Moldova.”

articolul se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Permisul de ședere permanentă se eliberează străinului, cu excepția apatrizilor, căruia i s-a acordat dreptul de ședere permanentă în Republica Moldova.”

la alineatul (5) litera d), pozițiile:

„CR	– PERMIS DE ȘEDERE ВИД НА ЖИТЕЛЬСТВО PERMISSION FOR RESIDANCE;
IR	– PERMIS DE ȘEDERE PENTRU CETĂȚENI STRĂINI (provizoriu) RESIDENCE PERMIT FOR FOREIGN CITIZENS (temporary);
IC	– PERMIS DE ȘEDERE PENTRU APATRIZI (provizoriu) STATELESS PERSONS RESIDENCE PERMIT (temporary);”

se substituie cu pozițiile:

„CR	– PERMIS DE ȘEDERE PERMANENTĂ PERMANENT RESIDENCE PERMIT;
IR	– PERMIS DE ȘEDERE PROVIZORIE (pentru străini) TEMPORARY RESIDENCE PERMIT (for foreigners);
IC	– PERMIS DE ȘEDERE PROVIZORIE (pentru apatrizi) TEMPORARY RESIDENCE PERMIT (for stateless persons);”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nr. 151. Chișinău, 15 iulie 2011.

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

„(12) Valabilitatea permisului de ședere provizorie este limitată la perioada pentru care s-a acordat sau, după caz, s-a prelungit dreptul de ședere provizorie în Republica Moldova al titularului. Permisul de ședere provizorie se reînnoiește de fiecare dată cu ocazia prelungirii dreptului de ședere provizorie.”

articolul se completează cu alineatul (12¹) cu următorul cuprins:

„(12¹) Permisul de ședere permanentă se eliberează pe perioada valabilității actului de identitate național și se reînnoiește succesiv.”

alineatul (13) se abrogă;

alineatul (14) va avea următorul cuprins:

„(14) În permisele de ședere provizorie pentru străini se indică suplimentar:

- a) seria și numărul actului de identitate național;
- b) țara de reședință;
- c) scopul șederii;
- d) instituția, organizația sau persoana gazdă.”

Art. V. – Capitolul III din Legea nr. 275-XIII din 10 noiembrie 1994 cu privire la statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 20, art. 234), cu modificările ulterioare, se abrogă.

Art. VI. – La articolul 8 litera r) din Legea nr. 619-XIII din 31 octombrie 1995 privind organele securității statului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 10-11, art. 115), cu modificările ulterioare, cuvintele „cetățenilor străini și a apatrizilor” se substituie cu cuvîntul „străinilor”.

Art. VII. – La articolul 9 litera n) din Legea nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 156, art. 764), cu modificările ulterioare, textul „persoanelor străine și apatrizilor, precum și de respectarea regimului de aflare a cetățenilor străini și a apatrizilor în țară” se substituie cu textul „și a străinilor, precum și de respectarea regimului de ședere a străinilor în țară”.

Art. VIII. – Legea nr. 162-XVI din 13 iulie 2007 cu privire la Serviciul Grăniceri (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 157-160, art. 612), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 7 alineatul (1) litera f), cuvintele „cetățenilor străini și apatrizilor” se substituie cu cuvîntul „străinilor”.

2. La articolul 8 alineatul (1), punctul 9) va avea următorul cuprins:

„9) să dispună interzicerea intrării în Republica Moldova a străinilor, precum și să nu permită intrarea în țară a străinilor în condițiile Legii nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;”.

3. La articolul 9 alineatul (5), cuvintele „cetățenilor străini și apatrizilor” se substituie cu cuvîntul „străinilor”.

Art. IX. – Guvernul, în termen de 3 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Marian LUPU

404 D E C R E T
pentru promulgarea Legii privind reintroducerea
a 30 de filme

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 249-VI. Chișinău, 5 august 2011.

405 L E G E
privind reintroducerea a 30 de filme

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Prin derogare de la prevederile art. 37 alin. (1) din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, ale Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 și ale Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, se permite, cu titlu de

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nr. 152. Chișinău, 15 iulie 2011.

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 152 din 15 iulie 2011 privind reintroducerea a 30 de filme.

Marian LUPU

Marian LUPU

Lista filmelor

Anexă

Nr. crt.	Denumirea filmului	Numărul părților	Numărul cutiilor
1.	Fără speranță, sper (Без надежды надеюсь)	8	24
2.	În doi pe muchia timpului (Вдвоем на грани времени)	9	18
3.	Iona (Иона)	9	18
4.	Dragonul (Дракон)	2	6
5.	Cine aleargă după doi iepuri nu prinde nici unul (За чужим погонишься – свое потеряешь)	1	3
6.	Cursa (Западня)	9	18
7.	Cum să ieșim din cerc? (Как разомкнуть круг?)	5	10
8.	Dangăt de clopote (Колокольный звон)	6	12
9.	Cine va intra în ultimul vagon (Кто войдет в последний вагон)	9	18
10.	Corbii prada nu o împart (Коршуны добычей не делятся)	14	28
11.	Pe pământ moldovenesc (На земле молдавской)	3	6
12.	Lume răsturnată (Перевернутый мир)	1	3
13.	Radiola „Vega” (Радиола „Вера”)	1	3
14.	Opriti clipa fericirii (Счастливый миг, не уходи)	2	6
15.	Deținutul misterios (Таинственный узник)	10	20

16.	Pichetul liniștit (Тихая застава)	9	18
17.	Florile tristeții (Цветы грусти)	1	3
18.	Ce te legeni, codrule? (Что ты, лес, задумался?)	2	6
19.	Melodii moldovenesti (Молдавские мелодии)	2	6
20.	Mereu în căutări (Жизнь в поиске)	2	6
21.	Doi pași pînă la groapă (Два шага до тишины)	8	16
22.	Sobolanii ori Mafia nocturnă (Крысы, или Ночная мафия)	9	18
23.	Moartea după culise (Смерть за кулисами)	14	28
24.	Mama neascultătoare (Непослушная мама)	1	3
25.	Ultimul haiduc (Последний гайдук)	10	20
26.	Utilajul tehnic în cardiologie (Техническое оснащение кардиологии)	2	6
27.	Enciclopedia grădăritului (Энциклопедия садоводства)	1	3
28.	Aplicațiile complexe ale apărării civile la sate (Комплексное учение гражданской обороны сельского совета)	1	3
29.	A trăi viața, nu e a traversa un cîmp (Жизнь прожить – не поле перейти)	2	6
30.	Mijloace de mecanizare a micilor gospodării (Средства малой механизации для домашней фермы)	1	3

406 D E C R E T
pentru promulgarea Legii privind importul
unui autovehicul

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 250-VI. Chișinău, 5 august 2011.

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 156 din 21 iulie 2011 privind importul unui autovehicul.

Marian LUPU

407 L E G E
privind importul unui autovehicul

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Prin derogare de la prevederile Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, ale Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 și ale Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, se permite, cu titlu de excepție, Primăriei orașului Drochia introducerea în țară și plasarea sub regim vamal de import

a unui autovehicul cu destinație specială (autospecială pentru curățarea colectoarelor și a sistemelor de apeduct și canalizare), clasificat la poziția tarifară 8705, modelul DAF1700NT, numărul caroseriei XLRAE64NT0L041354, anul de fabricare 1990, acordat cu titlu gratuit (donatie) de către Fundația olandeză „Water is our world”, cu scutirea de plata drepturilor de import, fără drept de înstrăinare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 156. Chișinău, 21 iulie 2011.

408 D E C R E T
pentru promulgarea Legii privind importul
unui autovehicul

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 157 din 21 iulie 2011 privind importul unui autovehicul.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 251-VI. Chișinău, 5 august 2011.

409 L E G E
privind importul unui autovehicul

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Prin derogare de la prevederile Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, ale Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 și ale Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, se permite, cu titlu de excepție, Uniunii Cineaștilor din Moldova introducerea în țară și plasarea sub regim

vamal de import a autovehiculului cu destinație specială, clasificat la poziția tarifară 8705, modelul Iveco Truck/5 Seats, numărul caroseriei ZCFC4980005054045, anul de fabricare 1996, procurat de la Pille Filmgeräteverleih (Germania), cu scutirea de plata drepturilor de import, fără drept de înstrăinare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 157. Chișinău, 21 iulie 2011.

410 D E C R E T
privind promulgarea Legii pentru modificarea anexei
la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul
persoanelor cu funcții de demnitate publică

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 164 din 22 iulie

2011 pentru modificarea anexei la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 257-VI. Chișinău, 5 august 2011.

411 L E G E
pentru modificarea anexei la Legea nr. 199
din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor
cu funcții de demnitate publică

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – La anexa din Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 194-196, art. 637), cu modificările ulterioare, pozițiile:

„Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar
Reprezentant permanent sau delegat pe lângă un
organism internațional
Consul general”
se exclud.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 164. Chișinău, 22 iulie 2011.

412 D E C R E T
pentru promulgarea Legii privind importul
unor dispozitive medicale

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 252-VI. Chișinău, 5 august 2011.

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 165 din 22 iulie 2011 privind importul unor dispozitive medicale.

Marian LUPU

413 L E G E
privind importul unor dispozitive medicale

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Prin derogare de la prevederile Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, ale Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 și ale Legii nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful

vamal, se permite, cu titlu de excepție, Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” importul unor dispozitive medicale (conform anexei), cu scutirea de plata drepturilor de import, fără drept de înstrăinare și de utilizare în alte scopuri.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 165. Chișinău, 22 iulie 2011.

Anexă

Lista dispozitivelor medicale ce urmează a fi importate

Nr. crt.	Denumirea dispozitivului	Numărul de unități	Poziția tarifară
1	Banc de lucru cu fantom pentru studenți cu un post de lucru	3	9023 00
2	Banc de lucru cu fantom pentru studenți cu două posturi de lucru	24	9023 00
3	Grup de lucru pentru producerea aerului comprimat (compressor Oil Less Cattani)	2	8414
4	Unit dentar	35	9018
5	Ortopantomograf digital și radioviziograf	1	9022
6	Tomograf dentar computerizat cu fascicul conic (CBCT) 3D, cu cefalometrie	1	9022

414 D E C R E T
privind promulgarea Legii pentru modificarea
și completarea anexei la Legea nr. 121-XVI din 4 mai 2007
privind administrarea și deetatzarea proprietății publice

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 166 din 22 iulie

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 254-VI. Chișinău, 5 august 2011.

2011 pentru modificarea și completarea anexei la Legea nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice.

Marian LUPU

415 L E G E
pentru modificarea și completarea anexei la Legea
nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea
și deetatzarea proprietății publice

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Anexa la Legea nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 90–93, art. 401), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

la compartimentul „Societățile pe acțiuni”, după subcompartimentul „Ministerul Transporturilor și Infrastruc-

turii Drumurilor” se introduce un nou subcompartiment cu următorul cuprins:

„Ministerul Culturii

8 ¹ .	S.A. „Moldova-Film”	Chișinău, sos. Hincești nr. 61	1002600005956	2637949	10,0	2693794	100,000”
------------------	---------------------	--------------------------------	---------------	---------	------	---------	----------

la compartimentul „Întreprinderile de stat și întreprinderile municipale” subcompartimentul „Ministerul Culturii”, poziția 68 se exclude.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 166. Chișinău, 22 iulie 2011.

416 D E C R E T
privind promulgarea Legii pentru modificarea
articolului 55 din Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996
privind sistemul bugetar și procesul bugetar

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 167 din

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 258-VI. Chișinău, 5 august 2011.

22 iulie 2011 pentru modificarea articolului 55 din Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

Marian LUPU

417 L E G E
pentru modificarea articolului 55 din Legea nr. 847-XIII
din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul
bugetar

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – La articolul 55 alineatul (2) din Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar (republicată în Monitorul Oficial al

Republicii Moldova, 2005, ediție specială), cu modificările ulterioare, textul „și de reparație capitală” se substituie cu textul „, de reparație capitală și a achiziționării rachetelor antigrindină”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 167. Chișinău, 22 iulie 2011.

418 D E C R E T
pentru promulgarea Legii privind importul
unui autovehicul

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 248-VI. Chișinău, 5 august 2011.

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 169 din 22 iulie 2011 privind importul unui autovehicul.

Marian LUPU

419 L E G E
privind importul unui autovehicul

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Prin derogare de la prevederile Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, ale Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 și ale Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, se permite, cu titlu de excepție, Primăriei orașului Ungheni introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova

a unui autovehicul cu destinație specială (autospecială pentru stingerea incendiilor), clasificat la poziția tarifară 8705, de marca STEYR, numărul șasiului 590183212874, anul fabricării 1977, acordat cu titlu gratuit (donatie) de către compania „Energie AG Oberösterreich” din Austria, cu scutirea de plata drepturilor de import, fără drept de înstrăinare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 169. Chișinău, 22 iulie 2011.

420 D E C R E T
privind promulgarea Legii pentru ratificarea
Memorandumului de înțelegere între Guvernul Republicii
Moldova și Consiliul Europei privind Oficiul Consiliului
Europei în Chișinău și statutul legal al acestuia

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 170 din 28 iulie

2011 pentru ratificarea Memorandumului de înțelegere între Guvernul Republicii Moldova și Consiliul Europei privind Oficiul Consiliului Europei în Chișinău și statutul legal al acestuia.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 259-VI. Chișinău, 5 august 2011.

421**L E G E****pentru ratificarea Memorandumului de înțelegere între Guvernul Republicii Moldova și Consiliul Europei privind Oficiul Consiliului Europei în Chișinău și statutul legal al acestuia**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Memorandumul de înțelegere între Guvernul Republicii Moldova și Consiliul Europei privind Oficiul Consiliului Europei în Chișinău și statutul legal al acestuia, semnat la Strasbourg la 21 decembrie 2010.**Art. 2.** – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor memorandumului menționat.**Art. 3.** – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Secretarului General al Consiliului Europei ratificarea memorandumului nominalizat.**PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI****Marian LUPU****Nr. 170. Chișinău, 28 iulie 2011.****422****D E C R E T****pentru promulgarea Legii privind ratificarea Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei referitor la operarea unor modificări în Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei privind recunoașterea reciprocă a drepturilor și reglementarea raporturilor de proprietate din 11 august 1994**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 171 din 28 iulie 2011 privind ratificarea Protocolului dintre Guvernul

Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei referitor la operarea unor modificări în Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei privind recunoașterea reciprocă a drepturilor și reglementarea raporturilor de proprietate din 11 august 1994.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA****Marian LUPU****Nr. 260-VI. Chișinău, 5 august 2011.****423****L E G E****privind ratificarea Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei referitor la operarea unor modificări în Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei privind recunoașterea reciprocă a drepturilor și reglementarea raporturilor de proprietate din 11 august 1994**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Protocolul dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei referitor la operarea unor modificări în Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei privind recunoașterea reciprocă a drepturilor și reglementarea raporturilor de proprietate din

11 august 1994, semnat la Kiev la 1 februarie 2010.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor protocolului menționat.**Art. 3.** – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica părții ucrainene ratificarea protocolului nominalizat.**PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI****Marian LUPU****Nr. 171. Chișinău, 28 iulie 2011.****424****D E C R E T****pentru promulgarea Legii privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „e-Transformare a Guvernării”**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 173 din 28 iulie

2011 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „e-Transformare a Guvernării”.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA****Marian LUPU****Nr. 261-VI. Chișinău, 5 august 2011.**

425**L E G E**

**privind ratificarea Acordului de finanțare
dintre Republica Moldova și Asociația Internațională
pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului
„e-Transformare a Guvernării”**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „e-Transformare a Guvernării” în sumă de 12,7 milioane de drepturi speciale de tragere, semnat la Chișinău la 1 iulie 2011.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nr. 173. Chișinău, 28 iulie 2011.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor acordului menționat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Asociației Internaționale pentru Dezvoltare ratificarea acordului nominalizat.

Marian LUPU

426**D E C R E T**

**pentru promulgarea Legii privind ratificarea Acordului
de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația
Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării
Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență
socială”**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 174 din

28 iulie 2011 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială”.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Nr. 262-VI. Chișinău, 5 august 2011.

Marian LUPU

427**L E G E**

**privind ratificarea Acordului de finanțare
dintre Republica Moldova și Asociația Internațională
pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului
„Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială”**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială” în sumă de 22,9 milioane de drepturi speciale de tragere, semnat la Chișinău la 1 iulie 2011.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nr. 174. Chișinău, 28 iulie 2011.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor acordului menționat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Asociației Internaționale pentru Dezvoltare ratificarea acordului nominalizat.

Marian LUPU

428**H O T Ă R Î R E**

**cu privire la constituirea Comisiei speciale
pentru modificarea și completarea cadrului legislativ
privind procesul de descentralizare și consolidare
a autonomiei locale**

În scopul asigurării continuității procesului de descentralizare și modernizare a sistemului administrației publice, de consolidare a autonomiei locale, în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova (art. 109), ale Legii nr. 435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, ale Cartei europene a autonomiei locale, ale rezoluțiilor și recomandărilor Consiliului Europei adresate autorităților Republicii Moldova,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. – În temeiul art. 66 lit. n) din Constituția Republicii Moldova și al art. 32 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996, se constituie Comisia specială pentru modificarea și completarea cadrului legislativ privind procesul de descen-

tralizare și consolidare a autonomiei locale în următoarea componență:

ȚAP Iurie

BRAȘOVȘCHI Gheorghe

MUNTEANU Valeriu

MOCANU Gheorghe

Președinte

- Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal Democrat din Moldova

Vicepreședinte

- Frațiunea parlamentară a Partidului Democrat din Moldova

Secretar

- Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal

Membri

- Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal Democrat din Moldova

ZAPOROJAN Lilian - Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Art. 2. - Comisia specială, în termen de 6 luni:

a) va analiza legislația privind politicile de descentralizare și va propune armonizarea acestora cu prevederile Constituției Republicii Moldova (art. 109) și ale Cartei europene a autonomiei locale;

b) va analiza legislația sectorială și va propune proiecte de acte legislative în vederea ajustării acestora la politicile de descentralizare și consolidare a autonomiei locale;

c) va asigura controlul parlamentar privind elaborarea și implementarea politicilor de descentralizare și consolidare a autonomiei locale în conformitate cu prevederile

Constituției Republicii Moldova și ale Cartei europene a autonomiei locale.

Art. 3. - Comisia specială, în scopul îndeplinirii sarcinilor sale, va antrena specialiști din Secretariatul Parlamentului, reprezentanți ai autorităților administrației publice locale și ai structurilor lor asociative, experți independenți, consultanți internaționali, precum și organizații neguvernamentale de specialitate în conformitate cu Concepția privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 373-XVI din 29 decembrie 2005.

Art. 4. - Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 179. Chișinău, 28 iulie 2011.

429 HOTĂRÎRE **privind modificarea componenței Consiliului** **de administrație al Fondului de garantare a depozitelor** **în sistemul bancar**

În temeiul art. 24 alin. (4) din Legea nr. 575-XV din 26 decembrie 2003 privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. - În componența Consiliului de administrație al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar se desemnează Veronica JURMINSCHI, din partea Ministerului Finanțelor, pe un termen de 7 ani.

Art. 2. - Se constată încetarea calității de membru al Consiliului de administrație al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar în legătură cu expirarea mandatului următoarelor persoane:

CALPAGIU Vasile

FOCA Silviu

JURMINSCHI Veronica

VEVERIȚA Petru.

Art. 3. - La articolul 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 120-XV din 29 aprilie 2004 privind aprobarea componenței Consiliului de administrație al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 73-76, art. 395), cu modificările ulterioare, pozițiile „CALPAGIU Vasile”, „FOCA Silviu” și „VEVERIȚA Petru” se exclud.

Art. 4. - Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 182. Chișinău, 28 iulie 2011.

430 DECRET **privind redobândirea cetățeniei Republicii Moldova**

În temeiul art. 88 lit. c) din Constituția Republicii Moldova și al art. 16 alin. (1) din Legea cetățeniei Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 243-VI. Chișinău, 3 august 2011.

431 DECRET **cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului** **Memorandumului de Înțelegere între Uniunea Europeană** **și Republica Moldova privind asocierea Republicii** **Moldova la cel de-al Șaptelea Program Cadru** **al Comunității Europene pentru cercetare, dezvoltare** **tehnologică și activități demonstrative (2007-2013)**

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și al art. 7 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Se dispune inițierea negocierilor

asupra proiectului Memorandumului de Înțelegere între Uniunea Europeană și Republica Moldova privind asocierea Republicii Moldova la cel de-al Șaptelea Program Cadru al Comunității Europene pentru cercetare, dezvoltare tehnologică și activități demonstrative (2007-2013).

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 244-VI. Chișinău, 3 august 2011.

432 D E C R E T
privind conferirea gradului special de general-maior
al Serviciului de Protecție și Pază de Stat domnului
Veaceslav DERMENJI

În temeiul art. 88 lit. j) din Constituția Republicii Moldova
și al art. 17 alin. (1) din Legea cu privire la Serviciul de
Protecție și Pază de Stat,
Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se conferă gradul special de general-
maior al Serviciului de Protecție și Pază de Stat domnului
Veaceslav DERMENJI, director adjunct al Serviciului de
Protecție și Pază de Stat.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 245-VI. Chișinău, 5 august 2011.

433 D E C R E T
privind conferirea titlului onorific „Artist al Poporului”
domnului Victor STAHI

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și
al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,
Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:
Articol unic. – Pentru activitate de creație prodigioasă,

merite în propagarea artei muzicale și înaltă măiestrie profe-
sională, domnului Victor STAHI, redactor muzical, regizor și
prezentator la Compania „Teleradio-Moldova”, i se conferă
titlul onorific „Artist al Poporului”.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 246-VI. Chișinău, 5 august 2011.

434 D E C R E T
privind numirea în funcție a unui judecător

În temeiul art. 116 alin. (2) din Constituția Republicii
Moldova și al art. 11 alin. (1) din Legea cu privire la statutul
judecătorului,
Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Domnul Dorin COVAL se numește în
funcția de judecător de instrucție, până la atingerea plafo-
nului de vîrstă.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 247-VI. Chișinău, 5 august 2011.

Acte ale Curții de Conturi a Republicii Moldova**24 HOTĂRÎRE**
privind Raportul auditului bugetului raional Florești
pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public

Curtea de Conturi, în prezența șefului Direcției Monitorizare și Evaluarea Politicilor a Ministerului Finanțelor dna L.Iaconi, vicepreședintelui raionului Florești dl N.Rusu, șefului Direcției Generale Finanțe a Consiliului raional Florești dna S.Griu, directorului Instituției Medico-Sanitare Publice „Centrul medicilor de familie Florești” dna S.Rusu, primarului com. Gura Camencii dl M.Beiu, călăuzindu-se de art.2 alin.(1) și art.4 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008¹, a examinat Raportul auditului bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public.

Misiunea de audit s-a realizat în conformitate cu prevederile art.28 și art.31 din Legea nr.261-XVI din 05.12.2008 și cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2011, avînd drept obiectiv evaluarea conformității legale a executării veniturilor și cheltuielilor bugetului raional Florești pe anul 2010, precum și a gestionării patrimoniului public.

Auditul a fost planificat și s-a efectuat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi². Probele de audit au fost obținute în urma aplicării procedurilor analitice și efectuării testelor de fond, cu folosirea diferitelor tehnici și metode, cum ar fi: examinarea rapoartelor financiare, registrelor contabile, documentelor primare; analiza comparativă a datelor și informațiilor financiare; observațiile directe.

Examinînd rezultatele auditului, audiînd raportul prezentat și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere prezente în ședință, Curtea de Conturi

a constatat:

Raportul auditului bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public a relevat existența multiplelor nereguli și neconformități admise la utilizarea mijloacelor financiare publice și la gestionarea patrimoniului public, care se exprimă prin următoarele:

- Neasigurarea încasării depline a veniturilor planificate și a unui management eficient al bunurilor publice transmise în locațiune, ceea ce a dus la ratarea unor venituri pasibile încasării. Totodată, tendința de micșorare a veniturilor proprii pe parcursul ultimilor 5 ani și de majorare a transferurilor de la bugetul de stat denotă un management ineficient de administrare a veniturilor proprii.
- Nevalorificarea integrală a mijloacelor financiare pentru cheltuielile preconizate, ceea ce influențează asupra calității serviciilor publice prestate populației.
- Neîncadrarea în normele legale prevăzute a managementului financiar al executării cheltuielilor bugetului raional, în consecință fiind admise un șir de nereguli și abateri de la cadrul regulamentar, care au condiționat cheltuieli neîntemeiate.
- Nerespectarea prevederilor legale la planificarea unor cheltuieli în procesul de elaborare a bugetului raional, care a generat aprobarea neregulamentară a unor cheltuieli bugetare pentru plăți salariale.
- Organizarea insuficientă a sistemului de control intern din cadrul autorităților administrației publice din subordinea Consiliului raional Florești, precum și a modalității de distribuie a responsabilităților manageriale la diferite niveluri ale acestora, care au generat un risc sporit de utilizare neconformă a mijloacelor financiare în procesul de retribuire a muncii. Totodată, modul de gestionare a mijloacelor financiare s-a soldat cu denaturarea Dării de seamă privind

executarea bugetului raional Florești din contul cheltuielilor de bază pe anul 2010, la retribuirea muncii.

- Nerespectarea de către Consiliul raional Florești, precum și autoritățile din subordinea acestuia a prevederilor legale referitor la limitele de întreținere a unităților de transport, la norma de consum a carburanților, ceea ce a dus la unele cheltuieli neregulamentare.

- Neasigurarea juridică a unor acțiuni, precum și monitorizarea ineficientă a decontărilor la unele instituții din subordinea Consiliului raional Florești, care au generat cheltuieli ineficiente în urma achitării, conform hotărîrilor instanțelor de judecată, a sumei totale de 1054,8 mii lei, această situație influențînd negativ asupra executării bugetului raional.

- Lipsa unor indici și criterii de repartizare beneficiarilor a amestecurilor de produse lactate pentru copii, precum și a unor reglementări clare care ar permite instituirea unor măsuri de control la alocarea mijloacelor financiare din contul bugetului raional pentru procurarea acestora, în consecință fiind admisă repartizarea frauduloasă a produselor menționate.

- Neutilizarea conformă a mijloacelor financiare din fondul de rezervă.

- Neîntreprinderea de către entitățile subordonate Consiliului raional Florești a măsurilor necesare de conformare a activității grupurilor de lucru pentru achizițiile publice la actele normative, ceea ce a cauzat o activitate neregulamentară în procesul de achiziție publică și a generat cheltuieli suplimentare și iraționale.

- Lipsa unui control intern eficient asupra modului de efectuare a lucrărilor de reparație capitală în contul mijloacelor de la locațiunea încăperilor, ceea ce a generat cheltuieli neîntemeiate în sumă totală de 31,0 mii lei, necontabilizarea și neatribuirea la majorarea valorii fondurilor fixe a cheltuielilor pentru reparații capitale în sumă totală de 837,8 mii lei.

- Managementul ineficient al mijloacelor financiare alocate pentru investițiile și reparațiile capitale la primăria com.Gura Camencii, precum și nerespectarea legislației în vigoare ce ține de domeniul dat, care au cauzat un șir de deficiențe și erori ce s-au soldat cu cheltuieli neîntemeiate.

- Neasigurarea de către Consiliul raional Florești a unei gestionări conforme a bunurilor publice transmise în comodat instituțiilor medico-sanitare publice, precum și neconcordanțele existente în politicile de contabilitate ale acestora, care au generat unele fapte de raportare financiară diferită a situațiilor patrimoniale ale acelorași imobile.

- Admiterea în managementul contabil a deficiențelor și lacunelor, care au condiționat înregistrări neconforme ale operațiunilor economice efectuate, deținerea de bunuri materiale fără contabilizarea corespunzătoare a valorii acestora, nereguli în situațiile privind decontările, ceea ce a dus la denaturarea situațiilor patrimoniale raportate.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art.7 alin.(1) lit.a), art.15 alin.(2) și alin.(4), art.16 lit.c), art.34 alin.(3) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul auditului bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public, anexat la prezenta Hotărîre.

¹ M.O., 2008, nr.237-240, art.864.

² Hotărîrea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

2. Hotărîrea și Raportul de audit se remit aparatului președintelui raionului Florești și se cere examinarea materialelor în cauză la ședința Consiliului raional, cu întreprinderea măsurilor de implementare a recomandărilor auditului și cu determinarea acțiunilor concrete în vederea lichidării deficiențelor și lacunelor constatate.

3. Materialele auditului referitor la procurarea imobilului pentru IMSP „Centrul medicilor de familie Florești” (s.Alexeevca) la un preț exagerat, cheltuielile neîntemeiate la executarea lucrărilor de construcție a sistemului de canalizare și epurare a apelor menajere contractate de către primăria com.Gura Camencii de la S.R.L. „Pancons Com” (c/f 1003600046219), precum și privind repartizarea frauduloasă a amestecurilor de produse lactate pentru copii se remit Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, pentru examinare după competență.

4. Se informează Ministerul Finanțelor despre încălcările și neajunsurile constatate în cadrul auditului bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public, pentru luare de atitudine, îndeosebi ținând cont de caracterul regulat al încălcărilor comise la gestionarea patrimoniului public local.

5. Hotărîrea și Raportul de audit se remit Ministerului Mediului și Camerei de Licențiere, pentru informare și luare de atitudine.

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI

Nr. 24. Chișinău, 21 iulie 2011.

Serafim URECHEAN

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr.24 din 21 iulie 2011

RAPORTUL

auditului bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public

1. Introducere

Auditul formării și utilizării resurselor bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public a fost efectuat în conformitate cu art.28 și art.31 din Legea nr.261-XVI din 05.12.2008¹ și cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2011.

Obiectivul misiunii de audit a constat în evaluarea conformității legale a executării veniturilor și cheltuielilor bugetului raional Florești pe anul 2010, precum și a gestionării patrimoniului public.

Responsabilitatea Consiliului raional Florești și a entităților subordonate, în calitate de executori de buget, este de a întocmi și de a prezenta în termenele stabilite și potrivit cadrului legal rapoartele financiare privind situațiile activității economico-financiare, elaborarea și implementarea unui sistem eficient de management financiar și control, avînd și obligația de a asigura prevenirea și elucidarea erorilor și încălcărilor, înregistrarea veridică în registrele contabile a tuturor operațiunilor economice efectuate, precum și utilizarea eficientă și conformă a alocațiilor bugetare.

Responsabilitatea echipei de audit constă în obținerea probelor de audit suficiente și adecvate pentru susținerea constatărilor și concluziilor asupra regularității executării veniturilor și cheltuielilor bugetului raional Florești și a gestionării patrimoniului public.

Auditul a fost planificat și s-a realizat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi². Probele de audit au fost obținute în urma aplicării procedurilor analitice și efectuării testelor de fond, fiind folosite diferite tehnici și metode, cum ar fi: examinarea rapoartelor financiare,

6. Se ia act că, pe parcursul auditului:

6.1. au fost luate măsuri în vederea reducerii finanțării la grupa 10 „Asigurarea și asistența socială” pentru anul 2010 cu suma de 50,3 mii lei;

6.2. a fost asigurată contabilizarea și atribuirea conformă la majorarea valorii mijloacelor fixe a cheltuielilor pentru reparații capitale în sumă totală de 837,8 mii lei;

6.3. au fost luate măsuri în vederea restituirii (în baza cererilor persoanelor respective) plăților salariale calculate și achitate neîntemeiat în sumă totală de 59,9 mii lei, inclusiv la: aparatul președintelui raionului – 3,4 mii lei; DASPF – 56,5 mii lei;

6.4. de către DASPF au fost corectate deficiențele referitor la calculele contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat și la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și greșelile aritmetice comise la întocmirea rapoartelor în legătură cu aceste plăți (Formele 4 BASS și 08 MED).

7. Despre măsurile întreprinse pentru executarea pct.2 din prezenta Hotărîre se va informa Curtea de Conturi în termen de 6 luni.

8. Prezenta Hotărîre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în conformitate cu art.34 alin.(7) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008.

registrelor contabile, documentelor primare; analiza comparativă a datelor și informației financiare; observații directe; explicațiile persoanelor responsabile.

Reiesind din semnificația problemelor identificate și din riscurile evaluate la etapa de planificare a auditului, pentru testare au fost selectate: aparatul președintelui raionului; Direcția Generală Finanțe (în continuare – DGF), Direcția Generală Educație (în continuare – DGE); Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei (în continuare – DASPF), Secția Culturală. Investițiile capitale au fost verificate la primăriile Gura Camencii, Domulgeni și Prodănești, la Instituția medico-sanitară publică (în continuare – IMSP) „Spitalul raional” și la IMSP „Centrul medicilor de familie Florești”.

2. Prezentare generală

Bugetul raional Florești este parte componentă a bugetului raionului, care include totalitatea veniturilor și cheltuielilor necesare exercitării funcțiilor ce țin de competențele la nivel de raion, conform legislației, precum și a funcțiilor suplimentare delegate de Guvern.

În procesul de execuție bugetară funcția de executor principal al bugetului raional a fost exercitată de către președintele raionului.

Bazele juridice, organizatorice și financiare de constituire și utilizare a bugetului raional sint reglementate de Legea nr.397-XV din 16.10.2003³, Legea nr.847-XIII din 24.05.1996⁴, Legea nr.436-XVI din 28.12.2006⁵, precum și de alte acte legislative și normative în domeniul politicii bugetar-fiscale.

Evidența contabilă la autoritățile publice auditate a fost reglementată de Legea nr.113-XVI din 27.04.2007⁶, Instruc-

¹ Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 (cu modificările și completările ulterioare).

² Hotărîrea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor auditului regularității”.

³ Legea nr.397-XV din 16.10.2003 „Privind finanțele publice locale” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.397-XV din 16.10.2003).

⁴ Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar” (cu modificările și completările ulterioare).

⁵ Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.436-XVI din 28.12.2006).

⁶ Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007 (cu modificările și completările ulterioare).

țiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.51 din 16.08.2004⁷, Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996⁸, Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010⁹, precum și de alte acte cu caracter normativ.

Bugetul raional Florești pe anul 2010 a fost aprobat, apoi rectificat la venituri în sumă totală de 131615,7 mii lei și la cheltuieli – în sumă totală de 132360,4 mii lei, deficitul bugetar urmînd a fi acoperit din contul soldului de mijloace bănești existent la începutul anului. Execuțiul bugetar pe anul 2010 s-a încheiat cu executarea veniturilor în sumă totală de 132353,0 mii lei (sau la nivel de 100,6% față de cele precizate) și a cheltuielilor – în sumă totală de 130471,4 mii lei (sau la nivel de 98,6% față de cele precizate). Soldul disponibil de mijloace financiare, la finele anului 2010, a constituit 2592,9 mii lei.

3. Constatări, concluzii, recomandări

3.1. Referitor la veniturile bugetului raional Florești pe anul 2010

• **Urmare analizei executării veniturilor bugetului raional, s-a constatat neasigurarea încasării depline a veniturilor planificate la 6 tipuri de venituri în sumă totală de 0,5 mil.lei. La 5 tipuri au fost încasate venituri suplimentare în sumă totală de 1,2 mil.lei. Totodată, pe parcursul ultimilor 5 ani, se menține o tendință de reducere a veniturilor proprii și de majorare a transferurilor de la bugetul de stat.**

Structura veniturilor bugetului raional Florești pe anul 2010 se prezintă astfel:

Tabelul nr.1

Indicatori	Planul rectificat		Executat		Deviu (+/-) (mii lei)	Nivelul de executare (%)
	Suma (mii lei)	Pondere (%)	Suma (mii lei)	Pondere (%)		
Venituri totale, din care:	131615,7	100,0	132353,0	100,0	737,3	100,6
1. Venituri proprii	17433,1	13,2	18104,1	13,7	671,0	103,8
1.1. Venituri fiscale	16041,2	12,2	16848,4	12,7	807,2	105,0
1.2. Încasări nefiscale	305,2	0,2	201,0	0,2	-104,2	65,9
1.3. Mijloace speciale ale institutiilor publice	1021,7	0,8	989,7	0,8	-32,0	96,9
1.4. Venituri ale fondurilor speciale	65,0	-	65,0	-	-	100,0
2. Transferuri	114182,6	86,8	114248,9	86,3	66,3	100,1

Sursă: Raportul privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe venituri, la toate componentele, pe anul 2010

Analiza structurii veniturilor bugetului raional Florești pe anul 2010 denotă că sursa de bază a formării veniturilor o constituie transferurile de la bugetul de stat, cărora le revine 86,3%, veniturilor proprii, respectiv, 13,7%.

Executarea veniturilor bugetului raional Florești în ultimii 5 ani indică o tendință de scădere a veniturilor proprii (de la 33,1% în anul 2006 pînă la 13,7% în anul 2010) și de majorare a transferurilor din bugetul de stat (de la 66,5% în anul 2006 pînă la 86,3% în anul 2010). De menționat că în unele cazuri micșorarea ponderii veniturilor proprii în structura veniturilor totale ale bugetului raional a fost influențată de modificările în legislația fiscală. Totodată, autoritățile executive respective nu au întreprins măsurile corespunzătoare în privința colectării depline a veniturilor proprii în bugetul raionului, prin ce executorii de buget și-au declinat responsabilitățile corespunzătoare potrivit art.32 alin.(1) lit.b) și art.35 alin.(6) lit.b) din Legea nr.397-XV din 16.10.2003.

• **Managementul ineficient al bunurilor publice transmise în locațiune a condus la ratarea unor venituri.**

În lipsa deciziilor Consiliului raional și fără organizarea

licitațiilor publice, autoritățile executive ale Consiliului raional Florești au dat în locațiune la 22 de agenți economici și instituții publice bunurile publice, astfel nefiind respectate prevederile art.77 alin.(2) și alin.(5) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, pct.10 și pct.13 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.483 din 29.03.2008¹⁰.

Ca rezultat al nerespectării prevederilor Legii nr.133-XVIII din 23.12.2009¹¹ (art.13 și Anexa nr.8) și ale Legii nr.436-XVI din 28.12.2006, precum și al lipsei controlului corespunzător din partea persoanelor cu funcții de răspundere ale aparatului președintelui raionului Florești, la încheierea contractelor și la darea în locațiune a bunurilor publice: nu au fost utilizați corect coeficienții care stau la baza calculării plății pentru chirie; au fost micșorate neargumentat suprafețele unor încăperi date în locațiune; în unele contracte nu au fost stabilite clauzele referitor la plata pentru locațiune, iar încăperile cu suprafața totală de 231,08 m² se utilizează în lipsa contractelor respective; a fost admisă scutirea neargumentată de plata chiriei. Ca urmare a celor menționate, bugetul raional a ratat venituri în sumă totală de 370,3 mii lei.

Recomandări Consiliului raional Florești:

1. stabilirea unui mecanism eficient de control intern și identificarea corectă a bazei fiscale în vederea asigurării încasării complete a tuturor veniturilor;

2. asigurarea încheierii contractelor de locațiune, precum și a recalculării corespunzătoare a plăților pentru chirie, potrivit cerințelor legislației în vigoare.

3.2. Referitor la cheltuielile bugetului raional Florești pe anul 2010

• **În anul 2010 nu a fost asigurată valorificarea integrală a mijloacelor financiare pentru cheltuielile preconizate.**

Conform bugetului raional, pentru cheltuielile preconizate în anul 2010 au fost precizate mijloace financiare în sumă totală de 132360,4 mii lei. Totodată, în perioada de gestiune, cheltuielile de casă au fost executate în sumă totală de 130471,4 mii lei, sau la nivel de 98,6%.

Executarea cheltuielilor de casă ale bugetului raional Florești, sub aspect funcțional, se prezintă astfel:

Tabelul nr.2 (mii lei)

Executarea cheltuielilor bugetului raional Florești în anul 2010						
Grupa	Specificație	Rectificat pe an	Executat			Diferența 7=4-3
			Cheltuieli de casă	Pondere, (%)	Nivelul executării	
1	2	3	4	5	6	7
1	Serviciile de stat cu destinație generală	3304,6	3251,6	2,50	98,4	-53,0
3	Apărarea națională	76,2	71,2	0,05	93,4	-5,0
5	Mentineră ordinii publice și securitatea națională	5655,1	5652,4	4,30	99,1	-2,7
Cheltuieli în domeniul social-cultural, în total, din care:		33159,5	32588,9	25,00	98,3	-570,63
6	Învățămîntul	14305,0	13879,9	10,60	97,0	-425,1
8	Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret	2048,4	2045,5	1,60	99,8	-2,9
9	Ocroțirea sănătății	3948,8	3945,1	3,00	99,9	-3,7
10	Asigurarea și asistența socială	12857,3	12718,4	9,80	98,9	-138,9
Cheltuieli în domeniul economic, în total, din care:		4347,2	4281,4	3,30	98,5	-65,8
11	Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	274,2	269,2	0,20	98,2	-5,0
13	Industria și construcțiile	160,9	160,7	0,10	99,9	-0,2
14	Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica	3500,0	3444,0	2,60	98,4	-56,0
16	Complexul pentru combustibil și energie	332,7	330,2	0,20	99,2	-2,5
19	Alte servicii legate de activitatea economică	79,4	77,3	0,05	97,4	-2,1
20	Activități și servicii neatribuite la alte grupe principale (inclusiv transferurile către UAT)	86280,6	85523,8	65,5	99,1	-756,8
23	Restituirea la buget a mijloacelor neutilizate în anii precedenți, a mijloacelor utilizate contrar destinației și/sau supracheltuielilor	-462,9	-897,9	-0,7	194,0	-435,0
În total cheltuieli		132360,4	130471,4	100	98,6	-1889,0

Sursă: Raportul privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe cheltuieli, la toate componentele, conform clasificăției funcționale, la 01.01.2011

⁷ Instrucțiunea „Cu privire la evidența contabilă a executiei bugetului raional, municipal Bălți, municipal Chișinău și bugetului central al unității teritorial-autonome cu statut juridic special în direcțiile finanțe”, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.51 din 16.08.2004 (cu modificările și completările ulterioare).

⁸ Instrucțiunea „Cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice”, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996 (cu modificările și completările ulterioare); în continuare – Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996). Abrogată la 03.08.2010 prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010.

⁹ Instrucțiunea „Cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice”, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010 (cu modificările și completările ulterioare); în continuare – Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010).

¹⁰ Regulamentul cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.483 din 29.03.2008 (cu modificări ulterioare).

¹¹ Legea bugetului de stat pe anul 2010 nr. 133-XVIII din 23.12.2009 (cu modificările și completările ulterioare).

Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor de casă executate revine cheltuielilor ce țin de activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe principale (inclusiv transferurile către UAT de nivelul întâi) – 65,5%, urmate de cheltuielile domeniului social-cultural – 25,0%. Totodată, în anul 2010, nu au fost valorificate mijloace financiare pentru cheltuielile preconizate în sumă totală de 1889,0 mii lei, cele mai mari nevalorificări fiind înregistrate la grupele: învățământul – 425,1 mii lei; asigurarea și asistența socială – 138,9 mii lei; transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica – 56,0 mii lei; serviciile de stat cu destinație generală – 53,0 mii lei.

Sub aspectul clasificăției economice, ponderea cea mai mare revine transferurilor curente (inclusiv către UAT de nivelul întâi) – 72,4%, urmate de cheltuielile aferente retribuirii muncii – 14,5%, cheltuielile pentru plata mărfurilor și serviciilor – 5,9% și cheltuielile capitale – 4,9%.

La situația din 31.12.2010, în rezultatul executării bugetului raional Florești, s-au înregistrat datorii debitoare în sumă totală de 17,2 mii lei și datorii creditoare în sumă totală de 1951,9 mii lei, din care 21,6 mii lei – datorii cu termenul expirat.

Recomandări Consiliului raional Florești:

3. asigurarea unui management eficient la utilizarea mijloacelor financiare, precum și executarea conformă a cheltuielilor preconizate.

• **Nerespectarea prevederilor legale la planificarea unor cheltuieli în procesul de elaborare a bugetului raional a dus la aprobarea neregulamentară a unor cheltuieli bugetare.** Astfel, în conformitate cu prevederile pct.13 din Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.381 din 13.04.2006¹², în scopul premierii lunare curente și acordării de ajutor material, se planifică mijloacele fondului de salarizare, în mărimile prevăzute în condițiile de salarizare stabilite de Guvern pentru ramurile sau grupurile respective de salariați, dar nu mai puțin de un fond lunar de salarizare pe an, calculat în raport cu salariile tarifare și de funcție, ținându-se cont de majorările, sporurile și suplimentele stabilite în conformitate cu legislația, însă, în procesul de elaborare și de aprobare a cheltuielilor bugetului raional la grupa 10 „Asigurarea și asistența socială”, la compartimentul ajutor material au fost incluse neregulamentar premiile curente în sumă totală de 50,3 mii lei, ceea ce a generat majorarea neargumentată a cheltuielilor la acest compartiment cu suma menționată. Această situație a contribuit la neasigurarea responsabilităților din partea executorilor principali de buget ai raionului ce țin de oportunitatea și legalitatea angajării și utilizării alocațiilor bugetare în limita și cu destinația aprobate în buget, potrivit prevederilor art.32 alin.(1) lit.c) din Legea nr.397-XV din 16.10.2003.

Recomandări Consiliului raional Florești:

4. asigurarea planificării corecte a cheltuielilor la elaborarea și aprobarea bugetului raional potrivit prevederilor actelor normative în vigoare.

• **Organizarea insuficientă a sistemului de control intern din cadrul autorităților administrației publice din subordinea Consiliului raional Florești, precum și modalitatea de distribuire a responsabilităților**

manageriale la diferite niveluri ale acestora generează un risc sporit de utilizare neconformă a mijloacelor financiare în procesul de retribuire a muncii. Totodată, modul de gestionare a mijloacelor financiare s-a soldat cu denaturarea Dării de seamă privind executarea bugetului raional Florești din contul cheltuielilor de bază pe anul 2010, la retribuirea muncii, cu 163,4 mii lei.

Autoritățile administrației publice locale din cadrul Consiliului raional Florești nu au respectat întocmai prevederile Legii nr.245-XVI din 27.11.2008¹³, precum și prescripțiile Hotărârilor Guvernului nr.689 din 10.06.2003¹⁴ (Anexa nr.3), nr.426 din 26.04.2004¹⁵ (pct.4), nr.381 din 13.04.2006 (pct.12 din Anexa nr.3), nr.525 din 16.05.2006¹⁶ (pct.15), nr.863 din 01.08.2006¹⁷ (pct.1 și pct.5) și nr.411 din 25.05.2010¹⁸. Ca rezultat, pe parcursul anului 2010, au fost admise: întreținerea neregulamentară a unei unități de vicepreședinte al raionului; achitarea sporului la salariul funcției pentru acces permanent la secretul de stat în lipsa documentelor de confirmare corespunzătoare; plata premiilor în lipsa economiilor de mijloace financiare la retribuirea muncii, precum și acordarea premiilor în mărime ce depășește 50 la sută din salariul lunar stabilit de legislație; calcularea incorectă a indemnizațiilor de concediu (prin includerea neîntemeiată a sumelor plătite ca ajutor material), precum și calcularea incorectă a sumelor plătite ca ajutor material (prin includerea neargumentată în calcule a premiilor achitate); greșeli aritmetice. Această situație a generat efectuarea unor cheltuieli neregulamentare în legătură cu plățile salariale în sumă totală de 93,5 mii lei, din care: 57,8 mii lei – la DASPF; 29,5 mii lei – la aparatul președintelui raionului; 3,8 mii lei – la Secția Cultură; 1,6 mii lei – la DGF; 0,8 mii lei – la DGE.

Totodată, ca rezultat al deficiențelor menționate, au fost calculate incorect contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale de stat (în continuare – BASS) cu 8,2 mii lei mai mult și la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală (în continuare – FAOM) – cu 1,4 mii lei mai mult. În rezultatul majorării neîntemeiate a bazei de calcul a contribuțiilor în BASS, au fost calculate în plus contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă totală de 6,2 mii lei, ceea ce a condiționat cheltuieli neconforme pentru bugetul raional. Analogic, urmare diminuării bazei de calcul a contribuțiilor în FAOM, nu au fost calculate primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă totală de 21,9 mii lei.

Probele de audit acumulate la acest compartiment denotă că toate subdiviziunile Consiliului raional Florești au utilizat neregulamentar economia de mijloace financiare de la alineatele 01 „Salariul funcției”, 02 „Sporuri la salariul funcției” și 03 „Retribuirea complementară la salariul funcției” în sumă totală de 163,4 mii lei, aceasta fiind direcționată pentru achitarea premiilor, fără efectuarea unor modificări legale în devizul de cheltuieli și în planul de finanțare. Situația dată a dus la nerespectarea clasificăției economice a cheltuielilor bugetare și a Indicațiilor metodice privind aplicarea clasificăției economice a cheltuielilor bugetare, aprobate de Ordinul ministrului finanțelor nr.91 din 20.10.2008¹⁹ (Anexele nr.3 și nr.9), precum și a condiționat denaturarea Dării de seamă privind executarea bugetului raional Florești din contul cheltuielilor de bază pe anul 2010.

¹² Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381 din 13.04.2006 (cu modificările și completările ulterioare).

¹³ Legea nr.245-XVI din 27.11.2008 „Cu privire la secretul de stat” (cu modificările ulterioare).

¹⁴ Hotărârea Guvernului nr. 689 din 10.06.2003 „Cu privire la organigrama și statele de personal ale aparatului președintelui raionului, direcțiilor, secțiilor, altor subdiviziuni din subordinea Consiliului raional” (cu modificările ulterioare).

¹⁵ Hotărârea Guvernului nr.426 din 26.04.2004 „Privind aprobarea Modulului de calculare a salariului mediu” (cu modificările și completările ulterioare).

¹⁶ Hotărârea Guvernului nr.525 din 16.05.2006 „Privind salarizarea funcționarilor publici și persoanelor care efectuează deservirea tehnică” (cu modificările și completările ulterioare).

¹⁷ Hotărârea Guvernului nr.863 din 01.08.2006 „Cu privire la stabilirea pentru funcționarii publici a sporurilor la salariul de funcție pentru acces permanent la secretul de stat” (cu modificările și completările ulterioare).

¹⁸ Hotărârea Guvernului nr.411 din 25.05.2010 „Privind aprobarea Nomenclatorului informațiilor atribuite la secret de stat” (cu modificările și completările ulterioare).

¹⁹ Ordinul ministrului finanțelor nr.91 din 20.10.2008 „Privind clasificăția bugetară” (cu modificările și completările ulterioare).

Recomandări Consiliului raional Florești:

5. respectarea actelor normative ce reglementează domeniul retribuirii muncii și implementarea unui control intern adecvat, care să asigure înlăturarea neajunsurilor și încălcărilor constatate;

6. revizuirea unităților de personal, cu ajustarea acestora la limitele de personal stabilite conform cerințelor regulamentare;

7. instruirea personalului în aplicarea legislației privind retribuirea muncii, cu solicitarea asistenței de la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei în această privință;

8. asigurarea restituirii mijloacelor financiare achitate neregulamentar, conform prevederilor legislației în vigoare.

• **Consiliul raional Florești, precum și autoritățile din subordinea acestuia nu au respectat prevederile legale referitor la limitele de întreținere a unităților de transport, la norma de consum a carburanților, ceea ce a generat unele cheltuieli neregulamentare.**

Contrar prevederilor Anexei nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.1404 din 30.12.2005²⁰, pe parcursul anului 2010, Consiliul raional Florești a dispus de 10 autoturisme de serviciu, sau cu 2 unități de transport mai mult decât numărul prevăzut de actul normativ. Totodată, atît întreținerea unităților de transport suplimentare, cît și nerespectarea parcursului-limită anual stabilit pentru unitățile de transport, au cauzat cheltuieli suplimentare în sumă totală de 82,8 mii lei. Această situație se datorează lipsei controlului corespunzător și nerespectării prevederilor regulamentare de către persoanele cu funcții de răspundere ale autorităților publice locale din cadrul Consiliului raional.

Recomandări Consiliului raional Florești:

9. ajustarea la normele reglementate a numărului de autoturisme folosite în scopuri de serviciu, cu elaborarea/stabilirea unor criterii clare privind utilizarea acestora;

10. intensificarea controlului intern în aspectul regulatării executării cheltuielilor curente.

• **Neasigurarea juridică a unor acțiuni, precum și monitorizarea ineficientă a decontărilor la unele instituții din subordinea Consiliului raional Florești a generat cheltuieli ineficiente în urma achitării, conform hotărîrilor instanțelor de judecată, a sumei totale de 1054,8 mii lei, această situație influențînd negativ asupra executării bugetului raional.**

a) Pe parcursul mai multor ani, Consiliul raional Florești nu a întreprins măsuri eficiente în vederea soluționării situației referitor la datoria față de firma „W.J. GRAIN Ltd” în sumă de 80049,00 USD, formată în anul 1998 în urma unei tranzacții de vânzare-cumpărare a semințelor de floarea soarelui (contractul nr.M/282), autorizată de ex-președintele fostului Comitet executiv al raionului Florești dl N.Barbăscumpă. Ca rezultat, în urma a mai multor acțiuni judecătorești (inclusiv de executare silită), inițiate de către firma „W.J. GRAIN Ltd”, în luna decembrie 2010, din contul bugetului raional, în baza unui titlu executoriu, au fost sustrate 982,3 mii lei, ceea ce a influențat negativ asupra executării bugetului raional.

De menționat că fostului președinte N.Barbăscumpă i-a fost intentată o cauză penală pe faptul încheierii unor contracte cu 3 firme (inclusiv „W.J. GRAIN Ltd”), cu caracter dezavantajos pentru Comitetul executiv al raionului Florești, însă, în pofida adresărilor, atît la Procuratura Generală cît și la Guvernul Republicii Moldova, Consiliul raional Florești nu dispune de o informație completă referitor la acest caz. Totodată, nu deține nici documentele respective de confirmare a modului de utilizare a sumei primite de către fostul Comitet executiv al raionului Florești de la firma „W.J.

GRAIN Ltd”, aceasta nefiind înregistrată la Consiliul raional nici ca datorie față de firma indicată.

b) Ca rezultat al neasigurării respectării de către serviciul juridic al aparatului președintelui raionului și DGE a prevederilor legale la eliberarea din funcție a trei angajați, aceștia ulterior au fost restabiliți în funcție, fiindu-le achitate (în baza hotărîrilor instanței de judecată) salariul și prejudiciul moral (inclusiv taxa de stat) în sumă totală de 72,5 mii lei.

Recomandări Consiliului raional Florești:

11. asigurarea respectării legislației în domeniul muncii, cu excluderea cazurilor de eliberare neconformă a personalului din funcțiile deținute;

12. efectuarea în termenele stabilite și în deplină măsură a decontărilor cu furnizorii, întru excluderea pe viitor a cazurilor de executare silită de stingere a datoriilor.

• **La alocarea mijloacelor financiare din contul bugetului raional pentru procurarea și repartizarea către beneficiari a amestecurilor de produse lactate pentru copii, Consiliul raional Florești nu s-a asigurat de existența unor reglementări exhaustive în această privință, ceea ce a generat riscuri de repartizare neconformă a produselor menționate.**

Probele de audit denotă că în anul 2010 IMSF „Centrul medicilor de familie Florești” i-au fost alocate 80,0 mii lei, din contul mijloacelor financiare ale bugetului raional, cu destinația specială – asigurarea copiilor din familii social-vulnerabile cu amestecuri lactate.

Procesul de evidență și distribuie a amestecurilor de produse lactate nu a fost asigurat de reglementări exhaustive, iar repartizarea acestor produse s-a efectuat de o singură persoană din cadrul IMSF „Centrul medicilor de familie Florești”, ceea ce a generat unele cazuri de distribuie neregulamentară a lor. Astfel, amestecurile de produse lactate au fost depozitate pentru păstrare și repartizare la farmacia IMSF „Centrul medicilor de familie Florești”, fără întocmirea documentelor justificative respective, fiind distribuite neluîndu-se în considerație starea socială a familiilor. Totodată, în rezultatul testării documentelor de distribuie a amestecurilor de produse lactate, s-au constatat devieri dintre semnăturile destinatarilor. Urmare interviuării persoanelor beneficiare, s-a constatat că 30 de persoane (sau 30,9% din persoanele interviuate) nu au confirmat primirea a 265 de pachete cu amestecuri de produse lactate în sumă de 11,9 mii lei. Această situație denotă repartizarea frauduloasă a produselor menționate.

Recomandări Consiliului raional Florești:

13. elaborarea unor reglementări exhaustive privind modul de distribuie a amestecurilor de produse lactate;

14. inițierea unui control tematic privind regularitatea repartizării amestecurilor de produse lactate procurate din mijloacele financiare ale bugetului raional, cu luarea măsurilor în vederea înlăturării deficiențelor constatate.

• **Consiliul raional Florești nu a asigurat respectarea întocmai a prevederilor legale la utilizarea mijloacelor financiare din fondul de rezervă.**

Probele de audit acumulate la acest compartiment denotă că nu au fost luate măsurile corespunzătoare în vederea conformării Regulamentului privind constituirea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Consiliului raional Florești, aprobat prin Decizia Consiliului raional Florești nr.06/14 din 21.12.2009, prevederilor legale. Ca urmare, deși Regulamentul-tip aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1427 din 22.12.2004²¹ prevede situații concrete de utilizare a fondului de rezervă, Regulamentul aprobat de Consiliul raional Florești a stabilit unele direcții de cheltuieli care nu pot fi atribuite la cele cu caracter excepțional și

²⁰ Hotărîrea Guvernului nr.1404 din 30.12.2005 „Privind reglementarea utilizării autoturismelor de serviciu de către autoritățile administrației publice” (cu modificările și completările ulterioare).

²¹ Hotărîrea Guvernului nr.1427 din 22.12.2004 „Pentru aprobarea Regulamentului-tip privind constituirea fondurilor de rezervă ale autorităților administrației publice locale și utilizarea mijloacelor acestora”.

imprevizibil. Astfel, în anul 2010, atît situația sus-menționată, cît și nerespectarea principiului de delimitare a competențelor, conform prevederilor art.8 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, au generat efectuarea unor cheltuieli ce nu se asimilează cheltuielilor cu caracter imprevizibil în sumă totală de 873,8 mii lei, sau 94,9% din volumul total al fondului de rezervă (de 920,7 mii lei), din care: 201,3 mii lei – pentru organizarea diferitor concursuri raionale; 168,0 mii lei – pentru diferite reparații ale unor biserici ortodoxe; 100,0 mii lei – pentru procurarea motorinei; 90,0 mii lei – pentru procurarea mijloacelor fixe etc.

De menționat că motorina necesară pentru lucrările de reparație a drumurilor, procurată din contul sumei de 100,0 mii lei, alocată la 7 autorități publice locale de nivelul întâi (comunele Cunică, Cuhurești de Sus, Coșernița, Ghindești, Napadova, Roșietici și or.Mărculești), a fost trecută la cheltuieli de către aceste autorități în lipsa documentelor justificative, fapt ce generează riscuri majore de utilizare neconformă a mijloacelor bugetare. Totodată, la autoritățile publice locale de nivelul întâi menționate nu sînt justificate existența și consumul de materiale utilizate la reparația drumurilor (prundiș, nisip etc.), care, conform explicației persoanelor responsabile de la primării, au fost extrase neautorizat din cariere și primite în lipsa documentelor confirmative.

Recomandări Consiliului raional Florești:

15. perfecționarea Regulamentului privind constituirea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă, cu excluderea finanțării cheltuielilor ce nu se asimilează celor cu caracter imprevizibil;

16. stabilirea unor proceduri de control intern privind asigurarea utilizării conform destinației a mijloacelor fondului de rezervă;

17. efectuarea unor controale tematice referitor la corectitudinea utilizării resurselor financiare alocate autorităților publice locale de nivelul întâi, pentru a preveni și exclude cazurile de folosire neconformă a mijloacelor bugetare;

18. asigurarea unei evidențe conforme a primirii și trecerii la cheltuieli a bunurilor materiale potrivit prevederilor regulamentare.

3.2.1. Referitor la achizițiile de lucrări, mărfuri și servicii, cheltuielile pentru investiții și reparații capitale și la unele aspecte de gestionare a patrimoniului public

• În perioada supusă auditului, entitățile subordonate Consiliului raional Florești nu au întreprins măsurile necesare de conformare a activității grupurilor de lucru pentru achizițiile publice la actele normative, ceea ce a cauzat o activitate neregulată în procesul de achiziție publică și a generat unele cheltuieli suplimentare și iraționale.

Pe parcursul anului 2010, la efectuarea achizițiilor publice, autoritățile administrației publice locale din subordinea Consiliului raional Florești nu au respectat prevederile Legii nr.96-XVI din 13.04.2007²² (art.14 alin. (3), art.32 și art.69 alin.(1)), Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007²³ (pct.5), Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.9 din 17.01.2008²⁴ (pct.4 și pct.6), ceea ce a cauzat deficiențe și lacune, care se exprimă prin următoarele: membrii grupurilor de lucru nu au semnat, pe propria responsabilitate, o declarație de confidențialitate și imparțialitate la fiecare procedură de achiziție publică; nu au fost numite persoane responsabile de întocmirea dosarelor achizițiilor publice, ca rezultat nefiind întocmit nici un dosar privind achiziția publică; a fost admisă divizarea achiziției prin încheierea de contracte separate în scopul aplicării unei alte proceduri de achiziție decît a celei care ar fi fost utilizată în confor-

mitate cu prevederile legale; nu a fost respectat principiul concurenței și transparenței. Astfel, la efectuarea achizițiilor publice de produse alimentare în sumă totală de 257,26 mii lei, DGE Florești a admis divizarea achiziției, încheind 4 contracte separate cu S.R.L. „Unicom”, Universalcoop Florești, Consumcoop Florești și cu S.A. „Mărculești Combi”. Mai mult decît atît, la achiziționarea aceluiași produs de la agenții economici menționați au fost acceptate preturi cu o deviere de la 0,1 lei pînă la 7,55 lei pentru o unitate, ceea ce a condiționat cheltuieli suplimentare din contul mijloacelor publice în sumă totală de 19,3 mii lei.

Centrul medicilor de familie din Florești (fondatorul căruia este Consiliul raional Florești) a procurat un imobil pentru amplasarea Oficiului medicului de familie din s.Alexeevca, achitînd pentru acesta 436,0 mii lei (inclusiv 218,0 mii lei din contul bugetului raional), fără a aplica procedură de achiziție publică. De menționat că plata primei tranșe pentru imobilul respectiv în sumă de 50,0 mii lei a fost efectuată la 16.06.2010, cu 130 de zile înainte de data desfășurării licitației publice, care a avut loc la 21.09.2010, ceea ce denotă caracterul formal al acestei achiziții publice. Totodată, în conformitate cu certificatul eliberat de Agenția Relații Funciare și Cadastru (OCT Florești), imobilul respectiv a fost evaluat la suma de 53,0 mii lei, sau cu 383,0 mii lei mai puțin decît prețul de procurare, ceea ce denotă utilizarea frauduloasă și ineficientă a mijloacelor financiare publice.

• Lipsa unui control intern eficient asupra modului de efectuare a lucrărilor de reparație capitală în contul plăților de la locațiunea încăperilor a generat cheltuieli neîntemeiate în sumă totală de 31,0 mii lei, necontabilizarea și neatribuirea la majorarea valorii fondurilor fixe a cheltuielilor pentru reparații capitale în sumă totală de 837,8 mii lei.

La efectuarea lucrărilor de reparație capitală în contul plăților pentru locațiunea încăperilor, Consiliul raional Florești, nerespectînd prevederile Legii nr.96-XVI din 13.04.2007, a ignorat principiul concurenței, acceptînd efectuarea lucrărilor fără a iniția procedura de achiziție publică, astfel majorînd riscul utilizării ineficiente a finanțelor publice. Totodată, în contul plății pentru arendă au fost acceptate lucrări de reparații capitale, care n-au fost efectuate de către antreprenor (S.R.L. „Slavteh”) în sumă de 31,0 mii lei (inclusiv TVA). Mai mult decît atît, contrar prevederilor pct.46 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996, serviciul contabil al aparatului președintelui raionului Florești nu a luat măsurile respective în vederea contabilizării și atribuirii la majorarea valorii mijloacelor fixe a cheltuielilor pentru reparații capitale, acceptate în contul plății pentru chiria încăperilor – proprietate publică date în locațiune, în sumă totală de 837,8 mii lei, fapt ce a generat denaturarea datelor raportate de aparatul președintelui privind patrimoniul deținut în perioada anilor 2009-2010.

• Managementul ineficient al mijloacelor financiare alocate pentru investițiile și reparațiile capitale la Primăria com.Gura Camencii (raionul Florești), precum și nerespectarea legislației în vigoare ce ține de domeniul respectiv au cauzat un șir de deficiențe și erori, care s-au soldat cu cheltuieli neîntemeiate.

Ca rezultat al nerespectării de către primăria com.Gura Camencii a prevederilor art. 42 din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 și al neperceperii de la antreprenorul S.R.L. „Pancons Com” a garanției pentru executarea contractului în mărime de pînă la 15% din valoarea contractată, precum și în pofida faptului că, conform clauzelor contractului nr.61 din 14.08.2009 (înregistrat la Agenția Rezerve Materiale

²² Legea privind achizițiile publice nr.96-XVI din 13.04.2007 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.96-XVI din 13.04.2007).

²³ Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007 (cu modificările ulterioare).

²⁴ Regulamentul cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului achiziției publice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.9 din 17.01.2008 (cu modificările și completările ulterioare).

sub nr.14 1-10818/09), antreprenorul menționat urma să execute lucrările de construcție a sistemului de canalizare și epurare a apelor menajere al școlii și a 2 blocuri cu 5 nivele din s.Gura Camencii în sumă totală de 1683,02 mii lei până la 31.12.2010, efectuarea acestor lucrări nu a fost finalizată până la momentul actual. Mai mult decât atât, Primăria com.Gura Camencii a mai contractat de la S.R.L. „Pancons Com” lucrări suplimentare la construcția sistemului de canalizare și epurare a apelor menajere al obiectelor menționate în valoare totală de 154,85 mii lei, aceste lucrări fiind executate în lipsa proiectului, prin ce nu au fost respectate prevederile art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996²⁵. Totodată, în urma verificării proceselor-verbale de îndeplinire a lucrărilor de construcție ale sistemului de canalizare și epurare a apelor menajere cu lucrările de fapt executate, s-a constatat că Primăria com.Gura Camencii a acceptat lucrări în sumă de 91,3 mii lei, care nu au fost executate de către antreprenor. Luând în considerație decontările dintre primărie și antreprenor referitor la cele menționate, la situația din 31.12.2010, cheltuielile neîntemeiate au constituit 53,6 mii lei.

• **Lipsa controlului din partea Consiliului raional Florești și a conducerii instituțiilor medico-sanitare publice, precum și neconcordanțele existente în politicile de contabilitate ale acestora generează riscul de raportare financiară diferită a situațiilor patrimoniale referitor la bunurile publice transmise în gestiunea instituțiilor medico-sanitare publice.**

Potrivit prevederilor pct.46 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996, precum și din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010, cheltuielile pentru reparațiile capitale ale clădirilor, efectuate din contul mijloacelor bugetare, se atribuie la majorarea valorii inițiale a clădirilor (inclusiv a celor aflate la balanța altor organizații, fondate de către autoritatea publică centrală sau locală). De asemenea, conform pct.26 din SNC 16²⁶, dacă în urma efectuării reparației capitale durată de exploatare utilă a obiectului se mărește, atunci cheltuielile pentru această reparație se consideră ca investiții capitale (se capitalizează) și se trec la majorarea valorii obiectului reparat. Însă, conform politicilor de contabilitate ale IMSP, care activează în condiții de autogestiune, cheltuielile de reparații capitale ale clădirilor se reflectă la cheltuieli curente. Astfel, neconcordanțele existente generează riscul de raportare financiară diferită a situațiilor patrimoniale ale acelorși imobile. Ca rezultat, cheltuielile pentru reparația capitală a clădirilor IMSP „Spitalul raional Florești” în sumă totală de 2750,2 mii lei, efectuate din contul altor surse decât cele alocate din bugetul raional, în loc să fie atribuite la capitalizare, au fost reflectate la cheltuielile curente ale instituției. De asemenea, la cheltuielile curente ale instituției au fost atribuite și cheltuielile pentru reparațiile capitale ale imobilului IMSP „Centrul medicilor de familie Florești” în sumă totală de 767,9 mii lei.

De menționat că actele normative în vigoare nu regle-

mentează clar situația respectivă și nu prevăd exhaustiv cum cheltuielile efectuate din contul altor surse decât cele alocate din bugetul raional pot fi corelate cu proprietatea publică transmisă de către fondator în gestiunea IMSP.

Recomandări Consiliului raional Florești, Aparaturii președintelui raionului și Primăriei com.Gura Camencii:

19. respectarea cadrului legal la efectuarea achizițiilor publice și monitorizarea conformă a executării contractelor de achiziție;

20. implementarea procedurilor de control intern care să asigure supremația cadrului legal în domeniul achizițiilor publice și înlăturarea tuturor deficiențelor;

21. asigurarea respectării actelor normative referitor la garanția de asigurare a executării contractelor de achiziție;

22. eficientizarea monitorizării valorificării mijloacelor pentru investiții și reparații capitale;

23. constituirea unor proceduri stricte de executare a lucrărilor doar în baza proiectelor elaborate și verificate regulamentar;

24. inițierea expertizării lucrărilor executate, pentru a stabili abaterile de la devizele de cheltuieli și volumele de lucrări care nu au fost executate, cu înaintarea cerințelor patrimoniale față de antreprenori;

25. examinarea modului de gestionare a patrimoniului public, cu întreprinderea măsurilor eficiente de soluționare a problemelor existente;

26. în comun cu autoritățile centrale de specialitate, asigurarea unei modalități exhaustive de atribuire corectă a cheltuielilor pentru reparațiile capitale conform destinației.

4. Concluzii generale ale auditului bugetului raional Florești și gestionării patrimoniului public

Reieșind din faptul că obiectivul auditului a constat în evaluarea regularității și conformității executării veniturilor și cheltuielilor bugetului raional Florești pe anul 2010, precum și a gestionării patrimoniului public, iar sfera de aplicare a acestuia a fost limitată, auditul nu poate să-și exprime opinia standardizată de audit și expune doar concluziile generale de audit.

Auditul a relevat că managementul executării veniturilor și cheltuielilor bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionarea patrimoniului public au fost afectate de: nerespectarea întocmai a normelor de control de către persoanele cu funcții de răspundere, ceea ce a condiționat neidentificarea surselor și veniturilor pasibile încasării în bugetul raional; admiterea unor cheltuieli neregulate, în special a cheltuielilor pentru retribuirea muncii; utilizarea fondului de rezervă preponderent pentru cheltuieli ce nu poartă caracter excepțional și imprevizibil; nereguli la folosirea mijloacelor financiare pentru investițiile capitale, precum și la gestionarea patrimoniului public; efectuarea achizițiilor publice cu nerespectarea procedurilor legale; deficiențe la ținerea evidenței contabile, ceea ce a dus la raportarea incorectă a situațiilor patrimoniale.

Responsabil de monitorizarea misiunii de audit:

Directorul Departamentului de audit III

Echipa de audit:

Controlori superiori de stat, auditori publici:

V.Potlog

T. Moroza

D. Ciubotaru

²⁵ Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 „Privind calitatea în construcții” (cu modificările ulterioare).

²⁶ Standardul Național de Contabilitate 16 „Contabilitatea activelor materiale pe termen lung”, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 174 din 25.12.1997 (cu modificările și completările ulterioare).

PARTEA II

Hotărîri ale Guvernului Republicii Moldova

664 H O T Ă R Î R E **cu privire la aprobarea Programului național** **privind constituirea rețelei ecologice naționale** **pentru anii 2011-2018**

În scopul executării prevederilor art. 5 lit. a) și art. 21 lit. b) din Legea nr. 94-XVI din 5 aprilie 2007 cu privire la rețeaua ecologică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 90-93, art.395), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național privind constituirea rețelei ecologice naționale pentru anii 2011-2018 (se anexează).

2. Ministerele și alte autorități administrative centrale implicate în implementarea Programului sus-numit vor prezenta, anual, pînă la data de 25 decembrie, Ministerului Mediului informații despre măsurile întreprinse.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul mediului
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare
Ministrul finanțelor

Nr. 593. Chișinău, 1 august 2011.

3. Ministerul Mediului:
va monitoriza și va coordona procesul de realizare a Programului nominalizat;

anual, pînă la 31 ianuarie a anului următor de gestiune, va prezenta Guvernului raportul privind implementarea Programului menționat.

4. Se recomandă autorităților administrației publice locale, în limita competențelor atribuite de lege, să întreprindă acțiunile de rigoare în vederea implementării Programului nominalizat.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Mediului.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr
Gheorghe Șalariu

Vasile Bumacov
Veaceslav Negruța

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr.593
din 1 august 2011

PROGRAMUL NAȚIONAL **PRIVIND CONSTITUIREA REȚELEI ECOLOGICE NAȚIONALE PENTRU ANII** **2011-2018**

Capitolul I **Identificarea problemei** **Secțiunea 1** **Introducere**

1. Rețeaua ecologică națională (în continuare – REN) reprezintă o parte integrantă a Rețelei Ecologice Pan-Europene și este elaborată conform cerințelor Strategiei Pan-Europene privind diversitatea biologică și peisagistică (Sofia, 1995), care a pus bazele cooperării între guverne, organizații internaționale, agenții și ONG-uri. Strategia este orientată spre conservarea ecosistemelor naturale, habitatelor, speciilor de floră și faună și diversității de peisaje de importanță europeană prin dezvoltarea, în perioada de 10 ani, a unei Rețele Ecologice Pan-Europene. În anul 1995 Republica Moldova a ratificat Convenția privind diversitatea biologică.

2. Programul național privind constituirea rețelei ecologice naționale (în continuare – Program) reprezintă un obiectiv de realizare a angajamentelor Republicii Moldova, ca stat-parte la Convenția privind diversitatea biologică (Rio de Janeiro, 1992), prin declararea de către Organizația Națiunilor Unite a anilor 2011-2020 în calitate de Deceniu al Biodiversității, prin crearea oportunităților de stopare a pierderilor în biodiversitate, prin crearea obiectelor și complexelor protejate de stat.

Secțiunea 2 **Necesitatea elaborării Programului**

3. Evoluția și tendințele de pierdere anuală a biodiversității, de degradare a solurilor, de deteriorare și schimbare considerabilă a ecosistemelor naturale, mai ales conse-

cințele acestor fenomene, impun modificarea modului de abordare a problemei privind prevenirea dezastrelor naturale, trecînd de la formele *defensive* de acțiune la formele de *gestionare, de management durabil* al resurselor și ecosistemelor naturale. În acest scop, se cere o altă abordare a problemelor prin planificarea teritorială, gestionarea durabilă a ecosistemelor naturale, protecția și conservarea speciilor de floră și faună și, prin urmare, încadrarea soluționării acestor probleme în conceptul de dezvoltare durabilă a țării, prin prisma diminuării și prevenirii proceselor de degradare a mediului.

4. Gradul de deteriorare a peisajului în Republica Moldova este foarte înalt din cauza agriculturii extensive și densității mari a populației: terenurile agricole constituie 75,14% din teritoriul țării; pădurile - 11 %; bălțile - 0,16%; stepele și luncile folosite în calitate de terenuri pentru pășunat - 11,23% (doar cca 5% dintre acestea își păstrează valoarea naturală înaltă și cca 30% mai sînt capabile de autoregenerare; celelalte - degradează în legătură cu exploatarea lor suprainversivă); solurile puternic degradate constituie mai mult de 13% din teritoriul țării.

5. Sistemul de arii naturale protejate de stat, care constituie principalul nucleu de creare a rețelei ecologice și care a fost creat în ultimele decenii, avînd drept scop conservarea speciilor rare, periclitare și vulnerabile, este distribuit neuniform, fiind extrem de fragmentat pe teritoriul țării și cu lacune substanțiale, în special în ceea ce privește luarea sub protecție a tuturor tipurilor de ecosisteme naturale (forestiere, acvatice, palustre, de stepă, agrare etc.). Funcția principală a rețelei este încadrarea în ea a

tuturor ecosistemelor naturale unite fizic și funcțional, pentru stabilirea unui echilibru ecologic.

6. În legătură cu schimbările climatice au fost identificate procese periculoase de degradare a vegetației și de înrăutățire a condițiilor de existență a speciilor de animale și plante, de extindere a speciilor invazive și de modificare a condițiilor agroecologice, proces care a condus la includerea în ediția a 2-a a Cărții Roșii a Republicii Moldova a 242 specii rare, vulnerabile și periclitare: 126 specii de plante și 116 – de animale, în prima ediție a Cărții Roșii fiind incluse doar 55 de specii.

7. Un alt factor pentru constituirea rețelei ecologice îl constituie necesitatea corelării activităților intersectoriale și interdisciplinare vizând planificarea teritorială, care ar cuprinde managementul ariilor naturale protejate de stat, amenajarea teritoriului și dezvoltarea urbană, protecția biodiversității, dezvoltarea agricolă și silvică, a căilor de transport și a zonelor turistice - fiecărui sector revenindu-i atribuții în realizarea unor activități specifice. În acest context, se impune asigurarea unui echilibru între măsurile economico-sociale și cele de protecție a mediului, de reorganizare a capitalului natural, în vederea creării unui sistem eficient al rețelei ecologice naționale.

8. Pentru crearea rețelei ecologice sînt identificate următoarele probleme, care necesită a fi soluționate prin acțiunile stabilite în Program:

- 1) legislația existentă este generală pentru domeniul biodiversității și nu este ajustată la legislația comunitară;
- 2) nivelul scăzut al informării populației;
- 3) fragmentarea și dispersarea ariilor naturale protejate de stat;
- 4) la planificarea teritorială nu se ține cont de distribuția ecosistemelor naturale, a speciilor rare, vulnerabile și periclitare de animale și plante și alte cerințe de protecție a mediului;
- 5) lipsa regiunii biogeografice a teritoriului;
- 6) fișile forestiere de protecție a terenurilor agricole, zonele și fișile de protecție a apelor, râurilor și bazinelor acvatice sînt în mare parte defrișate sau necesită o reconstrucție ecologică.

Secțiunea 3

Scopul Programului

9. Programul are drept scop stabilirea cadrului normativ pentru coordonarea intersectorială a tuturor acțiunilor, în vederea prevenirii și reducerii consecințelor activităților economice asupra mediului, vieții și sănătății oamenilor. Programul vizează o gestionare integrată a activităților de constituire a rețelei ecologice naționale, prin conservarea diversității naturale genetice a tuturor speciilor de organisme vii incluse în ecosistemele și complexe naturale, pentru asigurarea condițiilor optime de viață și a dezvoltării durabile a teritoriilor adiacente rețelei ecologice.

10. În Program sînt trasate *obiectivele specifice* și *acțiunile* ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea acestor obiecte. Acțiunile preconizate cuprind măsuri tehnice, de informare și de conștientizare a publicului, precum și măsuri economice, legislative și organizatorice. Obiectivele ce urmează a fi atinse cuprind un ansamblu de acțiuni, preconizate pentru orientarea eforturilor financiare și accesarea surselor de finanțare în vederea rezolvării problemelor ce țin de crearea rețelei ecologice și conservarea biodiversității.

Secțiunea 4

Cadrul legal de constituire a rețelei ecologice naționale

11. Cadrul legal de constituire a rețelei ecologice naționale include în principal următoarele acte legislative:

- 1) Codul funciar nr.828 - XII din 25 decembrie 1991;
- 2) Codul silvic nr.887-XIII din 21 iunie 1996;

3) Legea nr. 94-XVI din 5 aprilie 2007 cu privire la rețeaua ecologică;

4) Legea nr.1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător;

5) Legea nr.1538-XIII din 25 februarie 1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;

6) Legea nr.440-XIII din 27 aprilie 1995 cu privire la zonele și fișile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă;

7) Legea regnului animal nr.439-XIII din 27 aprilie 1995;

8) Legea regnului vegetal nr.239-XVI din 8 noiembrie 2007;

9) Legea nr.1041-XIV din 15 iunie 2000 pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate;

10) Legea nr. 835-XIII din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului;

11) Strategia națională și Planul de acțiuni în domeniul conservării diversității biologice, aprobate prin Hotărîrea Parlamentului nr. 112-XV din 27 aprilie 2001.

Capitolul II

Obiectivele specifice ale Programului

12. Obiectivele specifice ale prezentului Program sînt următoarele:

- 1) ajustarea, pînă în anul 2014, a cadrului normativ la standardele europene, în scopul dezvoltării mecanismelor pentru constituirea rețelei ecologice naționale, ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Pan-Europene;
- 2) identificarea, pînă în anul 2016, a criteriilor pentru planificarea teritorială în Republica Moldova, ținînd cont de integritatea rețelei ecologice naționale;
- 3) extinderea ariilor naturale protejate de stat cu cel puțin 1 % din teritoriul țării, conform cerințelor internaționale și experienței statelor europene, pentru o gestionare eficientă și protecție a ariilor naturale protejate;
- 4) crearea, pînă în anul 2018, a unui sistem de inventariere și monitoring al speciilor periclitare și al habitatelor valoroase din cadrul rețelei ecologice naționale;
- 5) identificarea și cartografierea, pînă în anul 2018, a elementelor rețelei ecologice naționale necesare pentru asigurarea funcționării ei (coridoare ecologice, zone nucleu și zone tampon etc.);
- 6) împădurirea zonelor și fișilor de protecție a apelor râurilor și bazinelor acvatice pe o suprafață de 30400 ha pînă, la finele anului 2018, pentru crearea elementelor ecologice stabilizatoare în terenurile agricole și ecosistemele forestiere din cadrul rețelei ecologice naționale;
- 7) informarea publicului asupra necesității de constituire a rețelei ecologice naționale – obiectiv permanent realizabil.

Capitolul III

Acțiuni ce urmează a fi întreprinse

13. Cadrul normativ existent va fi ajustat la standardele europene, în scopul dezvoltării mecanismelor pentru constituirea rețelei ecologice naționale, ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Pan-Europene, prin:

- 1) modificarea și completarea Legii nr. 1538-XIII din 25 februarie 1998 cu privire la fondul ariilor naturale protejate de stat, prin includerea datelor recente de reevaluare a obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate (suprafața, deținătorul funciar, corespunderea categoriei de arie protejată) și includerea a noi arii naturale protejate;
- 2) elaborarea Legii cu privire la peisaje, care va stabili modul de evaluare a peisajelor naturale, de creare a cadrului legal pentru protecția și conservarea peisajelor naturale și culturale;
- 3) elaborarea hotărîrii de Guvern privind aprobarea regulamentelor pentru noi arii naturale protejate create: Parcul Național „Orhei”, Parcul Național „Nistrul Inferior” și Rezervația Biosferei „Prutul de Jos”.

14. Extinderea și protecția ariilor naturale protejate de stat, în baza experienței europene de gestionare eficientă a resurselor naturale de stat, se va efectua în următoarele direcții:

1) crearea unor noi obiecte și complexe de arii protejate: Parcul Național „Orhei”, Parcul Național „Nistrul Inferior” și Rezervația Biosferei „Prutul de Jos”;

2) extinderea sistemului de arii naturale protejate cu sectoare reprezentative de vegetație de stepă din zona Bugeacului (rezervația naturală și aria cu management multifuncțional);

3) evaluarea unor noi obiecte și complexe naturale, pentru a fi incluse în sistemul de arii naturale protejate de stat.

15. Cartografierea elementelor rețelei ecologice naționale se va efectua în următoarele direcții:

1) determinarea în spațiu și cartografierea ariilor destinate constituirii rețelei ecologice naționale, a apartenenței administrative și juridice, a regimului proprietății funciare și a zonelor de reconstrucție ecologică;

2) elaborarea pașapoartelor obiectelor rețelei ecologice naționale (zonele nucleu, coridoarele ecologice, zonele tampon);

3) zonarea rețelei ecologice naționale;

4) elaborarea și editarea atlasului rețelei ecologice naționale și a hărții biogeografice.

16. Teritoriile potențiale pentru includere în rețeaua ecologică națională și coridoarele ecologice identificate, precum și harta schematică a rețelei ecologice naționale (anexele nr.1-3 la Program) au fost identificate în scopul menținerii integrității faunei și florei și altor componente ale diversității biologice pentru stabilitatea populațiilor și ecosistemelor naturale, în scopul reproducerii și răspândirii speciilor rare vulnerabile și periclitate din flora și fauna sălbatică, precum și al conservării diversității peisagistice, inclusiv a complexelor geologice și fizico-geografice și a monumentelor de istorie și cultură naturală.

17. La planificarea teritorială trebuie să fie respectate cerințele rețelei ecologice naționale, inclusiv:

1) analiza cerințelor documentației existente de urbanism și amenajare a teritoriului în domeniul ecologic și elaborarea propunerilor privind perfectarea acestora;

2) includerea rețelei ecologice naționale (zonele nucleu, coridoarele ecologice, teritoriile-tampon) în documentația de planificare și amenajare a teritoriului;

3) elaborarea planurilor de utilizare a terenurilor încadrate în rețeaua ecologică națională în baza documentației de planificare și amenajare a teritoriului.

18. Crearea zonelor și fișilor de protecție prin împădurire se va efectua în următoarele direcții:

1) dezvoltarea bazei semincere și a pepinierelor de arbori și arbuști forestieri, pentru formarea coridoarelor ecologice;

2) extinderea fondului forestier prin împădurirea zonelor și fișilor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă și a terenurilor degradate, pentru formarea coridoarelor ecologice de conexiune.

19. Crearea sistemului de monitoring al rețelelor ecologice va include următoarele direcții:

1) elaborarea programului de monitoring al rețelei ecologice naționale;

2) efectuarea investigațiilor științifice în cadrul Programului;

3) întocmirea listei operaționale de specii de floră și faună și ecosisteme periclitate;

4) evaluarea capacităților elementelor rețelei ecologice naționale de conservare a speciilor periclitate;

5) crearea bazei de date a componentelor rețelei ecologice naționale.

20. Vor fi întreprinse măsuri pentru organizarea cercetărilor științifice fundamentale și aplicative care vizează elaborarea recomandărilor și metodelor pentru conservarea și reproducerea diversității biologice și a peisajului, inclusiv inventarierea sistemelor naturale și a componentelor acestora, evaluarea stării curente a peisajului natural, ținerea cadastrelor resurselor naturale și monitorizarea acestora în cadrul rețelei ecologice naționale, crearea unei baze de date relevante, cooperarea internațională pentru atragerea mijloacelor și asigurarea includerii rețelei ecologice naționale în Rețeaua Ecologică Pan-Europeană prin organizarea consultărilor și audierilor publice.

21. Conștientizarea și informarea publicului asupra constituirii rețelei ecologice naționale se vor efectua prin:

1) organizarea campaniilor de informare și conștientizare a publicului (seminare, emisiuni Radio și TV, articole în mass-media);

2) informarea și asigurarea participării publicului și organizațiilor neguvernamentale la propagarea cunoștințelor în domeniu;

3) controlul obștesc asupra realizării măsurilor în teritoriu.

Capitolul IV

Etapele și termenele de implementare a Programului

22. Implementarea Programului prevede două etape:

1) în prima etapă (până în anul 2014) va fi adoptat un cadru juridic adecvat, vor fi efectuate cercetări științifice și vor fi determinate elementele de constituire a rețelei ecologice naționale;

2) în cea de-a doua etapă (2014-2018) vor fi extinse suprafețele de arii naturale protejate și realizate activități de reconstrucție ecologică, ceea ce va asigura securitatea ecologică a țării, crearea unui sistem de protecție a mediului, în vederea conservării eficiente a diversității biologice și peisajului. Termenele de realizare a acțiunilor ce urmează a fi întreprinse sînt expuse în anexa nr. 4 la Program.

Capitolul V

Responsabilii pentru implementarea Programului

23. Coordonarea implementării Programului revine organului de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător. Alte autorități responsabile pentru fiecare acțiune sînt specificate în anexa nr. 4 la prezentul Program.

24. Al doilea nivel administrativ implicat în realizarea Programului îl constituie administrația publică locală, în limitele competenței atribuite de legislație.

25. Academia de Științe a Moldovei va elabora suportul științific pentru constituirea rețelei ecologice naționale.

Capitolul VI

Estimarea generală a costurilor de implementare a Programului

26. Constituirea, gestiunea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale și a rețelelor ecologice locale vor fi finanțate de la bugetul de stat și de la bugetele locale, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și din alte surse financiare legale. Implementarea Programului necesită majorarea treptată a resurselor financiare, precum și diversificarea și flexibilitatea mecanismelor financiare.

27. Finanțarea activităților de implementare a prezentului Program se va efectua în limita mijloacelor aprobate pe anii respectivi în bugetul de stat, precum și din alte surse, conform legislației în vigoare.

28. Costurile estimative pentru implementarea Programului sînt stabilite în suma de 53 269 000 lei, incluzînd și costul lucrărilor de reconstrucție ecologică și de creare a noi plantații, care sînt estimate la 38 427 000 lei.

Capitolul VII Rezultatele scontate

29. Constituirea rețelei ecologice naționale va contribui la conservarea diversității biologice și a peisajelor și va avea un impact pozitiv asupra:

- 1) asigurării echilibrului ecologic pe teritoriul Republicii Moldova;
- 2) creării condițiilor ecologice favorabile pentru trai și dezvoltare a populației;
- 3) prevenirii pierderii genofondului prețios de plante spontane și animale sălbatice;
- 4) asigurării utilizării durabile a resurselor naturale;
- 5) creării condițiilor de dezvoltare a turismului și de recuperare a sănătății populației;
- 6) creșterii productivității terenurilor agricole adiacente rețelei ecologice naționale;
- 7) sporirii fertilității solului;
- 8) restabilirii terenurilor degradate;
- 9) asigurării unei coordonări mai eficiente între autoritățile administrației publice centrale și cele locale în domeniul protecției mediului înconjurător;
- 10) dezvoltării Rețelei Ecologice Pan-Europene;
- 11) reducerii fragmentării ecosistemelor naturale;
- 12) sporirii nivelului de securitate ecologică a țării prin prevenirea și combaterea deșertificării, calamităților naturale și reducerea efectelor negative ale acestora asupra mediului.

Capitolul VIII Indicatorii de progres și performanță

30. Pentru evaluarea rezultatelor prezentului Program vor fi utilizați următorii indicatori de progres și performanțe:

- 1) acte normative elaborate;
- 2) conservarea speciilor de plante și animale și a habitatelor:
 - a) lista operațională de plante și animale;
 - b) lista speciilor și a habitatelor periclitare luate sub protecția statului;
 - c) lista speciilor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova;
- 3) abundența populațiilor speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie;
- 4) majorarea ponderii ariilor naturale protejate de stat până la 5,5% din teritoriul țării;
- 5) dimensiunile elementelor componente ale rețelei ecologice naționale: lungimea și suprafața coridoarelor ecologice, zonelor nucleu și zonelor tampon;
- 6) creșterea numărului și a suprafețelor ariilor protejate transfrontaliere;
- 7) conexiunea cu Rețeaua Ecologică Pan-Europeană, fondarea ariilor protejate și a elementelor rețelei ecologice naționale ca parte indispensabilă a rețelei Natura 2000;
- 8) sporirea suprafeței împădurite a Republicii Moldova cu cca 0,9%;
- 9) harta biogeografică a Republicii Moldova;
- 10) suprafața componentelor rețelei ecologice naționale, incluse în planurile de amenajare a teritoriului;
- 11) cadastrul regnului animal și cadastrul regnului vegetal elaborate.

Capitolul IX

Procedurile de monitorizare, evaluare și raportare

31. Activitățile de monitorizare a prezentului Program vor avea un caracter continuu, fiind desfășurate pe toată perioada de implementare și vor include atât colectarea, prelucrarea și analiza datelor de monitorizare, identificarea erorilor sau efectelor neprevăzute, cit și propunerea unor eventuale ajustări la măsurile și activitățile planificate. Monitorizarea se va efectua în baza indicatorilor de performanță, care vor permite de a supraveghea și evalua în dinamică realizarea obiectivelor stipulate în prezentul

Program, precum și atingerea scopului final.

32. Activitatea de evaluare a prezentului Program va avea un caracter sistematic, fiind desfășurată pe toată perioada de implementare și va include elaborarea, în baza indicatorilor de performanță, a rapoartelor anuale și a raportului final de evaluare a implementării acestuia.

33. În cadrul procesului de monitorizare vor fi întocmite rapoarte de progres, care vor conține informații despre implementarea acțiunilor stipulate în Planul de acțiuni cu privire la constituirea rețelei ecologice naționale de către toate autoritățile responsabile, cu prezentarea ulterioară a acestor informații Ministerului Mediului. La rândul său, Ministerul Mediului va prezenta anual, în luna ianuarie, Guvernului informația compilată.

Anexa nr. 1
la Programul național privind
constituirea rețelei ecologice
naționale pentru anii 2011-2018

Teritorii potențiale pentru includere în rețeaua ecologică națională

Tabelul 1. Păduri – zone tampon

Suprafața, ha	Numărul arealelor, unități	Suprafața totală, ha	Suprafața medie, ha
50-100	497	35 062	70,5
100 -200	323	44 505	137,8
200-500	198	60 070	303,4
500 – 1000	58	39 366	678,7
1000 - 2000	30	41 511	1 383,7
2000 – 3000	8	19 166	2 395,7
3000 – 4000	5	17 569	3 513,9
4000 – 5000	4	18 427	4 606,9
Păduri cu suprafață mai mare de 5000 ha	4	21 047	5 261,9
Total	1 127	296 723	18 352,5

Tabelul 2. Ariile naturale protejate de stat din fondul forestier, care pot fi incluse ca elemente în rețeaua ecologică națională

Suprafața, ha	Numărul arealelor, unități	Suprafața totală, ha	Suprafața medie, ha
Păduri cu suprafața mai mică de 10 ha	6	24	4
10-20	6	74,8	12,5
20-30	3	76,4	25,5
30-40	1	40	40,0
40-50	8	390	48,8
50-100	38	2 942	77,4
100 -200	32	4 675	146,1
200-500	33	10 185	308,6
500 – 1000	21	13 683	651,6
1000 - 2000	9	11 257	1 250,8
2000 – 3000	4	10 207	2 436,3
3000 – 4000	1	3 499	3 499,0
4000 – 5000	1	4 499	4 499,0
Păduri cu suprafață mai mare de 5000 ha	2	16 851	5 409,5
Total	165	78 403.2	18 409,1

Tabelul 3. Zonele-nucleu			
Nr. d/o	Elementele	Suprafața, ha	Evaluare totală
I. Rezervații științifice			
1.	Codru	5177	N
2.	Iagorlic	836	N
3.	Prutul de Jos	1691	I
4.	Plaiul Fagului	5642	N
5.	Pădurea Dornească	6032	I
II. Parcuri naționale			
6.	Parcul Național „Orhei”	Urmează să fie stabilită	N
7.	Parcul Național „Nistrul Inferior”	Urmează să fie stabilită	N
III. Rezervații peisagere			
8.	Pădurea Hirbovăț (1)	2218	L (Z)
9.	Telița (2)	124	L
10.	Bugornea, Valea Adincă, Glubocaia Dolina, Colohur (5)	1518	N
11.	Chioșelia (9)	307	L
12.	Codrii Tigheci (10)	2519	L (Z)
13.	Cărbuna (11)	607	L
14.	Tigănești (12)	680	L
15.	Temeleuți (15)	209	L
16.	Rudi-Arionest (17)	1797,6	N
17.	Valea Seacă Tamașile (18)	394	nc
18.	La Castel (19)	746 ha	L
19.	Izvoare-Risipeni (22)	1162	nc
20.	Pădurea Hîncești (23)	4499	L
21.	Cazimiri-Milești (24)	500	L
22.	Dolna (26)	389	nc
23.	Calarasovca (27)	305,9	N
24.	La 33 de Vaduri (28)	184	L
25.	Trebujeni (30)	500	N
26.	Saharna (31)	674	N
27.	Suta de Movile (33)	1072	L
28.	Grădina Turcească (34)	224	nc
29.	Cosăuți (35)	585	N
30.	Căpriana-Scoreni (37)	1762,4	L
31.	Climăuți de Jos (38)	668	L
32.	Poiana Curatura (40)	692	nc
IV. Monumente ale naturii			
33.	Amplasamentul Fossilifer s. Pelinei (A4)	5	nc
34.	Sănătauca-Japca-Bursuc (Rîpa Namălvii – 100 ha, Sîncea Japca – 10 ha, Izvorul din satul Bursuc – 1,5 ha cu teritoriile adiacente), (A9 + A7+B1)	321	L
35.	Aflorimentul Goian (A25)	1	nc
36.	Recifele Brînzani (A31)	44	L
37.	Defileul Fetești (A36)	68	L
38.	Aflorimentul Costești (A40)	1	nc
39.	Rîpa Bekirov Iar (A65)	46	L
40.	Rîpa Budăi (A78)	5	nc
41.	Rîpa Musaitu (A79)	5	nc
42.	Caracușeni (C2)	4,2	L

V. Rezervații naturale			
43.	Rosoșeni +Complexul geologic și paleontologic din bazinul rîului Lopățnic (A2+B1+RP4)	969	L
44.	Leordonia (A11)	158	nc
45.	Milșindra (Hagimius) 1,7 ha (A14)	1,7	nc
46.	Sărata Galbenă (A22+B7)	644	L
47.	Șaptelebani (A41)	17	L
48.	Condrița (A44)	61	L
49.	Vadul lui Isac (A50)	68	nc
50.	Flămînda (A51)	71	L
51.	Cahul (B2)	343	nc
52.	Hrușca (B3)	170	L
53.	Bugeac (B4)	56	L (Z)
54.	Seliște Leu (B8)	315	L
55.	Rădoia (B9)	73	L (Z)
56.	Lebăda Albă (C2)	30	L
57.	Mlaștina Toga (C3)	50	N
VI. Arie cu management multifuncțional			
58.	A2.A1 Sector de stepă în nordul Bugeacului (s. Dezhinghea)	19	L
59.	Sector de stepă a bălților s. Vrănești (A3)	8	L
60.	Sector cu vegetație de stepă o/s Copanca A (4)	71	N
61.	Sector de stepă în sudul Bugeacului. (I.A. Ciunai), (A5)	50	I
62.	Lunca cu iarbă-cîmpului stoloniferă (s. Barabot), (B3)	149	L (Z)
VII. Zone umede			
63.	Barajul Costești-Sîncea	Cca 6000	L
64.	Barajul Dubăsari	Urmează să fie determinat	L
65.	Marea Ghidighici	Cca 1500 ha (Urmează să fie determinată)	L
66.	Rezervuarul Ialoveni	Urmează să fie determinată	L
67.	Lunca r. Ialpug	Urmează să fie determinată	L
68.	Rezervuarul Comrat	Urmează să fie determinată	L
69.	Rezervuarul Congaz	Cca 550 (Urmează să fie determinată)	L
70.	Rezervuarul Taracia	Cca 600 ha (Urmează să fie determinată)	L
71.	Iazul Tomai	Urmează să fie determinată	L
72.	Lunca r. Răut	Urmează să fie determinată	L
73.	Bazinul Salăș	330	L
74.	Cuciurgan	6200	I
75.	Complexul Cahul (Lacul Cahul și A83 - Afloriment de argile etulene Etulia A83 cu teritoriile adiacente)	Cca 800 ha (Urmează să fie determinată)	L
76.	Cahul-Mantia	300 ha	L
77.	Bălțile Talmaziene	1592	I
VIII. Rezervația Biosferei			
78.	Rezervația Biosferei „Prutul de Jos”	Urmează să fie stabilită	I
IX. De importanță locală (va fi stabilit statutul)			
79.	Sîncea-Cioburciu	1234	L

80.	Bugornea, Valea adîncă, Glubocaia Dolina, Colohur	1518	N
81.	Sănătăuca-pășune	Urmează să fie determinată	L
82.	Piatra-Orhei, pășune	Urmează să fie determinată	L
83.	Sadova-Chișinău-pășune	Urmează să fie determinată	L
84.	Mătrășanca-Orhei	Urmează să fie determinată	L
85.	Bicioc	Urmează să fie determinată	L
86.	Cricova	Urmează să fie determinată	L
87.	Cremenciug-Holoșnița	1095 ha	N
88.	Cimișeni	Urmează să fie determinată	L
89.	Ocna-Molochiș	Urmează să fie determinată	L
90.	Cneazevca, 25	25	L
91.	Copanca-Leuntea-Talmaza	2639 ha	L
92.	Canion Racovăț	251 ha	L
93.	Canion Vărăncău	150 ha	L
94.	Trifăuți	60 ha	L
95.	Canion Soloneț (Slobozia-Vărăncău – Slobozia-Cremene)	170 ha	L
96.	Vertiujeni-Năpadova	383 ha	L
97.	Slobozia Mare	40 ha	L
98.	Hîrtop Nisporeni	250 ha	L

I – teritoriu nucleu de importanță internațională; N- teritoriu nucleu de importanță națională; L - teritoriu de importanță locală; Z – de importanță zonală, nc – nu corespunde criteriilor.

Tabelul 4. Estimarea suprafeței fișilor riverane de protecție a apelor râurilor

Denumirea râului	Lungimea, km*	Suprafața zonei de protecție a apei, ha	Suprafața fișiei riverane de protecție a apelor, ha**
Răut	275	40689	4858
Cogîlnic	101	16432	1737
Ciugur	89	5791	250
Camenca	108	7533	989
Cubolta	110	6867	745
Căinar	97	6077	653
Lăpușna	72	5635	250
Ichel	92	7889	350
Bîc	140	10608	1148
Botna	125	10934	1157
Ialpug	111	9309	1056
Lunga	79	7195	296
Prut	683	46425	6577
Nistru	627	77496	10329
Total			30395 ha
*În limitele țării			
**Cu excluderea suprafețelor localităților			

Anexa nr. 2
la Programul național privind
constituirea rețelei ecologice
naționale pentru anii 2011-2018

Coridoare ecologice identificate

Nivel internațional: 1) Prut; 2) Nistru; 3) Moldovenesc de Nord; 4) Moldovenesc de Sud.

Nivel național: 1) Ialpug; 2) Cahul-Sărata; 3) Răut-Cubolta; 4) Camenca-Ciugur; 5) Larga; 6) Nistru-Prut; 7) Nistru-Ialpug; 8) Răut.

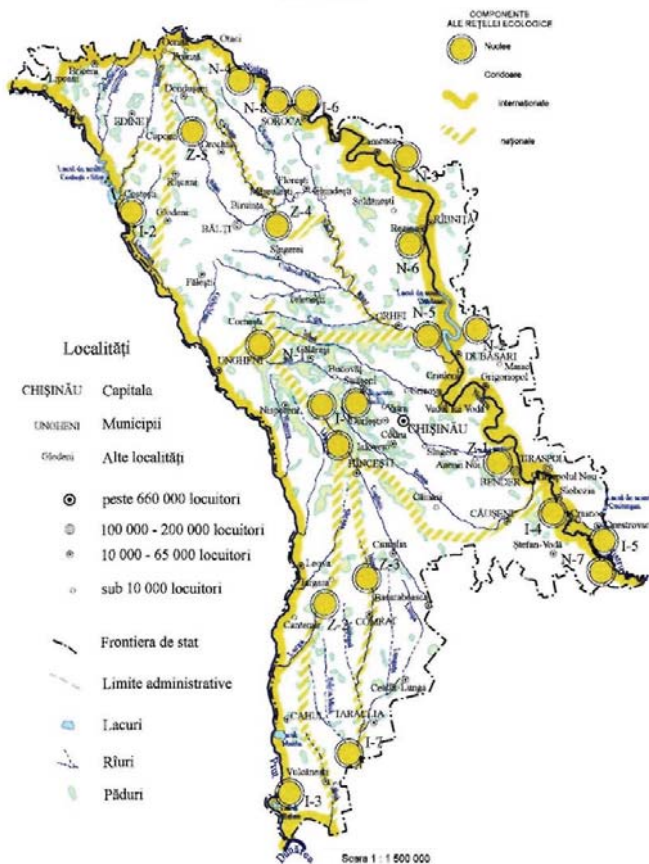
Nivel local, întinse: 1) Racovăț; 2) Nistru-Răut; 3) Ciuluc; 4) Iagorlic; 5) Nirnova; 6) Grigoriopol; 7) Salcia; 8) Ustia.

Zone nucleu cu un potențial specific pentru modificarea statutului:

Caracușeni – Nivelul actual de evaluare – zonă-nucleu local – L (Nivelul potențial – nucleu de nivel național - N); Girbovăț – nucleu zonal – Z (N); Complexul "Rașcov" – N (zonă nucleu de nivel internațional - I); Codrii Tigheciului – Z (N); Cărbuna – L (N); Ocna-Molochiș – L (I); Complexul Costești-Stîncă – L (N); Lacul de acumulare Dubăsari – L (N); Complexul Congaz – L (N); Complexul Taraclia – L (N); Complexul Bazinul Cahul – Etulia – L (I); Silvostepa „Români” (N).

Anexa nr. 3
la Programul național privind constituirea
rețelei ecologice naționale pentru anii 2011-2018

Harta rețelei ecologice naționale

Anexa nr. 4
la Programul național privind
constituirea rețelei ecologice
naționale pentru anii 2011-2018

Planul de acțiuni cu privire la constituirea rețelei ecologice naționale

Nr. d/o	Obiective	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili de implementare	Sursa de finanțare	Costul estimativ, mii lei	Indicatori de performanță
1.	Ajustarea, până în anul 2014, a cadrului normativ la standardele europene, în scopul dezvoltării mecanismelor pentru constituirea rețelei ecologice naționale, ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Pan-Europene	1.1. Elaborarea și promovarea Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 1538-XIII din 25 februarie 1998 cu privire la fondul ariilor naturale protejate de stat 1.2. Elaborarea și promovarea Legii cu privire la peisaje 1.3. Elaborarea hotărârii de Guvern privind aprobarea regulamentelor pentru noi arii naturale protejate: Parcul Național „Orhei”, Parcul Național „Nistru Inferior” și Rezervația Biosferei „Prutul de Jos”	2012 2011 2014	Ministerul Mediului Ministerul Mediului Ministerul Mediului, Academia de Științe a Moldovei	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat		Proiect de lege elaborat și expediat Guvernului Proiect de lege elaborat și expediat Guvernului Regulamente elaborate
2.	Stabilirea, până în anul 2016, a criteriilor pentru planificarea teritorială în Republica Moldova, ținând cont de integritatea rețelei ecologice naționale	2.1. Analiza cerințelor documentației existente de urbanism și amenajare a teritoriului în domeniul ecologic și elaborarea propunerilor privind perfectarea acestora	2012-2014	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Criterii elaborate și incluse în documentația de urbanism

1	2	3	4	5	6	7	8
		2.2. Includerea elementelor rețelei ecologice naționale în documentația de planificare și amenajare a teritoriilor	2012-2014	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației	300	Reflectarea elementelor rețelei ecologice naționale în documentația de planificare și amenajare a teritoriului
		2.3. Elaborarea planurilor de utilizare a terenurilor încadrate în rețeaua ecologică națională în baza documentației de planificare și amenajare a teritoriului	2016	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Relații Funciare și Cadastru, în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Planul de utilizare a terenurilor
3.	Extinderea ariilor naturale protejate de stat cu cel puțin 1 % din teritoriul țării, conform cerințelor internaționale și experienței statelor europene, pentru o gestionare eficientă și protecție a ariilor naturale protejate	3.1. Crearea Parcului Național „Orhei”	2013	Ministerul Mediului, Academia de Științe a Moldovei, Agenția “Moldsilva”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației	12 000	Parc Național creat
		3.2. Crearea Parcului Național „Nistrul Inferior”	2014	Ministerul Mediului, Academia de Științe a Moldovei, Agenția “Moldsilva”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Parc Național creat
		3.3. Crearea Rezervației Biosferei “Prutul de Jos”	2014	Ministerul Mediului, Academia de Științe a Moldovei, Agenția “Moldsilva”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Rezervația Biosferei creată
		3.4. Extinderea sistemului de arii naturale protejate cu sectoare reprezentative de vegetație de stepă din zona Bugeacului (rezervația naturală și aria cu management multifuncțional)	2012	Ministerul Mediului, Agenția Relații Funciare și Cadastru, în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Arii naturale protejate extinse în zona Bugeacului: rezervația naturală - cu 54,6326 ha; aria cu management multifuncțional - cu 8,2252 ha

1	2	3	4	5	6	7	8
4.	Stabilirea, până în anul 2018, a unui sistem de inventariere și monitoring al speciilor periclitate și al habitatelor valoroase din cadrul rețelei ecologice naționale	4.1. Elaborarea programului de monitoring al rețelei ecologice naționale și efectuarea investigațiilor în cadrul programului respectiv	2012-2018	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Mediului, Agenția "Moldsilva"	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației	672	Program elaborat și raport cu privire la investigații
		4.2. Elaborarea Listei operaționale de specii de floră și faună și ecosisteme periclitate	2012-2013	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Mediului, Agenția "Moldsilva"	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Lista operațională de specii și ecosisteme periclitate
		4.3. Evaluarea capacităților elementelor rețelei ecologice naționale de conservare a speciilor periclitate (incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldovei și listele operaționale ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte)	2012-2013	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Mediului, Agenția "Moldsilva"	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Lista habitatelor valoroase în cadrul rețelei ecologice naționale
		4.4. Crearea bazei de date a componentelor rețelei ecologice naționale	2012-2018	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Mediului, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția "Moldsilva"	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Baza de date creată
5.	Identificarea și cartografierea, până în anul 2018, a elementelor rețelei ecologice naționale necesare pentru asigurarea funcționării ei (coridoare ecologice, zone-nucleu și zone tampon etc.)	5.1. Stabilirea, delimitarea în teren și cartografierea obiectelor rețelei ecologice naționale (zonele-nucleu, coridoarele ecologice, zonele tampon și zonele de reconstrucție ecologică)	2012 - 2016	Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția "Moldsilva", Academia de Științe a Moldovei, în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației	1 600	Suprafață și hărți ale terenurilor delimitate
		5.2. Elaborarea pașapoartelor obiectelor rețelei ecologice naționale (zonele nucleu, coridoarele ecologice, zonele tampon)	2012-2018	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Mediului, Agenția "Moldsilva"	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Pașapoarte ale obiectelor rețelei ecologice naționale elaborate
		5.3. Zonarea rețelei ecologice naționale	2012-2018	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Mediului, Agenția "Moldsilva"	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Lista elementelor rețelei ecologice naționale conform nivelilor
		5.4. Evaluarea potențialului de conexiune a rețelei ecologice	2016-2018	Academia de	Din contul și în limitele mijloacelor financiare		Lista elementelor rețelei ecologice

1	2	3	4	5	6	7	8
		naționale cu Rețeaua Ecologică Pan-Europeană		Științe a Moldovei, Ministerul Mediului, Agenția "Moldsilva"	prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		naționale care asigură conexiunea
		5.5. Elaborarea hărții biogeografice a Republicii Moldova	2014	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Mediului	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Hartă biogeografică elaborată
		5.6. Elaborarea și editarea atlasului rețelei ecologice naționale	2015	Academia de Științe a Moldovei	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Atlasul rețelei ecologice naționale
6.	Împădurirea zonelor și fișiiilor de protecție a apelor râurilor și bazinelor acvatice pe o suprafață de 30400 ha până la finele anului 2018, pentru crearea elementelor ecologice stabilizatoare în terenurile agricole și ecosistemele forestiere din cadrul rețelei ecologice naționale	6.1. Dezvoltarea pepinierelor de arbori și arbuști forestieri, pentru reconstrucția ecologică și crearea coridoarelor ecologice	2014-2018	Agenția "Moldsilva", Academia de Științe a Moldovei	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației	38 427	Material săditor (Puiști de arbori și arbuști)
		6.2. Împădurirea fișiiilor riverane de protecție a apelor râurilor și bazinelor acvatice	2016-2018	Agenția "Moldsilva", în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		30 400 ha de terenuri împădurite
		6.3. Crearea și reconstrucția coridoarelor ecologice și fișiiilor forestiere de protecție a terenurilor agricole și de conexiune a trupurilor de pădure	2016-2018	Agenția "Moldsilva", în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Suprafața fișiiilor forestiere de protecție și a celor de conexiune
7.	Conștientizarea și informarea publicului	7.1. Informarea și asigurarea participării publicului la constituirea rețelei ecologice naționale	2012-2018	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Mediului, în parteneriat cu Centrul Regional de Mediu, Agenția "Moldsilva"	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației	270	Numar de seminare în raioane și emisiuni radio-TV
		7.2. Elaborarea recomandărilor privind folosirea terenurilor rețelei ecologice naționale	2013	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Recomandări elaborate și publicate
		7.3. Elaborarea Ghidului de tipar și electronic cu privire la crearea rețelei ecologice naționale și monitoringul diversității biologice	2013	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Mediului,	Din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, din fonduri speciale, din donații internaționale, din credite bancare și alte surse, conform legislației		Ghid de tipar și electronic elaborat

665 HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea Cerințelor speciale pentru introducerea și circulația plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pe teritoriul Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 22 din Legea nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 241-246, art. 748), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Cerințele speciale pentru introducerea și circulația plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pe

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Nr. 594. Chișinău, 2 august 2011.

teritoriul Republicii Moldova (se anexează).

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare cu începere de la 1 ianuarie 2012.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr

Vasile Bumacov

Aprobate
 prin Hotărârea Guvernului nr.594
 din 2 august 2011

CERINȚE SPECIALE

pentru introducerea și circulația plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pe teritoriul Republicii Moldova

Cerințele speciale pentru introducerea și circulația plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pe teritoriul Republicii Moldova, creează cadrul necesar aplicării anexei nr. IV al Directivei 2000/29/CE a Consiliului din 8 mai 2000 privind măsurile de protecție împotriva introducerii în Comunitate a unor organisme dăunătoare plantelor sau produselor vegetale și împotriva răspândirii lor în Comunitate (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE. nr. L 169 din 10 iulie 2000).

Secțiunea 1

Plante, produse vegetale și alte obiecte originare din alte state

Nr. d/o	Plante, produse vegetale și alte obiecte	Cerințe speciale
1	2	3
1.1.	Lemnul de conifere (Coniferales), altul decât Thuja L., cu excepția lemnului sub formă de: - așchii, particule, rumeguș, deșeuri de lemn sau resturi rezultate total sau parțial din aceste conifere; - material de ambalaj din lemn sub formă de lăzi, cutii, coșuri, cilindri și alte ambalaje similare, paleți, boxpaleți și alte platforme de încărcare, grilaje pentru paleți folosite pentru transportul obiectelor de orice tip; - lemn folosit pentru fixarea sau sprijinirea altor mărfuri decât cele din lemn; - lemn de Libocedrus decurrens Torr., în cazul în care se dovedește că lemnul a fost tratat sau destinat fabricării de creioane printr-un tratament termic care să permită atingerea unei temperaturi minime de 82 °C pe o durată de 7-8 zile, inclusiv lemnul care nu și-a păstrat suprafața rotundă naturală, originar din Canada, China, Japonia, Republica Coreea, Mexic, Taiwan și SUA, țări în care este atestată prezența Bursaphelenchus xylophilus (Steiner și Bühner) Nickle et al.	Lemnul a fost supus: a) unui tratament termic corespunzător pentru a se obține o temperatură în centru de 56 °C timp de minimum 30 de minute. Acest tratament trebuie atestat prin aplicarea mențiunii „HT” pe lemn sau pe ambalajul său, în conformitate cu practicile în vigoare, precum și pe certificatul fitosanitar; - sau b) unei fumigații, care trebuie atestată pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, temperatura minimă a lemnului, densitatea (g/m³) și durata expunerii (h); - sau c) unei impregnări chimice sub presiune, corespunzătoare, prin intermediul unui produs aprobat oficial. Acest tratament trebuie să fie atestat pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, presiunea (psi sau kPa) și concentrația (%)

1	2	3
1.5.	Lemnul de conifere (Coniferales), cu excepția lemnului sub formă de: - așchii, particule, rumeguș, deșeuri de lemn și resturi rezultate total sau parțial din aceste conifere; — material de ambalaj din lemn sub formă de lăzi, cutii, coșuri, cilindri și alte ambalaje similare, paleți, boxpaleți și alte platforme de încărcare, grilele pentru paleți folosite pentru transportul obiectelor de orice tip; - lemn folosit pentru fixarea sau sprijinirea altor mărfuri decât cele de lemn, inclusiv lemnul care nu și-a păstrat suprafața rotundă naturală, originar din Rusia, Kazahstan și Turcia	d) a fost supus unui tratament termic corespunzător pentru a se obține o temperatură în centru de 56 °C timp de cel puțin treizeci de minute. Acest tratament trebuie atestat pe certificatul fitosanitar Lemnul: a) provine din zone recunoscute ca indemne de: - Monochamus spp. (noneuropean); - Pissodes spp. (noneuropean); - Scolytidae spp. (noneuropean). - Zona trebuie să fie indicată pe certificatul fitosanitar la rubrica „proveniență”; - sau b) a fost decojit de scoarță și nu prezintă găuri de carii provocate de genul Monochamus spp (noneuropean) mai mari de 3 mm diametru; - sau c) a fost uscat în uscător astfel încât conținutul de umiditate să fie sub 20 % exprimat în procente din substanța uscată, obținut conform unui program corespunzător durată/temperatură. Mențiunea „kiln-dried”, prescurtată „KD”, sau orice altă mențiune recunoscută la nivel internațional trebuie aplicată pe lemn sau pe ambalajul acestuia în conformitate cu practicile în vigoare; - sau d) a fost supus unui tratament termic corespunzător pentru a se obține o temperatură în centru de 56 °C timp de cel puțin treizeci de minute. Acest tratament trebuie atestat prin aplicarea mențiunii „HT” pe lemn sau pe ambalajul său, în conformitate cu practicile în vigoare, precum și pe certificatul fitosanitar; - sau e) a fost supus unei fumigații, atesată pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, temperatura minimă a lemnului, densitatea (g/m³) și durata expunerii (h); - sau f) a fost supus unei impregnări chimice sub presiune corespunzătoare, prin intermediul unui produs aprobat oficial. Acest tratament trebuie atestat pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, presiunea (psi sau kPa) și concentrația (%). Lemnul: a) a fost decojit de scoarță și nu prezintă găuri de carii provocate de genul Monochamus spp (noneuropean) mai mari de 3 mm diametru; - sau b) a fost uscat în uscător astfel încât conținutul de umiditate să fie sub 20 % exprimat în procente din substanța uscată, obținut conform unui program adecvat durată/temperatură. Mențiunea „kiln-dried”, prescurtată „KD”, sau orice altă mențiune recunoscută la nivel internațional trebuie aplicată pe lemn sau pe ambalajul
1.6.	Lemnul de conifere (Coniferales), cu excepția lemnului sub formă de: - așchii, particule, rumeguș, deșeuri de lemn și resturi rezultate total sau parțial din aceste conifere; - material de ambalaj din lemn sub formă de lăzi, cutii, coșuri, cilindri și alte ambalaje similare, paleți, boxpaleți și alte platforme de încărcare, grilele pentru paleți folosite pentru transportul obiectelor	

1	2	3
1.2.	Lemnul de conifere (Coniferales), altul decât Thuja L., sub formă de: - așchii, particule, rumeguș, deșeuri de lemn și resturi rezultate total sau parțial din aceste conifere, originar din Canada, China, Japonia, Republica Coreea, Mexic, Taiwan și SUA, țări în care este atestată prezența Bursaphelenchus xylophilus (Steiner și Bühner) Nickle et al.	Lemnul a fost supus: a) unui tratament termic corespunzător pentru a se obține o temperatură în centru de 56 °C timp de cel puțin 30 minute, atestat pe certificatul fitosanitar; b) unei fumigații, care trebuie atestată pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, temperatura minimă a lemnului, densitatea (g/m³) și durata expunerii (h)
1.3.	Lemnul de Thuja L., cu excepția lemnului sub formă de: — așchii, particule, rumeguș, deșeuri de lemn și resturi; — material de ambalaj din lemn sub formă de lăzi, cutii, coșuri, cilindri și alte ambalaje similare, paleți, boxpaleți și alte platforme de încărcare, grilele pentru paleți folosite pentru transportul obiectelor de orice tip; — lemn folosit pentru fixarea sau sprijinirea altor mărfuri decât cele din lemn, originar din Canada, China, Japonia, Republica Coreea, Mexic, Taiwan și SUA, țări în care este atestată prezența Bursaphelenchus xylophilus (Steiner și Bühner) Nickle et al.	Lemnul: a) este decojit; - sau b) a fost uscat în uscător astfel încât conținutul de umiditate să fie sub 20 % exprimat în procente din substanța uscată, obținut conform unui program corespunzător durată/temperatură. Mențiunea „kiln-dried”, prescurtată „KD”, sau orice altă mențiune recunoscută la nivel internațional trebuie aplicată pe lemn sau pe ambalajul acestuia în conformitate cu practicile în vigoare; - sau c) a fost supus unui tratament termic corespunzător pentru a se obține o temperatură în centru de 56 °C timp de cel puțin 30 de minute. Acest tratament trebuie atestat prin aplicarea mențiunii „HT” pe lemn sau pe ambalajul său, în conformitate cu practicile în vigoare, precum și pe certificatul fitosanitar; - sau d) a fost supus unei fumigații, atesată pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, temperatura minimă a lemnului, densitatea (g/m³) și durata expunerii (h); - sau e) a fost supus unei impregnări chimice sub presiune, corespunzătoare, prin intermediul unui produs aprobat oficial. Acest tratament trebuie atestat pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, presiunea (psi sau kPa) și concentrația (%). Lemnul: a) a fost fabricat din lemn rotund decojit; - sau b) a fost uscat în uscător astfel încât conținutul de umiditate să fie sub 20 % exprimat în procente din substanța uscată, obținut conform unui program corespunzător durată/temperatură; - sau c) a fost supus unei fumigații, atesată pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, temperatura minimă a lemnului, densitatea (g/m³) și durata expunerii (h); - sau
1.4.	Lemnul Thuja L., sub formă de: — așchii, particule, rumeguș, deșeuri de lemn și resturi, originar din Canada, China, Japonia, Republica Coreea, Mexic, Taiwan și SUA, țări în care este atestată prezența Bursaphelenchus xylophilus (Steiner și Bühner) Nickle et al.	

1	2	3
	Elveției	ambalaj din lemn în comerțul internațional; și - să fie prevăzut cu o marcă comercială care să conțină: a) codul de țară ISO din două litere, codul de identificare a producătorului și codul de identificare a măsurii aprobate aplicabile materialului de ambalaj din lemn în conformitate cu specificațiile din anexa II la standardul internațional pentru măsurii fitosanitare nr. 15 al FAO privind îndrumarul pentru reglementarea materialelor de ambalaj pe bază de lemn în comerțul internațional Literale „DB” se adaugă la abrevierea măsurii aprobate incluse în marca comercială menționată; și b) în cazul materialului de ambalaj din lemn fabricat, reparat sau reciclat, logo-ul specificat în anexa II la standardul FAO menționat anterior
2.2.	Lemn de <i>Acer saccharum</i> Marsh., inclusiv cel care nu și-a păstrat suprafața rotundă naturală, cu excepția: - lemnului destinat fabricării plăcilor de furnir; și - lemnului sub formă de așchii, particule, rumeguș, deșeuri de lemn și resturi, origine din SUA și Canada	Lemnul a fost uscat în uscător astfel încât conținutul de umiditate să fie sub 20 % din substanța uscată, obținut conform unui program corespunzător durată/temperatură. Mențiunea „kilndried”, prescurtată „KD”, sau orice altă mențiune recunoscută la nivel internațional trebuie aplicată pe lemn sau pe ambalajul acestuia, în conformitate cu practicile în vigoare
2.3.	Lemn de <i>Acer saccharum</i> Marsh., destinat fabricării plăcilor de furnir, originar din SUA și Canada	Lemnul provine din zone cunoscute ca fiind indemne de <i>Ceratocystis virescens</i> (Davidson) Mordeau și este destinat fabricării plăcilor de furnir
2.4.	Lemnul de <i>Fraxinus</i> L., <i>Juglans mandshurica</i> Maxim., <i>Ulmus davidiana</i> Planch., <i>Ulmus parvifolia</i> Jacq. și <i>Pterocarya rhoifolia</i> Siebold & Zucc., cu excepția lemnului sub formă de: - așchii, obținut integral sau parțial de la acești copaci; - material de ambalaj din lemn sub formă de lăzi, cutii, coșuri, cilindri și alte ambalaje similare, paleți, boxpaleți și alte platforme de încărcare, grilaje pentru paleți folosite pentru transportul obiectelor de orice tip; - lemn folosit pentru fixarea sau sprijinirea altor mărfuri decât cele din lemn, dar incluzând lemnul care nu și-a păstrat suprafața rotundă naturală, origine din Canada, China, Japonia, Mongolia, Republica Coreea, Rusia, Taiwan și SUA	Lemnul: a) provine dintr-o zonă stabilită de către organizația națională de protecție a plantelor din țara exportatoare ca fiind indemă de <i>Agilus planipennis</i> Fairmaire în conformitate cu standardele internaționale relevante pentru măsurii de protecție a plantelor; sau b) a fost tăiat astfel încât să se îndepărteze toată suprafața rotundă

1	2	3
	de orice tip: - lemn folosit pentru fixarea sau sprijinirea altor mărfuri decât cele din lemn, inclusiv lemnul care nu și-a păstrat suprafața rotundă naturală, originar din țări terțe, cu excepția: - Rusiei, Kazahstanului și Turciei; - țărilor europene; - Canadei, Chinei, Japoniei, Republicii Coreea, Mexicului, Taiwanului și SUA, țări în care este atestată prezența <i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (Steiner și Bühner) Nickle et al.	acestui, în conformitate cu practicile în vigoare; sau c) a fost supus unei fumigații, atestată pe certificat fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, temperatura minimă a lemnului, densitatea (g/m^3) și durata expunerii (h); sau d) a fost supus unei impregnări chimice sub presiune, corespunzătoare, prin intermediul unui produs aprobat oficial. Acest tratament trebuie atestat pe certificat fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, presiunea (psi sau kPa) și concentrația (%); sau e) a fost supus unui tratament termic corespunzător pentru a se obține o temperatură în centru de 56 °C timp de cel puțin 30 de minute. Acest tratament trebuie atestat prin aplicarea mențiunii „HT” pe lemn sau pe ambalajul său, în conformitate cu practicile în vigoare, precum și pe certificat fitosanitar
1.7.	Lemn sub formă de așchii, particule, rumeguș, deșeuri de lemn și resturi rezultate total sau parțial din conifere (Coniferales) origine: - din Rusia, din Kazahstan și din Turcia - din țări neeuropene, altele decât Canada, China, Japonia, Republica Coreea, Mexic, Taiwan și SUA, țări în care este atestată prezența <i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (Steiner și Bühner) Nickle et al.	Lemnul: a) provine din zone recunoscute ca indemne de: - <i>Monochamus</i> spp. (neurolept); - <i>Pissodes</i> spp. (neurolept); - <i>Scolytidae</i> spp. (neurolept). Zona trebuie să fie indicată pe certificat fitosanitar, la rubrica „proveniență”; sau b) a fost fabricat din lemn rotund decojit; sau c) a fost uscat în uscător astfel încât conținutul de umiditate să fie sub 20 % exprimat în procente de substanță uscată, obținut conform unui program corespunzător durată/temperatură; sau d) a fost supus unei fumigații, atestată pe certificat fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, temperatura minimă a lemnului, densitatea (g/m^3) și durata expunerii (h); sau e) a fost supus unui tratament termic corespunzător pentru a se obține o temperatură în centru de 56 °C timp de cel puțin 30 de minute. Acest tratament trebuie atestat pe certificat fitosanitar
2.1.	Material de ambalaj din lemn sub formă de lăzi, cutii, coșuri, cilindri și alte ambalaje similare, paleți, boxpaleți și alte platforme de încărcare, grilaje pentru paleți folosite pentru transportul obiectelor de orice tip, cu excepția lemnului brut cu grosimea maximă de 6 mm și a lemnului transformat fabricat cu clei, căldură și presiune sau o combinația a acestor elemente, originar din țări terțe, cu excepția	Materialul de ambalaj din lemn trebuie: - să nu conțină scoarță, cu excepția unui număr nedeterminat de bucăți individuale de scoarță, dacă acestea sînt fie mai mici de 3 centimetri în lățime (indiferent de lungime) sau, dacă sînt mai mari de 3 centimetri în lățime, să nu fie mai mari de 50 cm2; - să fie supus uneia din măsurile aprobate, așa cum figurează acestea în anexa I la standardul internațional pentru măsurii fitosanitare nr. 15 al Organizației pentru Agricultură și Alimentație a ONU (FAO) privind îndrumarul privind reglementarea materialelor de

1	2	3
2.5.	Lemn sub formă de aşchii, rezultate integral sau parţial din <i>Fraxinus</i> L., <i>Juglans mandshurica</i> Maxim., <i>Ulmus davidiana</i> Planch., <i>Ulmus parvifolia</i> Jacq. şi <i>Pterocarya rhoifolia</i> Siebold & Zucc., originar din Canada, China, Japonia, Mongolia, Republica Coreea, Rusia, Taiwan şi SUA	Lemnul: a) provine dintr-o zonă stabilită de către organizaţia naţională de protecţie a plantelor din ţara exportatoare ca fiind indemnă de <i>Agrilus planipennis</i> Fairmaire în conformitate cu standardele internaţionale relevante pentru măsuri de protecţie a plantelor; sau b) a fost procesat în bucăţi de cel mult 2,5 cm grosime şi lăţime
2.6.	Scoarţa izolată de <i>Fraxinus</i> L., <i>Juglans mandshurica</i> Maxim., <i>Ulmus davidiana</i> Planch., <i>Ulmus parvifolia</i> Jacq. şi <i>Pterocarya rhoifolia</i> Siebold & Zucc., originară din Canada, China, Japonia, Mongolia, Republica Coreea, Rusia, Taiwan şi SUA	Scoarţa izolată: a) provine dintr-o zonă stabilită de către organizaţia naţională de protecţie a plantelor din ţara exportatoare ca fiind indemnă de <i>Agrilus planipennis</i> Fairmaire în conformitate cu standardele internaţionale relevante pentru măsuri de protecţie a plantelor; sau b) a fost procesat în bucăţi de cel mult 2,5 cm grosime şi lăţime
3.	Lemn de <i>Quercus</i> L., cu excepţia lemnului sub formă de: - aşchii, particule, rumeguş, deşeuri de lemn şi resturi, - butoaie de vin, cuve, putini şi alte produse de dogărit şi componentele lor din lemn, inclusiv lemnul pentru doage, cu condiţia să se dovedească faptul că lemnul a fost obţinut sau fabricat prin aplicarea unui tratament termic care să permită atingerea unei temperaturi minime de 176 °C timp de 20 min., inclusiv lemnul care nu şi-a păstrat suprafaţa rotundă naturală, originar din SUA	Lemnul: a) a fost tăiat astfel încât să se îndepărteze toată suprafaţa rotundă; sau b) este decojit şi prezintă un conţinut de umiditate mai mic de 20 % din substanţa uscată; sau c) este decojit şi a fost dezinfectat prin tratare corespunzătoare cu aer cald sau cu apă caldă; sau d) în cazul în care a fost tăiat cu ferăstrăul cu sau fără resturi de scoarţă, a fost uscat în uscător astfel încât conţinutul de umiditate să fie sub 20 % din substanţa uscată, obţinut conform unui program corespunzător durată/temperatură. Menţiunea „kiln-dried”, prescurtată „KD”, sau orice altă menţiune recunoscută la nivel internaţional trebuie aplicată pe lemn sau pe ambalajul acestuia, în conformitate cu practicile în vigoare
4.	Lemn de <i>Platanus</i> L., cu excepţia lemnului sub formă de aşchii, particule, rumeguş, deşeuri de lemn şi resturi, inclusiv lemnul care nu şi-a păstrat suprafaţa rotundă naturală, originar din SUA sau Armenia	Lemnul a fost uscat în uscător astfel încât conţinutul de umiditate să fie sub 20 % din substanţa uscată, obţinut conform unui program corespunzător durată/temperatură. Menţiunea „kiln-dried”, prescurtată „KD”, sau orice altă menţiune recunoscută la nivel internaţional trebuie aplicată pe lemn sau pe ambalajul acestuia, în conformitate cu practicile în vigoare
5.	Lemn de <i>Populus</i> L., cu excepţia lemnului sub formă de aşchii, particule, rumeguş, deşeuri de lemn şi resturi, inclusiv lemnul care nu şi-a păstrat suprafaţa rotundă naturală, originar din ţările continentului american	Lemnul: - este decojit; sau - a fost uscat în uscător astfel încât conţinutul de umiditate să fie sub 20 % din substanţa uscată, obţinut conform unui program corespunzător durată/temperatură. Menţiunea „kiln-dried”, prescurtată „KD”, sau orice altă menţiune recunoscută la nivel internaţional trebuie aplicată pe lemn sau pe ambalajul acestuia, în conformitate cu practicile în vigoare

1	2	3
6.1.	Lemn sub formă de aşchii, particule, rumeguş, deşeuri de lemn sau resturi rezultate total sau parţial: - din <i>Acer saccharum</i> Marsh., - din <i>Platanus</i> L., originar din SUA sau Armenia; - din <i>Populus</i> L., originar din ţările continentului american	Lemnul: a) a fost fabricat din lemn rotund decojit; sau b) a fost uscat în uscător astfel încât conţinutul de umiditate să fie sub 20 % din substanţa uscată, obţinut conform unui program corespunzător durată/temperatură; sau c) a fost supus unei fumigaţii, atestată pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, temperatura minimă a lemnului, densitatea (g/m^3) şi durata expunerii (h); sau d) a fost supus unui tratament termic corespunzător pentru a se obţine o temperatură în centru de 56 °C timp de cel puţin treizeci de minute. Acest tratament trebuie atestat pe certificatul fitosanitar
6.2.	Lemn sub formă de aşchii, particule, rumeguş, deşeuri de lemn şi resturi rezultate total sau parţial din <i>Quercus</i> L., originar din SUA	Lemnul: a) a fost uscat în uscător astfel încât conţinutul de umiditate să fie sub 20 % din substanţa uscată, obţinut conform unui program corespunzător durată/temperatură; sau b) a fost supus unei fumigaţii, atestată pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, temperatura minimă a lemnului, densitatea (g/m^3) şi durata expunerii (h); sau c) a fost supus unui tratament termic corespunzător pentru a se obţine o temperatură în centru de 56 °C timp de cel puţin 30 de minute. Acest tratament trebuie indicat pe certificatul fitosanitar
6.3.	Scoarţă izolată de conifere (Coniferales) originară din ţări neeuropene	Scoarţa izolată: a) a fost supusă unei fumigaţii, atestată pe certificatul fitosanitar, fiind precizat ingredientul activ, temperatura minimă a scoarţei, densitatea (g/m^3) şi durata expunerii (h); sau b) a fost supusă unui tratament termic corespunzător pentru a se obţine o temperatură în centru de 56 °C timp de cel puţin treizeci de minute. Acest tratament trebuie indicat pe certificatul fitosanitar
7.1.	Lemn folosit pentru fixarea sau sprijinirea altor mărfuri decât cele din lemn, inclusiv cel care nu şi-a păstrat suprafaţa rotundă naturală, cu excepţia lemnului brut cu grosimea maximă de 6 mm şi a lemnului prelucrat cu ajutorul cleiului, al căldurii sau al presiunii, sau cu ajutorul unei combinaţii a acestor elemente, originar din ţări terţe, cu	Lemnul trebuie: a) să nu conţină scoarţă, cu excepţia unui număr nedeterminat de bucăţi individuale de scoarţă, dacă acestea sînt fie mai mici de 3 centimetri în lăţime (indiferent de lungime) sau, dacă sînt mai mari de 3 centimetri în lăţime, să nu fie mai mari de 50 cm2; şi - să fie supus uneia dintre măsurile aprobate, astfel cum figurează acestea în anexa I la standardul internaţional pentru măsuri fitosanitare nr. 15 al FAO privind îndrumarul pentru reglementarea materialelor de

1	2	3
		b) sînt origine dintr-un loc de producție recunoscut de serviciul național de protecție a plantelor din acea țară ca fiind neatinse de Anisogramma anomala (Peck) E. Müller cu ocazia inspecțiilor oficiale efectuate la locul de producție sau în imediata apropiere a acestuia de la începutul ultimelor trei cicluri complete de vegetație, în conformitate cu normele internaționale pentru măsurile fitosanitare relevante, specificat în rubrica „Declarație suplimentară” din certificatul fitosanitar și declarate ca fiind neatinse de Anisogramma anomala (Peck) E. Müller
10.5.	Plantele <i>Fraxinus L., Juglans mandshurica Maxim., Ulmus davidiana Planch., Ulmus parvifolia Jacq. și Pterocarya rhoifolia Siebold & Zucc.</i> , destinate plantării, altele decît semințele și plantele pentru culturile tisulare originare din Canada, China, Japonia, Mongolia, Republica Coreea, Rusia, Taiwan și SUA	a) au fost crescute în permanență într-o zonă îndemnată de <i>Agrilus planipennis</i> Fairmaire, stabilită de către organizația națională de protecție a plantelor din țara de origine, în conformitate cu standardele internaționale relevante pentru măsuri de protecție a plantelor; sau b) au fost crescute, pentru o perioadă de cel puțin doi ani înainte de export, într-un loc de producție în care în timpul a două inspecții oficiale pe an, efectuate la intervale de timp corespunzătoare, nu a fost observat niciun simptom de <i>Agrilus planipennis</i> Fairmaire, inclusiv imediat înainte de export
11.	Plante de <i>Platanus L.</i> , destinate plantării, altele decît semințele originare din SUA sau Armenia	Nici un simptom <i>Ceratocystis fimbriata</i> f. sp. <i>Platani</i> Walter nu a fost observat la locul de producție sau în imediata apropiere de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
12.1.	Plantele de <i>Populus L.</i> , destinate plantării, altele decît semințele originare din țările terțe	Nici un simptom <i>Melampsora medusae</i> Thümen nu a fost observat la locul de producție sau în imediata apropiere de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
12.2.	Plantele de <i>Populus L.</i> , altele decît fructul și semințele originare din țările de pe continentul american	Nici un simptom <i>Mycosphaerella populorum</i> G.E. Thompson nu a fost observat la locul de producție sau în imediata apropiere de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
13.	Plantele de <i>Ulmus L.</i> , destinate plantării, altele decît semințele originare din țările Americii de Nord	Nici un simptom de <i>Elm phloem necrosis</i> mycoplasma nu a fost observat la locul de producție sau în imediata apropiere de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
14.	Plantele de <i>Chanoemeles Lindl., Crataegus L., Cydonia Mill., Eriobotrya Lindl., Malus Mill., Prunus L. și Pyrus L.</i> , destinate plantării, altele decît semințele originare din țările noneuropene	- plantele sînt origine dintr-o țară cunoscută ca fiind liberă de <i>Monilia fructicola</i> (Winter) Honey; sau - plantele sînt origine dintr-o zonă recunoscută ca fiind liberă de <i>Monilia fructicola</i> (Winter) Honey și că nici un simptom <i>Monilia fructicola</i> (Winter) Honey nu a fost observat la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
15.	De la 15 februarie pînă la 30 septembrie, fructele de <i>Prunus L.</i> , originare din țările noneuropene	- fructele sînt origine dintr-o țară cunoscută ca fiind liberă de <i>Monilia fructicola</i> (Winter) Honey; sau - fructele sînt origine dintr-o zonă recunoscută ca fiind liberă de <i>Monilia fructicola</i> (Winter) Honey; sau - fructele au fost supuse inspecțiilor și procedurilor de tratare corespunzătoare înainte de recoltare și/sau export pentru a se asigura că sînt libere de <i>Monilia</i> spp

1	2	3
	excepția Elveției	ambalaj pe bază de lemn în comerțul internațional; și - să poarte o marcă comercială conținînd cel puțin codul de țară ISO din două litere, codul de identificare a producătorului și codul de identificare a măsurii aprobate aplicabile materialului de ambalaj din lemn în conformitate cu specificațiile din anexa II la standardul internațional pentru măsuri fitosanitare nr. 15 al FAO privind îndrumarul pentru reglementarea materialelor de ambalaj pe bază de lemn în comerțul internațional. Literele „DB” se adaugă la abrevierea măsurii aprobate incluse în marca comercială menționată; b) să fie alcătuit din lemn decojit fără paraziți sau simptome de paraziți vii
7.2.	Plantele de conifere (Coniferales), altele decît fructul sau semințele originare din țările europene	Plantele au fost obținute în pepiniere, iar locul de producție este liber de <i>Pissodes</i> (populații noneuropene)
7.3.	Plantele de conifere (Coniferales), altele decît fructul sau semințele, înalte de peste 3 metri, originare din țările noneuropene	Plantele au fost obținute în pepiniere, iar locul de producție nu conține <i>Scolytidae</i> (populații noneuropene)
8.	Plantele de <i>Pinus L.</i> , destinate plantării, altele decît semințele	Nici un simptom <i>Scirrhia acicola</i> (Deam.) Siggers sau <i>Scirrhia pini</i> Funk și Parker nu a fost observat la locul de producție sau în imediata apropiere de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
9.	Plantele de <i>Abies Mill., Larix Mill., Picea A. Dietr., Pinus L. Pseudotsuga Carr. și Tsuga Carr.</i> , destinate plantării, altele decît semințele	Nici un simptom <i>Melampsora medusae</i> Thümen nu a fost observat la locul de producție sau în imediata apropiere de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
10.1.	Plante de <i>Quercus L.</i> , cu excepția fructelor și a semințelor, originare din SUA	Plantele provin din zone cunoscute ca fiind lipsite de <i>Ceratocystis fagacearum</i> (Bretz) Hunt
10.2.	Plante de <i>Castanea Mill.</i> și de <i>Quercus L.</i> , cu excepția fructelor și a semințelor, originare din țările noneuropene	Nu s-a observat nici un simptom de <i>Cronarium</i> spp. (noneuropean) la locul de producție sau în împrejurimile imediate de la începutul ultimului ciclu complet de vegetație
10.3.	Plantele de <i>Castanea Mill.</i> și <i>Quercus L.</i> , destinate plantării, altele decît semințele	a) plantele sînt origine din zone cunoscute ca fiind libere de <i>Cyphonectria parasitica</i> (Murrill) Barr; sau b) nici un simptom <i>Cyphonectria parasitica</i> (Murrill) Barr nu a fost observat la locul de producție sau în imediata apropiere de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
10.4.	Plante din specia <i>Corylus L.</i> , destinate plantării, cu excepția semințelor originare din Canada și SUA	Plantele au fost obținute în pepiniere și: a) sînt origine dintr-o zonă recunoscută de serviciul național de protecție a plantelor din țara de export ca fiind neatinse de <i>Anisogramma anomala</i> (Peck) E. Müller, în conformitate cu normele internaționale pentru măsurile fitosanitare relevante și specificată în rubrica „Declarație suplimentară” din certificatul fitosanitar; sau

1	2	3
		supuse unor tratamente corespunzătoare împotriva Guignardia citricarpa Kiely (toate sușele patologice pentru Citrus) și nici unul dintre fructele recoltate de la locul de producție nu a prezentat, în urma unei examinări oficiale corespunzătoare, simptomele acestui organism
15.5.	Fructele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, origine din țările terțe în care se știe că pe aceste fructe a apărut Tephritidae (populații noneuropene)	a) fructele origine din zone în care se știe că nu sînt libere de organismul respectiv; sau, în cazul în care această cerință nu poate fi îndeplinită; b) nici un semn al prezenței organismului respectiv nu a fost observat la locul de producție și în imediata sa vecinătate de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet, în timpul inspecțiilor oficiale efectuate cel puțin o dată pe lună în perioada celor trei luni care preced recoltarea și nici un fruct recoltat la locul de producție nu a prezentat, în urma unei inspecții oficiale corespunzătoare, vreun semn al prezenței organismului relevant sau, în cazul în care nici această cerință nu poate fi îndeplinită; c) la examinarea oficială adecvată a mostrelor reprezentative, fructele au arătat că sînt libere de organismul relevant în orice stadiu al dezvoltării lor; sau în cazul în care nici această cerință nu poate fi satisfăcută, d) fructele au fost supuse unui tratament corespunzător, oricărui tratament termic cu vapori, tratament la rece sau tratament prin înghețare rapidă, care s-au dovedit eficiente împotriva organismului respectiv, fără să strice fructul și, în cazul în care acest lucru nu este posibil, unui tratament chimic în măsura în care acesta poate fi acceptat de legislația în vigoare
16.	Plante din genurile Amelanchier Med., Chaenomeles Lindl., Cotoneaster Ehrh., Crataegus L., Cydonia Mill., Eriobotrya Lindl., Malus Mill., Mespilus L., Photinia davidiana (Dcne.) Cardot, Pyracantha Roem., Pyrus L. și Sorbus L., destinate plantării, altele decît semințele	a) plantele provin din țări recunoscute ca indemne de Erwinia amylovora (Burr.) Winkl. et al. sau b) plantele provin din zone indemne de paraziți, stabilite, în ceea ce privește Erwinia amylovora (Burr.) Winkl. et al., cu aplicarea măsurilor fitosanitare pertinente conform standardelor internaționale; sau c) plantele care prezentau simptome de Erwinia amylovora (Burr.) Winkl. et al., din cîmpul de producție sau din imediata vecinătate a acestuia, au fost îndepărtate
17.	Plantele din familiile Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decît fructul, semințele și plantele Araceae, Marantaceae, Musaceae, Perseae și Sterculiaceae, înrădăcinate sau cu mediu de creștere atașat sau asociat	a) plantele sînt origine din țări în care se știe că nu există Radopholus citrophilus Huettel et al. și Radopholus similis (Cobb) Thorne; sau b) mostre reprezentative de sol și de rădăcini recoltate de la locul de producție care au fost supuse, de la începutul ultimului ciclu complet de vegetație, testelor nematologice oficiale pentru verificarea cel puțin a organismelor Radopholus citrophilus Huettel et al. și Radopholus similis (Cobb) Thorne și care, în conformitate cu rezultatele acestor teste, au fost găsite

1	2	3
15.1.	Fructele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, origine din țările noneuropene	Fructele sînt libere de pedunculii sau frunze, iar ambalajul are aplicată pe el marca de origine corespunzătoare
15.2.	Fructele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, origine din țările noneuropene	a) fructele sînt origine dintr-o țară recunoscută ca fiind liberă de Xanthomonas campestris (toate sușele patologice pentru Citrus); sau b) fructele sînt origine dintr-o țară recunoscută ca fiind liberă de Xanthomonas campestris (toate sușele patologice pentru Citrus), lucru menționat în certificatul fitosanitar; sau c) fie în conformitate cu un control și un regim de examinare oficial, nici un simptom de Xanthomonas campestris (toate sușele patologice pentru Citrus) nu a fost observat la locul de producție și în imediata sa apropiere de la începutul ultimului ciclu complet de vegetație și nici unul dintre fructele recoltate de la locul de producție nu a prezentat simptome de Xanthomonas campestris (toate sușele patologice pentru Citrus); fie - fructele au fost supuse unui tratament cu ortofenilfenat de sodiu, menționat în certificatul fitosanitar; fie - fructele au fost ambalate la sediul sau la centrele de expediție înregistrate în acest sens; sau - a fost respectat orice sistem de certificare
15.3.	Fructele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, origine din țări terțe	a) fructele sînt origine dintr-o țară recunoscută ca fiind liberă de Cercospora angolensis Carv. et Mendes, b) fructele sînt origine dintr-o țară recunoscută ca fiind liberă de Cercospora angolensis Carv. et Mendes, menționat în certificatul fitosanitar; sau c) nici un simptom de Cercospora angolensis Carv. et Mendes nu a fost observat la locul de producție și în imediata sa vecinătate de la începutul ultimului ciclu complet de vegetație și nici unul dintre fructele recoltate la locul de producție nu a prezentat, în urma unei examinări oficiale corespunzătoare, simptomele acestui organism
15.4.	Fructele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decît fructele de Citrus aurantium L., origine din țările terțe	a) fructele sînt origine dintr-o țară recunoscută ca fiind liberă de Guignardia citricarpa Kiely (toate sușele patologice pentru Citrus); sau b) fructele sînt origine dintr-o țară recunoscută ca fiind liberă de Guignardia citricarpa Kiely (toate sușele patologice pentru Citrus), lucru menționat în certificatul fitosanitar; sau c) nici un simptom de Guignardia citricarpa Kiely (toate sușele patologice pentru Citrus) nu a fost observat la locul de producție și în imediata sa vecinătate de la începutul ultimului ciclu complet de vegetație și nici unul dintre fructele recoltate la locul de producție nu a prezentat, în urma unei examinări oficiale corespunzătoare, simptomele acestui organism; sau d) fructele origine de la locul de producție au fost

1	2	3
	dăunătoare respective. Organismele dăunătoare sînt: - Strawberry latent „C” virus, - Strawberry vein banding virus, - Strawberry witches' broom mycoplasma	corespunzătoare și a fost supus testării oficiale cel puțin pentru organismele dăunătoare respective, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente și care a fost găsit, în cadrul testării, liber de organisme dăunătoare respective; fie - au provenit, pe linie directă, dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus, în ultimile trei cicluri de vegetație complete, cel puțin o dată, testării oficiale pentru organismele dăunătoare respective, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente și care a fost găsit, în cadrul testării, liber de organismele dăunătoare respective; b) nici un simptom al bolilor provocate de organismele dăunătoare respective nu a fost observat la plante, la locul de producție sau la plantele bătute de acest lucru din imediata vecinătate a acestui loc, de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
20.2.	Plantele de <i>Fragaria</i> L., destinate plantării, altele decît semințele, originare din țările în care se știe de apariția <i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie	a) fie nu a fost observat nici un simptom al organismului <i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie la plante la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet; fie b) în cazul plantelor din culturi de tesuturi, plantele au fost obținute din plantele care au fost conforme cu lit. a) de la acest punct sau care au fost testate oficial prin metode nematologice corespunzătoare și au fost găsite lipsite de <i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie.
20.3.	Plantele de <i>Fragaria</i> L., destinate plantării, altele decît semințele	Plantele sînt originare dintr-o zonă în care nu există <i>Anthonomus signatus</i> Say și <i>Anthonomus bisignifer</i> (Schenkling)
21.1.	Plantele de <i>Malus</i> Mill., destinate plantării, altele decît semințele, originare din țări în care se știe că organismele dăunătoare respective apar pe <i>Malus</i> Mill. Organismele dăunătoare respective sînt: - Cherry rasp leaf virus (american), - Tomato ringspot virus	a) plantele: - fie au fost certificate oficial în cadrul unui program conform căruia ele trebuie să provină pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus testării oficiale cel puțin pentru organismele dăunătoare respective, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente, și care a fost găsit, în cadrul testării, lipsit de organisme dăunătoare respective; fie - au provenit pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus în ultimile trei cicluri de vegetație complete, cel puțin o dată, testării oficiale cel puțin pentru organismele dăunătoare respective, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente, și care a fost găsit, în cadrul testării, liber de organismele dăunătoare respective; b) nici un simptom al bolilor provocate de organismele dăunătoare respective nu a fost observat la plante la locul de producție sau la plantele suspectate de acest lucru din imediata vecinătate a acestui loc de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet

1	2	3
		libere de aceste organisme dăunătoare Nici un simptom Phyllosticta solitaria Ell. și Ev. nu a fost observat la plante la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
18.1.	Plantele de <i>Crataegus</i> L., destinate plantării, altele decît semințele, originare din țările în care se știe de apariția <i>Phyllosticta solitaria</i> Ell. și Ev.	
18.2.	Plantele din familiile <i>Cydonia</i> Mill., <i>Fragaria</i> L., <i>Malus</i> Mill., <i>Prunus</i> L., <i>Pyrus</i> L., <i>Ribes</i> L., <i>Rubus</i> L. destinate plantării, altele decît semințele, originare din țările în care este cunoscută apariția genurilor respective. Organismele dăunătoare respective sînt: - la <i>Fragaria</i> L.: - <i>Phytophthora fragariae</i> Hickman, var. <i>fragariae</i> , - <i>Arabis</i> mosaic virus, - <i>Raspberry</i> ringspot virus, - <i>Strawberry</i> crinkle virus, - <i>Strawberry</i> latent ringspot virus, - <i>Strawberry</i> mild yellow edge virus, - <i>Tomato</i> black ring virus, - <i>Xanthomonas fragariae</i> Kennedy et King; - la <i>Malus</i> Mill.: - <i>Phyllosticta solitaria</i> Ell. și Ev.; - la <i>Prunus</i> L.: - <i>Apricot</i> chlorotic leafroll mycoplasma, - <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>prunus</i> (Smith) Dye, - la <i>Prunus</i> persica (L.) Batsch: <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>persicae</i> (Prunier et al.) Young et al. - la <i>Pyrus</i> L.: - <i>Phyllosticta solitaria</i> Ell. și Ev.; - la <i>Rubus</i> L.: - <i>Arabis</i> mosaic virus, - <i>Raspberry</i> ringspot virus, - <i>Strawberry</i> latent ringspot virus, - <i>Tomato</i> black ring virus.	Nici un simptom al bolilor cauzate de organismele dăunătoare respective nu a fost observat la plante la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
19.	Plantele din familiile <i>Cydonia</i> Mill. și <i>Pyrus</i> L. destinate plantării, altele decît semințele, originare din țările în care este cunoscută apariția <i>Pear</i> decline mycoplasma	Plantele de la locul de producție și din imediata vecinătate, care au prezentat simptome care provoacă suspiciuni cu privire la contaminarea cu <i>Pear</i> decline mycoplasma, au fost eliminate din locul respectiv cel puțin în ultimile trei cicluri de vegetație complete
20.1.	Plantele de <i>Fragaria</i> L., destinate plantării, altele decît semințele, originare din țările în care este cunoscută apariția organismelor	a) plantele, altele decît cele crescute din semințe: - fie au fost certificate oficial în cadrul unui program conform căruia ele trebuie să provină pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții

1	2	3
21.2.	Plantele de Malus Mill., destinate plantării, altele decât semințele, origine din țări în care este cunoscut că apare Apple proliferation mycoplasma	a) plantele provenite din zone unde se știe că sînt libere de apple proliferation mycoplasma; sau b) plantele, altele decât cele crescute din semințe: - fie au fost certificate oficial în cadrul unui program conform căruia acestea trebuie să provină pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus testării oficiale cel puțin pentru organismele dăunătoare pentru apple proliferation mycoplasma, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente și care a fost găsit, în cadrul testării, liber de organismele dăunătoare respective; fie - au provenit pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus în ultimele șase cicluri de vegetație complete, cel puțin o dată, testării oficiale cel puțin pentru Apple proliferation mycoplasma, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente și care a fost găsit, în cadrul testării, liber de organismele dăunătoare respective; c) nici un simptom al bolilor provocate de Apple proliferation mycoplasma nu a fost observat la plante la locul de producție sau la plantele suspecte de acest lucru din imediata vecinătate a acestui loc de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
22.1.	Plantele din următoarele specii de Prunus L., destinate plantării, altele decât semințele, origine din țări în care se știe de apariția Plum pox virus: - Prunus amygdalus Batsch, - Prunus armeniaca L., - Prunus blireiana Andre, - Prunus bigantina Vill., - Prunus cerasifera Ehrh., - Prunus cistena Hansen, - Prunus curdica Fenzl și Fritsch, - Prunus domestica ssp. domestica L., - Prunus domestica ssp. insititia (L.) C.K. Schneid., - Prunus domestica ssp. Italica (Borkh.) Hegl., - Prunus glandulosa Thunb., - Prunus holosericea Batal., - Prunus hortulana Bailey, - Prunus japonica Thunb., - Prunus mandshurica (Maxim.) Koehne, - Prunus maritima Marsch., - Prunus mume Sieb și Zucc., - Prunus nigra Ait., - Prunus persica (L.) Batsch, - Prunus salicina L.,	a) plantele, altele decât cele crescute din semințe: - fie au fost certificate oficial în cadrul unui program conform căruia acestea trebuie să provină pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus testării oficiale cel puțin pentru organismele dăunătoare pentru Plum pox virus, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente, și care a fost găsit, în cadrul testării, liber de organismele dăunătoare respective; fie - au provenit pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus în ultimele trei cicluri de vegetație complete, cel puțin o dată, testării oficiale cel puțin pentru organismele dăunătoare respective, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente, și care a fost găsit, în cadrul testării, liber de organismele dăunătoare respective; b) nici un simptom al bolilor provocate de organismele dăunătoare respective nu a fost observat la plante la locul de producție sau la plantele suspectate de contaminare din imediata vecinătate a acestui loc de la începutul ultimelor cicluri de vegetație complete
22.2.	Plantele de Prunus L., destinate plantării: a) origine din țările în care apar organismele dăunătoare respective pe Prunus L.; b) altele decât semințele, origine din țările în care apar organismele dăunătoare respective; c) altele decât semințele, origine din țări noneuropene în care apar organismele dăunătoare Organismele dăunătoare sînt: - în cazul literei a): - Tomato ringspot virus; - sau în cazul literii b): - Cherry rasp leaf virus (american), - Peach mosaic virus, - Peach phony rickettsia, - Peach rosette mycoplasma, - Peach yellows mycoplasma, - Plum line pattern virus (american), - Peach X-disease mycoplasma; - sau în cazul literii c): - Little cherry pathogen	a) plantele: - fie au fost obținute în conformitate cu un program de certificare oficial, conform căruia acestea trebuie să provină pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus testării oficiale cel puțin pentru organismele dăunătoare respective, folosindu-se indicatorii corespunzători sau metode echivalente, și care a fost găsit, în cadrul testării, liber de organismele dăunătoare respective; b) nici un simptom al bolilor provocate de organismele dăunătoare respective nu a fost observat la plante la locul de producție sau la plantele suspectate de contaminare din imediata vecinătate a acestui loc de la începutul ultimelor cicluri de vegetație complete
23.	Plantele de Rubus L., destinate plantării: a) origine din țările în care apar organismele dăunătoare la Rubus L.; b) altele decât semințele, origine din țările în care apar organismele dăunătoare: Organismele dăunătoare sînt: - în cazul literii a): - Tomato ringspot virus, - Black raspberry latent virus, - Cherry leafroll virus, - Prunus necrotic ringspot virus; - în cazul literii b): - Raspberry leaf curl virus (american), - Cherry rasp leaf virus (symptom)	1. Plantele: a) nu au afide, inclusiv ouă ale acestora; b) fie au fost obținute: - în conformitate cu un program de certificare, conform căruia acestea trebuie să provină pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus testării oficiale cel puțin pentru organismele dăunătoare respective, folosindu-se indicatorii corespunzători sau metode echivalente, și care a fost găsit, în cadrul testării, liber de organismele dăunătoare respective; fie - au provenit pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus în ultimele trei cicluri complete de vegetație, cel puțin o dată, testării oficiale cel puțin pentru organismele dăunătoare respective, folosindu-se indicatorii corespunzători sau metode echivalente și care a fost găsit, în cadrul testării, lipsit de organismele dăunătoare respective 2. Nici un simptom al bolilor provocate de organismele dăunătoare respective nu a fost observat la plante la locul de producție sau la plantele suspectate de

1	2	3
		- fie mostra de tuberculi după recoltare a fost aleasă în mod aleatoriu și, ori a fost supusă verificării pentru a produce simptome în conformitate cu o metodă corespunzătoare de stabilire a simptomelor, ori a fost testată în laborator și inspectată vizual atât în exterior, cât și prin butași de tuberculi, la intervale de timp corespunzătoare, și în toate cazurile în momentul închiderii lăzilor sau a containerelor înainte de lansarea pe piață
24.5.	Tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L., alți decât cei destinați plantării	Tuberculi provin din zone în care nu s-a semnalat apariția <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith
24.6.	Tuberculi din specia <i>Solanum tuberosum</i> L.	a) tuberculi provin dintr-o țară în care nu s-a semnalat apariția <i>Scrobipalopsis solanivora</i> Povolny, sau b) tuberculi provin dintr-o zonă îndemnată de <i>Scrobipalopsis solanivora</i> Povolny, stabilită de către organizația națională de protecție a plantelor în conformitate cu standardele internaționale relevante pentru măsuri de protecție a plantelor
24.7.	Tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L., alți decât cei destinați plantării	Tuberculi provin din zone în care nu s-a semnalat apariția <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith
24.8.	Plante de <i>Solanaceae</i> , destinate plantării, altele decât semințele, origine din țările în care există Potato stolbur mycoplasma	Nu a fost observat nici un simptom al Potato stolbur mycoplasma la plante la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
24.9.	Plante de <i>Solanaceae</i> , destinate plantării, altele decât tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L. și altele decât semințele de <i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw., origine din țările în care există Potato spindles tuber viroid	Nu a fost descoperit nici un simptom al Potato spindles tuber viroid la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
24.10.	Plante de <i>Capsicum annuum</i> L., <i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw., <i>Musa</i> L., <i>Nicotiana</i> L. și <i>Solanum melongena</i> L., destinate plantării, altele decât semințele, origine din țări în care există <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith	a) plantele sînt origine dintr-o zonă care a fost găsită liberă de <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith; sau b) nu a fost observat nici un simptom <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith la plante la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
25.	Plante de <i>Humulus lupulus</i> L. destinate plantării, altele decât semințele	Nici un simptom <i>Verticillium albo-atrum</i> Reinke și Berthold și <i>Verticillium dahliae</i> Klebahn nu a fost observat la hamei la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
26.1.	Plante de <i>Dendranthema</i> (DC.) Des Moul., <i>Dianthus</i> L. și <i>Pelargonium</i> l'Hérit. ex Ait., destinate plantării, altele decât semințele	a) nici un semn al prezenței organismului <i>Helicoverpa armigera</i> (Hübner) sau <i>Spodoptera littoralis</i> (Boisd.) nu a fost observat la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet; sau b) plantele au fost supuse unui tratament corespunzător pentru a fi protejate de organismele menționate
26.2.	Plantele din familiile <i>Dendranthema</i> (DC.) Des Moul., <i>Dianthus</i> L. și	a) nici un semn al prezenței <i>Spodoptera eridania</i> Cramer, <i>Spodoptera frugiperda</i> Smith sau <i>Spodoptera</i>

1	2	3
		contaminare din imediata vecinătate a acestui loc de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
24.1.	Tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L., origine din țările în care apare <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival	a) tuberculi provin din zone cunoscute ca fiind libere de <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival (toate rasele altele decât Rasa 1, rasa europeană comună) și în care nu a fost observat nici un simptom <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival nici la locul de producție, nici în imediata sa apropiere de la începutul unei perioade corespunzătoare; sau b) că au fost respectate prevederi în legătură cu combaterea <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival
24.2.	Tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L.	a) tuberculi sînt originari din țări cunoscute ca fiind libere de organismul <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann și Kothoff) Davis et al.; sau b) au fost respectate prevederi în legătură cu combaterea organismului <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann și Kothoff) Davis et al. în țara de origine
24.3.	Tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L., alți decât cartofi noi, originari din țările în care este cunoscută apariția Potato spindles tuber viroid	Represarea facultății germinative
24.4.	Tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L., destinați plantării	Tuberculi sînt originari de pe un teren agricol cunoscut ca fiind liber de <i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens și <i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens și: a) tuberculi sînt originari din zone în care nu apare <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith; fie b) în zonele în care apare <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith, tuberculi sînt originari dintr-un loc de producție care a fost găsit liber de <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith sau care este considerat astfel, ca urmare a punerii în aplicare a procedurii corespunzătoare pentru eradicarea <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith care va fi stabilită; c) tuberculi sînt originari fie din zone în care nu există <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. (toate populațiile) și <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen; fie d) din zone în care există <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. (toate populațiile) și <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen; - fie tuberculi sînt originari dintr-un loc de producție care a fost găsit liber de <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. (toate populațiile) și <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen în baza unui studiu anual al culturilor gazdă efectuat prin inspectarea vizuală a plantelor gazdă la intervale corespunzătoare și prin inspectarea vizuală a altor exterior, cît și prin butași de tuberculi după recoltarea culturilor de cartof la locul de producție;

1	2	3
	Pelargonium l'Herit. ex Ait., altele decât semințele	litura (Fabricius) nu a fost observat la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet; sau b) plantele au fost supuse unui tratament corespunzător pentru a fi protejate de organismele menționate
27.1.	Plantele de Dendranthema (DC.) Des Moul., destinate plantării, altele decât semințele	a) butașii din a treia generație de plante obținute dintr-un material care a fost găsit liber de Chrysanthemum stunt viroid la testele virologice sau care au fost obținute direct dintr-un material din care o mostră reprezentativă de cel puțin 10 % a fost declarată liberă de Chrysanthemum stunt viroid pe parcursul inspecției oficiale efectuate în perioada de înflorire; b) plantele sau butașii: - sint originari din locuri care au fost inspectate oficial, cel puțin lunar, în intervalul ultimilor trei luni înainte de expediere și la care, în această perioadă, nu a fost observat nici un simptom Puccinia horiana Hennings și în a căror vecinătate nu a apărut nici un symptom Puccinia horiana Hennings în ultimile trei luni înainte de expediere; sau - au fost supuse unui tratament corespunzător împotriva Puccinia horiana Hennings; c) în cazul butașilor înrădăcinați, nu a fost observat nici un symptom Didymella ligulicola (Baker, Dimock și Davis) v. Arx nici la butași, nici la plantele din care au fost obținuți butașii sau că, în cazul butașilor înrădăcinați, nu a fost observat nici un symptom Didymella ligulicola (Baker, Dimock și Davis) v. Arx nici la butași, nici la stratul de creștere
27.2.	Plantele Dendranthema (DC.) Des Moul. și Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw., destinate plantării, altele decât semințele	a) plantele au fost crescute în permanență într-o țară îndemnată de Chrysanthemum stem necrosis virus; sau b) plantele au fost crescute în permanență într-o zonă stabilită de către organizația națională de protecție a plantelor din țara exportatoare ca fiind îndemnată de Chrysanthemum stem necrosis virus, în conformitate cu standardele internaționale relevante pentru măsuri de protecție a plantelor; sau c) plantele au fost crescute în permanență într-un loc de producție stabilit ca fiind îndemnat de Chrysanthemum stem necrosis virus și verificat prin inspecții oficiale și, acolo unde este cazul, prin testare
28.	Plantele de Dianthus L., destinate plantării, altele decât semințele	- plantele au fost obținute pe linie directă din plantele mamă care au fost găsite libere de Erwinia chrysanthemi pv. dianthicola (Hellmers) Dickey, Pseudomonas caryophylli (Burkholder) Starr și Burkholder și Phialophora cinerescens (Wollenw.) Van Beyma la testele aprobate în mod oficial și efectuate cel puțin o dată în cei doi ani anteriori; - nici un simptom al organismelor dăunătoare menționate nu a fost observat la plante
29.	Bulbii de Tulipa L. și Narcissus L., alții decât cei pentru care se face dovada prin ambalaj sau prin orice alt mijloc că sint destinați vânzării către consumatorii finali care nu sint implicați în producția de flori tăiate prin tehnologii adecvate	Nici un simptom Ditylenchus dispaci (Kühn) Filipjev nu a fost observat la plantele de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
30.	Plantele de Pelargonium l'Herit. ex Ait., destinate plantării, altele decât semințele, origine din țări în care există Tomato ringspot virus: a) în care nu există Xiphinema americanum Cobb sensu lato (populații noneuropene) sau alți vectori ai Tomato ringspot virus; b) în care există Xiphinema americanum Cobb sensu lato (populații noneuropene) sau alți vectori ai Tomato ringspot virus	Se declară oficial că plantele: a) sint obținute direct de la locurile de producție în care se știe că nu există Tomato ringspot virus sau b) sint butași din cel mult a patra generație de plante, proveniți din plantele mamă găsite libere de Tomato ringspot virus în cadrul unui sistem oficial de testare virologică. Se declară oficial că plantele: a) provin din locuri de producție cunoscute ca fiind libere de Tomato ringspot virus în sol sau plante; sau b) sint butași din cel mult a doua generație de plante, proveniți din plantele mamă găsite libere de Tomato ringspot virus în cadrul unui sistem oficial de testare virologică
31.1.	Plante din speciile erbacee, destinate plantării, altele decât: - bulbii, - coamele, - plantele din familia Gramineae, - rizomii, - semințele, - tuberculi, origine din țările terțe în care nu este cunoscută existența Liriomyza sativae (Blanchard) și a Amauromyza maculosa (Malloch)	Plantele au fost obținute în pepiniere și: a) sint origine dintr-o zonă recunoscută de serviciul național de protecție a plantelor din țara de export ca fiind neatinse de Liriomyza sativae (Blanchard) și de Amauromyza maculosa (Malloch) în conformitate cu normele internaționale pentru măsurile fitosanitare relevante și specificată în rubrica „Declarație suplimentară” din certificatul fitosanitar; sau b) sint origine dintr-un loc de producție recunoscut de serviciul național de protecție a plantelor din țara de export ca fiind neatinse de Liriomyza sativae (Blanchard) și de Amauromyza maculosa (Malloch) în timpul inspecțiilor oficiale efectuate cel puțin o dată pe lună în cele trei luni anterioare exportului; sau c) au fost supuse chiar înaintea exportului unui tratament adecvat împotriva Liriomyza sativae (Blanchard) și Amauromyza maculosa (Malloch), au fost inspectate în mod oficial și s-au dovedit a fi neatinse de Liriomyza sativae (Blanchard) și de Amauromyza maculosa (Malloch). În certificatul fitosanitar se va face descrierea tratamentului aplicat
31.2.	Flori tăiate din speciile Dendranthema (DC) Des. Moul., Dianthus L., Gypsophila L. și	Floriile tăiate și legumele cu frunze: - sint origine dintr-o țară neatinse de Liriomyza sativae (Blanchard) și de Amauromyza maculosa

1	2	3
	Solidago L. și legume cu frunze din specia Apium graveolens L. și Ocimum L.	(Malloch); sau - chiar înainte de export, au fost inspectate în mod oficial și s-au dovedit neatinse de Liriomyza sativae (Blanchard) și de Amauromyza maculosa (Malloch)
31.3.	Plante din speciile erbacee, destinate plantării, altele decât: - bulbii, - coamele, - plantele din familia Gramineae, - rizomii, - semințele, - tuberculi, origine din țări terțe	Plantele: a) sint origine dintr-o zonă cunoscută ca fiind neatinse de Liriomyza huidobrensis (Blanchard) și de Liriomyza trifolii (Burgess); sau b) nu a fost observat nici un semn al prezenței Liriomyza huidobrensis (Blanchard) și Liriomyza trifolii (Burgess) la locul de producție în timpul inspecțiilor oficiale efectuate cel puțin o dată pe lună în cele trei luni anterioare recoltei; sau c) au fost inspectate în mod oficial chiar înainte de export, s-au dovedit a fi neatinse de Liriomyza huidobrensis (Blanchard) și Liriomyza trifolii (Burgess) și au fost supuse unui tratament adecvat împotriva Liriomyza huidobrensis (Blanchard) și Liriomyza trifolii (Burgess)
32.	Plantele cu rădăcină, plantate sau destinate plantării, cultivate în aer liber	La locul de producție nu există Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus (Spieckermann și Kotthoff) Davis et al., Globodera pallida (Stone) Behrens, Globodera rostochiensis (Wollenweber) Behrens și Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival
33.	Pământ și mediu de cultură atașate sau asociate plantelor, conținând integral sau parțial din pământ sau din materii organice solide, precum bucăți de plante, humus (inclusiv turbă sau scoarță) sau alcătuite parțial din orice materie anorganică solidă, destinate întreținerii vitalității plantelor origine din: - Turcia; - Belarus; - Georgia; - Rusia și Ucraina, țări din afara Europei, exceptând Algeria, Egipt, Israel, Libia, Maroc și Tunisia	a) mediul de creștere, în timpul plantării, a fost: - fie liber de sol și materie organică; fie - liber de insecte și nematozi, sau a fost supus în mod corespunzător examinării sau tratamentului termic sau fumigației prin care să se asigure că este liber de alte organisme dăunătoare; fie - a fost supus unui tratament termic corespunzător sau fumigației prin care să se asigure că este liber de organisme dăunătoare; și b) de la plantare: - fie au fost luate măsuri corespunzătoare prin care să se asigure că mediul de creștere a fost menținut liber de organisme dăunătoare; fie - timp de două săptămâni înainte de expediere, plantele au fost smulse din mediul lor și li s-a păstrat o cantitate minimă necesară susținerii vitalității pe parcursul transportului și, în cazul în care au fost replantate, mediul de creștere folosit în acest scop a întrunit cerințele stabilite la litera a)
34.1.	Plantele de Beta vulgaris L. destinate plantării, altele decât semințele	La locul de producție nu a fost observat nici un simptom al Beet curly top virus (izolate noneuropene) de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
34.2.	Plantele de Beta vulgaris L. destinate plantării, altele decât semințele, origine din țările în care se știe de apariția Beet curly top virus	a) Beet curly top virus nu a apărut în zona de producție; și b) nu s-a observat nici un simptom al Beet curly top virus la locul de producție sau în imediata sa apropiere de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
35.1.	Plante destinate plantării, altele decât: - bulbii, - coamele, - rizomii, - semințele, - tuberculi, origine din țări terțe	Plantele au fost obținute în pepiniere și: a) sint origine dintr-o zonă recunoscută de serviciul național de protecție a plantelor din țara de export ca fiind neatinse de Thrips palmi Karny în conformitate cu normele internaționale pentru măsurile fitosanitare relevante și specificată în rubrica „Declarație suplimentară” din certificatul fitosanitar; sau b) sint origine dintr-un loc de producție recunoscut de serviciul național de protecție a plantelor din țara de export ca fiind neatinse de Thrips palmi Karny în conformitate cu normele internaționale pentru măsurile fitosanitare relevante, specificat în rubrica „Declarație suplimentară” din certificatul fitosanitar și declarat ca fiind neatinse de Thrips palmi Karny în timpul inspecțiilor oficiale efectuate cel puțin o dată pe lună în cele trei luni anterioare exportului; sau c) au fost supuse chiar înaintea exportului unui tratament adecvat împotriva Thrips palmi Karny, au fost inspectate în mod oficial și s-au dovedit a fi neatinse de Thrips palmi Karny. În certificatul fitosanitar se va face descrierea tratamentului aplicat
35.2.	Flori tăiate din specia Orchidaceae, fructe din specia Momordica L. și Solanum melongena L., origine din țări terțe	Floriile tăiate și fructele: - sint origine dintr-o țară neatinse de Thrips palmi Karny; sau - chiar înainte de export, au fost inspectate în mod oficial și s-au dovedit neatinse de Thrips palmi Karny
36.1.	Plantele de Palmae destinate plantării, altele decât semințele, origine din țările noneuropene	a) fie plantele sint origine dintr-o zonă liberă de Palm lethal yellowing mycoplasma și de Cadang-Cadang viroid și nu s-a observat nici un simptom la locul de producție sau în imediata sa apropiere de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet; b) fie la locul de producție nu s-a observat nici un simptom al Palm lethal yellowing mycoplasma și al Cadang-Cadang viroid de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet, iar plantele de la locul de producție, care au prezentat simptome ce provoacă suspiciuni în privința contaminării cu organismele respective, au fost eliminate din acel loc și plantele au fost supuse unui tratament corespunzător pentru a combate Myndus crudus Van Duzee; c) în cazul culturilor de țesuturi, plantele au fost obținute din plantele care au îndeplinit cerințele de la litera a) sau b)
36.2.	Plantele de Palmae destinate plantării având un diametru al tijeii la baza tulpinii de peste 5 cm, aparținând genurilor următoare: Brahea Mart., Butia Becc., Chamaerops L., Jubaea Kunth, Livistona R. Br., Phoenix L., Sabal Adans., Syagrus Mart.,	Plantele: a) au fost crescute în permanență într-o țară în care nu s-a semnalat apariția Paysandisia archon (Burmeister); sau b) au fost crescute în permanență într-o zonă îndemnată de Paysandisia archon (Burmeister), stabilită de către organizația națională de protecție a plantelor din țara de origine, în conformitate cu standardele internaționale

1	2	3
	<i>Trachycarpus</i> H. Wendl., <i>Trithrinax</i> Mart., <i>Washingtonia</i> Raf	relevante pentru măsuri de protecție a plantelor; sau c) pe o perioadă de cel puțin 2 ani înainte de exportare, au fost crescute într-un loc de producție: - care este înregistrat și monitorizat de către organizația națională de protecție a plantelor din țara de origine; și - în care plantele sînt plasate într-un loc care asigură protecția fizică completă împotriva introducerii <i>Paysandisia archon</i> (Burmeister) sau în care se aplică tratamente preventive adecvate; și - în care, în timpul a 3 inspecții oficiale pe an efectuate la intervale de timp corespunzătoare, inclusiv imediat înainte de export, nu a fost observat niciun simptom de <i>Paysandisia archon</i> (Burmeister)
37.1.	Plantele de <i>Camellia</i> L. destinate plantării, altele decît semințele, originare din țările noneuropene	a) plantele sînt originare din zone libere de <i>Ciborinia camelliae</i> Kohn; sau b) nu s-a observat nici un simptom al <i>Ciborinia camelliae</i> Kohn la plantele înflorite la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
37.2.	Plantele de <i>Fuchsia</i> L., destinate plantării, altele decît semințele, originare din SUA sau Brazilia	Nu s-a observat nici un simptom al <i>Aculops fuchsiae</i> Keifer la locul de producție și că exact înainte de a fi exportate plantele au fost inspectate și declarate libere de <i>Aculops fuchsiae</i> Keifer
38.	Copacii și arbuștii, destinați plantării, alții decît semințele și plantele pentru culturile de țesuturi, originare din țări terțe, altele decît cele europene și mediteraneene	Plantele: - sînt curate (adică libere de resturi de plante) și nu au flori și fructe; - au fost crescute în pepiniere; - au fost inspectate la intervale de timp corespunzătoare și înainte de a fi exportate și au fost găsite libere de vre-un simptom al bacteriilor dăunătoare, al virusurilor și al organismelor asemănătoare virusurilor și fie nu s-a observat nici un semn sau simptom al nematozilor dăunători, al insectelor, al acarienilor și al ciupercilor, fie au fost supuse unui tratament corespunzător pentru a elimina aceste organisme
39.	Copacii și arbuștii de foioase, destinați plantării, alții decît semințele sau plantele pentru culturile de țesuturi, originari din țări terțe, altele decît cele europene și mediteraneene	Plantele sînt în repaus vegetativ și fără frunze
40.	Plantele anuale și bienale, altele decît gramineele, destinate plantării, altele decît semințele, originare din țări, altele decît cele europene și mediteraneene	Plantele: - au fost crescute în pepiniere; - sînt libere de resturi de plante, flori sau fructe; - au fost supuse unor inspecții la intervale de timp corespunzătoare înainte de a fi exportate; și - nu s-a observat nici un simptom al bacteriilor dăunătoare, al virusurilor și al organismelor analoge virusurilor; și - fie nu s-a observat nici un semn sau simptom al nematozilor dăunători, al insectelor, al acarienilor și al ciupercilor; - fie au fost supuse unui tratament corespunzător pentru a elimina aceste organisme
41.	Plantele din familia Graminee a ierburilor perene ornamentale din subfamiliile Bambusoideae, Panaicoideae și genurile <i>Buchloe</i> , <i>Bouteloua</i> Lag., <i>Calamagrostis</i> , <i>Cortaderia</i> Stapf., <i>Glyceria</i> R. Br., <i>Hakonechloa</i> Mak. ex. Honda, <i>Hystrix</i> , <i>Molinia</i> , <i>Phalaris</i> L., <i>Shibataea</i> , <i>Spartina</i> Schreb., <i>Stipa</i> L. și <i>Uniola</i> L. destinate plantării, altele decît semințele, originare din țări, altele decît cele europene și mediteraneene	Plantele: - au fost crescute în pepiniere; - sînt libere de resturi de plante, flori sau fructe; și - au fost supuse unor inspecții la intervale de timp corespunzătoare înainte de a fi exportate; și - nu s-a observat nici un simptom al bacteriilor dăunătoare, al virusurilor și al organismelor analoge virusurilor; și - fie nu s-a observat nici un semn sau simptom al bacteriilor dăunătoare, al insectelor, al acarienilor și al ciupercilor, fie au fost supuse unui tratament corespunzător pentru a elimina aceste organisme
42.	Plantele pitice fie naturale, fie artificiale destinate plantării, altele decît semințele, originare din țările noneuropene	a) plantele, inclusiv cele culese direct din habitatul lor natural, trebuie să fi fost crescute, păstrate și modelate cel puțin doi ani consecutivi, înainte de a fi exportate, în pepiniere înregistrate oficial, care sînt supuse unui regim de control supervizat oficial; b) plantele din pepinierele menționate la litera a): - cel puțin în perioada menționată la litera a); - sînt puse în ghivece așezate pe rafturi la o înălțime de cel puțin 50 de cm față de sol; - sînt supuse unor tratamente corespunzătoare pentru a se asigura că nu prezintă rugini noneuropene: - ingredientul activ, concentrația și data aplicării acestor tratamente se menționează în certificatul fitosanitar la rubrica „tratament de dezinfectare și/sau dezinfectare”; - sînt inspectate oficial cel puțin de șase ori pe an, la intervale corespunzătoare, pentru detectarea prezenței organismelor dăunătoare respective, a căror listă este aprobată de Guvern. Inspecțiile, care trebuie efectuate și la plantele din imediata vecinătate a pepinierei în conformitate cu litera a), se realizează cel puțin prin examinarea vizuală fiecărui rînd de pe cîmp sau din pepiniere și prin examinarea vizuală a tuturor părților plantei de deasupra mediului de creștere, prin prelevarea unor mostre de cel puțin 300 de plante dintr-un anumit gen, în care numărul de plante din genul respectiv să nu depășească 3 000 de plante sau 10 % din plante în cazul în care există mai mult de 3 000 de plante din genul respectiv; - au fost găsite, în urma inspecțiilor, libere de organisme dăunătoare respective în conformitate cu liniuța precedentă. Plantele infestate se elimină. Atunci cînd este necesar, plantele rămase sînt tratate eficient și, în plus, sînt păstrate pentru o anumită perioadă și sînt inspectate pentru a se asigura că sînt libere de organisme dăunătoare respective; - au fost plantate fie într-un mediu de creștere artificial,

1	2	3
		fie într-un mediu de creștere natural, care a fost supus fumigației sau tratamentului termic corespunzător și au fost găsite libere de orice organism dăunător; - au fost ținute în condiții care să garanteze că mediul de creștere a fost păstrat liber de organisme dăunătoare și, în cele două săptămîni anterioare exportului; - au fost scuturate și spălate cu apă curată pentru a se înlătura mediul de creștere original și pentru ca rădăcinile să rămînă goale; sau - au fost scuturate și spălate cu apă curată pentru a se înlătura mediul de creștere original și pentru a păstra rădăcinile curate în mediul de creștere care întrunește condițiile de la litera a), a cincea liniuță; sau - au fost supuse unor tratamente corespunzătoare pentru a se asigura că mediul de creștere este liber de organisme dăunătoare, ingredientul activ, concentrația și data punerii în aplicare a acestor tratamente se menționează în certificatul fitosanitar la rubrica „tratament de dezinfectare și/sau dezinfectare”; c) sînt ambalate în containere care au fost sigilate în mod oficial și au numărul de înregistrare al pepinierii înregistrate; acest număr este menționat la rubrica declarație suplimentară pe certificatul fitosanitar, care să permită identificarea loturilor
43.	Plantele erbacee perene, destinate plantării, altele decît semințele, din familiile Caryophyllaceae (cu excepția lui <i>Dianthus</i> L.), Compositae (cu excepția lui <i>Dendranthema</i> (DC) Des Moul.), Cruciferae, Leguminosae și Rosaceae (cu excepția lui <i>Fragaria</i> L.), originare din țările terțe, altele decît țările europene și mediteraneene	Plantele: - au fost crescute în pepiniere; și - sînt libere de resturi de plante, flori sau fructe; și - au fost supuse unor inspecții, la intervale de timp corespunzătoare, și înainte de a fi exportate; și - nu au fost găsite libere de vre-un simptom al bacteriilor dăunătoare, al virusurilor și al organismelor analoge virusurilor; și - fie au fost găsite libere de vre-un semn sau simptom al nematozilor, al insectelor, al acarienilor și al ciupercilor, fie au fost supuse unui tratament corespunzător pentru a elimina aceste organisme
44.1.	Plante din speciile erbacee și plante din speciile <i>Ficus</i> L. și <i>Hibiscus</i> L., destinate plantării, altele decît bulbii, coamele, rizomii, semințele și tuberculii, originare din țări din afara Europei	Plantele: a) sînt originare dintr-o zonă recunoscută de serviciul național de protecție a plantelor din țara de export ca fiind neatinsă de <i>Bemisia tabaci</i> Genn. (populații din afara Europei), în conformitate cu normele internaționale pentru măsurile fitosanitare relevante și specificată în rubrica „Declarație suplimentară” din certificatul fitosanitar; sau b) sînt originare dintr-un loc de producție recunoscut de serviciul național de protecție a plantelor din țara de export ca fiind neatins de <i>Bemisia tabaci</i> Genn. (populații din afara Europei), în conformitate cu normele internaționale pentru măsurile fitosanitare relevante, specificat în rubrica „Declarație suplimentară” din certificatul fitosanitar și declarat ca fiind neatins de <i>Bemisia tabaci</i> Genn. (populații din afara Europei) în timpul inspecțiilor oficiale efectuate cel puțin o dată la trei săptămîni în cele nouă săptămîni anterioare exportului; sau c) au fost supuse unui tratament adecvat care asigură absența <i>Bemisia tabaci</i> Genn. (populații din afara Europei) atunci cînd au fost deținute sau produse într-un loc de producție în care a fost detectată specia <i>Bemisia tabaci</i> Genn. (populații din afara Europei), acest loc de producție fiind declarat, după punerea în aplicare a procedurilor adecvate menite să eradicaze <i>Bemisia tabaci</i> Genn. (populații din afara Europei), neatins de <i>Bemisia tabaci</i> Genn. (populații din afara Europei) pe baza, pe de o parte, inspecțiilor oficiale efectuate cel puțin o dată pe săptămînă în cele nouă săptămîni anterioare exportului și, pe de altă parte, pe baza procedurilor de supraveghere aplicate pe toată perioada mai sus menționată: în certificatul fitosanitar este făcută descrierea tratamentului aplicat
44.2.	Flori tăiate din speciile <i>Aster</i> spp., <i>Eryngium</i> L., <i>Gypsophila</i> L., <i>Hypericum</i> L., <i>Lisianthus</i> L., <i>Rosa</i> L., <i>Solidago</i> L., <i>Trachelium</i> L. și legume cu frunze din specia <i>Ocinum</i> L., originare din țări din afara Europei	Florile tăiate și legumele cu frunze: - sînt originare dintr-o țară neatinsă de <i>Bemisia tabaci</i> Genn. (populații din afara Europei) sau - chiar înainte de export, au fost inspectate în mod oficial și s-au dovedit neatins de <i>Bemisia tabaci</i> Genn. (populații din afara Europei)
44.3.	Plantele din specia <i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex. Farw., destinate plantării, altele decît semințele, originare din țările în care a fost semnalată apariția Tomato yellow leaf curl virus a) Acolo unde nu s-a semnalat apariția <i>Bemisia tabaci</i> Genn.; b) Acolo unde s-a semnalat apariția <i>Bemisia tabaci</i> Genn.	Se declară oficial că la plantele nu a fost semnalat nici un simptom al Tomato yellow leaf curl virus; a) la plantele nu s-a semnalat nici un simptom al Tomato yellow leaf curl virus; și b) plantele sînt originare din zone libere de <i>Bemisia tabaci</i> Genn.; sau c) locul de producție a fost găsit liber de <i>Bemisia tabaci</i> Genn. în urma inspecțiilor oficiale efectuate cel puțin lunar în ultimele trei luni înainte de export; sau d) la locul de producție nu s-a observat nici un simptom al Tomato yellow leaf curl virus și locul de producție a fost supus unui tratament corespunzător și unui regim de monitorizare pentru a se asigura că acesta este liber de <i>Bemisia tabaci</i> Genn.
45.	Plantele destinate plantării, altele decît semințele, tuberculii, cormii, rizomii, originare din țările în care se știe de apariția organismelor	a) acolo unde se știe de apariția virusului <i>Bemisia tabaci</i> Genn. (populații noneuropene) sau alți vectori ai organismelor dăunătoare respective se declară oficial că nu s-a observat nici un simptom al organismului

1	2	3
	dăunătoare respective. Organismele dăunătoare respective sînt următoarele: - Bean golden mosaic virus, - Cowpea mild mottle virus, - Lettuce infectious yellows virus, - Pepper mild tigré virus, - Squash leaf curl virus, - alți viruși transmiși prin Bemisia tabaci Genn.	dăunător respectiv la plante pe parcursul ciclului de vegetație complet al acestora; b) acolo unde se știe de apariția Bemisia tabaci Genn. (populații noneuropene) sau alți vectori ai organismelor dăunătoare respective se declară oficial că la plante nu s-a observat nici un simptom al organismelor dăunătoare respective într-un anumit interval de timp; și (a) plantele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de Bemisia tabaci Genn. și de alți vectori ai organismelor dăunătoare respective; sau (b) locul de producție a fost găsit liber de Bemisia tabaci Genn. și de alți vectori ai organismelor dăunătoare respective la inspecțiile oficiale efectuate la intervale de timp corespunzătoare; sau (c) plantele au fost supuse unui tratament corespunzător pentru eradicarea Bemisia tabaci Genn
46.	Semințele de Helianthus annuus L.	a) semințele sînt originare din zone cunoscute ca libere de Plasmopara halstedii (Farlow) Berl. și de Toni; sau b) semințele, altele decît cele care au fost produse pe varietăți rezistente la rasele de Plasmopara halstedii (Farlow) Berl. și de Toni prezente în zona de producție, au fost supuse unui tratament corespunzător împotriva Plasmopara halstedii (Farlow) Berl. și de Toni
47.	Semințele din specia Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw.	Semințele au fost obținute prin intermediul metodei adecvate de extracție cu acizi sau o metodă echivalentă aprobată oficial: și a) fie semințele sînt originare din zone în care nu se cunoaște prezența organismelor Clavibacter michiganensis spp. michiganensis (Smith) Davis et al., Xanthomonas campestris pv. vesicatoria (Doidge) Dye și Potato spindle tuber viroid; b) fie nu a fost observat nici un simptom al bolilor provocate de organismele dăunătoare la plante la locul de producție pe parcursul ciclului de vegetație complet; c) fie semințele au fost supuse testării oficiale pentru a se semnaliza cel puțin apariția acestor organisme dăunătoare, pe o mostră reprezentativă și prin metode corespunzătoare, și au fost găsite, în cadrul acestor teste, libere de organisme dăunătoare
48.1.	Semințele din specia Medicago sativa L.	a) nici un simptom al Ditylenchus dipsaci (Kühn) Filipjev nu a fost observat la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet și nici un simptom Ditylenchus dipsaci (Kühn) Filipjev nu a fost semnalat de testele de laborator pe o mostră reprezentativă; sau (b) fumigația a avut loc înainte de export
48.2.	Semințele din specia Medicago sativa L., originare din țări în care se știe de apariția Clavibacter michiganensis ssp. insidiosus Davis et al.	a) organismul Clavibacter michiganensis ssp. insidiosus Davis et al. nu a fost semnalat în zonă sau în imediata sa vecinătate în ultimii zece ani; b) fie - recolta aparține unei varietăți recunoscute drept foarte rezistentă la Clavibacter michiganensis ssp. insidiosus Davis et al.; fie - aceasta nu începuse încă cea de-a patra fază de vegetație de la înmîntare, atunci cînd samînta a fost recoltată și de pe cultura respectivă nu se mai obținuse decît o singură recoltă anterioară; fie - conținutul de materie inertă, care a fost stabilit în conformitate cu regulile ce se aplică certificării semințelor comercializate în comunitate, nu depășește 0,1 % în greutate; c) nici un simptom al Clavibacter michiganensis ssp. insidiosus Davis et al. nu a fost observat la locul de producție sau pe cultura de Medicago sativa L. adiacentă acestuia, pe parcursul ultimului ciclu de vegetație complet sau, atunci cînd este necesar, pe parcursul ultimelor două cicluri; d) recolta a fost crescută pe un pămînt în care nici o altă cultură Medicago sativa L. nu a mai fost prezentă în ultimii trei ani anteriori semănatului
49.	Semințele de Oryza sativa L.	a) semințele au fost testate oficial prin metode nematologice corespunzătoare și au fost găsite libere de Aphelenchoides besseyi Christie; sau b) semințele au fost supuse unui tratament cu apă caldă corespunzător sau unui tratament împotriva Aphelenchoides besseyi Christie
50.	Semințe din specia Phaseolus L.	a) semințele sînt originare dintr-o zonă în care nu există Xanthomonas campestris pv. phaseoli (Smith) Dye; sau b) o mostră reprezentativă de semințe a fost testată și a fost găsită liberă de Xanthomonas campestris pv. Phaseoli (Smith) Dye.
51.	Semințe din specia Zea mais L.	a) semințele sînt originare dintr-o zonă în care nu există Erwinia stewartii (Smith) Dye; sau b) o mostră reprezentativă de semințe a fost testată și a fost găsită liberă de Erwinia stewartii (Smith) Dye.
52.	Semințele din genurile Triticum, Secale și X Triticosecale din Afganistan, India, Irak, Iran, Mexic, Nepal, Pakistan, Africa de Sud și SUA, unde se știe de apariția Tilletia indica Mitra	Semințele sînt originare dintr-o zonă în care se știe de apariția Tilletia indica Mitra. Numele zonei trebuie să fie menționat în certificatul fitosanitar
53.	Cerealele din genurile Triticum, Secale și X Triticosecale din Afganistan, India, Irak, Iran, Mexic, Nepal, Pakistan, Africa de Sud și SUA, unde se știe de apariția Tilletia indica Mitra	a) fie cerealele sînt originare dintr-o zonă în care nu există Tilletia indica Mitra. Numele zonei sau al zonelor trebuie menționat în certificatul fitosanitar; b) fie nu s-a observat nici un simptom de Tilletia indica Mitra pe plante la locul de producție pe parcursul ultimului ciclu de vegetație complet și mostrele de cereale reprezentative au fost preluate atît în timpul recoltării, cît și înainte de expediție și au fost testate și găsite libere de Tilletia indica Mitra; ultimul va fi menționat în certificatul fitosanitar la rubrica „numele produsului” ca „testate și găsite libere de Tilletia indica Mitra”

1	2	3
Secțiunea 2 Plante, produse vegetale și alte obiecte originare din Republica Moldova		
1.	Lemnul de Plantanus L., inclusiv lemnul care nu și-a păstrat suprafața rotundă naturală	a) Se declară oficial că lemnul este originar din zone cunoscute ca fiind libere de Ceratocystis fimbriata f.sp. platani Walter; sau b) Se dovedește prin marca „Kiln-dried” sau „KD” sau o altă marcă recunoscută internațional, aplicată pe lemn sau pe ambalajul acestuia în conformitate cu uzanțele comerciale curente, că a fost supus unui tratament kiln-drying cu un conținut de apă, exprimat în procente de substanță uscată, de sub 20 %, pe parcursul fabricării, obținut printr-un grafic de timp/temperatură corespunzător
2.	Plantele de Pinus L., destinate plantării, altele decît semințele	La locul de producție sau în imediata sa vecinătate, nu s-a observat nici un simptom Scirrhia pini Funk și Parker de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
3.	Plantele de Abies Mill., Larix Mill., Picea A. Dietr., Pinus L., Pseudotsuga Carr. și Tsuga Carr., destinate plantării, altele decît semințele	La locul de producție sau în imediata sa vecinătate, nu s-a observat nici un simptom de Melampsora medusae Thümen de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
4.	Plantele de Populus L., destinate plantării, altele decît semințele	La locul de producție sau în imediata sa vecinătate nu s-a observat nici un simptom de Melampsora medusae Thümen de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
5.	Plantele de Castanea Mill. și Quercus L., destinate plantării, altele decît semințele	a) plantele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de Cryphonectria parasitica (Murrill) Barr; sau b) la locul de producție sau în imediata sa vecinătate nu s-a observat nici un simptom de Cryphonectria parasitica (Murrill) Barr pe parcursul ultimului ciclu de vegetație complet
6.	Plantele din specia Platanus L., destinate plantării, altele decît semințele	a) plantele sînt originare dintr-o zonă cunoscută ca fiind liberă de Ceratocystis fimbriata f. sp. platani Walter; sau b) la locul de producție sau în imediata sa vecinătate nu s-a observat nici un simptom Ceratocystis fimbriata f. sp. platani Walter pe parcursul ultimului ciclu de vegetație complet
7.	Plantele din genurile Amelanchier Med., Chaenomeles Lindl., Cotoneaster Ehrh., Crataegus L., Cydonia Mill., Eriobotrya Lindl., Malus Mill., Mespilus L., Photinia davidiana (Dcne.) Cardot, Pyracantha Roem., Pyrus L. și Sorbus L., destinate plantării, altele decît semințele	a) plantele sînt originare dintr-o zonă cunoscută ca fiind liberă de Erwinia amylovora (Bur.) Winsl. et al.; sau b) plantele de la locul de producție și din imediata sa vecinătate, care au prezentat simptome ale Erwinia amylovora (Burr.) Wins. et al., au fost eliminate
8.	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decît fructul și semințele	a) plantele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de Spiroplasma citri Saglio et al., Phoma tracheiphila (Petri), Kanchaveli și Gikashvili, Citrus vein enation woody gall și Citrus tristeza virus (sușe europene); sau b) plantele au fost obținute în conformitate cu un program de certificare, conform căruia acestea trebuie să provină pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus testării individuale oficiale cel puțin pentru Citrus tristeza virus (sușe europene) și Citrus vein enation woody gall, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente, aprobate oficial și au fost crescute permanent într-o seră inaccesibilă insectelor sau într-un spațiu izolat în care nu s-a observat nici un simptom de Spiroplasma citri Saglio et al., Phoma tracheiphila (Pandri), Kanchaveli și Gikashvili, Citrus tristeza virus (sușe europene) și Citrus vein enation woody gall; sau c) plantele: - au fost obținute în conformitate cu un program de certificare, provenind pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus testelor oficiale individuale cel puțin pentru Citrus tristeza virus (sușe europene) și Citrus vein enation woody gall, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente aprobate oficial și au fost găsite libere de Citrus tristeza virus (sușe europene) și certificate ca fiind libere de cel puțin Citrus tristeza virus (sușe europene) pe parcursul testelor individuale oficiale efectuate în conformitate cu metodele de la această liniuță; și - au fost inspectate și nu s-a observat nici un simptom Spiroplasma citri Saglio et al., Phoma tracheiphila (Pandri), Kanchaveli și Gikashvili, Citrus vein enation woody gall și Citrus tristeza virus de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
9.	Plantele de Araceae, Marantaceae, Musaceae, Persea spp. și Strelitziaceae, înrădăcinate sau cu mediu de creștere atașat sau asociat	a) nu s-a observat nici un fel de contaminare cu Radopholus similis (Cobb) Thorne la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet; sau b) solul și rădăcinile de la plantele suspecte au fost supuse, de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet, testelor nematologice complete, pentru cel puțin Radopholus similis (Cobb) Thorne și, în timpul acestor teste, au fost găsite libere de organismele dăunătoare respective
10.	Plantele din speciile Fragaria L., Prunus L. și Rubus L., destinate plantării, altele decît semințele	a) plantele sînt originare dintr-o zonă cunoscută ca fiind liberă de organisme dăunătoare respective; sau b) nici un simptom al bolilor provocate de aceste organisme nu a fost semnalat la plante la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet.

1	2	3
		Organismele dăunătoare respective sînt: - pentru <i>Fragaria</i> L.: - <i>Phytophthora fragariae</i> Hickman var. <i>fragariae</i> ; - <i>Arabidopsis mosaic virus</i> ; - <i>Raspberry ringspot virus</i> ; - <i>Strawberry crinkle virus</i> ; - <i>Strawberry latent ringspot virus</i> ; - <i>Strawberry mild yellow edge virus</i> ; - <i>Tomato black ring virus</i> ; - <i>Xanthomonas fragariae</i> Kennedy și King; - pentru <i>Prunus</i> L.: - <i>Apricot chlorotic leafroll mycoplasma</i> ; - <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>Pruni</i> (Smith) Dye; - pentru <i>Prunus persica</i> (L.) Batsch: <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Persicae</i> (Prunier et al.) Young et al.; - pentru <i>Rubus</i> L.: - <i>Arabidopsis mosaic virus</i> ; - <i>Raspberry ringspot virus</i> ; - <i>Strawberry latent ringspot virus</i> ; - <i>Tomato black ring virus</i>
11.	Plantele de <i>Cydonia</i> Mill. și <i>Pyrus</i> L., destinate plantării, altele decît semințele	a) plantele sînt originare dintr-o zonă cunoscută ca fiind liberă de Pear decline mycoplasma; sau b) plantele de la locul de producție și din imediata vecinătate a acestuia, care au prezentat simptome care au provocat suspiciuni în legătură cu contaminarea cu Pear decline mycoplasma au fost eliminate din locul respectiv în ultimele trei cicluri de vegetație încheiate
12.	Plantele de <i>Fragaria</i> L., destinate plantării, altele decît semințele	a) plantele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de <i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie; sau b) nici un simptom de <i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie nu a fost observat la plante la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet; sau c) în cazul plantelor pentru culturile de țesuturi, plantele au fost obținute din plante în conformitate cu litera b) din prezentul punct sau au fost testate oficial prin metode nematologice corespunzătoare și au fost găsite libere de <i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie
13.	Plantele din specia <i>Malus</i> Mill., destinate plantării, altele decît semințele	a) plantele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de Pear decline mycoplasma; sau b) plantele, altele decît cele crescute din semințe; au fost: - fie certificate oficial printr-un program de certificare conform căruia acestea trebuie să provină pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus testării individuale oficiale cel puțin pentru Apple proliferație mycoplasma, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente, și, pe parcursul acestor teste, au fost găsite libere de organismul dăunător respectiv; sau - au provenit pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus, pe parcursul ultimelor șase cicluri de vegetație complete, cel puțin o dată, testelor oficiale pentru Apple proliferație mycoplasma, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente, și, pe parcursul acestor teste, a fost găsit liber de organismul dăunător respectiv; (bb) nu s-a observat nici un simptom al bolii provocate de Apple proliferație mycoplasma la plante, la locul de producție, sau la plantele susceptibile din imediata vecinătate a acestuia, de la începutul ultimelor trei cicluri de vegetație complete
14.	Plantele din următoarele specii de <i>Prunus</i> L., destinate plantării, altele decît semințele: - <i>Prunus amygdalus</i> Batsch, - <i>Prunus armeniaca</i> L., - <i>Prunus blireiana</i> Andre, - <i>Prunus brigantia</i> Vill., - <i>Prunus cerasifera</i> Ehrh., - <i>Prunus cistena</i> Hansen, - <i>Prunus curdica</i> Fenzl și Fritsch., - <i>Prunus domestica</i> ssp. <i>domestica</i> L., - <i>Prunus domestica</i> ssp. <i>insititia</i> L. C.K. Schneid, - <i>Prunus domestica</i> ssp. <i>italica</i> (Borkh.) Hegi., - <i>Prunus glandulosa</i> Thunb., - <i>Prunus holosericea</i> Batal., - <i>Prunus hortulana</i> Bailey, - <i>Prunus japonica</i> Thunb., - <i>Prunus mandshurica</i> (Maxim.) Koehne, - <i>Prunus maritima</i> Marsh., - <i>Prunus mume</i> Sieb. și Zucc., - <i>Prunus nigra</i> Ait., - <i>Prunus persica</i> (L.) Batsch, - <i>Prunus salicina</i> L., - <i>Prunus sibirica</i> L., - <i>Prunus simonii</i> Carr., - <i>Prunus spinosa</i> L., - <i>Prunus tomentosa</i> Thunb., - <i>Prunus triloba</i> Lindl. altele specii de <i>Prunus</i> L. suspecte de Plum pox virus	a) plantele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de Plum pox virus; sau b) plantele, altele decît cele crescute din semințe; au fost: - fie certificate oficial în cadrul unui program de certificare conform căruia acestea trebuie să provină pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus testării oficiale cel puțin pentru Plum pox virus, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente, și, pe parcursul acestor teste, a fost găsit liber de organismul dăunător respectiv; sau - au provenit pe linie directă dintr-un material care a fost păstrat în condiții corespunzătoare și a fost supus, pe parcursul ultimelor trei cicluri de vegetație complete, testelor oficiale cel puțin pentru Plum pox virus, folosindu-se indicatori corespunzători sau metode echivalente, și, pe parcursul acestor teste, a fost găsit liber de organismul dăunător respectiv; c) nu a fost observat nici un simptom al bolii provocate de Plum pox virus la plante, la locul de producție, sau la plantele suspecte din imediata vecinătate a acestuia, de la începutul ultimelor trei cicluri de vegetație complete; d) plantele care, la locul de producție, au prezentat simptomele bolii provocate de alți virusuri sau patogeni analogi virusurilor au fost eliminate
15.	Plantele de <i>Vitis</i> L., altele decît fructul și semințele	Nu s-a observat nici un simptom al Grapevine Flavescence dorée MLO și al <i>Xylophilus ampelinus</i> (Panagopoulos) Willems et al. la plantele mamă-stoc, la locul de producție, de la începutul ultimelor două cicluri de vegetație complete

1	2	3
		fost păstrat în condiții corespunzătoare și care a fost supus, în Republica Moldova, unor teste de carantină oficială în conformitate cu metodele corespunzătoare și, pe parcursul acestor teste, a fost găsit ca fiind liber de organisme dăunătoare
16.3.	Plantele speciilor de <i>Solanum</i> L., cu tuberculi sau cu stoloni sau hibridii lor, altele decît acei tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L. și alții decît materialul pentru întreținerea culturii care este păstrat în bănci de gene și colecții stoc genetice	a) plantele au fost ținute în condiții de carantină și au fost găsite libere de organisme dăunătoare pe parcursul testelor de carantină; b) testele de carantină menționate la litera a); c) sînt supravegheate de organul de control fitosanitar și sînt efectuate de un personal tehnic de specialitate al organizației respective sau al unui organism desemnat în mod oficial; d) sînt efectuate într-un loc prevăzut cu facilități corespunzătoare pentru a reține organismele dăunătoare și pentru a păstra materialul, inclusiv plante indicatoare, astfel încît să se elimine orice risc de răspîndire a organismelor dăunătoare; e) sînt efectuate pe fiecare unitate a materialului: - prin examinarea vizuală, la intervale de timp reglementate, pe toată durata cel puțin a unui ciclu vegetativ, în ceea ce privește tipul de material și faza sa de dezvoltare pe parcursul programului de testare, pentru simptome provocate de orice fel de organisme dăunătoare; - prin testare, în conformitate cu metode corespunzătoare: - în cazul materialului de cartof, cel puțin pentru: - Andean potato latent virus, - Arracacha virus B. Oca strain, - Potato black ringspot virus, - Potato spindle tuber viroid, - Potato virus T, - Andean potato mottle virus, - common potato viruses A, M, S, V, X și Z (inclusiv Yo, Yn, și Yc) și Potato leaf roll virus, - <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann și Kothhoff) Davis et al., - <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith, - în cazul cartofului de sîmînță real, cel puțin pentru prezența virusurilor și a virozilor enumerați anterior; f) prin testare pentru alte simptome observate prin examinarea vizuală pentru identificarea organismelor dăunătoare care au provocat simptomele respective; g) orice material care, la testele de la litera b), nu a fost găsit liber de organisme dăunătoare în conformitate cu litera b), este distrus de îndată sau supus procedurilor de eliminare a organismului (-elor); h) fiecare organizație sau organism de cercetare care are în posesie acest material informează organul de control fitosanitar în legătură cu materialul deținut
16.1.	Tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L., destinați plantării	a) au fost respectate prevederi pentru combaterea <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival; și b) tuberculi provin dintr-o zonă cunoscută ca fiind liberă de <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann și Kothhoff) Davis et al. sau au fost respectate prevederi pentru combaterea <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann și Kothhoff) Davis et al.; și c) tuberculi sînt originari de pe un cîmp cunoscut ca fiind liber de <i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Bahrens și <i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens; și d) fie tuberculi sînt originari din zone cunoscute ca fiind libere de <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith; sau e) în zonele care sînt cunoscute ca fiind libere de <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith, tuberculi sînt originari dintr-un loc de producție găsit liber de <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith, sau considerat ca fiind liber de acest organism, ca rezultat al punerii în aplicare a procedurii corespunzătoare cu privire la eradicarea <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith; și f) fie tuberculi sînt originari din zone cunoscute ca fiind libere de <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. (toate populațiile) și <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen sau din zone cunoscute ca fiind libere de <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. (toate populațiile) și <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen: - tuberculi sînt originari dintr-un loc de producție care a fost găsit liber de <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. (toate populațiile) și <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen pe baza unui studiu anual al culturilor gazdă prin inspecția vizuală a plantelor gazdă la intervale de timp corespunzătoare și prin inspecția vizuală a altă exterior, cît și asupra butașilor de tuberculi după recoltarea culturii de cartofi crescuți la locul de producție; sau - a fost prelevată o mostră, în mod aleatoriu, din tuberculi recoltați și aceștia au fost verificați pentru prezența de simptome în conformitate cu o metodă corespunzătoare care provoacă aceste simptome sau prin teste de laborator și au fost inspecțiați vizual atît în exterior, cît și prin butașii de tuberculi, la intervale de timp corespunzătoare, și în toate cazurile pe parcursul închiderii ambalajelor sau a containerelor înainte de comercializare și nu s-a găsit nici un simptom de <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. (toate populațiile) și <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen
16.2.	Tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L., destinați plantării, alții decît tuberculi soiurilor de plante oficial înregistrate	- aparțin selecțiilor avansate, declarația respectivă fiind indicată în mod corespunzător în documentul care însoțește tuberculiile respective; - au fost produși în Republica Moldova; și - au provenit pe linie directă dintr-un material care a

1	2	3
16.4.	Plantele speciilor de Solanum L., cu tuberculi sau cu stoloni sau hibridii lor, destinate plantării, stocate în bănci de gene sau colecții stoc genetice	Fiecare organizație sau organism de cercetare care are în posesie acest material informează Agenția de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer în legătură cu materialul deținut
16.5.	Tuberculi de Solanum tuberosum L.	Se dovedește printr-un număr de înregistrare aplicat pe ambalaj sau, în cazul cartofilor transportați în vrac neambalați, pe vehiculul care transportă cartofii, precum că acești cartofi au fost cultivați de un producător înregistrat oficial sau că provin de la un depozit colectiv înregistrat oficial sau de la centre de distribuție amplasate în zona de producție, care indică faptul că tuberculi nu conțin <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith și că: a) au fost respectate prevederi pentru combaterea <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival; și b) atunci când este necesar, că au fost respectate prevederi pentru combaterea <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann și Kotthoff) Davis et al.
16.6.	Plantele din specia Solanacee destinate plantării, altele decât semințele	a) Plantele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de Potato stolbur mycoplasma; sau b) nici un simptom al Potato stolbur mycoplasma nu a fost observat pe plante la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
16.7.	Plantele de Capsicum annuum L., Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw., Musa L., Nicotiana L. și Solanum melongena L., destinate plantării, altele decât semințele	a) plantele sînt originare din zone în care nu a fost găsit <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith; sau b) nici un simptom <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith nu a fost observat la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
17.	Plantele de Humulus lupulus L., destinate plantării, altele decât semințele	Nici un simptom al <i>Veticillium albo-atrum</i> Reinke și Berthold și al <i>Veticillium dahliae</i> Klebahn nu a fost observat la hamei la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
18.	Plantele de Dendranthema (DC) Des Moul., Dianthus L. și Pelargonium l'Hérit. ex Ait., destinate plantării, altele decât semințele	a) nici un simptom <i>Helicoverpa armigera</i> (Hübner) sau <i>Spodoptera littoralis</i> (Boisd.) nu a fost observat la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet; sau b) plantele au fost supuse unui tratament corespunzător pentru a fi protejate de organismele respective
19.1.	Plantele din Dendranthema (DC) Des Moul., destinate plantării, altele decât semințele	a) Plantele nu sînt decât butași din cea de-a treia generație de plante proveniți dintr-un material care a fost găsit liber de <i>Chrysanthemum stunt viroid</i> , pe parcursul testelor virologice sau derivă direct dintr-un material din care o mostră reprezentativă de cel puțin 10 % a fost găsită liberă de <i>Chrysanthemum stunt viroid</i> pe parcursul inspecției oficiale efectuate în perioada de înflorire; b) plantele sau butașii provin de la sedii: - care au fost inspectate oficial cel puțin lunar pe parcursul ultimelor trei luni înainte de export și la care, în acea perioadă, nu a fost observat nici un simptom de <i>Puccinia horiana</i> Hennings, iar în imediata vecinătate a acestora nu a apărut nici un simptom de <i>Puccinia horiana</i> Hennings timp de trei luni înainte de export; sau - lotul a fost supus unui tratament corespunzător împotriva <i>Puccinia horiana</i> Hennings; c) în cazul butașilor dezrădăcinați, nu s-a observat nici un simptom de <i>Didymella ligulicola</i> (Baker, Dimock și Davis) v. Arx nici la butași, nici la plantele din care au rezultat butași sau, în cazul butașilor înrădăcinați, nu s-a observat nici un simptom de <i>Didymella ligulicola</i> (Baker, Dimock și Davis) v. Arx nici la butași, nici la stratul de creștere
19.2.	Plantele de Dianthus L. destinate plantării, altele decât semințele	- plantele au provenit pe linie directă de la plantele mamă care au fost găsite libere de <i>Erwinia chrysanthemi</i> pv. <i>Dianthicola</i> (Hellmers) Dickey, <i>Pseudomonas caryophylli</i> (Burkholder) Starr și <i>Burkholderia</i> <i>cinereascens</i> (Wollenw.) van Beyma la testele aprobate în mod oficial și efectuate cel puțin o dată în cei doi ani anteriori; - la plante nu s-a observat nici un simptom provocat de organismele dăunătoare menționate anterior
20.	Bulbii de Tulipa L. și Narcissus L., alții decât cei pentru care se dovedește prin ambalaj sau prin alte mijloace că sînt destinați vânzării către consumatorii finali care nu sînt implicați în producerea de flori tăiate prin tehnologii adecvate	Nici un simptom <i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kühn) Filipjev nu a fost observat la plante de la începutul ultimului ciclu complet de vegetație
21.	Plante din speciile erbacee, destinate plantării, altele decât: - bulbii, - coamele, - plantele din familia Gramineae, - rizomii, - semințele, - tuberculi	Plantele: a) sînt originare dintr-o zonă cunoscută ca fiind neatinsă de <i>Liriomyza huidobrensis</i> (Blanchard) și de <i>Liriomyza trifolii</i> (Burgess); sau b) nu a fost observat nici un semn al prezenței <i>Liriomyza huidobrensis</i> (Blanchard) și <i>Liriomyza trifolii</i> (Burgess) la locul de producție în timpul inspecțiilor oficiale efectuate cel puțin o dată pe lună în cele trei luni anterioare recoltei; sau c) au fost inspectate chiar înaintea comercializării, s-au dovedit a fi neatinsă de <i>Liriomyza huidobrensis</i> (Blanchard) și <i>Liriomyza trifolii</i> (Burgess) și au fost supuse unui tratament adecvat împotriva <i>Liriomyza huidobrensis</i> (Blanchard) și <i>Liriomyza trifolii</i> (Burgess)
22.	Plantele cu rădăcină, plantate sau destinate plantării, crescute în aer liber	Locul de producție este cunoscut ca fiind liber de <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann și Kotthoff) Davis et al., <i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens, <i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens și <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival

1	2	3
23.	Plantele de Beta vulgaris L., destinate plantării, altele decât semințele	a) plantele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de Beet leaf curl virus; sau b) Beet leaf curl virus nu a fost semnalat în zona de producție și nici un simptom al Beet leaf curl virus nu a fost observat la locul de producție sau în imediata sa vecinătate de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet
24.1.	Semințele din specia Helianthus annuus L.	a) semințele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de <i>Plasmopara halsedii</i> (Farlow) Berl. și de Toni; sau b) semințele, altele decât acele semințe care au fost produse pe varietăți rezistente la toate rasele de <i>Plasmopara halsedii</i> (Farlow) Berl. și de Toni prezente în zona de producție, au fost supuse unui tratament corespunzător împotriva <i>Plasmopara halsedii</i> (Farlow) Berl. și de Toni
24.2.	Plantele din specia Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw., destinate plantării, altele decât semințele	a) plantele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de Tomato yellow leaf curl virus; sau b) nici un simptom al Tomato yellow leaf curl virus nu a fost observat la plante; și aa) plantele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de <i>Bemisia tabaci</i> Genn; sau bb) locul de producție a fost găsit liber de <i>Bemisia tabaci</i> Genn la inspecțiile oficiale efectuate cel puțin lunar în ultimele trei luni înainte de export; sau c) nici un simptom al Tomato yellow leaf curl virus nu a fost observat la locul de producție, iar locul de producție a fost supus unui tratament și unui regim de monitorizare corespunzătoare pentru a se asigura că este liber de <i>Bemisia tabaci</i> Genn.
25.	Semințele de Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw.	Semințele au fost obținute prin metoda corespunzătoare de extracție cu ajutorul acidului sau printr-o metodă echivalentă aprobată oficial și: a) semințele sînt originare din zone în care nu apare <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>Michiganensis</i> (Smith) Davis et al. Sau <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>Vesicatoria</i> (Doidge) Dye; sau b) nici un simptom al bolilor provocate de organismele dăunătoare respective nu a fost observat pe plante la locul de producție pe parcursul ultimului ciclu de vegetație complet; sau c) semințele au fost supuse testelor oficiale cel puțin pentru organismele dăunătoare respective, pe o mostră reprezentativă și folosind metode corespunzătoare, și au fost găsite, în urma acestor teste, libere de organismele dăunătoare respective
26.1.	Semințele de Medicago sativa L.	a) nici un simptom <i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kühn) Filipjev nu a fost observat la locul de producție de la începutul ultimului ciclu de vegetație complet și nici un organism <i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kühn) Filipjev nu a fost descoperit prin testele de laborator pe o mostră reprezentativă; sau b) fumigația a avut loc înainte de comercializare
26.2.	Semințele din specia Medicago sativa L.	a) semințele sînt originare din zone în care nu există <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>Insidiosus</i> Davis et al.; sau b) <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>Insidiosus</i> Davis et al. nu a apărut la fermă sau în imediata vecinătate a acesteia de la începutul ultimilor zece ani; și - cultura aparține unei varietăți recunoscute ca fiind foarte rezistentă la <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i> Davis et al.; sau - cultura nu a început cel de-al patrulea ciclu de vegetație de la însămînțare atunci cînd sîmînța a fost recoltată și din cultura respectivă nu a mai existat decât o singură recoltă anterioară; sau - conținutul materiei inerte care a fost stabilit în conformitate cu regulile ce se aplică certificării semințelor vîndute pe teritoriul Republicii Moldova nu depășește 0,1 % în greutate;
		- nici un simptom de <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>Insidiosus</i> Davis et al. nu a fost observat la locul de producție sau la nici o altă cultură <i>Medicago sativa</i> L. adiacentă acesteia, pe parcursul ultimului ciclu de vegetație complet sau, atunci cînd este necesar, pe parcursul ultimelor două cicluri de vegetație complete;
27.	Semințele de Phaseolus L.	- culturile au fost crescute pe un teren pe care nu a mai existat nici o cultură de <i>Medicago sativa</i> L. în ultimii trei ani înainte de semănat
		a) semințele sînt originare din zone cunoscute ca fiind libere de <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>phaseoli</i> (Smith) Dye; sau b) o mostră reprezentativă din semințe a fost testată și găsită liberă de <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>phaseoli</i> (Smith) Dye
28.	Fructele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibizii lor.	Ambalajul va avea aplicată pe el marca de origine corespunzătoare

666 HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea unor măsuri de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod

În temeiul articolelor 6, 7, 9, 38 și 72 din Legea nr.10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.67, art.183), articolelor 9 și 18 din Legea nr.78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.83-87, art.431) și în scopul protecției sănătății populației, combaterii malnutriției micronutrientele, în special a deficienței nutriționale de iod și diminuării consecințelor sociale și economice aferente, extinderii accesului populației la produse alimentare conforme necesităților nutriționale, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

1) Programul național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2015, conform anexei nr. 1;

2) Regulamentul sanitar privind sarea alimentară, conform anexei nr.2;

3) completările ce se operează în Nomenclatorul mărfurilor al Republicii Moldova, conform anexei nr.3.

2. Se instituie Consiliul consultativ pentru realizarea Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2015 și se aprobă componența lui nominală, conform anexei nr.4.

Se stabilește că, în caz de eliberare a membrilor Consiliului din funcțiile deținute, atribuțiile lor în cadrul Consiliului vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în posturile respective, fără emiterea unei noi hotărâri de Guvern.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul sănătății
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare
Ministrul finanțelor

Nr. 596. Chișinău, 3 august 2011.

3. Acoperirea financiară a acțiunilor incluse în Programul menționat se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în bugetul public național pentru ocrotirea sănătății, precum și din alte surse, conform legislației în vigoare.

4. Ministerele, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale vor asigura, în limitele competențelor atribuite, realizarea prezentei hotărâri și a acțiunilor incluse în Program, raportînd anual, până la 1 februarie, Ministerului Sănătății, care va generaliza informațiile recepționate și va prezenta Guvernului, până la 1 martie, raportul integral privind realizarea prezentei hotărâri.

5. Se recomandă autorităților administrației publice locale:

1) să elaboreze, în comun cu centrele de sănătate publică municipale și raionale, în baza Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2015, și să aprobe, în termen de 2 luni, programe teritoriale de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2015;

2) să examineze anual realizarea programelor teritoriale de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2015 și să întreprindă măsurile necesare pentru realizarea obiectivelor prevăzute în ele.

6. Controlul executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr
Andrei Usatii

Vasile Bumacov
Veaceslav Negruța

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului nr. 596
din 3 august 2011

PROGRAMUL NAȚIONAL

de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2015

Capitolul I. Identificarea problemei

Secțiunea 1. Introducere

1. Programul național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2015 (în continuare – Program) este destinat protecției sănătății populației în raport cu factorul alimentar, în special eradicării deficienței nutriționale de iod și a consecințelor acesteia – tulburărilor prin deficit de iod. Programul urmează a fi realizat de către ministere, alte autorități administrative publice centrale și autoritățile administrative publice locale, în comun cu întreprinzătorii din sectorul alimentar, alte persoane fizice și juridice interesate, mass-media.

2. Tulburările prin deficit de iod constituie un spectru larg de deficiențe care rezultă din insuficiența iodului în rația zilnică și, ca rezultat, generează afectarea ireversibilă a creierului, reducerea capacităților intelectuale și fizice ale indivizilor, care se pot manifesta prin retard mintal și fizic, gușă, cretinism. Tulburările prin deficit de iod constituie o cauză importantă a afectării cognitive prevenibile.

3. Tulburările prin deficit de iod sint recunoscute ca problemă de sănătate publică în Republica Moldova din anul 1996, cînd primul studiu național privind statutul nutrițional în iod al populației a demonstrat prevalența înaltă a gușii în

rîndul copiilor cu vîrsta între 8 și 10 ani – de 38%, și mediana excreției iodului cu urina – de 78,4 $\mu\text{g/l}$.

4. Eradicarea tulburărilor prin deficit de iod, fiind o problemă nu doar medicală, dar și socială-economică, este posibilă prin introducerea și menținerea permanentă și durabilă a fortificării universale cu iod a sării alimentare. Sarea a fost selectată ca produs pentru fortificare cu iod din considerentele că ea este un produs accesibil întregii populații, este consumată destul de stabil pe parcursul anului de întreaga populație, indiferent de locul de trai (urban sau rural), precum și de venituri, Tehnologia de iodare este necostisitoare și ușor de realizat.

5. Guvernul a întreprins diverse măsuri pentru eradicarea tulburărilor cauzate de deficitul de iod prin iodarea sării, destinate atît comercializării către populație, cît și utilizării în industria alimentară și în alimentația publică. Au fost aprobate două programe naționale pentru eliminarea tulburărilor prin deficit de iod, aprobate prin hotărîrile de Guvern nr.46 din 16 ianuarie 1998 și nr.539 din 17 mai 2007, care au contribuit la ameliorarea situației în domeniul vizat. Studiile și analiza progresului de la începutul implementării măsurilor de prevenție denotă că, deși utilizarea sării iodate în gospodării înregistrează o creștere lentă, de la 32% – în

anul 1998 la 33% în anul 2000, 52% – în anul 2002, 59,5% – în anul 2005, 78,6% – în anul 2009, rezultatele sînt încă departe de a fi conforme cu criteriile internaționale pentru eliminarea tulburărilor prin deficit de iod.

Secțiunea 2. Contextul național și internațional

6. Programul este elaborat în contextul Strategiei Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) de prevenire și reducere a malnutriției micronutrientelor și este orientat spre realizarea indicatorilor de sănătate incluși în Obiectivele de Dezvoltare a Mileniului, a rezoluției S-27/2 „O lume demnă pentru copii”, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la cea de-a XXVI-a sesiune specială din 10 mai 2002 în vederea eliminării tulburărilor prin deficit de iod, semnatară a căreia este și Republica Moldova, precum și în contextul Legii nr.295-XVI din 21 decembrie 2007 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 25 februarie 2008.

Promovarea iodării universale a sării și implementarea programelor de sănătate publică recomandate de OMS în vederea prevenirii carentei de micronutrientele la femei și copii constituie una dintre acțiunile prevăzute în Politica Națională de Sănătate, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.886 din 6 august 2007 și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2011-2014, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 179 din 23 martie 2011.

7. Asambleea Mondială a Sănătății în rezoluția WHA43.2. Prevenirea și controlul tulburărilor prin deficit de iod (la cea de-a 43-a Asamblée Mondială a Sănătății, Geneva, 7-17 mai 1990. Vol.III. Rezoluții și decizii. Geneva, Organizația Mondială a Sănătății, 1990) a stabilit obiectivul eliminării tulburărilor prin deficit de iod ca problemă de sănătate publică și a reafirmat acest obiectiv în rezoluția WHA49.13. Problema privind prevenirea și controlul tulburărilor prin deficit de iod a fost pusă în dezbatere la Asambleea Mondială a Sănătății, Geneva, 25 mai 1996. Vol.III. Rezoluții și decizii. Geneva, Organizația Mondială a Sănătății, 1996. Prin rezoluția WHA60.21., eliminarea durabilă a tulburărilor prin deficit de iod (la cea de-a 60-a Asamblée Mondială a Sănătății, Geneva, 14-23 mai 2007. Vol.III. Rezoluții și decizii. Geneva, Organizația Mondială a Sănătății, 2007) s-a făcut apel către statele-membre să-și dubleze eforturile pentru susținerea cu succes a programelor continue de protecție a populației contra deficienței de iod și eliminarea durabilă a tulburărilor prin deficit de iod, precum și să stabilească coaliții naționale multidisciplinare în vederea monitorizării statutului nutrițional în iod la fiecare 3 ani.

În rezoluție se menționează că strategia preferabilă de control al tulburărilor prin deficit de iod rămîne iodarea universală a sării.

Capitolul II. Menținerea durabilă a iodării sării

8. Pentru satisfacerea necesităților nutriționale ale populației în iod, precum și pentru consolidarea și asigurarea durabilității utilizării sării alimentare iodate, importatorii și distribuitorii de sare alimentară pe piața Republicii Moldova vor pune la dispoziția întreprinderilor de industrie alimentară, comerț cu produse alimentare și alimentație publică, inclusiv localurilor de alimentație din instituțiile medico-sanitare publice și private, din instituțiile pentru copii și adolescenți, pe întreg teritoriul Republicii Moldova sare alimentară adecvat iodată, conformă reglementărilor în vigoare. La rîndul lor, întreprinderile și instituțiile menționate vor pune această sare la dispoziția cumpărătorilor și consumatorilor.

9. Ministerul Sănătății va asigura monitorizarea calității sării alimentare iodate importate și plasate pe piața internă a Republicii Moldova.

Capitolul III. Scop și obiective

10. Scopul prezentului Program constă în eliminarea,

pînă în anul 2015, a tulburărilor cauzate de deficitul de iod prin asigurarea și menținerea iodării sării ca strategie principală de sănătate publică.

11. Programul este orientat spre realizarea obiectivelor Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015, conform anexei la prezentul Program, inclusiv:

1) asigurarea importului și plasării pe piață a cel puțin 95% de sare alimentară adecvat iodată către 1 ianuarie 2014 și menținerea durabilă a acestei rate;

2) creșterea ratei de utilizare a sării alimentare adecvat iodată pînă la cel puțin 90% dintre gospodării către anul 2014 și menținerea durabilă a acestei rate;

3) creșterea ponderii întreprinderilor de fabricare a piinii și a produselor de panificație care utilizează sarea alimentară iodată pînă la 100% către 1 ianuarie 2012 și menținerea ulterioară durabilă a acestei ponderi;

4) creșterea ponderii întreprinderilor din industria alimentară, altele decît cele de producere a piinii și a produselor de panificație, care utilizează sarea alimentară iodată pînă la 90% către 1 ianuarie 2014 și pînă la 100% - către 1 ianuarie 2015 și menținerea ulterioară durabilă a acestei ponderi;

5) atingerea către anul 2015 a mediane excreției iodului cu urina la un nivel de 100-300 µg/l la copiii de 8-10 ani.

Capitolul IV. Acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru implementarea prezentului Program

12. Pentru a asigura importul și plasarea pe piață a cel puțin 95% de sare alimentară adecvat iodată către 1 ianuarie 2014 și menținerea durabilă a acestei rate, se prevăd următoarele direcții de activitate:

1) asigurarea importului și plasării pe piață a cantităților suficiente de sare alimentară iodată (circa 5 kg de sare alimentară iodată per persoană într-un an);

2) sensibilizarea și informarea importatorilor și a distribuitorilor de sare alimentară despre tulburările prin deficit de iod în Republica Moldova și despre strategia de combatere și eradicare a lor – iodarea universală a sării;

3) implementarea/aplicarea Regulamentului sanitar privind sarea alimentară și a altor acte normative în vigoare.

13. Creșterea ratei de utilizare a sării alimentare adecvat iodată pînă la cel puțin 90% dintre gospodării către anul 2014 și menținerea durabilă a acestei rate se vor efectua prin realizarea următoarelor direcții de activitate:

1) elaborarea și implementarea unor campanii de informare în masă privind impactul deficienței de iod asupra sănătății și bunăstării populației, productivității muncii și performanțelor școlare, precum și privind beneficiile consumului de sare alimentară iodată;

2) combaterea prejudecăților precum că sarea iodată ar dăuna calității unor produse alimentare, informarea populației despre rezultatele studiilor internaționale și celor naționale efectuate la acest capitol.

14. Pentru asigurarea creșterii către 1 ianuarie 2012 a ponderii întreprinderilor de fabricare a piinii și a altor produse de panificație care utilizează sarea alimentară iodată pînă la 100% și menținerea ulterioară durabilă a acestei ponderi, precum și pentru creșterea ponderii întreprinderilor din industria alimentară, altele decît cele de producere a piinii și a produselor de panificație care utilizează sarea alimentară iodată pînă la 90% – către 1 ianuarie 2014 și pînă la 100% - către 1 ianuarie 2015 și menținerea durabilă a acestor rate, se prevăd următoarele direcții de activitate:

1) sensibilizarea și informarea întreprinzătorilor din industria alimentară despre impactul deficienței de iod asupra sănătății populației din Republica Moldova și asupra productivității angajaților, precum și despre beneficiile utili-

zării sării alimentare iodată în calitate de ingredient alimentar prin substituirea sării alimentare neiodate;

2) informarea întreprinzătorilor din industria alimentară despre lipsa efectelor nefavorabile ale sării alimentare iodată asupra calității produselor alimentare, despre rezultatele studiilor internaționale și naționale efectuate la acest capitol în scopul combaterii prejudecăților persistente precum că sarea iodată ar dăuna calității produselor alimentare.

15. Asigurarea atingerii către anul 2015 a mediane excreției iodului cu urina la un nivel de 100-300 µg/l la copiii de 8-10 ani se va efectua prin realizarea următoarelor direcții de activitate:

1) promovarea beneficiilor pentru sănătate de la substituirea sării alimentare neiodate din alimentație cu sare alimentară iodată;

2) promovarea principiilor unei alimentații sănătoase, a măsurilor de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod, recomandate de Organizația Mondială a Sănătății și de Comisia Codex Alimentarius.

16. Pentru consolidarea către anul 2015 a unui sistem eficient de management, de coordonare, monitorizare și evaluare a Programului, se vor realiza următoarele direcții de activitate:

1) asigurarea monitorizării importului sării alimentare iodată și neiodată în Republica Moldova și evaluării disponibilității sării alimentare iodată și neiodată la import;

2) asigurarea monitorizării utilizării sării alimentare iodată în industria alimentară și la întreprinderile de alimentație publică;

3) asigurarea monitorizării disponibilității sării alimentare iodată și neiodată în unitățile de comerț alimentar și calității sării alimentare iodată;

4) asigurarea monitorizării calității sării alimentare utilizate la nivel de gospodării;

5) asigurarea realizării studiului național privind evaluarea statutului nutrițional în iod al copiilor de 8-10 ani;

6) asigurarea implementării metodei de determinare a excreției iodului cu urina;

7) fortificarea capacităților de monitorizare și evaluare a prezentului Program.

Capitolul V. Rezultatele preconizate

17. Implementarea prezentului Program va contribui la eradicarea durabilă a tulburărilor prin deficit de iod în Republica Moldova.

18. Rezultatele scontate către anul 2015 sînt următoarele:

1) mediana excreției iodului cu urina la copii de 8-10 ani va fi de 100-300 µg de iod per litru de urină;

2) 95% din sarea alimentară iodată plasată pe piață va fi adecvat iodată (începînd cu 1 ianuarie 2014);

3) cel puțin 90% dintre gospodării vor utiliza sare alimentară adecvat iodată (începînd cu 1 ianuarie 2014);

4) 100% dintre întreprinderile de fabricare a pâinii și a produselor de panificație vor utiliza sare alimentară iodată (începînd cu 1 ianuarie 2012);

5) 100% dintre întreprinderile din industria alimentară, altele decît cele de fabricare a pâinii și a produselor de panificație, vor utiliza sarea alimentară iodată (începînd cu 1 ianuarie 2015).

Capitolul VI. Indicatorii

19. Pentru evaluarea gradului de atingere a rezultatelor se vor utiliza următorii indicatori:

1) mediana excreției iodului cu urina;

2) cantitatea de sare alimentară iodată importată și plasată pe piața internă;

3) ponderea întreprinderilor din industria alimentară care utilizează sarea alimentară iodată;

4) ponderea întreprinderilor de comerț alimentar care fac disponibilă sarea alimentară iodată pentru populație;

5) ponderea gospodăriilor care utilizează sarea alimentară adecvat iodată;

6) numărul probelor de sare alimentară iodată analizate pentru determinarea conținutului de iod;

7) numărul de rapoarte de monitorizare realizate.

Capitolul VII. Estimarea generală a costurilor și riscuri de implementare

20. Estimarea generală a costurilor legate de implementarea Planului de acțiuni privind implementarea prezentului Program a fost efectuată în baza priorităților și activităților identificate și formulate. A fost utilizată metodologia cost-beneficiu, în comun cu preluarea și adaptarea experienței naționale anterioare și internaționale cu scopul stabilirii costurilor principale pentru implementarea prezentului Program.

21. Costul estimativ al prezentului Program este de 4,6 milioane lei și este detaliat pentru fiecare an, în funcție de sursa de finanțare și în conformitate cu acțiunile stipulate în Program.

22. În realizarea prezentului Program un impediment identificat este persistența prejudecăților precum că sarea alimentară iodată dăunează calității unor produse alimentare, care poate fi depășit prin acțiuni de sensibilizare și informare.

Capitolul VIII. Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare

23. În procesul de implementare a prezentului Program va fi efectuată monitorizarea permanentă a realizării acțiunilor și a rezultatelor obținute, pentru a opera, în caz de necesitate, modificări în politicile promovate și în acțiunile întreprinse.

24. Scopul monitorizării constă în corelarea obiectivelor și a acțiunilor stipulate în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de reducere a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015 (în continuare – Planul de acțiuni) cu rezultatele așteptate ale Programului, pentru ca, ulterior, să fie efectuată o evaluare cît mai corectă a modului de realizare a Programului și a impactului acestuia asupra sănătății populației.

25. În particular, procesul de monitorizare și evaluare va contribui la analiza situației curente și a tendințelor în realizarea obiectivelor Programului, la analiza realizării Planului de acțiuni și evaluarea corectă a rezultatelor finale obținute.

26. Coordonarea procesului de monitorizare și evaluare a rezultatelor implementării Programului va fi efectuată de către Ministerul Sănătății.

27. În scopul instituirii procedurilor durabile de monitorizare și evaluare a Programului, Ministerul Sănătății va elabora și va aproba, prin ordin, Planul de monitorizare și evaluare, în conformitate cu prevederile prezentului Program.

28. Procedurile de monitorizare vor prevedea supravegherea de rutină, efectuată de către Serviciul de supraveghere de stat a sănătății publice, și cercetarea prin studii efectuate periodic.

29. În cadrul procesului de monitorizare vor fi elaborate rapoarte de progres, care vor include informații despre implementarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni. Aceste rapoarte vor fi elaborate de către Ministerul Sănătății o dată în an și vor conține informația privind situația implementării acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni. La sfîrșitul fiecărui an de implementare, Ministerul Sănătății va elabora raportul de evaluare a Programului, care va conține informația despre rezultatele obținute, conform obiectivelor stabilite în Program, și care va fi prezentat Guvernului în luna martie a fiecărui an.

30. În scopul monitorizării și evaluării prezentului Program, în special a disponibilității sării alimentare iodată

și neiodate la import și acoperirii necesităților populației în iod, Serviciul Vamal va transmite trimestrial Ministerului Sănătății informația privind importurile de sare, care va include date conform tabelului de mai jos:

Nr. d/o	Luna, anul	Denumirea produsului		Cantitatea, tone	Țara de origine
		Sare alimentară iodată, cod 250100911	Sare alimentară neiodată, cod 250100919		

Capitolul IX. Autoritățile responsabile de implementare

31. Autoritatea responsabilă de implementarea prezentului Program este Ministerul Sănătății, în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Serviciul Vamal. Autoritățile responsabile pentru fiecare acțiune în parte sînt specificate în Planul de acțiuni.

32. În procesul de implementare a prezentului Program autoritățile responsabile vor colabora cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, autorități administrative centrale, Academia de Științe a Moldovei, organizații neguvernamentale, precum și cu partenerii internaționali de dezvoltare.

33. Consiliul de coordonare a măsurilor de realizare a Programului (în continuare Consiliu), instituit prin prezenta hotărîre, va contribui la implementarea eficientă a Progra-

mului. Consiliul este un organ consultativ și își desfășoară activitatea pe baza unui parteneriat, creat între instituțiile de stat, internaționale și neguvernamentale, cu respectarea principiului transparenței și colaborării reciproce. Consiliul funcționează pe baze obștești.

34. Activitatea Consiliului va fi orientată spre:

1) acordarea de sprijin și consultanță în realizarea obiectivelor prezentului Program ce țin de promovarea iodării universale a sării și în mobilizarea resurselor interne și externe în vederea realizării Programului;

2) crearea unui parteneriat eficient prin coordonarea acțiunilor și a resurselor disponibile în scopul implementării eficiente a prezentului Program;

3) acordarea de asistență în asigurarea transparenței Programului; folosirea resurselor bugetare și a celor din sponsorizări, granturi;

4) contribuirea la difuzarea informației între parteneri și populație.

35. Consiliul se întrunește în ședințe cel puțin de 2 ori pe an și deciziile adoptate sînt consemnate prin procese-verbale. Deciziile Consiliului sînt adoptate cu majoritatea absolută din voturile membrilor prezenți și au caracter de recomandare.

Anexă
la Programul național de
eradicare a tulburărilor prin
deficit de iod pînă în anul 2015

PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL DE ERADICARE A TULBURĂRILOR PRIN DEFICIT DE IOD PÎNĂ ÎN ANUL 2015

Obiective și acțiuni	Termene de realizare	Responsabili	Costuri, mii lei																		Indicatori de progres	
			2011			2012			2013			2014			2015			Total				
			Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite	Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite	Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite	Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite	Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite	Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
I. Asigurarea importului și plasării pe piață a cel puțin 95% de sare alimentară adecvat iodată către cu 1 ianuarie 2014 și menținerea durabilă a acestei rate																						
1.1 Asigurarea importului și plasării pe piață a cantităților suficiente de sare alimentară iodată (circa 5 kg de sare alimentară iodată per persoană într-un an)	2011-2015	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Cantitatea de sare alimentară iodată importată și plasată pe piața internă	
1.2 Sensibilizarea și informarea importatorilor și a distribuitorilor de sare alimentară despre tulburările prin deficit de iod în Republica Moldova și strategia de combatere și eradicare a lor – iodarea universală a sării	2011-2015	Ministerul Sănătății	100,0	100,0	0,0	100,0	100,0	0,0	10,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	300,0	300,0	0,0	Numărul măsurilor elaborate și implementate
1.3 Implementarea/aplicarea Regulamentului sanitar privind sarea alimentară și a altor acte normative în vigoare	2011-2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Numărul măsurilor de implementare realizate Numărul măsurilor de constrângere contravențională aplicate	
II. Creșterea ratei de utilizare a sării alimentare adecvat iodate pînă la cel puțin 90% dintre gospodării către anul 2014 și menținerea durabilă a acestei rate																						
2.1 Elaborarea și implementarea unor campanii de informare în masă privind impactul deficienței de iod asupra stării și bunăstării populației, productivității muncii și performanțelor școlare și beneficiile consumului de sare alimentară iodată	2011-2015	Ministerul Sănătății	200,0	200,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	0,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	400,0	400,0	0,0	Numărul campaniilor elaborate și implementate

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2.2 Combaterea prejudecăților precum că sarea iodată ar dăuna calității unor produse alimentare, informarea populației despre rezultatele studiilor internaționale și celor naționale efectuate la acest capitol	2011-2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Numărul măsurilor elaborate și implementate
III. Creșterea ponderii întreprinderilor de fabricare a pâinii și a altor produse de panificație care utilizează sarea alimentară iodată până la 100% către 1 ianuarie 2012 și menținerea ulterioară durabilă a acestor ponderi, precum și creșterea ponderii întreprinderilor din industria alimentară, altele decât cele de producere a pâinii și produselor de panificație, care utilizează sarea alimentară iodată până la 90% către 1 ianuarie 2014 și până la 100% - către 1 ianuarie 2015 și menținerea durabilă a acestor rate																					
3.1 Sensibilizarea și informarea întreprinzătorilor din industria alimentară despre impactul deficienței de iod asupra sănătății populației din Republica Moldova și asupra productivității lor, precum și beneficiile utilizării sării alimentare iodate în calitate de ingredient alimentar prin substituirea sării alimentare neiodate	2011-2015	Ministerul Sănătății	50,0	50,0	0,0	50,0	50,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	150,0	150,0	0,0	Numărul măsurilor de sensibilizare și informare elaborate și implementate
3.2 Informarea întreprinzătorilor din industria alimentară despre lipsa efectelor nefavorabile ale sării alimentare iodate asupra calității produselor alimentare, despre rezultatele studiilor internaționale și celor naționale efectuate la acest capitolul în scopul combaterii prejudecăților persistente precum că sarea iodată ar dăuna calității produselor alimentare	2011-2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Numărul măsurilor de informare elaborate și implementate Numărul întreprinderilor informate
IV. Asigurarea atingerii către anul 2015 a mediei excreției iodului cu urina la un nivel de 100-300 µg/l la copiii de 8-10 ani																					
4.1 Promovarea beneficiilor pentru sănătate a substituirii sării alimentare neiodate din alimentație cu sare alimentară iodată	2011-2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Numărul măsurilor de promovare elaborate și implementate
4.2 Promovarea principiilor alimentației sănătoase, a consumului alimentar de pește și altor produse marine natural bogate în iod precum și altor produse care conțin iod (de ex., apa potabilă iodată îmbuteliată), a măsurilor de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod, recomandate de Organizația Mondială a Sănătății și de Comisia Codex Alimentarius	2011-2015	Ministerul Sănătății	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,00	100,0	0,0	Numărul măsurilor de promovare elaborate și implementate
V. Consolidarea către anul 2015 a unui sistem eficient de management, coordonare, monitorizare și evaluare a Programului																					
5.1 Asigurarea monitorizării importului sării alimentare iodate și neiodate în Republica Moldova și evaluării disponibilității sării alimentare iodate și neiodate la import	2011-2015	Ministerul Sănătății Serviciul vamal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Capacitatea de sare alimentară iodată și neiodată importată și plasată pe piața internă
5.2 Asigurarea monitorizării utilizării sării alimentare iodate în industria alimentară și la întreprinderile de alimentație publică	2011-2015	Ministerul Sănătății	200,0	200,0	0,0	200,0	200,0	0,0	200,0	200,0	0,0	200,0	200,0	0,0	200,0	200,0	0,0	1000,0	1000,0	0,0	Numărul întreprinderilor din industria alimentară care utilizează sarea alimentară iodată Numărul întreprinderilor de alimentație publică care utilizează sarea alimentară iodată
5.3 Asigurarea monitorizării disponibilității sării alimentare iodate și neiodate în unitățile de comerț cu produse alimentare și calității sării alimentare iodate	2011-2015	Ministerul Sănătății	240,0	240,0	0,0	240,0	240,0	0,0	240	240,0	0,0	240,0	240,0	0,0	240,0	240,0	0,0	1200,0	1200,0	0,0	Numărul unităților de comerț cu produse alimentare care fac disponibilă sarea alimentară iodată Numărul unităților de

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
																					comerț cu produse alimentare care fac disponibilă utilizarea ambelor tipuri de sare Ponderea probelor de sare care conțin cantități adecvate de iod
5.4 Asigurarea monitorizării calității sării alimentare utilizată la nivel de gospodării	2014	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	700,0	0,0	700,0	0,0	0,0	0,0	700,0	0,0	700,0	Raport de monitorizare a sării alimentare utilizată la nivel de gospodării elaborat
5.5 Asigurarea realizării studiului național privind evaluarea statutului nutrițional în iod al copiilor de 8-10 ani	2014	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	500,0	0,0	500,0	0,0	0,0	0,0	500,0	0,0	500,0	Studiu privind statutul nutrițional în iod al populației realizat
5.6 Asigurarea implementării metodei de determinare a excreției iodului cu urina	2012	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	240,0	240,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	240,0	240,0	0,0	Metoda de determinare a iodului în urină implementată
5.7 Fortificarea capacităților de monitorizare și evaluare a prezentului Program	2011-2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Capacități de monitorizare și evaluare îmbunătățite
Total			840,0	840,0	0,0	830,0	830,0	0,0	740,0	740,0	0,0	1740,0	540,0	1200,0	440,0	440,0	0,0	4590,0	3390,0	1200,0	

Notă: Costurile prevăzute la rubrica „Prevăzut în bugetul de stat” vor fi acoperite în limita mijloacelor bugetare prevăzute anual în bugetul de stat pentru activitatea Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.

Anexa nr.2
la Hotărârea Guvernului nr.596
din 3 august 2011

Regulamentul sanitar privind sarea alimentară

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament sanitar privind sarea alimentară (în continuare – Regulament) stabilește cerințele referitor la sarea alimentară și nu se aplică sării de altă origine decât cea specificată la punctul 2 din prezentul Regulament, în special sării care este un produs secundar al industriei chimice.

2. Sarea alimentară poate fi rafinată și nerafinată (neprelucrată, brută) și se obține din zăcămintele subterane de sare de rocă, din soluții sărate de sare sau prin evaporarea apei de mare sau a apei de ocean (natural sărate).

3. În sensul prezentului Regulament, se aplică noțiunile prevăzute în Legea nr.78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare, precum și noțiunile, care semnifică următoarele:

iodarea sării - proces de fortificare cu iod a sării alimentare destinate consumului uman, în scopuri de sănătate publică;

sare alimentară – sarea utilizată ca ingredient alimentar, destinată comercializării directe către consumator în scopul consumului uman și utilizării în industria alimentară, în alimentația publică (diferită de sarea industrială), precum și sarea utilizată ca substanță suport pentru aditivii alimentari și/sau nutrimente și care reprezintă un produs cristalin în a cărui compoziție predomină clorura de sodiu (NaCl);

sare alimentară iodată – sare alimentară, în care, în scopuri de sănătate publică, pentru prevenirea tulburărilor prin deficit de iod, s-a adăugat iod sub formă de iodat sau iodură de potasiu sau de sodiu;

tulburări prin deficit de iod – un spectru larg de deficiențe care rezultă din insuficiența iodului în rația zilnică

și care are ca rezultat afectarea ireversibilă a creierului, reducerea capacităților intelectuale și fizice ale indivizilor, care pot să se manifeste prin retard mintal și fizic, gușă, cretinism.

Capitolul II. Cerințe privind calitatea și siguranța sării

4. Sarea alimentară importată sau produsă local și plasată pe piața internă a Republicii Moldova este sare alimentară iodată.

5. Conținutul de clorură de sodiu (NaCl) în sare nu va fi mai mic de 97% în substanță uscată, cu excepția aditivilor.

6. Sarea alimentară trebuie să corespundă următoarelor cerințe de puritate:

1) umiditatea să constituie nu mai mult de 4% pentru sarea rafinată și nu mai mult de 7% pentru sarea nerafinată;

2) conținutul în calciu și magneziu să constituie nu mai mult de 2%;

3) substanțele insolubile în apă să constituie nu mai mult de 0,2%.

7. În calitate de compuși ai iodului în sarea alimentară se adăugă iodura de potasiu (KI) ori iodatul de potasiu (KIO₃) sau iodura de sodiu (NaI) ori iodatul de sodiu (NaIO₃).

8. Cantitatea de iod în sarea alimentară iodată plasată pe piața internă, destinată comercializării directe către consumator sau utilizării în industria alimentară, va fi de cel puțin 20 și de cel mult 35 mg de iod per kg de sare pentru acoperirea necesităților nutriționale naționale în iod.

9. Sarea alimentară iodată cu un conținut în iod mai mare de 35 mg de iod per kg de sare, dar nu mai mult de 90 mg de iod per kg de sare, poate fi utilizată în industria alimentară.

10. Conținutul de contaminanți în sare nu va depăși următoarele niveluri maxime:

1) arsen – nu mai mult de 0,5 mg/kg exprimat ca arsen;

2) cupru – nu mai mult de 2 mg/kg, exprimat ca cupru;

3) plumb – nu mai mult de 2 mg/kg, exprimat ca plumb;

4) cadmiu – nu mai mult de 0,5 mg/kg, exprimat ca cadmiu;

5) mercur – nu mai mult de 0,1 mg/kg, exprimat ca mercur.

11. Sarea alimentară iodată poate conține aditivi alimentari, prevăzuți de actele normative în vigoare.

Capitolul III. Ambalarea, etichetarea, transportarea, depozitarea și comercializarea sării alimentare iodate

12. Metodele și condițiile de producere, ambalare, depozitare, transportare și desfacere a sării alimentare se organizează și se realizează în condițiile excluderii riscului de contaminare, de depreciere a calității, de pierdere evitabilă a conținutului de iod și menținerii normelor de igienă alimentară până când produsul ajunge la consumatorul final.

13. Prezența produselor naturale secundare, în special compuse din sulfati, carbonați, bromuri de: calciu, potasiu, magneziu, precum și cloruri de calciu, potasiu și magneziu și cantitatea lor în sarea alimentară, indiferent de originea și metoda de producere a sării, nu trebuie să prezinte risc pentru sănătatea omului.

14. Sarea alimentară iodată se ambalează în ambalaje ermetice din polipropilenă sau polietilenă de densitate înaltă, care asigură conservarea nivelului prescris de iod pe durata termenului de valabilitate a sării alimentare iodate.

15. Denumirea sub care este comercializată sarea alimentară iodată este următoarea: „SARE ALIMENTARĂ IODATĂ”.

16. Fără a aduce atingere prevederilor din legislația națională privind etichetarea produselor alimentare, stipulate în Legea nr. 78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare și în Hotărîrea Guvernului nr. 996 din 20 august 2003 „Despre aprobarea Normelor privind etichetarea produselor alimentare și Normelor privind etichetarea produselor chimice de menaj” sării alimentare iodate i se aplică următoarele cerințe specifice suplimentare de etichetare:

a) denumirea compusului iodului utilizat pentru fortificare sau simbolul chimic al acestuia;

b) conținutul în iod per kg de sare, exprimat în mg/kg și înscris în același cîmp de vedere cu denumirea produsului;

c) termenul de valabilitate, exprimat prin cuvintele „a se consuma pînă la”.

17. În cazul în care sarea conține una sau mai multe săruri de ferocianuri, adăugate în apa sărată pe parcursul cristalizării, denumirea produsului este însoțită de cuvintele “trată cu săruri de ferocianuri”.

18. Transportarea, depozitarea și comercializarea sării alimentare iodate se efectuează în condiții care să asigure protejarea produsului de acțiunea directă a umidității, căldurii, razelor solare, de contaminarea cu praf sau murdărie din mediul ambiant, precum și conservarea nivelului prescris de iod pe durata termenului de valabilitate a produsului.

Sarea alimentară iodată nu se amestecă cu sarea alimentară neiodată.

19. Sarea alimentară iodată se transportă, se depozitează și se comercializează în ambalajul original în care a fost preambalată de către producător. Reambalarea sării alimentare iodate nu se permite. Nu se admite ambalarea sării alimentare în ambalaje utilizate anterior pentru produse nealimentare.

20. Distribuirea sării alimentare iodate se efectuează în condiții care să reducă intervalul între iodare și consumul sării alimentare iodate, cu respectarea principiului „primul intrat, primul ieșit”.

21. Eticheta sării alimentare iodate va conține o atenționare pentru consumator privind necesitatea păstrării produsului în condiții care să-l protejeze de acțiunea directă a umidității, căldurii și razelor solare.

Capitolul IV. Condiții privind plasarea pe piață a sării alimentare neiodate

22. Sarea alimentară neiodată poate fi plasată pe piață în următoarele condiții:

1) pe eticheta produsului în același cîmp de vedere cu denumirea „SARE ALIMENTARĂ NEIODATĂ” și cu litere de aceleași dimensiuni ca și cele din denumirea produsului se specifică următoarea atenționare: „ACEST PRODUS NU PREVINE TULBURĂRILE PRIN DEFICIT DE IOD”;

2) în lipsa ofertei de sare alimentară iodată nu va fi pusă în vânzare;

3) va fi plasată în locuri mai puțin vizibile pentru consumator.

Anexa nr.3
la Hotărîrea Guvernului nr.596
din 3 august 2011

Completările ce se operează în Nomenclatorul mărfurilor al Republicii Moldova

La capitolul 25 din Nomenclatorul mărfurilor al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1525 din 29 decembrie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.112-114, art.726), cu modificările ulterioare, după poziția tarifară 2501 00 910 se introduc două poziții tarifare

noi, cu următorul cuprins:

„2501 00 911	- - - Sare iodată destinată alimentației umane	-
2501 00 919	- - - Sare neiodată destinată alimentației umane	-”

Anexa nr.4
la Hotărîrea Guvernului nr.596
din 3 august 2011

COMPONENTA NOMINALĂ a Consiliului consultativ pentru realizarea Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015

MAGDEI Mihail	- viceministru al sănătății, președinte al Consiliului	ȘALARU Ion	- prim-vice-direc-tor al Centrului Național de Sănătate Publică,
BAHNAREL Ion	- director general al Centrului Național de Sănătate Publică, vicepreședinte al Consiliului	GUȚU Viorel	secretar al Consiliului
			- viceministru al agriculturii și industriei alimentare

GANDRABURA Loretta - viceministru al educației
CĂRĂUȘ Maria - viceministru al finanțelor
VASILACHI Ana - viceministru al muncii, protecției
sociale și familiei
OPOPOL Nicolae - șef catedră, Universitatea de stat
de Medicină și Farmacie „Nicolae
Testemițanu”
ANESTIADI Zinaida - șef catedră, Universitatea de Stat
de Medicină și Farmacie „Nicolae
Testemițanu”
YUSTER Alexandra - reprezentant al UNICEF în
Moldova
BALIȚCHI Tudor - director general al Serviciului
Vamal

CUZIMUC Alexandru - șef al Inspectoratului Principal de
Stat pentru Supravegherea Pieței,
Metrologie și Protecție a Consuma-
torilor
GORINCIOI Rita - director executiv al Asociației
Naționale a Producătorilor din
Moldova
CARAUȘ Vasile - președinte al Uniunii Centrale
a Cooperativelor de Consum
„Moldcoop”
CEAICOVSCHI Igor - director al „Bicsalt” S.R.L., impor-
tator de sare
HMEIŢIŢCHI Alexandru - director tehnic de producere,
prim-adjunct al directorului general
al S.A. „Franzeuța”

667 HOTĂRÎRE **cu privire la finalizarea lucrărilor de reabilitare** **a drumului R20 Rezina-Orhei-Călărași**

În scopul finalizării lucrărilor de reabilitare a drumului R20 Rezina-Orhei-Călărași, km 0-46, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor va asigura ajustarea periodică a contractului de achiziții publice nr. 48/06 din 16 octombrie 2007 „Pentru lucrările de reparație a drumului R20 Rezina-Orhei-Călărași, km 0-46”.

2. Valoarea contractuală a lucrărilor executate pe

parcursul anului 2011 va fi actualizată în baza formulei de ajustare, stabilită în Regulamentul privind ajustarea periodică a valorii contractelor de achiziții publice cu executare continuă, încheiate pe un termen mai mare de un an, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 640 din 19 iulie 2010, după publicarea ratei inflației sau deflației de către Biroul Național de Statistică.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministru economiei
Ministru finanțelor
Ministru transporturilor
și infrastructurii drumurilor

Nr. 597. Chișinău, 8 august 2011.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr
Veaceslav Negruța

Anatolie Șalaru

668 HOTĂRÎRE **cu privire la zilele de odihnă din luna august 2011**

În scopul organizării optime a timpului de muncă și de odihnă în luna august 2011, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se consideră zilele de luni și marți, 29 și 30 august 2011 – zile de odihnă, iar zilele de sîmbătă, 20 august și 10 septembrie 2011 – zile lucrătoare.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministru muncii, protecției
sociale și familiei

Nr. 599. Chișinău, 10 august 2011.

Vladimir FILAT

Valentina Buliga

669 HOTĂRÎRE **cu privire la pregătirea instituțiilor de învățămînt** **pentru anul de studii 2011-2012**

În scopul bunei organizări a procesului de pregătire a instituțiilor de învățămînt de toate nivelurile pentru anul de studii 2011-2012, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se dispune ministerelor care au în subordine instituții de învățămînt și se recomandă autorităților publice locale și Comitetului executiv al Unității teritoriale autonome Găgăuzia:

1) pînă la 15 august 2011, să asigure finalizarea lucrărilor de pregătire a instituțiilor de învățămînt pentru anul de studii 2011-2012, utilizînd în acest scop toate resursele materiale,

financiare și umane necesare;

2) să asigure funcționalitatea instituțiilor de învățămînt din subordine pe parcursul întregului an de studii;

3) să acorde tinerilor specialiști, angajați conform reparației în instituțiile de învățămînt din mediul rural, indemnizațiile și compensațiile stabilite de legislație;

4) să organizeze și să coordoneze activitatea instituțiilor de învățămînt privind completarea claselor (grupelor), conform prevederilor Legii învățămîntului nr.547-XIII din 21 iulie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995,

nr. 62-63, art. 692), cu modificările și completările ulterioare, pentru a asigura utilizarea rațională și eficientă a mijloacelor publice;

5) să întreprindă măsurile de rigoare pentru:

a) asigurarea evidenței stricte a tuturor copiilor;

b) școlarizarea obligatorie a tuturor copiilor în vîrstă de 7-16 ani;

c) organizarea alimentației elevilor claselor I-IV, a celor din familiile socialmente vulnerabile și a elevilor claselor V-XII din instituțiile preuniversitare din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender, aflate în subordinea Ministerului Educației, precum și a altor categorii de elevi, în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare;

d) stabilirea unor scutiri, în conformitate cu actele normative în vigoare, la taxa de închiriere a manualelor pentru copiii din familiile socialmente vulnerabile;

e) completarea fondului de carte al bibliotecilor școlare;

f) raționalizarea numărului de clase;

g) reorganizarea și optimizarea instituțiilor;

h) asigurarea cu unități de transport pentru deplasarea elevilor;

6) să instituie grupuri de coordonare a reformei structurale în educație;

7) pînă la 20 august 2011, să informeze Ministerul Educației despre gradul de pregătire a instituțiilor de învățămînt din subordine pentru începutul noului an de studii.

2. Ministerul Educației și ministerele care au în

subordine instituții de învățămînt de toate nivelurile, pînă la 1 septembrie 2011:

1) vor asigura asistența metodică pentru desfășurarea procesului educațional în anul de studii 2011-2012, în conformitate cu actele normativ-legislative în vigoare, avînd ca bază curricula modernizată, ediția 2010;

2) vor întreprinde măsurile de rigoare pentru asigurarea instituțiilor de învățămînt cu cadre didactice.

3. Ministerul Finanțelor, Comitetul executiv al Unității teritoriale autonome Găgăuzia și autoritățile administrației publice locale, pe măsura încasării veniturilor la bugetele respective, în baza contractelor încheiate și înregistrate în modul stabilit și a ordinelor de plată prezentate de instituțiile publice la trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor:

1) vor asigura finanțarea lucrărilor de reparație a instituțiilor de învățămînt pentru noul an de studii, a achiziționării de combustibil, a consumului de energie electrică, termică, gaze naturale și apă, în limitele mijloacelor prevăzute în acest scop;

2) vor asigura finanțarea în bază de formulă a instituțiilor de învățămînt din raioanele selectate pentru pilotare.

4. Ministerul Educației va generaliza informația despre rezultatele pregătirii instituțiilor de învățămînt pentru noul an de studii 2011-2012, informînd Guvernul pînă la 25 august 2011.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina domnului Mihail Moldovanu, viceprim-ministru.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru

Ministrul educației

Ministrul finanțelor

Nr. 600. Chișinău, 10 august 2011.

Vladimir FILAT

Mihail Moldovanu

Mihail Șleahțișchi

Veaceslav Negruța

PARTEA III

Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei

**Acte ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor
al Republicii Moldova**

1122 O R D I N
**cu privire la executarea Deciziei Curții Supreme
de Justiție din 22.06.2011 (dosar nr. 3r-1396/2011)**

În temeiul și întru executarea Deciziei Curții Supreme de Justiție din 22.06.2011 (dosar nr. 3r-1396/2011) cu privire la casarea Încheierii Curții de Apel Chișinău din 20.04.2011,

O R D O N:

1. A anula Ordinul nr. 101 din 22.04.2011 „Cu privire la suspendarea executării Ordinului ASAC nr. 33/GEN din 19.06.2002 cu modificările și completările ulterioare, în partea art. RAC-AZ0150 alin.2”.

2. A executa Decizia Curții Supreme de Justiție din 22.06.2011 (dosar nr. 3r-1396/2011) cu privire la respingerea cererii ÎM „Moldavian Airlines” SA cu privire la suspendarea executării Reglementărilor aeronautice civile RAC-AZ – „Autorizarea Zborurilor”, aprobate prin Ordinul ASAC nr. 33/GEN din 19.06.2002 cu modificările și comple-

tările ulterioare, în partea art. RAC-AZ 0150 alin.2.

3. A aplica și executa prevederile Reglementărilor aeronautice civile RAC-AZ – „Autorizarea Zborurilor”, aprobate prin Ordinul ASAC nr. 33/GEN din 19.06.2002 cu modificările și completările ulterioare, în partea art. RAC-AZ 0150 alin.2.

4. Administrația de Stat a Aviației Civile va asigura publicarea prezentului ordin în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Administrația de Stat a Aviației Civile va asigura executarea prezentului ordin.

6. Prezentul ordin este aplicabil din momentul pronunțării Deciziei Curții Supreme de Justiție din 22.06.2011 (dosar nr. 3r-1396/2011) și este în vigoare din momentul emiterii.

**MINISTRUL TRANSPORTURILOR
ȘI INFRASTRUCTURII DRUMURILOR**

Nr. 161. Chișinău, 26 iulie 2011.

Anatolie ȘALARU

Acte ale Serviciului Vamal al Republicii Moldova

ÎNREGISTRAT:
Ministrul justiției
al Republicii Moldova
Oleg EFRIM
nr. 839 din 9 august 2011

1123 ORDIN
cu privire la aprobarea Regulamentului
privind procedura de vămuire la domiciliu

În scopul facilitării comerțului extern și simplificării procedurilor vamale la introducerea și scoaterea mărfurilor în/din teritoriul vamal al Republicii Moldova, precum și în temeiul articolelor 131 și 184 din Codului vamal al Republicii Moldova,

ORDON :

1. Se aprobă Regulamentul privind procedura de vămuire la domiciliu, conform anexei.

2. Se abilitază Direcția Control și Destinații Vamale cu dreptul de a examina solicitările de acordare a accesului la procedura de vămuire la domiciliu, de coordonare și înaintare de propuneri conform procedurii stabilite de Regulamentul aprobat prin prezentul ordin.

3. Birourile vamale, pînă la 5.08.2011, vor desemna:

a) colaboratorii vamali împuterniciți să controleze declarațiile vamale pentru mărfurile vămuite la domiciliu în condițiile stabilite de Regulamentul aprobat prin prezentul ordin;

b) subdiviziunile (echipe de control) pentru efectuarea controalelor mărfurilor vămuite în cadrul procedurii de vămuire la domiciliu.

4. Direcția Fluxuri Informaționale și Statistica Vamală va asigura, pînă la 25.08.2011, implementarea în SI „Asycuda World” a semnăturii digitale necesare în vederea executării prevederilor Regulamentului aprobat prin prezentul ordin.

5. Direcția Managementul Personalului, de comun cu Direcția Fluxuri Informaționale și Statistica Vamală și Direcția Control și Destinații Vamale, pînă la 25.08.2011, vor organiza cursuri de instruire pentru colaboratorii vamali privind procedura de vămuire la domiciliu.

6. Executarea prezentului ordin se pune în sarcina Departamentului Venituri și Tehnologii Informaționale și șefilor birourilor vamale.

7. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina directorului Departamentului venituri și tehnologii informaționale.

DIRECTORUL GENERAL
AL SERVICIULUI VAMAL

Nr. 214-O. Chișinău, 1 august 2011.

Tudor BALIȚCHI

Anexă
la Ordinul Serviciului Vamal
nr. 214-O din 1 august 2011

REGULAMENT
privind procedura de vămuire la domiciliu

I. Dispoziții generale

1. Vămuire la domiciliu (în continuare – PVD) este o procedură simplificată de vămuire care permite:

a) plasarea mărfurilor sub o destinație vamală la sediul titularului PVD, în locurile de încărcare sau de descărcare a mărfurilor sau alte locuri desemnate de către Serviciul Vamal (în continuare – *locul de destinație*);

b) prezentarea de către titularul PVD a declarației vamale electronice confirmată prin semnătura digitală;

c) deschiderea/încheierea operațiunii de tranzit în mod automat.

2. În sensul prezentului regulament, următoarele noțiuni semnifică:

a) *accesul la procedura de vămuire la domiciliu* (în continuare – *acces PVD*) – act al Serviciului Vamal, care conferă titularului său dreptul de a utiliza PVD în condițiile prezentului Regulament;

b) *semnătură digitală* – procedeu, prevăzut de legislație, obținut în urma transformării criptografice a acestuia cu utilizarea cheii private, destinat să confirme autenticitatea documentului electronic în SI „Asycuda World”;

c) *declarația vamală în format electronic (în continuare – declarația electronică)* – declarația vamală în detaliu, confirmată prin semnătura digitală a specialistului în domeniul vămuirii a titularului PVD utilizând SIIV „Asycuda World”;

d) *culoarul albastru* – este o grupare realizată pe baza unor criterii de selectivitate predefinite, care determină aplicarea controlului vamal ulterior;

g) *pre-audit vamal* – reprezintă o formă de control economico-financiar și sistemic asupra activității economice

externe a societății comerciale, a formei structural-orga-nizatorice și a modului de asigurare a securității interne a acesteia, în scopul determinării conformității calității activi-tăților practicate de aceasta;

h) *colaboratorul vamal împuternicit* – colaboratorul vamal desemnat prin Ordinul șefului biroului vamal, însărcinat cu controlul vamal în cadrul PVD.

3. PVD poate fi solicitată de orice declarant, dacă sînt îndeplinite condițiile cuprinse în prezentul Regulament.

4. PVD se aplică mărfurilor ce se plasează sub destinațiile vamale indicate în anexa nr. 1 la prezentul Regulament.

5. PVD poate fi aplicată mărfurilor din anexă nr. 2 la prezentul Regulament, cu excepția următoarelor:

a) mărfurilor strategice, conform Legii RM nr. 1163-XIV din 26.07.2000 cu privire la controlul exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 137-138, art. 970);

b) mărfurilor care intră sub incidența Legii RM nr. 111-XVI din 11.05.2006 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 98-101, art. 451);

c) mărfurilor supuse accizelor, cu excepția celor indicate în anexa nr.2;

d) mărfurilor vămuirea cărora impune prelevarea de eșantioane de către organele vamale în vederea analizelor tehnice sau de laborator;

e) mărfurilor care beneficiază de tratament tarifar preferențial;

f) mărfurilor avînd mai mulți destinatari/expeditori („mărfuri în grupaj”).

II. Condiții de acordare a accesului PVD

6. Accesul PVD se acordă de către Serviciul Vamal pe o perioadă de până la un an din data acordării accesului, cu posibilitatea prelungirii în condițiile respectării prevederilor prezentului Regulament.

7. Accesul PVD se acordă declaranților care întrunesc cumulativ următoarele condiții:

1) activează în domeniul comerțului extern de cel puțin 2 ani, din data perfectării primei declarații vamale;

2) lipsa infracțiunilor sau încălcărilor vamale pe perioada a 2 ani anterior prezentării solicitării.

Condiția este considerată ca îndeplinită în cazul în care, în cursul celor trei ani anteriori prezentării cererii, atât solicitantul cât și persoanele responsabile din întreprinderea acestuia, sau persoanele care exercită controlul asupra gestiunii întreprinderii nu au comis infracțiuni economice, încălcări grave sau încălcări repetate ale legislației vamale.

3) nu înregistrează debite față de bugetul de stat;

4) solvabilitate financiară, confirmată prin înregistrări contabile și alte acte.

Condiția este considerată ca fiind îndeplinită în cazul în care această solvabilitate poate fi atestată pentru ultimii trei ani, precum și atunci când solicitantul accesului PVD dispune de un capital social de cel puțin 1 000 000 lei.

5) realizarea în cursul a 2 ani, anterior prezentării solicitării, a operațiunilor de comerț exterior cu valoarea tranzacțiilor ce depășește suma de 5 mln. lei pe an sau a peste 100 de operațiuni vamale pe an, analogice operațiunilor pentru care se solicită accesul PVD.

6) utilizarea unui sistem satisfăcător de gestiune a evidenței operațiunilor comerciale și dacă este cazul, a documentelor de transport, care să permită realizarea adecvată a controalelor vamale.

Condiția este considerată realizată dacă solicitantul PVD îndeplinește următoarele cerințe:

a) utilizează un sistem contabil care să fie compatibil cu reglementările contabile generale și care va facilita controalele vamale prin audit;

b) permite accesul fizic sau electronic al organului vamal la registrele de evidență gestionate și, dacă este cazul, la registrele sale de transport;

c) dispune de un sistem logistic, care să asigure condiții de gestionare separată a mărfurilor străine de cele autohtone;

d) dispune de o organizare administrativă care să corespundă tipului și dimensiunii acesteia și care să fie adaptată la gestionarea fluxului de mărfuri, precum și de un sistem de control intern, care să asigure identificarea tranzacțiilor ilegale sau defectuoase;

e) se conformează condițiilor stabilite de legislația în vigoare referitor la măsurile de politică economică;

f) desfășoară proceduri corespunzătoare de arhivare a documentelor și informațiilor care asigură protecția datelor;

g) sensibilizează angajații săi cu privire la necesitatea de a informa organele vamale în cazul apariției unor dificultăți în îndeplinirea cerințelor stabilite de prezentul Regulament, și de a stabili persoanele și datele de contact cu informarea Serviciului Vamal;

h) întreprinde măsuri adecvate de securitate a tehnologiilor informaționale pentru a proteja sistemul informatic și documentația solicitantului împotriva oricăror imixțiuni.

7) Dispun de amplasamente, echipamente și personal necesare manipulării mărfurilor.

Condiția este considerată realizată în cazul în care sînt îndeplinite următoarele cerințe:

a) clădirile utilizate în cadrul operațiunilor în cadrul PVD să fie construite din materiale care rezistă la tentativele de acces ilegal și oferă o protecție împotriva imixtiunilor;

b) există măsuri de control adecvate pentru a împiedica accesul neautorizat în zonele de manipulare a mărfurilor;

c) măsurile privind manipularea mărfurilor să excludă introducerea, substituirea sau pierderea neautorizată a mărfurilor și defectarea unor unități de încărcare;

d) există, dacă este cazul, proceduri care permit asigurarea gestionării licențelor de import și/sau de export legate de interdicții sau de restricții și distingerea acestor mărfuri de alte mărfuri;

e) solicitantul a luat măsuri care permit identificarea partenerilor săi comerciali, astfel încît să securizeze lanțul de livrare internațional;

f) solicitantul efectuează, conform legii, verificări angajaților, care ocupă posturi sensibile sub aspectul securității și efectuează verificări periodice ale activității și antecedentelor acestora;

g) solicitantul se asigură că angajații participă activ la programe de sensibilizare cu privire la asigurarea de securitate;

8) s-au înregistrat în calitate de declarant vamal în nume propriu, în conformitate cu prevederile Metodologiei de prelucrare a declarației vamale în detaliu, aprobate prin Ordinul Serviciul Vamal nr. 480-O din 18.12.2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 199-202, art. 697);

9) s-au înregistrat în calitate de principal obligat în operațiunile de tranzit, în conformitate cu prevederile Normelor metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 288-O din 20.12.2005 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 28-30, art. 72).

8. Pînă la acordarea accesului PVD, Serviciul Vamal va efectua un preaudit al solicitantului cu scopul de a verifica actele prezentate de către acesta și respectarea cerințelor stipulate în pct. 7, subpunctele 1) – 7) din prezentul Regulament.

9. La examinarea solicitării de acordare a accesului PVD se vor lua în considerare informațiile și avizele prezentate de către alte autorități publice (Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, MAI, CCCEC etc.) în privința solicitantului.

10. Serviciul Vamal verifică respectarea de către titularul PVD a condițiilor de acordare a accesului PVD pe întreaga perioadă de valabilitate a accesului, utilizînd toate formele de control vamal necesare pentru a asigura respectarea reglementărilor vamale. Rezultatele controlului pot servi drept temei pentru suspendarea sau anularea accesului conform capitolului 3 din prezentul Regulament.

III. Procedura de acordare și anulare a accesului la PVD

11. Accesul PVD se acordă pe baza unei cereri scrise, întocmite conform anexei nr. 3 la prezentul Regulament, care se depune la aparatul central al Serviciului Vamal fiind însoțită de documentele care atestă îndeplinirea condițiilor prevăzute la capitolul 2 din prezentul Regulament și o Declarație-angajament completată conform formularului prevăzut în anexa nr. 4 la prezentul Regulament.

12. Prin semnarea Declarației-angajament solicitantul se obligă:

a) să respecte reglementările vamale și condițiile privind derularea PVD;

b) să țină evidența operațiunilor de vămuire astfel, încît aceasta să permită verificarea lor de către organul vamal, inclusiv efectuarea auditului ulterior în modul stabilit;

c) să păstreze și să pună la dispoziția organului vamal, documentele vizînd mărfurile vămuite precum și evidența operațiunilor;

d) să permită organului vamal accesul necondiționat, în orice moment, la mărfurile și documentele ce fac obiectul PVD;

e) să respecte obligațiile care îi revin în cadrul termenului de intervenție, conform PVD;

f) să prezinte organului vamal din raza de activitate a căruia a realizat operațiuni vamale conform PVD, declarații vamale imprimare pe suport de hirtie cu documente atașate, pentru finalizarea perfectării conform pct. 35 din prezentul Regulament.

13. Examinarea solicitării și aprobarea deciziei cu privire la acordarea accesului PVD se efectuează de către Serviciul Vamal după cum urmează:

a) examinarea cererii și a documentelor anexate – în termen de până la 15 zile din data recepționării acestora de către Serviciul Vamal;

b) efectuarea preauditului vamal – în termen de cel mult două luni din data recepționării cererii.

14. Accesul PVD se acordă de Serviciul Vamal prin emiterea unui Ordin, care se aduce la cunoștința solicitantului și birourilor vamale implicate.

15. Serviciul Vamal este în drept să refuze în acordarea accesului PVD în cazul în care nu sînt întrunite condițiile prevăzute în capitolul 2 din prezentul Regulament. Decizia respectivă se aduce la cunoștința solicitantului în scris cu expunerea temeiurilor de refuz.

16. Serviciul Vamal este în drept să suspende accesul PVD în cazul în care există motive suficiente de a considera, că titularul a comis o încălcare a legislației vamale sau nu îndeplinește obligațiile ce îi revin conform legislației vamale în vigoare.

17. Serviciul Vamal anulează accesul PVD în următoarele cazuri:

a) acordarea accesului s-a efectuat pe baza unor date incorecte sau incomplete;

b) una sau mai multe dintre condițiile ce au stat la baza acordării accesului nu mai sînt îndeplinite;

c) mărfurile sau mijloacele de transport declarate cu utilizarea PVD au constituit obiectul unei încălcări ale regulilor vamale sau a unei infracțiuni;

d) la solicitarea titularului PVD.

IV. Metodologia PVD pentru regimul vamal de import

18. Metodologia PVD la import cuprinde următoarele etape:

A) Prezentarea mijloacelor de transport cu mărfuri la locul de destinație și închiderea operațiunii de tranzit:

19. Mărfurile destinate plasării sub regimul vamal de import sînt dirijate de postul vamal de frontieră către postul vamal de destinație, în raza de activitate a căruia se află titularul PVD, sub acoperirea unui document de tranzit (Carnet TIR sau declarația de tranzit T1).

20. Încheierea procedurii de tranzit T1 se efectuează în format electronic în SI „ASYCUDA World” de către colaboratorul vamal împuternicit după depunerea de către titularul PVD a declarației electronice de import.

21. În cazul în care încheierea operațiunii de tranzit T1 s-a efectuat cu încălcări procedurale, titularul PVD consemnează acest fapt în modul stabilit în SI „ASYCUDA World” și anunță imediat organul vamal de destinație.

B) Achitarea drepturilor de import, conform legislației în vigoare;

C) Completarea, stocarea și înregistrarea pe serverul organului vamal a declarațiilor electronice de import:

22. Declarația electronică de import se depune în orele de program ale organului vamal, în decursul unei zile lucrătoare imediat următoare zilei în care a expirat termenul-limită de tranzit acordat.

23. Declararea mărfurilor se efectuează prin completarea, confirmarea prin semnătură digitală a specialistului

în domeniul vămuirii împuternicit, stocarea informatică pe serverul organului vamal și înregistrarea declarației electronice, în corespundere cu cerințele SI „ASYCUDA World”.

24. Prevederile Codului vamal și altor acte normative privind completarea, rectificarea sau retragerea declarațiilor vamale în detaliu se aplică în mod corespunzător declarației electronice, în condițiile prezentului Regulament.

25. În cazul cînd din motive tehnice sau din alte cauze, titularul PVD nu poate înregistra pe server declarația electronică, el este obligat să o imprime pe suport de hirtie și s-o predea cît mai curînd posibil, colaboratorului vamal împuternicit, cu scopul de a permite acestuia efectuarea, în caz de necesitate, a controlului sigiliilor și al mărfurilor. Colaboratorul vamal împuternicit înscrie data și ora primirii declarației.

D) Decontarea drepturilor de import în S.I. „Economist”;

E) Controlul declarației electronice:

26. Controlul vamal al declarației electronice se efectuează în termen de maximum 3 ore de la momentul înregistrării acesteia la organul vamal, prin analiza de risc a datelor ce se conțin în declarație. Termenul menționat se calculează începînd cu momentul înregistrării în SI „ASYCUDA World” sau, în cazurile stipulate în pct. 25 din prezentul Regulament, începînd cu momentul înregistrării manuale de colaboratorul vamal împuternicit prin înscrierea pe declarația vamală a datei și orei primirii. În cazul depunerii declarației de import cu maximum 30 de minute înainte de ora de încheiere a programului de lucru a organului vamal, termenul vizat în prezentul punct decurge începînd cu prima oră de program a zilei următoare de lucru.

27. În cazul în care controlul declarației electronice nu a condus la sesizarea de neconcordanțe sau erori, declarația electronică se validează de către SI „ASYCUDA World” în format electronic, atribuindu-se culoarul albastru de vămuire.

28. În cazul în care în termenul stipulat în pct. 26 din prezentul Regulament, se constată fapte ce impun efectuarea controlului vamal documentar și/sau fizic al mărfurilor, colaboratorul vamal împuternicit comunică acest fapt conducătorului subdiviziunii vamale care poate dispune redirectionarea declarației electronice pe culoar roșu sau galben de vămuire, conform procedurii stabilite în Ordinul Serviciului Vamal nr. 480-O din 18.12.2006 cu privire la Metodologia de prelucrare a declarației vamale în detaliu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 199-202, art. 697).

29. În cazul redirectionării declarației electronice, controlul vamal documentar și/sau fizic se efectuează de către echipele de intervenție la locul de destinație, în termen de cel mult 36 de ore din momentul redirectionării. Acest termen poate fi prelungit de către conducătorul subdiviziunii vamale în cazuri temeinic justificate, dar nu poate depăși termenul stabilit de art. 199 al Codului vamal, cu informarea titularului PVD.

30. Nu se admite informarea prealabilă a titularului PVD despre decizia privind redirectionarea declarației electronice și intervenția organului vamal.

31. Toate operațiunile vamale cu utilizarea PVD fac obiectul unei analize de risc în scopul determinării necesității controlului ulterior.

F) Descărcarea mărfurilor:

32. Dacă organul vamal nu intervine în termenul menționat la pct. 26 din prezentul Regulament, titularul PVD are drept să înlăture sigiliile de pe compartimentul marfar a mijlocului de transport și să descarce mărfurile.

G) Prezentarea organului vamal a copiilor pe suport de hirtie a declarațiilor vamale de import, tranzit, a

documentelor de însoțire a mărfii pentru finalizarea procedurii în cadrul PVD.

33. În termen de cel mult 30 zile de la validarea declarației electronice, titularul PVD este obligat să prezinte organului vamal în raza căruia s-a realizat operațiunea vamală, declarația respectivă imprimată pe suport de hirtie, cu aplicarea ștampilei de către titularul PVD în modul stabilit.

34. Închiderea documentelor pe suport de hirtie asupra operațiunii de tranzit se efectuează după prezentarea de către titularul PVD a acestora organului vamal de destinație, dar nu mai târziu de 15 zile după încheierea tranzitului în format electronic. Încheierea documentelor pe suport de hirtie asupra procedurii de tranzit (Carnet TIR sau declarație de tranzit în procedura T1) se efectuează de către organul vamal de destinație la prezentarea acestora de către titularul operațiunii de tranzit, după încheierea operațiunii de tranzit în format electronic.

35. La solicitarea titularului PVD, organul vamal **aplică ștampila** pe copia declarației electronice pe suport de hirtie, restituind titularului PVD exemplarele corespunzătoare.

36. După recepționare de către organul vamal a copiilor pe suport de hirtie a declarațiilor vamale, colaboratorul vamal împuternicit le redirecționează pe culoarul verde de vămuire.

V. Metodologia PVD pentru regimul vamal de export

37. PVD poate fi aplicată tuturor mărfurilor exportate, cu excepția următoarelor mărfuri:

a) mărfurilor menționate la pct. 5 din prezentul Regulament;

b) mărfurilor autohtone vămuite la export, care sînt depozitate în antrepozit pînă la scoaterea de pe teritoriul vamal.

38. Intenția de a exporta mărfurile se anunță de către titularul PVD prin completarea și înregistrarea în SI „ASYCUDA World” a declarației electronice de export, fără încărcarea efectivă a mărfurilor în mijlocul de transport.

39. Operațiunea de tranzit pentru mărfurile destinate exportului se va iniția la biroul vamal din raza căruia se află expeditorul numai în format electronic, în SI „ASYCUDA World”. Biroul vamal de frontieră va confirma operațiunea de tranzit în format electronic cu perfectarea documentului pe suport de hirtie conform dispozițiilor Serviciului Vamal.

40. Din momentul depunerii declarației electronice de export, mărfurile trebuie să fie identificate și separate de alte mărfuri decît cele de export.

41. Prevederile pct. 18 - 36 din prezentul Regulament se aplică în mod corespunzător și regimului vamal de export.

42. Declarația de export poate fi depusă și în afara orelor de program al organului vamal, cu acordul acestuia.

43. După validarea declarației electronice de export, titularul PVD este în drept să aplice sigilii proprii la mijloacele de transport încărcate cu mărfuri pentru export, cu respectarea procedurii de aplicare, păstrare și evidență a acestora.

44. Titularul PVD este în drept să depună declarația electronică de export direct la organul vamal de frontieră.

2. Metodologia PVD pentru regimul vamal de perfecționare activă

45. Prevederile pct. 18 - 36 din prezentul Regulament se aplică în mod corespunzător regimului vamal de perfecționare activă.

46. Încheierea regimului de perfecționare activă poate fi efectuată în cadrul PVD dacă titularul PVD deține accesul PVD pentru destinația vamală, conform anexei nr. 1 din prezentul Regulament.

Anexa nr.1
la Regulamentul
privind procedura de vămuire la domiciliu

**LISTA
destinațiilor vamale pentru care se aplică PVD**

Nr. d/o	Denumirea regimului vamal	Codificarea regimului vamal
1.	Import	40xx
2.	Export	10xx
3.	Perfecționarea activă	51xx
4.	Reexportul mărfurilor plasate în regim de perfecționare activă cu suspendare sau a produselor compensatoare rezultate din acestea	3151

Anexa nr.2
la Regulamentul
privind procedura de vămuire la domiciliu

1. Lista mărfurilor cărora poate fi aplicată PVD

Nr. d/o	Descrierea mărfurilor	Poziția tarifară
1.	Făină de grâu sau meslin	1101
2.	Făină de cereale, altele decît grâu sau meslin	1102
3.	Margarină; amestecuri sau preparate alimentare din grăsimi sau uleiuri animale ori vegetale sau din fracțiuni de diferite grăsimi sau uleiuri prevăzute la prezentul Capitol, altele decît grăsimi și uleiuri alimentare sau decît fracțiunile acestora de la poziția 1516	1517
4.	Zahăr din trestie sau din sfeclă de zahăr și zaharoză pură din punct de vedere chimic, în stare solidă	1701*
5.	Sucuri de fructe (inclusiv must de struguri) și sucuri de legume, nefermentate, fără adaos de alcool, cu sau fără adaos de zahăr sau de alți îndulcitori (edulcoranți)	2009*

6.	Ape, inclusiv ape minerale naturale sau artificiale și apele carbogazoase care nu conțin zahăr sau alți îndulcitori și nici aromatizanti; gheața și zăpada	2201
7.	Ape, inclusiv ape minerale și apele carbogazoase, care conțin zahăr sau alți îndulcitori sau aromatizanti și alte băuturi nealcoolice, cu excepția sucurilor de fructe sau de legume de la poziția 2009	2202
8.	Vin din struguri proaspeți, inclusiv vinuri îmbogățite cu alcool; must de struguri, altul decît cel de la poziția 2009	2204*
9.	Tutunuri brute sau neprelucrate; deșeuri de tutunuri	2401
10.	Zgură de furnal granulată (nisip de zgură) rezultată de la fabricarea fontei, fierului sau oțelului	2618
11.	Alte zguri și cenușă, inclusiv cenușă de alge, cenușă și reziduuri provenind de la incinerarea deșeurilor orășenești	2621

12.	Lăzi, lădite, coșuri, cilindri și ambalaje similare din lemn; tambure din lemn pentru cabluri; palete simple, box-palete și alte platforme de încărcare din lemn; grilaje din lemn pentru palete	4415*
13.	Hirtie sau carton reciclabile (deșeuri și maculatură)	4707*
14.	Hirtii și cartoane kraft, necretate, în rulouri sau în coli, altele decât cele specificate la poziția tarifară 4802 sau 4803	4804
15.	Alte hirtii și cartoane, necretate, în rulouri sau în coli, care nu au fost supuse unor tratamente sau procese complementare	4805
16.	Hirtii pentru țigarete, chiar tăiate la dimensiune sau sub formă de caiete sau tuburi	4813
17.	Alte hirtii, cartoane, vată de celuloză și straturi subțiri din fibre celulozice, decupate la dimensiune; alte articole din pastă de hirtie, din hirtie, din carton, din vată de celuloză și din straturi subțiri din fibre hirtie, celulozice	4823*

18.	Încălțăminte cu tălpi exterioare din cauciuc, material plastic, piele naturală sau reconstituită și cu fețe din piele naturală	6403*
19.	Damigene, sticle, baloane, borcane, căni, ambalaje tubulare, fiole și alte recipiente, din sticlă folosită pentru transport sau ambalare; recipiente din sticlă pentru conserve; dopuri, capace și alte dispozitive de închidere din sticlă	7010*
20.	Autoturisme și alte autovehicule, în principal concepute pentru transportul persoanelor (altele decât cele de la poziția 8702), inclusiv mașinile de tipul "break" și mașinile de curse, cu termenul de exploatare de până la 1 an.	8703

2. Notă: Pozițiile tarifare marcate cu asterisc în pct. 1 al prezentei Anexe se permit numai pentru export

Anexa nr.3
la Regulamentul
privind procedura de vămuire la domiciliu
Către Serviciul Vamal

CERERE
pentru obținerea accesului la procedura de vămuire la domiciliu
nr. _____ din _____

denumirea și numărul de identificare (IDNO) al întreprinderii

cu sediul juridic _____ și cu următoarele adrese ale locurilor de activitate _____

în persoana _____

numele, prenumele și funcțiile persoanelor care reprezintă legal societatea comercială

solicităm acordarea accesului la procedura de vămuire la domiciliu în următoarele condiții:

- destinații vamale pentru care se solicită acces _____,
- biroul vamal pe lângă care se solicită acces _____,
- pozițiile tarifare ale mărfurilor pentru care se solicită acces _____

d) specialiști în domeniul vămuirii care vor întocmi și valida declarațiile vamale pentru mărfurile vămuite la domiciliu

nume, prenume și codul de identificare

La cerere anexăm:

-
-
-

Director
Semnătura,
Ștampila

Anexa nr.4
la Regulamentul
privind procedura de vămuire la domiciliu

DECLARAȚIE-ANGAJAMENT

Nr. _____ / data _____

Întreprinderea _____, IDNO _____, reprezentată legal prin _____, având funcția de _____, se angajează :

- să respecte reglementările vamale și condițiile privind derularea procedurii de vămuire la domiciliu;
- să țină evidența operațiunilor de vămuire astfel încât aceasta să permită verificarea lor de către organul vamal, inclusiv efectuarea auditului postvămuire în modul stabilit;
- să păstreze și să pună la dispoziția organului vamal, toate documentele vizând mărfurile vămuite precum și evidența operațiunilor;
- să permită organului vamal accesul necondiționat, în orice moment, la mărfurile ce fac obiectul procedurii de vămuire la domiciliu;
- să respecte obligațiile care îi revin din prevederile privind termenul de intervenție, în cazul procedurii de vămuire la domiciliu;
- să prezinte organului vamal în raza căruia a realizat operațiuni vamale cu utilizarea PVD, declarații vamale imprimare pe suport de hirtie, pentru finalizarea perfectării.

Declarăm pe propria răspundere că nu am comis infracțiuni sau încălcări repetate ale legislației vamale și nu avem debite față de bugetul de stat.

Numele, prenumele, funcția

Semnătura și ștampila

**Acte ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice
și Tehnologia Informației****1124 D E C I Z I E****privind sistarea temporară a valabilității unor licențe
și a dreptului de furnizare a serviciilor de comunicații
electronice**

În temeiul art. 10 alin. (1) lit. c) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007 și p.15 lit. b) din Regulamentul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.905 din 28.07.2008, întru executarea prevederilor art.285 al Codului de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004 și în baza Hotărîrii Judecătoreiiei Centru nr. 4-23/2011 din 2 iunie 2011, menținută în vigoare prin decizia din 8 iulie 2011 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, Consiliul de administrație

DECIDE:

1. Se sistează temporar, pînă la 8 ianuarie 2012:
 - a) valabilitatea Licenței seria AA nr. 065471 din 4 mai 2010 și Licenței seria AA nr. 065472 din 4 mai 2010, eliberate "PBX SERVICE" S.R.L. pentru utilizarea resurselor

de numerotare (22) 875000 – 875999 și, respectiv, a codului de acces 1617;

b) dreptul de furnizare a serviciilor de comunicații electronice, acordat, prin autorizare generală, „PBX SERVICE” S.R.L., în urma realizării notificării înregistrate cu nr. 692 din 20 aprilie 2010.

2. „PBX SERVICE” S.R.L. va depune maximum efort pentru soluționarea, pe cale amiabilă, a eventualelor adresări din partea abonaților săi în legătură cu sistarea temporară a furnizării serviciilor de comunicații electronice.

3. Prezenta decizie se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se remite Ministerului Afacerilor Interne, Centrului de Combatere a Crimelor Economice și Corupției, Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și organului de probațiune.

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI
AGENȚIEI NAȚIONALE PENTRU
REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII
ELECTRONICE ȘI TEHNOLOGIA
INFORMAȚIEI**

Membrul Consiliului

Nr. 196. Chișinău, 3 august 2011.

Sergiu SÎTNIC

Iurie Ursu

Acte ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
nr. 836 din 4 august 2011
Ministru _____ Oleg EFRIM

1125 HOTĂRÎRE
pentru aprobarea Regulamentului
cu privire la calitatea serviciilor de transport
și de distribuție a energiei electrice

Pentru reglementarea raporturilor juridice dintre operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelor de distribuție și consumatorii finali cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice prestate, în temeiul prevederilor art. 42 al Legii cu privire la energia electrică nr. 124-XVIII din 23 decembrie 2009 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 23-24, art. 33), Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (se anexează).

DIRECTORUL GENERAL
AL AGENȚIEI NAȚIONALE PENTRU
REGLEMENTARE ÎN ENERGETICĂ

Directori

Nr. 406. Chișinău, 25 februarie 2011.

Victor PARLICOV

Marin Profir
Mariana Botezatu
Leonid Belinschii

Aprobat
prin Hotărârea Consiliului
de administrație al Agenției Naționale
pentru Reglementare în Energetică
nr. 406 din 25 februarie 2011

REGULAMENT
cu privire la calitatea serviciilor de transport
și de distribuție a energiei electrice

Secțiunea 1
DOMENIUL DE APLICARE

1. Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (în continuare Regulament), stabilește indicatori de calitate, care reflectă continuitatea livrării energiei electrice și calitatea relațiilor dintre operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelor de distribuție și consumatorii finali, precum și consecințele nerespectării de către operatorul rețelei de transport și de sistem și de către operatorii rețelor de distribuție, a valorilor minime stabilite ale acestor indicatori.

2. 1) Prevederile prezentului Regulament se aplică în relațiile dintre operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelor de distribuție și consumatorii finali sau solicitanții care au depus cereri de racordare la rețeaua electrică. În cazul consumatorilor finali care dispun de mai multe locuri de consum prevederile prezentului Regulament se aplică pentru fiecare loc de consum separat.

2) Prevederile prezentului Regulament nu se aplică:

- a) în caz de forță majoră;
- b) în caz de evenimente cauzate de instalațiile consumatorilor finali, de avarii în liniile de interconexiune;
- c) în condiții meteorologice deosebite;
- d) în cazul evenimentelor cauzate de terți;

e) în cazul întreruperilor neprogramate cu o durată mai mică sau egală cu 3 minute.

Secțiunea 2
NOȚIUNI PRICIPALE

3. În sensul Regulamentului, termenii utilizați au următoarele semnificații:

Abaterea admisibilă a tensiunii – abaterea normal admisibilă a tensiunii, în punctele de delimitare între instalația de utilizare a consumatorului final și rețeaua electrică de distribuție, constituie $\pm 5\%$ și abaterea limită admisibilă constituie $\pm 10\%$ de la valoarea nominală a tensiunii.

Condiții meteorologice deosebite – situații în care:

- a) viteza vântului depășește 30 m/s;
- b) grosimea stratului de chiciură depășește 20 mm;
- c) există depuneri de chiciură și, concomitent, vânt cu viteză mai mare de 15 m/s;

Gol de tensiune – reducere bruscă a tensiunii mai jos de 90% de la valoarea nominală, urmată de revenirea tensiunii la valoarea inițială după o perioadă scurtă de timp, în conformitate cu parametrii de calitate stabiliți în Standardul național "Normele de calitate a energiei electrice în sistemele electroenergetice publice";

Întrerupere de lungă durată – întrerupere cu durată mai mare de 3 minute;

Întrerupere de manevră - întreruperi realizate de

operatorul rețelei de distribuție cu scopul pregătirii efectuării de lucrări programate, precum și a lucrărilor de restabilire a schemei normale de exploatare. Întreruperile de manevră pot fi efectuate între orele 1.00 și 5.00 dimineața, și pot avea o durată de până la 30 minute.

Rețea electrică de distribuție de medie tensiune – rețea electrică mărginită de izolatoarele de trecere a celulelor 6-10kV a stațiilor de transformare 35-110/6-10kV și bornele de joasă tensiune a transformatoarelor de putere 6-10/0,4kV;

Serviciu de distribuție a energiei electrice – ansamblu de servicii prestate de operatorul rețelei de distribuție, conform condițiilor licenței;

Serviciu de transport a energiei electrice – ansamblu de servicii prestate de operatorul rețelei de transport și de sistem, conform condițiilor licenței;

Supratensiune – majorare a tensiunii într-un punct al rețelei electrice până la o valoare mai mare de 1,1Unom (tensiunea nominală) pe o durată mai mare de 10 ms, care apare în urma comutațiilor sau scurtcircuitelor.

Secțiunea 3

CONTINUITATEA LIVRĂRII ENERGIEI ELECTRICE

4. Operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să asigure continuitatea în livrarea energiei electrice consumatorilor finali, în conformitate cu valorile indicatorilor de calitate, stabilite în prezentul Regulament.

5. Operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelelor de distribuție înregistrează toate întreruperile în livrarea energiei electrice. Întreruperile neprogramate se înregistrează în baza mijloacelor automatizate ale operatorului rețelei de transport și de sistem, ale operatorii rețelelor de distribuție, sau, în lipsa acestora, în baza apelurilor consumatorilor finali, înregistrate de serviciul 24 din 24 ore sau serviciile raionale de dispecerat. În cazul lipsei echipamentelor de teleseminalizare, durata unei întreruperi se calculează din momentul înregistrării acesteia la serviciul 24 din 24 ore (sau la dispeceratul raional), la apelul consumatorului final, pînă la momentul reluării livrării energiei electrice. Întreruperile programate (inclusiv întreruperile de manevră) și cele neprogramate se înregistrează separat. Pentru fiecare din întreruperile neprogramate se înregistrează cauza întreruperii:

- a) forță majoră sau condiții meteorologice deosebite;
- b) defecțiuni în instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali;
- c) evenimente cauzate de terți;
- d) alte cauze.

6. Informația despre întreruperi se prezintă lunar Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare Agenție), de operatorul rețelei de transport și de sistem, de operatorii rețelelor de distribuție, în conformitate cu Anexele 1 și 2 la prezentul Regulament. Informația se prezintă în format electronic, confirmată prin semnătură digitală, sau în format electronic și pe suport de hirtie.

7. În cazul întreruperilor ce s-au produs din cauzele stipulate la pct. 5 lit. a), b), c) nu se aplică reduceri de tarif și nu se achită compensații consumatorilor finali afectați de întreruperi, însă, operatorii rețelelor de distribuție și operatorul rețelei de transport și de sistem sînt obligați să întreprindă toate măsurile pentru reluarea cît mai urgentă a alimentării consumatorilor finali cu energie electrică.

Secțiunea 4

OBLIGAȚIILE OPERATORULUI REȚELEI DE DISTRIBUȚIE PRIVIND ASIGURAREA CONTINUITĂȚII LIVRĂRII ENERGIEI ELECTRICE CONSUMATORILOR FINALI

8. Pentru aprecierea continuității în livrarea energiei electrice la nivel de operator al rețelei de distribuție, se

calculează și se înregistrează următorii indicatori generali de calitate:

1) SAIDI (System Average Interruption Duration Index) – Durata medie a întreruperii în rețea (operator al rețelei de distribuție);

$$SAIDI = \frac{\sum_{i=1}^n NC_i \times T_i}{NC_t}$$

2) SAIFI – System Average Interruption Frequency Index – Frecvența medie a întreruperilor în rețeaua electrică;

$$SAIFI = \frac{\sum_{i=1}^n NC_i}{NC_t}$$

3) CAIDI – Customer Average Interruption Duration Index – Durata medie a unei întreruperi pentru un consumator final;

$$CAIDI = \frac{\sum_{i=1}^n NC_i \times T_i}{\sum_{i=1}^n NC_i} = \frac{SAIDI}{SAIFI}$$

unde:

NC_i – numărul de consumatori finali, afectați de întreruperea **i** în livrarea energiei electrice;

T_i – durata întreruperii **i** în livrarea energiei electrice, minute;

NC_t – numărul consumatorilor finali, deserviți pe parcursul perioadei de referință.

9. Indicatorii generali se calculează anual, pentru operatorul rețelei de distribuție, în ansamblu, și separat pentru fiecare raion al republicii, din teritoriul deservit de operatorul rețelei de distribuție. La calculul indicatorilor se exclude timpul de prezență a echipelor de intervenție operativă a operatorului rețelei de transport și de sistem. Valorile indicatorilor se prezintă Agenției în conformitate cu Tabelul 3 din Anexa 1 la prezentul Regulament.

10. Operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să întreprindă toate măsurile necesare pentru a menține valoarea anuală (de la 1 ianuarie pînă la 31 decembrie) a indicatorului SAIDI pe întreprindere, calculat pentru întreruperile neprogramate care s-au produs în rețelele electrice de medie tensiune din alte cauze decît cele stipulate la pct.5 lit. a), b) și c) din prezentul Regulament, în următoarele limite:

- 1) Anul 2011 – 600 minute
- 2) Anul 2012 – 550 minute
- 3) Anul 2013 – 500 minute
- 4) Anul 2014 – 450 minute

11. Pentru nerespectarea valorilor minime ale indicatorului SAIDI, stabilite în pct. 10 din prezentul Regulament, Agenția reduce tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, în limitele stabilite de art. 42 al Legii cu privire la energia electrică și conform Anexei nr. 3 la prezentul Regulament.

12. Operatorul rețelei de distribuție este obligat să respecte următorii indicatori garantați de continuitate în livrarea energiei electrice oricărui consumator final:

1) Durata unei întreruperi programate nu poate depăși:

- a) 2 ore în cazul executării lucrărilor de racordare a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali la rețelele de joasă tensiune (0,4 kV);
- b) 4 ore în cazul lucrărilor de racordare, deconectare sau reconectare a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali la rețelele de medie tensiune;
- c) 12 ore în cazul executării lucrărilor de reparații curente, profilaxie și mentenanță;
- d) 24 ore în cazul reconstrucției capitale a rețelelor electrice de distribuție;

Pe parcursul lunilor decembrie, ianuarie, februarie durata întreruperii programate în livrarea energiei electrice nu poate depăși 4 ore în zi.

În cazul în care nu este posibil de a asigura realimentarea consumatorilor finali timp de 24 de ore, durata întreruperii programate se coordonează obligatoriu cu autoritățile administrației publice locale și se aduce la cunoștința fiecărui consumator final afectat. În caz de nerespectare a condiției de coordonare și de anunțare a întreruperilor, consumatorii finali au dreptul la compensații, în mărimea stabilită în Anexa 3 la prezentul Regulament, pentru fiecare oră a întreruperii, după expirarea duratei admise de 24 de ore.

2) Durata unei întreruperi neprogramate nu poate depăși:

a) 24 ore în cazul în care este necesar de reparat sau de înlocuit un sector avariat al liniei electrice (există cîțiva piloni defectați sau căzuți), de înlăturat defectele liniilor subterane în cablu sau de înlocuit un transformator de forță);

b) 16 ore, în cazul întreruperilor produse în perioada nocturnă și cauzate de defecțiunile rețelelor de medie tensiune;

c) 6 ore pentru mediul urban și 8 ore pentru mediul rural în celelalte cazuri.

Se consideră perioadă nocturnă intervalul de timp între orele 20.00 – 6.00 în lunile aprilie – septembrie și 17.00 – 7.00 în lunile octombrie – martie.

3) Numărul anual de întreruperi programate pentru un consumator final nu poate fi mai mare de 5 pentru mediul urban și mai mare de 8 pentru mediul rural, iar numărul de întreruperi de manevră nu poate depăși dublul numărului de întreruperi programate admise. Excepție pot fi situațiile legate de executarea lucrărilor de racordare a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali la rețeaua electrică de distribuție și situațiile de deconectare sau de reconectare a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali la rețelele de medie tensiune.

În cazul unor întreruperi programate pentru executarea lucrărilor de reconstrucție capitală, care prevăd întreruperi multiple urmate de realimentări temporare pe toată perioada de executare a lucrărilor, aceste întreruperi se consideră ca una singură, cu condiția respectării duratei stabilite la pct. 12 sbp. 1) lit. d) din prezentul Regulament.

4) Numărul anual de întreruperi neprogramate în livrarea energiei electrice oricărui consumator final, în funcție de nivelul de tensiune la care este racordată instalația sa de utilizare, nu poate fi mai mare de:

a) pentru mediul urban – 6 (la nivelul de medie tensiune), 9 (la nivelul de joasă tensiune);

b) pentru mediul rural – 9 (la nivelul de medie tensiune) 12 (la nivelul de joasă tensiune).

Dacă în procesul de înlăturare a cauzelor unei întreruperi neprogramate se produc mai multe întreruperi succesive, atunci acestea sînt considerate ca una singură, cu condiția respectării duratelor stabilite la pct. 12 sbp. 2) din prezentul Regulament.

5) Durata anuală sumară a întreruperilor neprogramate în livrarea energiei electrice oricărui consumator final nu poate depăși

a) pentru mediul urban – 36 ore;

b) pentru mediul rural – 48 ore.

13. În cazul nerespectării indicatorilor garanți de continuitate, stabiliți la pct. 12 sbp. 1), 2) 3) și 4) din prezentul Regulament, operatorul rețelei de distribuție este obligat să achite consumatorilor finali, la cerere, compensații conform prevederilor art. 42 al Legii cu privire la energia electrică. Suma compensației se calculează după cum urmează:

$$C = (Ireal - Ist) * Cmin,$$

unde: **C** – compensația calculată, în lei;

Ist – valoarea minimă stabilită a indicatorului de calitate;

Ireal – valoarea reală înregistrată a indicatorului de calitate;

Cmin – suma minimă a compensației;

Suma minimă (**Cmin**), cît și suma maximă a compensației, de care poate beneficia consumatorul, este stabilită în Anexa nr. 3 la prezentul Regulament.

Dacă se dovedește că durata întreruperii neprogramate, stabilită la pct. 12 sbp. 2) din prezentul Regulament, a fost depășită din cauza acțiunilor sau a inacțiunilor operatorului rețelei de transport și de sistem, operatorul rețelei de distribuție este obligat să achite consumatorului final afectat compensația stabilită de prezentul Regulament. Operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să restituie sumele respective operatorului rețelei de distribuție.

Secțiunea 5

OBLIGAȚIILE OPERATORULUI REȚELEI DE TRANSPORT ȘI DE SISTEM PRIVIND ASIGURAREA CONTINUITĂȚII LIVRĂRII ENERGIEI ELECTRICE CONSUMATORILOR FINALI

14. Operatorul rețelei de transport și de sistem are obligația să restabilească, în cel mai scurt timp, prestarea serviciului de transport consumatorilor finali afectați de întreruperile neprogramate și/sau programate din rețeaua electrică de transport, care au ca efect întreruperea alimentării, respectiv a tensiunii în instalațiile de utilizare.

15. Dacă rețeaua electrică de distribuție de medie tensiune, este conectată la celulele din stațiile de transformare ce aparțin operatorului rețelei de transport și de sistem, ultimul este obligat să asigure, la solicitarea operatorului rețelei de distribuție, prezența echipelor sale de intervenție operativă, într-un timp ce nu va depăși 60 minute, cu scopul executării manevrelor necesare.

16. Operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să informeze operatorul rețelei de distribuție, imediat sau într-un termen nu mai mare de 15 minute din momentul producerii evenimentului, despre declanșarea avariata a întreruptoarelor 6-10 kV, amplasate pe teritoriul stațiilor electrice ale operatorului rețelei de transport și de sistem.

17. Pentru nerespectarea cerințelor specificate la pct. 15 pct. 16 din prezentul Regulament, Agenția are dreptul să reducă tariful pentru serviciul de transport a energiei electrice, în limitele stabilite de art. 42 al Legii cu privire la energia electrică și conform Anexei nr. 3 la prezentul Regulament. Reducerea nu se aplică în cazul în care obligațiile respective au fost respectate în 90% și mai mult din totalul de cazuri înregistrate.

18. Pentru aprecierea continuității serviciului de transport a energiei electrice, operatorul rețelei de transport și de sistem înregistrează/calculează anual următorii indicatori de calitate generali:

a) numărul de întreruperi de lungă durată;

b) durata totală, exprimată în minute, a întreruperilor de lungă durată;

c) Energia Nelivrată – **ENS** (Energy Not Supplied), care este definită ca energia nelivrată consumatorilor finali, din cauza întreruperilor;

$$ENS = \sum_{i=1}^n \left(P_i \times \frac{D_i}{60} \right) \quad [\text{MWh}]$$

d) Timpul Mediu de Întrerupere – **AIT** (Average Interruption Time), care reprezintă perioada medie echivalentă de timp, exprimată în minute, în care a fost întreruptă livrarea energiei electrice pe parcursul anului:

$$AIT = 8760 \times 60 \times \frac{ENS}{AD} \quad [\text{min. an}]$$

unde, în formulele de mai sus, notațiile reprezintă:

Pi – puterea electrică întreruptă (MW) la întreruperea *i* (ultima putere măsurată înainte de întrerupere);

Di – durata (timpul în minute) de întrerupere (din momentul dispariției tensiunii pînă la restabilire) a consumatorilor la întreruperea *i*;

AD – consumul anual de energie electrică (Annual Demand), fără pierderile din rețeaua electrică de transport și de distribuție, inclusiv exportul (MWh).

19. Indicatorii prevăzuți la pct. 18 din prezentul Regulament se calculează pentru întreruperile programate și, separat, pentru cele neprogramate. Pentru întreruperile neprogramate, indicatorii se diferențiază după următoarele cauze:

- a)** forța majoră sau condiții meteorologice deosebite;
- b)** evenimente cauzate de terți;
- c)** motive interne (din cauza operatorului rețelei de transport și de sistem).

Secțiunea 6

OBLIGAȚIILE OPERATORULUI REȚELEI DE TRANSPORT ȘI DE SISTEM ȘI ALE OPERATORILOR REȚELELOR DE DISTRIBUȚIE PRIVIND CALITATEA ENERGIEI ELECTRICE

20. Operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să livreze consumatorilor finali energie electrică, pînă la punctele de delimitare, la parametrii de calitate stabiliți conform standardului național “Normele de calitate a energiei electrice în sistemele electroenergetice publice”.

21. Operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să înlăture cauzele situațiilor de supratensiuni și goluri repetate de tensiune, generate de defecțiunile utilajului rețelei electrice de distribuție, în termen nu mai mare de 24 ore de la primirea și înregistrarea solicitărilor verbale sau scrise ale consumatorilor finali.

22. Solicitățile consumatorilor finali cu privire la încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice (altele decît cele specificate la pct. 21 din prezentul Regulament), se examinează de operatorul rețelei de distribuție, cu efectuarea măsurărilor necesare, iar rezultatul examinării se expune într-un act, de modelul stabilit în Anexa nr. 4 la prezentul Regulament, întocmit în două exemplare și semnat de consumatorul final și personalul operatorului rețelei de distribuție. În act se indică, obligatoriu, termenul de soluționare a cazului. În dependentă de volumul de lucrări necesar, termenul se stabilește conform tabelului de mai jos și se calculează din momentul înregistrării solicitării consumatorului final la operatorul rețelei de distribuție. Dacă termenul stabilit în act nu se respectă (situația fiind confirmată prin măsurări conform standardului național “Normele de calitate a energiei electrice în sistemele electroenergetice publice”), operatorul rețelei de distribuție este obligat să achite consumatorului final compensații, conform Anexei nr. 3 la prezentul Regulament, pentru toată perioada, de la data înregistrării solicitării și pînă la data soluționării cazului.

Termenele de soluționare a cazurilor de încălcare a parametrilor de calitate a energiei electrice (zile calendaristice)

Termenul de soluționare	Denumirea activităților
15	1. Redistribuirea sarcinilor pe faze, întinderea conductoarelor liniilor electrice aeriene; 2. Reglarea tensiunii la posturile de transformare; 3. Lucrări de profilaxie în panouri sau la posturi de transformare; 4. Schimbarea bransamentului, a aparatelor de comutație și de protecție la consumatorul final; 5. Schimbarea aparatelor de comutație și protecție la postul de transformare; 6. Alte lucrări de profilaxie la linii, la panouri și la posturi de transformare.
30	1. Schimbarea transformatorului de putere la postul de transformare; 2. Adăugarea sau schimbarea conductoarelor pe piloni existenți cu redistribuirea ulterioară a sarcinii; 3. Reparația liniei în cablu.
60	1. Schimbarea (redimensionarea) secțiunii și a tipului conductoarelor (pe piloni existenți); 2. Construcția unui post de transformare nou; 3. Construcția unei porțiuni de linie sau a unor linii electrice noi.

23. Măsurarea parametrilor de calitate a energiei electrice poate fi efectuată atît de operatorul rețelei de distribuție, precum și de altă persoană fizică sau juridică, autorizată în condițiile legislației în vigoare pentru efectuarea acestor măsurări. În cazul în care măsurările se efectuează de către o persoană autorizată, alta decît operatorul rețelei de distribuție, consumatorul final, achită costul serviciului. Dacă în rezultatul măsurărilor pretențiile consumatorului final se confirmă – operatorul rețelei de distribuție este obligat să restituie consumatorului final, la cerere, cheltuielile suportate pentru achitarea serviciului de măsurare a parametrilor de calitate a energiei electrice. Suma cheltuielilor restituite nu va depăși în acest caz costul serviciului respectiv, prestat de operatorul rețelei de distribuție.

24. Prevederile pct. 22 din prezentul Regulament nu se aplică în cazul în care se demonstrează că încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice a avut loc din cauza instalației de utilizare a consumatorului final.

25. Operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să întreprindă măsurile necesare în vederea menținerii variației tensiunii în punctele de racordare la rețelele electrice de transport, în conformitate cu documentele normativ-tehnice în domeniu. La cererea operatorului rețelelor de distribuție, operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să prezinte informații privind parametrii de sistem (tensiunea, curentul, puterea), inclusiv în timp real (prin intermediul sistemelor automatizate), de la stațiile de transformare la care sînt racordate rețelele electrice de distribuție.

26. Operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să asigure funcționarea echipamentelor de reglare a tensiunii sub sarcină în așa mod încît valoarea tensiunii la barele 6-10 kV ale stațiilor electrice, la care sînt conectate rețelele de distribuție, să fie nu mai mică de 105% de la tensiunea nominală în perioada sarcinilor maxime și nu mai mare de 100% de la tensiunea nominală în perioadele de sarcină minimă.

27. Dacă se dovedește că încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice livrate consumatorului final se datorează nerespectării de către operatorul rețelei de transport și de sistem a prevederilor pct. 25 și 26 din prezentul Regulament, operatorul rețelei de distribuție este obligat să achite consumatorilor finali afectați compensații, în mărimea stabilită în Anexa nr. 3 la prezentul Regulament. Operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să restituie sumele respective operatorului rețelei de distribuție.

Secțiunea 7

CALITATEA RELAȚIILOR DINTRE OPERATORUL REȚELEI DE TRANSPORT ȘI DE SISTEM, OPERATORII REȚELELOR DE DISTRIBUȚIE ȘI CONSUMATORII FINALI EXISTENȚI SAU POTENȚIALI

28. Operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să anunțe consumatorii finali și alți utilizatori de sistem despre întreruperile programate.

Operatorul rețelei de distribuție difuzează informația respectivă prin telefon, mass-media sau alte mijloace de informare cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de întreruperile programate. Consumatorii finali cu puterea de 100 kW și mai mult sînt informați în scris cu cel puțin 7 zile înainte de întreruperea programată. Întreruperile se programează, pe cît e posibil, la date și ore care vor afecta cît mai puțin consumatorii finali. Anunțul difuzat trebuie să conțină informații privind data, cauzele, durata întreruperii.

Operatorul rețelei de transport și de sistem prezintă operatorilor rețelelor de distribuție și consumatorilor finali programul anual de retrageri din exploatare a echipamentului său, care asigură fiabilitatea livrării energiei electrice

în rețelele 6,10,35,110 kV ale consumatorilor finali și ale operatorilor rețelelor de distribuție. Modificările ulterioare ale programului sînt anunțate utilizatorilor care pot fi afectați cu minim 15 zile calendaristice înainte, indicîndu-se data, perioada de întrerupere și zona sau instalațiile electrice afectate.

29. Termenul pentru eliberarea, de către operatorul rețelei de transport și de sistem, sau de operatorul rețelei de distribuție, a avizului de racordare solicitantului, consumator final potențial, este 15 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării scrise, însoțite de toate documentele și datele necesare.

30. Pentru nerespectarea obligațiilor prevăzute de pct. 28, pct. 29 din prezentul Regulament, Agenția are dreptul să reducă tariful pentru serviciile de transport sau tariful pentru serviciul de distribuție, în limitele stabilite de art. 42 al Legii cu privire la energia electrică și conform Anexei nr. 3 la prezentul Regulament. Reducerea nu se va aplica în cazul în care obligațiile respective au fost respectate în 90% și mai mult din totalul de cazuri înregistrate.

31. Operatorul rețelei de transport și de sistem, sau operatorul rețelei de distribuție racordează instalațiile de utilizare ale solicitanților, consumatori finali potențiali sau existenți, la rețeaua electrică în termenul de 4 zile calendaristice de la efectuarea plății pentru racordare, cu condiția îndeplinirii avizului de racordare și a prezentării actului de admitere în exploatare a instalației electrice.

32. Termenul pentru reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua electrică este de cel mult 2 zile lucrătoare de la data achitării plății pentru reconectare.

33. În cazul nerespectării obligațiilor prevăzute de pct. 31, pct. 32 din prezentul Regulament, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorul rețelei de distribuție, este obligat să achite solicitantului, consumator final potențial sau existent, o compensație conform prevederilor art. 42 al Legii cu privire la energia electrică, în mărimea stabilită în Anexa nr. 3 la prezentul Regulament.

Secțiunea 8

REDUCEREA TARIFULUI ȘI PLATA COMPENSAȚIILOR

34. Reducerile de tarif, prevăzute de prezentul Regulament, se calculează de către Agenție pentru fiecare an de activitate și se iau în considerație la stabilirea noilor tarife pentru serviciile de transport sau de distribuție a energiei electrice.

35. În cazul nerespectării valorilor indicatorilor de calitate, reducerea tarifului pentru serviciile de distribuție se aplică în mărimea stabilită în Anexa nr. 3 la prezentul Regulament, pentru tot volumul de energie electrică, livrat consumatorilor finali în anul pentru care s-a efectuat analiza indicatorilor de calitate. Reducerea tarifului pentru serviciul de transport a energiei electrice se va aplica în raport cu volumul total de energie electrică transportată și livrată din rețeaua electrică de transport.

36. Plata compensațiilor se efectuează în termen de cel mult 30 zile calendaristice după depunerea de către consumatorul final potențial sau existent, a unei cereri scrise în adresa operatorului rețelei de distribuție, sau a operatorului rețelei de transport și de sistem, după caz.

37. Consumatorii finali care dispun de echipamente de

măsurare performante, care permit înregistrarea duratei și numărului de întreruperi, au dreptul să folosească înregistrările acestor echipamente pentru argumentarea cererii de plată a compensațiilor pentru serviciile necalitative.

38. Cu acordul părților, compensațiile calculate pot fi achitate consumatorilor finali sau pot fi considerate ca plată în avans pentru energia electrică consumată de consumatorul final în următoarea perioadă de facturare.

39. Situațiile legate de încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice, care au dus la defectarea aparatelor electrice ale consumatorilor, se înregistrează și se soluționează în conformitate cu prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărîrea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010 .

40. În conformitate cu prevederile legislației civile și/sau clauzele contractuale, consumatorii finali au dreptul să ceară operatorului rețelei de transport și de sistem, operatorilor rețelelor de distribuție restituirea prejudiciilor morale și/sau materiale suportate în urma prestării serviciilor necalitative.

Secțiunea 9

ALTE DISPOZIȚII

41. Operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să înregistreze toate cererile, sesizările, solicitările legate de indicatorii de calitate a serviciului de distribuție și de transport a energiei electrice și să prezinte Agenției anual, pînă la 28 februarie, rapoarte privind calitatea serviciului de transport și distribuție a energiei electrice. Rapoartele se vor întocmi conform Anexelor nr. 1 și 2 la prezentul Regulament.

42. Operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să aducă la cunoștința consumatorilor finali cerințele privind calitatea serviciilor de distribuție a energiei electrice prin afișarea Anexei nr. 3 la prezentul Regulament în toate oficiile sale comerciale, precum și în centre pentru relații cu consumatorii.

43. În planurile de investiții, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție trebuie să prevadă instalarea sistemelor noi de telemecanică și de semnalizare de la distanță, de reglare automată a tensiunii, precum și restabilirea sistemelor existente.

44. La elaborarea planurilor de investiții, operatorii rețelelor de distribuție trebuie să acorde prioritate localităților în care se înregistrează o valoare mai înaltă a indicatorilor de calitate, care reflectă continuitatea livrării energiei electrice, comparativ cu valoarea medie pe întreprindere.

45. Rezultatele analizei rapoartelor anuale cu privire la calitatea serviciilor se publică pe pagina WEB a Agenției.

46. Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să asigure păstrarea datelor necesare calculării indicatorilor de continuitate pe o durată de cel puțin 6 ani.

47. Pînă la separarea funcțională a activității de distribuție de activitatea de furnizare, reducerile stabilite în Anexa nr. 3 la prezentul Regulament se aplică la componenta tarifară ce ține doar de serviciul de distribuție și de furnizare a energiei electrice, utilizînd coeficientul 0,75.

Anexa nr. 1

la Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.406 din 25 februarie 2011

Raport
cu privire la calitatea serviciului de distribuție a energiei electrice
pentru perioada _____

Tabloul L.
Înteruperi neprogramate în livrarea energiei electrice consumatorilor finali

Filiala rețelei electrice (raionul)	Data	Stația, sursă de alimentare		Nr. filierului		Ora întreruperii		Durata întreruperii (Tn), minute, inclusiv:		Numărul de consumatori finali afectați de întrerupere (NC)		Localitatea		Sursa de Informare		Cauza întreruperii	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Notă:

- 1) Tabloul 1 se va completa separat pentru întreruperile din rețeaua de medie tensiune și joasă tensiune
- 2) În coloana 6 (OTS) se va indica timpul de sosire a echipei de intervenție operativă a operatorului de transport (după caz). În coloana 7 (OD) – timpul utilizat efectiv de echipa operatorului rețelei de distribuție pentru depistarea și lichidarea defectului. Respectiv, în coloana 8 (Total) se va indica durata totală a întreruperii;
- 3) Coloana 9 (C) va indica numărul de consumatori casnici afectați, coloana 10 (A) – alte tipuri de consumatori, și coloana 11 – numărul total de consumatori afectați (coloana 9 + coloana 10);
- 4) În coloana 13 se va indica sursa din care a fost primită informația despre întrerupere:
 - OTS – de la dispecerul operatorului de transport și de sistem;
 - C – apel telefonic, sau adresare de la consumator;
 - T – mijloc de telecomunicații;
- 5) În coloana 14 (Ind.) se va înscrie indicele cauzei întreruperii, folosind următoarele notații:
 - FM – situații de forță majoră sau condiții meteorologice deosebite;
 - IC – defecte în instalațiile consumatorilor;
 - AT – acțiunile terților (inclusiv defecte ale instalațiilor operatorului de transport);
 - AC – alte cauze;
- 6) În coloana 15, se va descrie detaliat cauza întreruperii.

Tabloul 2.
Înteruperi programate în livrarea energiei electrice consumatorilor finali

Filiala rețelelor electrice (raionul)	Data		Nivelul de tensiune (MT sau JT)	Stația, sursă de alimentare	Ora întreruperii	Durata întreruperii, ore	Numărul de consumatori finali afectați de întrerupere (NC)		Localitatea	Cauza întreruperii	Data difuzării anunțului despre întrerupere	
	1.	2.					C	A				Total
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
.....												
.....												
.....												
.....												

Notă:

- 1) În tabloul 2 se vor înregistra toate întreruperile programate, inclusiv întreruperile de manevră;
- 2) În coloanele 8 și 9 se va înregistra numărul de consumatori casnici (C) și numărul de consumatori noncasnici (A), afectați de întrerupere;
- 3) Pentru întreruperile de manevră în coloana 12 se va înscrie simbolul „M”;

Tabloul 3

Nivelul indicatorilor de continuitate în rețeaua electrică de distribuție

Filiala rețelei de distribuție (raionul)	Cauza întreruperilor (NC)	SAIDI		SAIFI		CAIDI	
		MT	JT	MT	JT	MT	JT
Orhei	FM						
	IC						
	AT						
	AC						
Criuleni	FM						
	IC						
	AT						
	AC						
...	FM						
	IC						
	AT						
	AC						
Total pe întrerupere	FM						
	IC						
	AT						
	AC						

Notă: 1) La calculul indicatorului SAIDI se va utiliza valoarea timpului indicată în coloana 7 (OD) din tabloul 1; 2) Indicatorul SAIFI pentru filiale se va calcula luând ca bază numărul de consumatori (NC) deserviți de filiala respectivă.

Tabloul 4

Indicatorii garanțiați de continuitate în livrarea energiei electrice oricărui consumator final pct. 12

pct. 12 (1) Durata unei întreruperi programate		Mediu urban		Mediu rural	
		MT	JT	MT	JT
a) legate de racordarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali noi la rețele de joasă tensiune	Total				
	Cu durata mai mare de 2 ore				
	Total				
	Cu durata mai mare de 4 ore				
b) legate de racordarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali noi la rețele de medie tensiune	Total				
	Cu durata mai mare de 12 ore				
	Total				
	Cu durata mai mare de 24 ore				
c) legate de executarea lucrărilor de reparații curente, profilaxie și mentenanță;	Total				
	Cu durata mai mare de 24 ore				
	Total				
	Cu durata mai mare de 24 ore				
d) legate de reconstrucția capitală a rețelelor de distribuție;	Total				
	Cu durata mai mare de 24 ore				
	Total				
	Cu durata mai mare de 24 ore				
pct. 12 (2) Durata unei întreruperi neprogramate	Total				
	Cu durata mai mare de 24 ore				
	Total				
	Cu durata mai mare de 16 ore				
e) alte întreruperi neprogramate	Total				
	Cu durata mai mare de 6/8 ore				
	Total				
	Cu durata mai mare de 6/8 ore				
pct. 12 (3) Numărul anual de întreruperi programate					
Numărul de consumatori finali, pentru care s-a depășit numărul stabilit de întreruperi programate pe parcursul anului					
pct. 12 (4) Numărul anual de întreruperi neprogramate					
Numărul de consumatori finali, pentru care s-a depășit numărul stabilit de întreruperi neprogramate pe parcursul anului					
pct. 12 (5) Durata anuală a întreruperilor					
Numărul de consumatori finali, pentru care durata anuală a întreruperilor a fost mai mare de 36 - 48 ore					
Numărul total de cereri de plată a compensațiilor, conform p. 12					
Suma compensațiilor achitate consumatorilor finali					

Tabelul 5

Soluționarea situațiilor legate de încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice pct. 21, 22

Solicitanți privind situațiile legate de supratensiuni și goluri repetate de tensiune, pct. 21	Total	
	Soluționate în termen mai mare de 24 ore	
Solicitanți ale consumatorilor finali, privind abaterile admisibile a tensiunii, pct. 22	Total	
	Soluționate în termen mai mare de 15 zile	
Termen de 15 zile pentru rezolvarea cazului	Nr. de cazuri de plată a compensației	
	Total	
Termen de 30 zile pentru rezolvarea cazului	Soluționate în termen mai mare de 30 zile	
	Nr. de cazuri de plată a compensației	
Termen de 60 zile pentru rezolvarea cazului	Total	
	Soluționate în termen mai mare de 60 zile	
Suma totală a compensațiilor plătite (lei)	Nr. de cazuri de plată a compensației	
	Total	
Numărul de solicitări a consumatorilor finali privind deteriorarea receptoarelor electrice, inclusiv:	Satisfăcute	
	Respinse	
Suma totală a prejudiciilor achitate consumatorilor finali (lei)	Total	

Tabelul 6 Calitatea relațiilor dintre operatorul rețelei de distribuție și consumatorii finali / solicitanți

pct. 28 Anunțarea întreruperilor programate	Total întreruperi programate	
	Întreruperi programate neanunțate	
pct. 29 Eliberarea avizului de racordare solicitanților	Numărul de cereri	
	Numărul de avize eliberate în termen mai mare de 15 zile calendaristice	
pct. 31 Racordarea la rețeaua de distribuție a instalațiilor solicitanților	Numărul de cereri de racordare	
	Numărul de consumatori finali racordați în termen mai mare de 4 zile calendaristice	
pct. 32 Reconectarea instalației de utilizare a consumatorului la rețeaua de distribuție	Numărul total de consumatori reconectați	
	Numărul de consumatori reconectați în termen mai mare de 2 zile lucrătoare	
Suma compensațiilor plătite	Numărul de cereri de plată a compensației	
	Total	

Anexa nr. 2

la Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.406 din 25 februarie 2011

Raport

cu privire la calitatea serviciului de transport a energiei electrice pentru perioada _____

- 1) Consumul anual de energie electrică (AD), fără pierderile din rețeaua electrică de transport și de distribuție, inclusiv exportul: _____ MWh
- 2) Valoarea indicatorului ENS (Energia nelivrată) _____ MWh
- 3) Valoarea indicatorului AIT (Timpul mediu de întrerupere) _____ (min/an)

Tabelul 1 Numărul și durata anuală a întreruperilor în rețeaua electrică de transport

Numărul anual de întreruperi de lungă durată	
Întreruperi programate	Întreruperi neprogramate
în rețelele 330 kV	
în rețelele 110 kV	
în rețelele 35 kV	
Durata anuală sumară a întreruperilor de lungă durată	
în rețelele 330 kV	
în rețelele 110 kV	
în rețelele 35 kV	

Tabelul 2. Întreruperile neprogramate în livrarea energiei electrice consumatorilor finali și operatorilor rețelelor de distribuție

Nivelul de tensiune	Stația, sursa de alimentare	Data	Nr. fiderului	Ora întreruperii	Ora informării ORD	Timpul sosirii echipei operative OTS, minute	Ora restabilirii	Durata întreruperii (D), minute	Puterea electrică deconectată, (P), MW	Utilizatorii rețelei de transport, afectați de întrerupere	Sursa de informare			Cauza întreruperii	
														Resp.	Detaliat
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
											C	OTS	FM	Inundații	
											T	ORD	AT	Accident rutier	
													CI	Defect de izolație	

Notă: 1) În coloana 5 se va indica momentul înregistrării întreruperii;

2) În coloana 6 – ora la care informația referitor la deconectarea unui fider 10 kV a fost comunicată dispecerului ORD;

3) Coloana 7 – timpul (după caz) în care echipa mobilă a OTS a ajuns la stație, pentru efectuarea manevrelor;

4) Coloana 8 – momentul în care furnizarea energiei electrice a fost reluată;

5) Coloana 10 – puterea electrică, transmisă prin fiderul deconectat în momentul declanșării;

6) Coloana 12 – se va indica modalitatea în care dispecerul OTS a fost informat despre întrerupere: C – apel al consumatorilor; T – telessmaltizare; ORD – s-a comunicat de dispecerul operatorului rețelei de distribuție;

7) Coloanele 13 – 14 vor indica cauzele întreruperii:

- 13 (Resp.) – se completează cu ORD în cazul în care întreruperea s-a produs din cauza incidentelor în instalațiile operatorului rețelelor de distribuție și cu OTS în cazul incidentelor din instalațiile operatorului rețelei de transport și de sistem;

- 14 (Ind.) – indică cauza generală a întreruperii: FM – forță majoră sau condiții meteo deosebite; AT – acțiunea terților sau cauze externe; CI – cauze interne ale OTS;

Anexa nr. 3
la Regulamentul cu privire la calitatea
serviciilor de transport și de distribuție
a energiei electrice, aprobat prin
Hotărârea ANRE nr.406
din 25 februarie 2011

Reduceri de tarif și compensații aplicate în cazul nerespectării indicatorilor de calitate

Pct. din Regulament	Descriere, valoarea minimă al indicatorului	Consecința nerespectării	Valoarea compensației sau a reducerii de tarif
pct. 10	Indicatorul general de continuitate SAIDI: - Anul 2011 – 600 minute - Anul 2012 – 550 minute - Anul 2013 – 500 minute - Anul 2014 – 450 minute	Reducere a tarifului de distribuție	Dacă abaterea este: a) de la 30 la 120 min. – 0,2%; b) de la 121 la 180 min. – 0,5%; c) mai mult de 180 min – 1%.
pct. 12 (1)	Durata admisă a unei întreruperi programate: • 2 ore în cazul executării lucrărilor de racordare a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali noi la rețele de joasă tensiune; • 4 ore în cazul racordării, deconectării sau reconectării instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali la rețele de medie tensiune • 12 ore în cazul executării lucrărilor de reparații curente, profilaxie și mentenanță; • 24 ore în cazul reconstrucției capitale a rețelor electrice de distribuție; • 4 ore în perioada decembrie, ianuarie, februarie; • Mai mult de 24 ore – în cazuri excepționale, cu condiția coordonării întreruperii cu autoritățile administrației publice locale și anunțarea fiecărui consumator final. Dacă nu se respectă condiția de coordonare și de anunțare, consumatorii finali au dreptul la compensații după expirarea primelor 24 de ore ale întreruperii.	Consumatorii finali afectați au dreptul la compensații	Consumatorii casnici: C _{min} = 20 lei/oră, suma maximă a compensației - 200 lei; Consumatorii noncasnici, cu o putere instalată mai mică sau egală cu 100 kW: C _{min} =200 lei/oră, suma maximă a compensației - 2000 lei; Consumatorii noncasnici, cu o putere instalată mai mare de 100 kW: C _{min} =500 lei/oră, suma maximă a compensației - 5000 lei.
pct. 12 (2)	Durata admisă a unei întreruperi neprogramate: • 24 ore - în cazul în care este necesar de reparat sau înlocuit un sector avariat al liniei electrice (există clișva piloni defectați sau căzuți), de înlăunrat defecte ale liniilor subterane în cablu sau de înlocuit un transformator de forță; • 16 ore – în cazul în care întreruperea s-a produs în perioada nocturnă din cauza defectunilor în rețelele de medie tensiune (6-10 kV); • 6 ore în mediul urban și 8 ore în mediul rural – în alte cazuri;	Consumatorii finali afectați au dreptul la compensații	Consumatorii casnici: C _{min} = 20 lei/întrerupere, suma maximă a compensației - 200 lei; Consumatorii noncasnici, cu o putere instalată mai mică sau egală cu 100 kW: C _{min} =200 lei/întrerupere, suma maximă a compensației - 2000 lei; Consumatorii noncasnici, cu o putere instalată mai mare de 100 kW: C _{min} =500 lei/întrerupere, suma maximă a compensației - 5000 lei.
pct. 12 (3)	Numărul anual de întreruperi programate: 5 întreruperi pentru mediul urban și 8 pentru mediul rural și 10/16 întreruperi de manevră, cu excepția întreruperilor legate de racordarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali noi la rețeaua electrică de distribuție, sau de deconectare/reconectare a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali la rețelele de medie tensiune.	Consumatorii finali afectați au dreptul la compensații	Consumatorii casnici: C _{min} = 20 lei/întrerupere, suma maximă a compensației - 200 lei; Consumatorii noncasnici, cu o putere instalată mai mică sau egală cu 100 kW: C _{min} =200 lei/oră, suma maximă a compensației - 2000 lei; Consumatorii noncasnici, cu o putere instalată mai mare de 100 kW: C _{min} =500 lei/întrerupere, suma maximă a compensației - 5000 lei.

Tabelul 3. Întreruperile programate în livrarea energiei electrice consumatorilor finali și altor utilizatori ai rețelei de transport

Data	Nivelul de tensiune	Stația, sursă de alimentare	Nr. fiderului	Ora întreruperii	Durata întreruperii (7), ore	Operatorii rețelor de distribuție sau utilizatorii rețelei de transport, afectați de întrerupere	Cauza întreruperii	Data difuzării anunțului despre întrerupere
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

Tabelul 4
Calitatea relațiilor între operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelor de distribuție

		Operatorul rețelor de distribuție	
		RED Union Fenosa	RED Nord Vest
Numărul de întreruperi ale fiderelor 10 kV, alimentate din stațiile operatorului rețelei de transport și de sistem	Total		
	Anunțate ORD în timp de 15 minute de la producerea evenimentului conform (p. 16)		
	Total		
Numărul de cazuri de întrerupere a fiderelor 10 kV, în care a fost necesară deplasarea la stații a echipelor de intervenție operativă a OTS	Nr. de cazuri în care echipele s-au prezentat în 60 minute		

Anexa nr. 4
la Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.406 din 25 februarie 2011

A c t
de examinare a solicitării consumatorului final referitor la încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice

Localitatea (numărul de distribuție) _____ Nr. și data înregistrării solicitării _____
 Consumator: _____
 Adresa: _____
 Nr. locului de consum: _____
 Data (ziua, luna, anul) _____

1. Examinarea primară a solicitării

În rezultatul examinării solicitării consumatorului final și efectuării măsurărilor conform GOST 13 109

s-a stabilit: _____

Pentru soluționarea cazului vor fi executate următoarele lucrări:

1. _____
2. _____
3. _____

Operatorul rețelei de distribuție, în conformitate cu prevederile pct. 22 al Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice, se obligă ca în termen de până la _____ să înlăture deranjamentul din rețea și să soluționeze problema cu privire la calitatea energiei electrice furnizate.

Consumatorul final este informat că în caz dacă problema nu va fi soluționată în termenul stabilit, operatorul rețelei de distribuție va achita consumatorul final o compensație egală cu echivalentul bănesc a **25% din consumul de energie electrică**, pentru perioada de la data înregistrării solicitării și până la data înlăturării cauzelor livrării energiei necalitative.

Reprezentantul operatorului rețelei de distribuție

_____ (Numele, funcția, semnătura)

Consumator final

_____ (Numele, semnătura)

Termenele de soluționare a cazurilor de încălcare a parametrilor de calitate a energiei electrice, zile calendaristice

Termen	Denumirea activităților
15	1. Redistribuirea sarcinilor pe faze, înținderea conductoarelor LEA. 2. Reglarea tensiunii la posturile de transformare. 3. Lucrări de profilaxie în putouri sau la posturi de transformare. 4. Schimbarea bransamentului, aparaturii de comutație și protecție la consumator. 5. Schimbarea aparatelor de comutație și protecție la posturile de transformare. 6. Alte lucrări de profilaxie la linii, panouri și posturi de transformare.
30	1. Schimbarea transformatorului de putere la postul de transformare. 2. Adăugarea sau schimbarea conductoarelor pe piloni existenți cu redistribuirea ulterioară a sarcinii. 3. Repararea liniei în cablu.
60	1. Schimbarea (redimensionarea) secțiunii și tipului conductoarelor (pe piloni existenți). 2. Construcția unui post de transformare nou. 3. Construcția unor linii noi sau a unor porțiuni de linie.

2. Examinarea finală (se completează după executarea lucrărilor)

Rezultatele măsurărilor parametrilor de calitate a energiei electrice după executarea lucrărilor:

_____ Data (ziua, luna, anul)

Personalul operatorului rețelei de distribuție _____ (Numele, prenumele, funcția, semnătura)

Consumator final _____ (Numele, prenumele, semnătura)

pct. 12 (4)	Numerul anual de întreruperi neprogramate, în funcție de nivelul de tensiune, la care este racordată instalația de utilizare a consumatorului final: • pentru mediul urban – 6 (la nivelul de medie tensiune), 9 (la nivelul de joasă tensiune); • pentru mediul rural – 9 (la nivelul de medie tensiune) 12 (la nivelul de joasă tensiune).	Consumatorii finali afectați au dreptul la compensații, la compensații,	Consumatorii casnici: Cmin = 20 lei/întrerupere, suma maximă a compensației - 200 lei; Consumatorii noncasnici, cu o putere instalată mai mică sau egală cu 100 kW: Cmin=200 lei/oră, suma maximă a compensației - 2000 lei; Consumatorii noncasnici, cu o putere instalată mai mare de 100 kW: Cmin=500 lei/întrerupere, suma maximă a compensației - 5000 lei; 0,5%
pct. 15	Sosirea echipelor operatorului rețelei de transport și de sistem într-un termen de cel mult 60 minute din momentul primirii solicitării.	Reducere a tarifului pentru serviciul de transport	0,5%
pct. 16	Informarea utilizatorilor rețelei electrice de transport despre declanșarea avariilor a întreruptoarelor (10 kV, amplasate pe teritoriul stațiilor operatorului rețelei de transport și de sistem, în cel mult 15 minute din momentul producerii evenimentului	Reducere a tarifului pentru serviciul de transport	0,5%
pct. 22	Soluționarea în termenii stabiliți a solicitărilor consumatorilor (altele decât cele prevăzute de pct. 21), legate de încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice.	Consumatorii finali afectați au dreptul la compensații	Echivalentul bănesc a 25% din consumul de energie electrică , înregistrat în perioada de la data înregistrării solicitării și până la data înlăturării cauzelor livrării energiei necalitative.
pct. 28	Anunțarea întreruperilor programate – în cel puțin 90% din cazuri, informația despre întreruperile programate trebuie să fie adusă la cunoștința consumatorilor finali și a celorlalți utilizatori de sistem în mod corespunzător	Reducere a tarifului pentru serviciul de distribuție sau de transport	0,1%
pct. 29	Eliberarea avizelor de racordare în termen de cel mult 15 zile calendaristice	Reducere a tarifului pentru serviciul de distribuție sau de transport	0,1%
pct. 31	Racordarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua existentă, la rețeaua electrică de distribuție sau de transport – se va face în termen de cel mult 4 zile calendaristice de la efectuarea plății pentru racordare, cu condiția îndeplinirii avizului de racordare și a prezentării actului de admitere în exploatare a instalației electrice.	Consumatorii finali afectați au dreptul la compensații	25% din valoarea taxei de racordare pentru fiecare zi de întârziere
pct. 32	Reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua electrică – 2 zile lucrătoare de la data achitării taxei de reconectare.	Consumatorii finali afectați au dreptul la compensații	25% din valoarea taxei de reconectare pentru fiecare zi de întârziere

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
nr. 835 din 03.08.2011
Ministrul justiției
Oleg EFRIM

1126 HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale

Întru reglementarea raporturilor juridice dintre operatorul rețelei de transport, operatorii rețelelor de distribuție, furnizorii și consumatorii finali, în temeiul art. 47 și art. 54 alin. (5) din Legea nr. 123-XVIII din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale, (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 23-24, art. 31*), Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă **Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale**, în redacție nouă.

**DIRECTORUL GENERAL
AL AGENȚIEI NAȚIONALE PENTRU
REGLEMENTARE ÎN ENERGETICĂ**

Directorii

Victor PARLICOV

**Marin Profir
Leonid Belinschi
Nicolae Raileanu**

Nr. 415. Chișinău, 25 mai 2011.

Aprobat
prin Hotărârea Consiliului
de administrație al ANRE
nr. 415 din 25 mai 2011

REGULAMENT pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale

Secțiunea 1

SCOPUL ȘI DOMENIUL DE APLICARE

1. Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale (în continuare Regulament) are ca scop reglementarea raporturilor juridice dintre furnizor, operatorul de rețea și consumatorul final cu privire la racordarea instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale, referitor la contractare, furnizare și plata gazelor naturale, precum și cu privire la utilizarea gazelor naturale de către consumatorii finali.

2. Prezentul Regulament se aplică la proiectarea, montarea, recepționarea instalațiilor de utilizare, la delimitarea instalațiilor întreprinderii de gaze naturale de instalațiile de utilizare, la exploatarea și la întreținerea instalațiilor de utilizare, la racordare, la contractare și la evidența consumului de gaze naturale, la plata gazelor naturale, la deconectarea instalațiilor de utilizare, la limitarea și la întreruperea furnizării de gaze naturale, la examinarea reclamațiilor consumatorilor finali și la modalitatea de soluționare a neînțelegerilor dintre furnizori, operatorii de rețea și consumatorii finali.

Secțiunea 2

DISPOZIȚII GENERALE

3. În sensul prezentului Regulament, noțiunile și termenii utilizați semnifică următoarele:

aparat de utilizare – sistem mecanic complex destinat să consume în condiții igienice, economice și de siguranță gaze naturale, într-un focar sau într-o incintă, prin intermediul arzătoarelor;

aviz de deconectare – comunicare scrisă, expediată consumatorului final de către furnizor, prin care consumatorul final este prevenit de posibila deconectare a instalației lui de utilizare de la rețeaua de gaze naturale;

aviz de limitare – comunicare scrisă, expediată sau

prezentată personal consumatorului final de către furnizor, prin care consumatorul final este prevenit de posibila limitare a volumului de gaze naturale contractat;

conductă de ocolire (by-pass) – tronson de rețea prevăzut cu robinete de închidere, care face legătură între conducta de intrare și cea de ieșire a unui contor de gaze naturale sau echipament de măsurare, a unei stații (post) de reglare-măsurare;

control al echipamentului de măsurare – ansamblu de acțiuni efectuate de către operatorul de rețea, cu sau fără utilizarea aparatelor speciale, în scopul stabilirii corectitudinii funcționării echipamentului de măsurare, lipsa intervențiilor în funcționarea echipamentului de măsurare, inclusiv pentru verificarea integrității echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate;

control vizual al echipamentului de măsurare – ansamblu de acțiuni efectuate de către operatorul de rețea în scopul constatării integrității echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate (defectul sau lipsa sticlei la echipamentul de măsurare, defectarea corpului echipamentului de măsurare, deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic, ruperea cordonului sigiliului sau restabilirea lui după ce a fost rupt, lipsa sigiliului);

debit nominal de gaze naturale – volumul de gaze naturale la stare normală [temperatura de 273,15°K (0°C) și presiunea de 101325 Pa (760 mm Hg)], care trece printr-un aparat (echipament de măsurare, regulator, aparat de utilizare, arzător etc.), într-o unitate de timp;

debit avizat – volumul maxim de gaze naturale într-o unitate de timp la stare normală, indicat în avizul de racordare, pentru care se dimensionează instalația de utilizare a gazelor naturale;

debit contractat – volumul maxim de gaze naturale

la starea standard (temperatura de 293,15°K (20°C) și presiunea de 101325 Pa (760 mm Hg)), care poate fi utilizat de consumatorul final într-o unitate de timp, convenit de a fi furnizat consumatorului final și stipulat în contractul de furnizare a gazelor naturale;

debit sumar – suma debitelor nominale de gaze naturale ale aparatelor de utilizare existente într-o instalație de utilizare;

deconectare – desfacerea legăturii dintre rețeaua de gaze naturale și instalația de utilizare a consumatorului final prin intermediul dispozitivelor de închidere sau prin decuplarea vizibilă a instalației de utilizare de la rețeaua de gaze naturale;

furnizor – titular de licență pentru furnizarea gazelor naturale care asigură alimentarea cu gaze naturale la tarife reglementate a unui sau mai multor consumatori finali pe baza contractului de furnizare;

gaze naturale – în sensul prezentului Regulament se vor înțelege gazele naturale definite în standardul național „Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice”, GOST 5542, confirmat pentru aplicare pe teritoriul Republicii Moldova de către Departamentul Standardizare și Metrologie din 1 ianuarie 1992 (Catalogul documentelor normative 2004, ediție oficială, vol.III, Standarde interstatale, Chișinău);

instalație de racordare – conducta de gaze naturale cu accesoriile aferente prin care se face legătura dintre rețeaua de gaze naturale și instalația de utilizare a consumatorului final;

întrerupere neprogramată a furnizării gazelor naturale – întrerupere temporară a furnizării gazelor naturale consumatorilor finali cauzată de accidente în rețeaua de gaze naturale, fără a fi deconectate instalațiile de utilizare de la rețeaua de gaze naturale;

întrerupere programată a furnizării gazelor naturale – întrerupere temporară a furnizării gazelor naturale consumatorilor finali, fără deconectarea instalațiilor lor de utilizare de la rețeaua de gaze naturale, cauzată de necesitatea efectuării de către operatorul de rețea a unor lucrări de deservire tehnică și/sau reparații planificate, cu înștiințarea prealabilă a consumatorilor finali;

loc de consum – locul amplasării instalației de utilizare a consumatorului final, în care se consumă gazele naturale recepționate prin unul sau mai multe puncte de delimitare;

operator de rețea – operator al rețelei de transport și/sau operator al rețelei de distribuție;

post de reglare-măsurare – ansamblul de aparate, armături și accesorii, amplasate într-o cabină sau direct pe agregatele tehnologice, prin care se efectuează măsurarea și reducerea-reglarea presiunii gazelor naturale, precum și măsurarea debitelor de gaze naturale;

robinet de bransament – robinetul montat la capătul conductei de gaze naturale de la care se poate stopa în întregime furnizarea gazelor naturale consumatorilor finali alimentați prin intermediul acestei conducte;

robinet de incendiu – robinetul montat la intrarea rețelelor de gaze naturale în clădiri, construcții și edificii de la care se poate stopa, integral, furnizarea gazelor naturale într-o secțiune de clădire, hală industrială etc.;

robinet de siguranță – robinetul montat pe instalația de utilizare în cel mai apropiat punct de aparatul de utilizare, de la care se poate stopa alimentarea cu gaze naturale a aparatului de utilizare respectiv;

situație de avarie – împrejurări în care, din cauza deteriorării unor instalații, conducte, armături, accesorii din sistemul de gaze naturale, nu pot fi menținuți parametrii tehnologici principali de funcționare a sistemului de gaze naturale în limitele admisibile;

violarea sigiliului – deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic; lipsa sigiliului; contrafacerea sigiliului; ruperea cordonului sigiliului sau restabilirea lui după ce a fost rupt.

4. Operatorul de rețea, furnizorul sunt responsabili de furnizarea fiabilă și continuă a gazelor naturale consumatorilor finali. În acest scop operatorul de rețea este obligat să întrețină rețelele de gaze naturale ce-i aparțin și cele stabilite prin prezentul Regulament în stare bună de funcționare, să efectueze exploatarea și reparația lor în corespundere cu cerințele legislației în domeniu și să asigure securitatea funcționării lor.

5. Furnizarea gazelor naturale se efectuează numai în baza contractului de furnizare a gazelor naturale, încheiat între consumatorul final și furnizor.

6. Consumatorul final poate avea unul sau mai multe locuri de consum. Prevederile prezentului Regulament se aplică în raport cu fiecare loc de consum luat separat.

7. Un bloc de locuit sau un cămin este considerat un loc de consum separat în cazul în care este proprietate a unei singure persoane fizice sau juridice, cu excepția cooperativei de construcție locative, asociațiilor de proprietari de locuințe privatizate și a asociațiilor de coproprietari ai condominiului în fondul locativ.

8. Orice racordare sau reconectare la rețeaua de gaze naturale care creează condiții pentru consumul gazelor naturale din rețeaua de gaze naturale este efectuată în exclusivitate de către operatorul de rețea în prezența solicitantului, consumatorului final. Proiectarea instalațiilor de racordare, precum și a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale se efectuează după obținerea avizelor și acordurilor prevăzute de legislație.

9. Lucrările de proiectare, montare și recepționare a instalațiilor de utilizare și de racordare, precum și cele de extindere sau modificare a acestora se efectuează conform documentelor normativ-tehnice obligatorii, cheltuielile fiind suportate integral de către solicitant/consumatorul final. Lucrările de montare a instalației de utilizare a gazelor naturale a solicitantului/consumatorului final se efectuează după avizarea proiectului de către operatorul de rețea.

10. Consumatorul final este responsabil de exploatarea și întreținerea instalației de utilizare ce îi aparține, precum și de respectarea regulilor tehnicii de securitate în instalația sa de utilizare. În acest scop consumatorul final este obligat să posede cunoștințe minime necesare privind regulile de utilizare a gazelor naturale și privind tehnica securității.

11. Consumatorul noncasnic în a cărui funcționare întreruperea furnizării gazelor naturale sau deconectarea instalației de utilizare de la rețeaua de gaze naturale poate periclita viața oamenilor sau poate provoca pierderi materiale trebuie să dispună de sursă energetică de rezervă, instalată din cont propriu, conform prevederilor legii.

12. Furnizorul este obligat să furnizeze gaze naturale consumatorilor finali la parametri de calitate și odorizate conform standardului național „Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice”, GOST 5542 și normelor în construcție NCMG. 05.01-2006.

13. Operatorul rețelei de distribuție primește gazele naturale de la operatorul de rețea prin intermediul stațiilor de predare și punctelor de măsurare comercială, volumele de gaze naturale fiind măsurate prin intermediul echipamentului de măsurare instalat la aceste stații și puncte. Volumul gazelor naturale livrate se reduce la starea standard.

14. Operatorul rețelei de distribuție are dreptul să solicite verificarea metrologică de expertiză a echipamentului de măsurare al operatorului rețelei de la care primește gazele naturale, care se efectuează în prezența personalului acestuia.

15. Prin stațiile de predare și punctele de măsurare

comercială, gazele naturale se vor furniza la presiunea pentru care au fost dimensionate rețelele respective de distribuție a gazelor naturale. Aceste valori se specifică în contractul dintre furnizor/operatorul rețelei de transport și operatorul rețelei de distribuție sau contractul dintre operatorii rețelelor de distribuție.

Secțiunea 3

CONTRACTAREA

16. Orice persoană fizică sau juridică, instalația de utilizare a căreia este racordată la rețeaua de gaze naturale sau care a depus cerere de racordare la rețeaua de gaze naturale și a îndeplinit condițiile prevăzute în avizul de racordare, este în drept să solicite furnizorului încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale.

17. Contractul de furnizare a gazelor naturale cu solicitantul care a îndeplinit condițiile prevăzute în avizul de racordare și proiect, se încheie după prezentarea de către solicitant a copiei actului de recepție a instalației de utilizare.

18. Pentru a încheia contractul de furnizare a gazelor naturale, solicitantul, potențialul consumator casnic, este obligat să prezinte furnizorului următoarele documente:

a) cererea, formularul căreia este pus la dispoziție de către furnizor;

b) copia actului de proprietate sau copia documentului care atestă dreptul de folosință asupra imobilului care face obiectul locului de consum respectiv. În cazul în care solicitantul nu posedă astfel de documente, furnizorul este obligat să încheie contract de furnizare a gazelor naturale pe o durată limitată de timp, cu condiția plății preventive a gazelor naturale de către consumatorul casnic;

c) certificatul ce confirmă că solicitantul a ascultat instructajul privind regulile de securitate la utilizarea gazelor naturale, eliberat de operatorul de rețea;

d) parametrii tehnici ai aparatelor de utilizare;

e) copia certificatului de conformitate pentru cazanul de gaze naturale și/sau încălzitorul de apă, după caz;

f) copia buletinului de identitate.

19. Pentru încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale solicitantul, potențialul consumator noncasnic, este obligat să prezinte următoarele documente:

a) cererea de încheiere a contractului de furnizare a gazelor naturale (formularul cererii este pus la dispoziție de către furnizor), care include denumirea, adresa, telefonul, faxul întreprinderii sau instituției;

b) copia certificatului de înregistrare, eliberat de autoritatea competentă sau copia altui document care atestă dreptul de a desfășura activitatea, după caz, codul fiscal, contul de decontare, denumirea băncii prin care solicitantul derulează plățile;

c) copia actului de proprietate sau alt document care atestă dreptul de folosință asupra imobilului care constituie obiectul locului de consum.

20. Furnizorul este obligat să încheie contract de furnizare a gazelor naturale, fără discriminare, cu orice solicitant, din teritoriul autorizat, care a îndeplinit toate condițiile prevăzute de lege și de prezentul Regulament. Furnizorul este obligat să încheie contract de furnizare a gazelor naturale și cu solicitantul care deține imobil în baza altui drept decât cel de proprietate cu dreptul de a consemna în contractul de furnizare a gazelor naturale condiția de plată preventivă a consumului lunar de gaze naturale, efectuând ulterior recalculul conform indicațiilor echipamentului de măsurare.

21. Contractul de furnizare a gazelor naturale se întocmește în 2 exemplare, cite unul pentru fiecare parte contractantă. În contractele de furnizare a gazelor naturale încheiate de către furnizor cu consumatorii noncasnici se specifică obligatoriu următoarele:

a) volumele de gaze naturale contractate și repartizarea lor trimestrială, lunară după caz;

b) condițiile realizării tehnice a clauzelor contractului;

c) limitele devierii lunare a furnizării și utilizării gazelor naturale;

d) condițiile și modul de compensare a despăgubirilor survenite din cauza nerespectării de către consumatorul noncasnic sau furnizor a regimului de consum stabilit în contract;

e) condițiile în care furnizorul este scutit de plata daunelor pentru limitarea sau întreruperea furnizării gazelor naturale;

f) tipul, numărul și debitul sumar al aparatelor de utilizare.

22. La contractele de furnizare a gazelor naturale încheiate de către furnizor cu consumatorii noncasnici se anexează obligatoriu următoarele documente:

a) copia actului ce stabilește punctul de delimitare al instalațiilor;

b) lista persoanelor furnizorului și consumatorului noncasnic care sunt împuternicite de a negocia în problema regimului de consum al gazelor naturale și numerele lor de telefon;

c) copia procesului-verbal de atestare a personalului consumatorului noncasnic responsabil de exploatarea în siguranță a instalațiilor de gaze naturale, în conformitate cu Legea privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase nr.803-XIV din 11 februarie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 59-62, art. 401).

23. Contractul de furnizare a gazelor naturale consumatorilor casnici va conține în mod imperativ clauzele specificate în Anexa nr. 1 la prezentul Regulament.

Contractul de furnizare a gazelor naturale consumatorilor noncasnici va conține în mod imperativ clauzele specificate în Anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

24. La încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale cu consumatorii finali existenți sau pentru locurile de consum care nu sunt deconectate de la rețeaua de gaze naturale, operatorul de rețea este obligat să efectueze controlul echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate acestuia, întocmind actele respective conform prevederilor prezentului Regulament, în două exemplare, din care unul va fi prezentat în mod obligatoriu consumatorului final.

25. Furnizorul încheie cu consumatorul casnic contract de furnizare a gazelor naturale pentru fiecare loc de consum luat separat sau pentru mai multe locuri de consum, în cazul acordului în scris al consumatorului casnic, cu condiția indicării specificului fiecărui loc de consum într-o anexă la contract precum și indicării separate în factura de plată, transmisă consumatorului casnic, a valorii plății pentru fiecare loc de consum.

26. Furnizorul încheie cu consumatorii noncasnici un singur contract de furnizare a gazelor naturale pentru mai multe locuri de consum, indicând specificul fiecărui loc de consum într-o anexă la contract. Furnizorul este obligat să indice separat în factura de plată transmisă consumatorului noncasnic valoarea plății pentru fiecare loc de consum.

27. Furnizorul va încheia contractul de furnizare a gazelor naturale cu un solicitant, potențial consumator final, în ziua indicată în cerere și care corespunde zilei racordării instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale, cu respectarea cerințelor prezentului Regulament, inclusiv a pct. 63 din prezentul Regulament.

Termenul de încheiere a contractului de furnizare a gazelor naturale cu un consumator final, la inițiativa acestuia, care are instalația de utilizare racordată la rețeaua de gaze naturale este de 7 zile calendaristice din data adresării, cu condiția prezentării actelor prevăzute în pct. 18 sau pct. 19 din prezentul Regulament. În cazul nerespectării termenului

indicat, solicitantul este în drept să ceară compensarea de către furnizor a prejudiciului cauzat urmare a neîncheierii contractului de furnizare a gazelor naturale.

28. Furnizorul este în drept să refuze încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale cu solicitantul/consumatorul final, în cazul în care solicitantul/consumatorul final are datorii pentru gazele naturale consumate la alte locuri de consum, refuzul fiind argumentat în scris. Furnizorul este obligat să încheie contractul de furnizare a gazelor naturale, în termenele prevăzute de prezentul Regulament, în cazul în care solicitantul/consumatorul final a înlăturat cauzele ce au constituit drept motiv al refuzului din partea furnizorului.

29. Solicitantul/consumatorul final este în drept să conteste la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare Agenție) refuzul furnizorului de a încheia contractul de furnizare a gazelor naturale.

30. La soluționarea neînțelegerilor dintre solicitant, consumatorul final și furnizor cu privire la încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale, Agenția emite decizii obligatorii, care pot fi contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu Legea contenciosului administrativ, nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.57-58, art. 375).

31. Consumatorul final este în drept să ceară rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale. Cererea respectivă va fi depusă la furnizor cu cel puțin 7 zile calendaristice până la data rezilierii contractului, cu excepția cazurilor când contractul de furnizare a gazelor naturale prevede altceva. Furnizorul va rezilia contractul după achitarea integrală, de către consumatorul final, a plăților pentru gazele naturale consumate, furnizarea fiind întreruptă din data solicitată pentru rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale.

32. Consumatorul final este în drept să solicite suspendarea contractului și sistarea temporară a furnizării gazelor naturale pentru o perioadă de timp nu mai mică de o lună. Cererea respectivă se depune la furnizor cu cel puțin 7 zile calendaristice până la data suspendării contractului, cu excepția cazurilor când contractul de furnizare a gazelor naturale prevede altceva. Furnizorul va accepta solicitarea consumatorului final de suspendare a contractului, iar consumatorul final va achita integral plata și datoriile pentru gazele naturale consumate până la data sistării furnizării gazelor naturale și a plății pentru deconectare, după caz.

33. Consumatorul final, parte a unui contract de furnizare a gazelor naturale, care a înstrăinat un imobil, care constituie obiectul contractului de furnizare a gazelor naturale, este obligat să achite integral plata și datoriile pentru gazele naturale consumate și penalitățile, dacă sunt prevăzute în contract și să rezilieze contractul de furnizare a gazelor naturale pentru locul de consum respectiv. Furnizorul în acest caz reziliază contractul de furnizare a gazelor naturale și solicită operatorului de rețea sistarea furnizării gazelor naturale la locul dat de consum. Operatorul de rețea deconectează locul de consum și întocmește actul de sistare a furnizării gazelor naturale în 3 exemplare. Un exemplar al actului de sistare va fi înmănat consumatorului final care a înstrăinat imobilul pentru a fi înmănat noului proprietar.

34. Persoana fizică sau juridică, care a obținut cu drept de proprietate un imobil, ce nu a fost deconectat de la rețeaua de gaze naturale, este obligată să solicite furnizorului încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale, prezentând documentele conform pct. 18 sau pct. 19 din prezentul Regulament.

35. În cazul în care persoana fizică sau juridică nu respectă prevederile pct. 34, furnizorul este în drept să

solicite operatorului de rețea să deconecteze locul de consum, preîntâmpinând persoana în cauză prin aviz de deconectare. Furnizorul este, totodată, în drept să ceară persoanei fizice sau juridice achitarea plății pentru gazele naturale consumate și/sau pentru consumul de gaze naturale neînregistrat sau înregistrat incomplet (dacă acesta există), din momentul dobândirii de către persoana în cauză a dreptului de proprietate asupra imobilului respectiv.

36. În cazul decesului consumatorului casnic, pe parcursul perioadei de stabilire a moștenitorului(ilor) imobilului persoanei decedate, furnizorul va solicita unuia din succesorii la moștenire să încheie contract de furnizare a gazelor naturale în condițiile plății preventive a consumului de gaze naturale. Dacă succesorii nu îndeplinesc această cerință, furnizorul este în drept să deconecteze instalația de utilizare a persoanei decedate de la rețeaua de gaze naturale.

37. În cazul în care s-a stabilit un singur moștenitor al imobilului persoanei decedate, moștenitorul va achita datoriile existente pentru consumul de gaze naturale și va încheia, până la obținerea actului ce atestă dreptul de proprietate, contract de furnizare a gazelor naturale cu condiția plății preventive. Dacă pe parcursul a 5 zile lucrătoare, din data stabilirii moștenitorului, acesta nu semnează contractul de furnizare a gazelor naturale, furnizorul este în drept să deconecteze instalația de utilizare conform punctului 80, lit. e) din prezentul Regulament.

38. În situația când s-au stabilit mai mulți moștenitori ai imobilului persoanei decedate, aceștia au obligația să achite datoriile existente pentru consumul de gaze naturale și unul din ei să încheie contractul de furnizare a gazelor naturale cu condiția plății preventive. Dacă moștenitorii nu îndeplinesc această cerință, furnizorul este în drept să deconecteze instalația de utilizare a persoanei decedate de la rețeaua de gaze naturale, preîntâmpinând în scris moștenitorii despre acest fapt.

39. Furnizorul este în drept să deconecteze instalația de utilizare a consumatorului final în ziua expirării sau rezilierii contractului de furnizare a gazelor naturale pentru locul de consum respectiv, dacă nu a fost solicitată prelungirea contractului sau încheierea unui nou contract de furnizare a gazelor naturale pentru acest loc de consum.

40. Furnizorul este obligat să preîntâmpine consumatorul final, cu cel puțin 15 zile calendaristice înainte, despre expirarea termenului de valabilitate a contractului de furnizare a gazelor naturale și posibila reziliere unilaterală a lui.

41. În cazul deconectării instalației de utilizare de la rețeaua de gaze naturale, furnizorul suspendă contractul de furnizare a gazelor naturale pentru acest loc de consum pe un termen de 30 zile calendaristice, din ziua deconectării. Dacă pe parcursul acestei perioade consumatorul final nu a înlăturat motivele pentru care a fost deconectat locul de consum respectiv, furnizorul este în drept să rezilieze contractul de furnizare a gazelor naturale în mod unilateral.

42. Contractul de furnizare a gazelor naturale, încheiat cu consumatorul final pentru o perioadă nedeterminată, își produce efectele până la solicitarea de reziliere a contractului, depusă în scris de consumatorul final sau de către furnizor, în conformitate cu clauzele contractului de furnizare a gazelor naturale. După caz, furnizorul este obligat să restituie datoriile față de consumatorul final cel târziu până la data rezilierii contractului de furnizare a gazelor naturale.

Se interzice furnizorului să ceară de la solicitant, consumatorul final careva plăți pentru încheierea, modificarea, prelungirea, suspendarea sau rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale.

43. Consumatorul final este în drept să solicite modifi-

care a volumelor lunare sau trimestriale de gaze naturale contractate cu 25 zile calendaristice înainte de perioada pentru care se solicită modificarea, depunând în acest sens o solicitare în scris furnizorului. Furnizorul este obligat să răspundă, în scris, la solicitare în timp de 15 zile calendaristice din momentul înregistrării solicitării respective.

44. Pentru consumatorii finali la care consumul de gaze naturale depinde esențial de condițiile meteorologice, furnizorul poate aproba operativ modificarea volumului contractat pentru o perioadă determinată de timp, la solicitarea scrisă a consumatorului final, adecvat justificată.

45. Consumatorului final i se interzice să comercializeze gazele naturale care fac obiectul contractului de furnizare a gazelor naturale.

46. Consumatorul casnic, care dorește să utilizeze gazele naturale în alte scopuri decât cele casnice, prin arderea lor la aparatele specificate în dosarul tehnic al instalației de utilizare, este obligat să solicite evidența separată a gazelor naturale pentru aceste scopuri. Pentru aceasta el va depune în scris o solicitare către furnizor, care este obligat să-i răspundă în termen de 15 zile calendaristice.

Secțiunea 4

RACORDAREA INSTALAȚIEI SOLICITANTULUI LA REȚEAUA DE GAZE NATURALE

47. Orice persoană juridică sau fizică are dreptul să solicite racordarea instalației sale de utilizare la rețeaua de gaze naturale a operatorului de rețea, care activează în teritoriul autorizat, sau la rețeaua de gaze naturale care este exploatată și deservită tehnic de către operatorul de rețea.

48. În scopul racordării instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale, solicitantul este obligat să obțină de la operatorul de rețea avizul de racordare după modelul prevăzut în Anexa nr.3 la prezentul Regulament.

49. Pentru obținerea avizului de racordare solicitantul trebuie să depună o cerere în scris la oficiul operatorului de rețea, care cuprinde obligatoriu următoarele:

- a) numele și prenumele solicitantului sau denumirea întreprinderii și datele bancare;
- b) adresa locului de consum;
- c) scopul utilizării gazelor naturale;
- d) debitul sumar al instalației sale de utilizare, excepție fiind consumatorii casnici.

La cerere se anexează în mod obligatoriu următoarele:

- a) copia titlului de proprietate asupra imobilului sau copia documentului care atestă alt drept real asupra imobilului;
- b) acordul proprietarului rețelei de gaze naturale privind permisiunea de racordare la rețeaua de gaze naturale.

50. Operatorul de rețea este obligat să prezinte solicitantului în termen de cel mult 15 zile calendaristice, din data înregistrării cererii, avizul de racordare, în care indică în mod obligatoriu condițiile tehnice optime de racordare ce nu contravin documentelor normative obligatorii prevăzute de lege și lucrările pe care urmează să le îndeplinească solicitantul, pentru racordarea instalației sale de utilizare la rețeaua de gaze naturale. Operatorul de rețea este obligat să colaboreze cu solicitantul pentru alegerea și realizarea soluției optime de racordare. Avizul de racordare se eliberează gratuit.

51. Se interzice operatorului de rețea să oblige solicitantul, potențial consumator final, achitarea plății pentru montarea instalației de racordare de o capacitate ce depășește debitul solicitat. Nerespectarea acestei cerințe are drept consecință rambursarea de către operatorul de rețea a diferenței de cheltuieli efectiv suportate de solicitant, potențial consumator final, și cele ce urmau a fi suportate conform legii. Solicitantul este obligat să obțină avizul de racordare de la operatorul de rețea înainte de a începe proiectarea instalației de utilizare.

Avizul de racordare își pierde valabilitatea dacă pe parcursul unui an de la data eliberării n-a fost elaborat proiectul de alimentare cu gaze naturale sau dacă pe parcursul unui an de la elaborarea proiectului n-au demarat lucrările de construcție a obiectului.

52. Îndeplinirea condițiilor tehnico-economice stipulate în avizul de racordare, eliberat de operatorul de rețea, este obligatorie pentru solicitant și pentru proiectant.

Proiectul instalațiilor de gaze naturale elaborat în baza avizului de racordare se coordonează de către operatorul de rețea în termen de cel mult 10 zile calendaristice de la data prezentării proiectului.

53. Proiectarea și montarea instalației de racordare se efectuează de către operatorul de rețea sau de către alte persoane care dețin licența respectivă, eliberată în condițiile legii, la alegerea solicitantului, potențial consumator final.

54. La cererea solicitantului, potențial consumator final, operatorul de rețea organizează proiectarea și montarea instalației de racordare. Lucrările de proiectare și de racordare se efectuează după semnarea contractului privind montarea instalației de racordare și după achitarea cheltuielilor respective de către solicitant, potențial consumator final. Cheltuielile pentru montarea instalației de racordare se stabilesc în baza devizului de cheltuieli întocmit de operatorul de rețea, cu respectarea principiilor stabilite în Metodologia de determinare, aprobare și revizuire a prețurilor la serviciile auxiliare prestate de întreprinderile titulare de licențe pentru distribuția de gaze naturale, aprobată prin Hotărârea Agenției nr. 316 din 24 decembrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.16-18, art. 54).

55. Devizul de cheltuieli pentru montarea instalației de racordare se prezintă de către operatorul de rețea, la solicitare, după eliberarea avizului de racordare, concomitent cu prezentarea proiectului de contract privind montarea instalației de racordare.

56. În devizul de cheltuieli, pentru montarea instalației de racordare, întocmit de către operatorul de rețea, se includ separat toate cheltuielile necesare pentru proiectarea și montarea instalației de racordare. Devizul de cheltuieli pentru montarea instalației de racordare se întocmește ținând cont numai de racordarea la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare a solicitantului respectiv. Solicitantul este în drept să conteste la Agenție devizul de cheltuieli prezentat de operatorul de rețea, în cazul în care consideră că acesta include cheltuieli exagerate și care nu corespund principiilor Metodologiei de determinare, aprobare și revizuire a prețurilor la serviciile auxiliare prestate de întreprinderile titulare de licențe pentru distribuția de gaze naturale.

57. După achitarea cheltuielilor pentru montarea instalației de racordare, operatorul de rețea este obligat să organizeze efectuarea lucrărilor de proiectare, procurarea utilajului și a materialelor de construcție, în scopul montării instalației de racordare, în termenul indicat în contractul privind montarea instalației de racordare, semnat de solicitant și de operatorul de rețea.

58. Termenul de montare, de către operatorul de rețea, a instalației de racordare a solicitantului, potențial consumator casnic, nu poate depăși 45 zile calendaristice din momentul achitării cheltuielilor pentru montarea instalației de racordare. Termenul de montare a instalației de racordare a solicitantului, potențial consumator noncasnic, nu poate depăși 60 zile calendaristice din momentul achitării plății pentru montarea instalației de racordare. În limitele stabilite, operatorul de rețea și solicitantul sint în drept să negocieze și să stabilească alte termene de racordare la rețeaua de gaze naturale.

59. Pînă la realizarea racordării, solicitantul trebuie să asigure executarea tuturor lucrărilor ce țin de montarea

instalației de utilizare.

Montarea instalației de utilizare a solicitantului/consumatorului final și lucrările necesare de efectuat pentru îndeplinirea condițiilor indicate în avizul de racordare pot fi executate atât de operatorul de rețea, cât și de alte persoane autorizate, la alegerea solicitantului. Executorul lucrărilor de montare este obligat să confirme în scris schema, calitatea și securitatea lucrărilor executate.

60. După îndeplinirea condițiilor incluse în avizul de racordare, solicitantul, potențial consumator noncasnic, se adresează la operatorul de rețea în scopul întocmirii și semnării actului de delimitare. Părțile semnează actul de delimitare în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data înregistrării adresării la operatorul de rețea. În cazul în care instalația de racordare este montată de operatorul de rețea solicitant, potențialul consumator noncasnic și operatorul de rețea semnează actul de delimitare, întocmit de către operatorul de rețea în ziua finalizării montării instalației de racordare.

61. Racordarea instalației de utilizare a solicitantului la rețeaua de gaze naturale se efectuează numai de către operatorul de rețea, care poartă toată responsabilitatea pentru executarea acestor lucrări conform legislației. Racordarea se efectuează în prezența solicitantului după ce au fost îndeplinite condițiile indicate în avizul de racordare, instalația de utilizare fiind recepționată conform Legii privind calitatea în construcții nr.721-XIII din 2 februarie 1996 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr. 25, art. 259), solicitantul prezentând copia actului de recepție.

62. Se interzice racordarea la rețeaua de gaze naturale a instalației solicitantului care nu corespunde proiectului și Legii privind calitatea în construcții.

63. În cazul montării instalației de racordare de către operatorul de rețea, racordarea instalației de utilizare a solicitantului la rețeaua de gaze naturale se efectuează în ziua finalizării montării instalației de racordare, dacă solicitantul a prezentat copia actului de recepție a instalației de utilizare și bonul de plată ce confirmă efectuarea plății pentru racordare. În celelalte cazuri (instalația de racordare a fost montată de altă persoană autorizată, decît operatorul de rețea; în ziua finalizării montării instalației de racordare de către operatorul de rețea, solicitantul nu a prezentat copia actului de recepție a instalației de utilizare), racordarea instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale se efectuează de către operatorul de rețea în termen de 4 zile lucrătoare din ziua prezentării copiei actului de recepție a instalației de utilizare și a bonului de plată ce confirmă achitarea plății pentru racordare. Plata pentru racordare va fi calculată de operatorul de rețea în conformitate cu metodologia aprobată de Agenție în temeiul Legii cu privire la gazele naturale.

64. În cazul în care pentru montarea instalației de racordare este necesară utilizarea terenurilor altor persoane, cheltuielile aferente urmează să fie suportate de solicitant.

65. Operatorul de rețea poate refuza argumentat eliberarea avizului de racordare solicitantului în cazul în care se confruntă cu lipsă de capacitate, inclusiv pe motiv că nu există rețea de gaze naturale sau dacă rețeaua de gaze naturale nu permite satisfacerea cerințelor în gaze naturale ale solicitantului. Refuzul trebuie motivat și justificat în modul corespunzător. Operatorul de rețea este obligat să ofere solicitantului informații pertinente despre măsurile necesare extinderii rețelelor de gaze naturale și despre termenele concrete de realizare a extinderii rețelelor de gaze naturale.

66. Operatorul de rețea nu este în drept să ceară potențialului consumator final recuperarea cheltuielilor sau efectuarea de lucrări ce țin de majorarea capacității rețelei de gaze naturale.

67. Operatorul de rețea este în drept să refuze racordarea locului de consum al unui consumator final care a acumulat datorii pentru gazele naturale consumate la alte locuri de consum, pînă la achitarea de către consumatorul final a datoriilor acumulate.

68. În cazul în care operatorul de rețea nu eliberează avizul de racordare sau nu racordează instalația de utilizare a solicitantului la rețeaua de gaze naturale în conformitate cu prevederile prezentului Regulament, solicitantul are dreptul să conteste aceste acțiuni la Agenție.

Secțiunea 5

APARTENENȚA ȘI DELIMITAREA INSTALAȚIILOR DE GAZE NATURALE ALE OPERATORULUI DE REȚEA ȘI ALE CONSUMATORULUI FINAL

69. Punctul de delimitare a proprietății se stabilește la un element fizic care permite realizarea efectivă a separării instalațiilor de gaze naturale, proprietate a operatorului de rețea, de instalațiile de gaze naturale ale consumatorului final.

70. Pentru consumatorii noncasnici punctul de delimitare se stabilește în baza înțelegerii dintre consumatorul noncasnic și operatorul de rețea și se consemnează în actul de delimitare care este parte integrantă a contractului de furnizare a gazelor naturale. Pentru consumatorii casnici nu este obligatorie întocmirea și semnarea actului de delimitare. Rețelele de gaze naturale existente din amonte de punctul de delimitare sunt în responsabilitatea operatorului de rețea care asigură exploatarea și deservirea tehnică a lor.

71. Rețelele de gaze naturale și instalațiile de racordare utilizate pentru aprovizionarea cu gaze naturale a consumatorilor casnici și montate din contul acestora sau a unor persoane juridice private, ce nu sunt transmise în proprietate operatorului rețelei de distribuție, constituie mijloace fixe ale beneficiarilor de investiții. Exploatarea și deservirea tehnică a acestor rețele de gaze naturale se efectuează de către beneficiarul de investiții, dacă acesta deține licența pentru distribuția de gaze naturale sau alt titular de licență pentru distribuția de gaze naturale, în baza contractului de exploatare și deservire tehnică.

Cheltuielile justificate pentru exploatarea și întreținerea acestor rețele de gaze naturale se includ în tariful de distribuție a gazelor naturale.

Exploatarea și deservirea tehnică a acestor rețele și instalații de racordare de către titularii de licență, alții decît operatorul rețelei de distribuție, la a căror rețele de gaze naturale se racordează rețelele beneficiarului de investiții, impune obligația beneficiarului de investiții să instaleze, din contul său, echipament de măsurare în punctul de delimitare la care se racordează aceste rețele de gaze naturale.

72. Consumatorul noncasnic este responsabil de deservirea tehnică și exploatarea instalațiilor de gaze naturale situate în aval de punctul de delimitare. Exploatarea și deservirea tehnică a acestor instalații, în conformitate cu exigențele Regulilor de securitate în ramura gazificării NRS 35-04-09:2002, aprobate de Departamentul "Moldova-Standard" prin hotărîrea nr.1229-RT din 17 decembrie 2002 (Reglementare tehnică, ediție oficială, Chișinău, 2005) și alte documente normative obligatorii, se efectuează de către consumatorul noncasnic sau de către operatorul de rețea în bază de contract.

73. La consumatorii casnici operatorul rețelei de distribuție este responsabil de exploatarea și deservirea tehnică a conductelor de gaze naturale pînă la robinetul de siguranță.

74. Armăturile de separare și accesoriile din punctul de delimitare, inclusiv elementele de îmbinare cu conductele adiacente, sînt exploatate și deservite tehnic de operatorul de rețea, delimitarea făcîndu-se la perechea de flanșe din aval de armătura de separare.

Secțiunea 6**DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR**

75. Furnizorul are următoarele obligații pe care trebuie să le îndeplinească:

a) să asigure furnizarea continuă și fiabilă a gazelor naturale, până la robinetul de siguranță la consumatorii casnici și până la punctul de delimitare în cazul consumatorilor noncasnici, la parametrii de calitate conform standardului național „Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice”, GOST 5542, și normelor în construcție NCMG.05.01-2006, aprobate de către Agenția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului prin Ordinul nr. 42 din 6 septembrie 2006 (Normativ în construcții, Sisteme de distribuție a gazelor, ediție oficială, Chișinău, 2006);

b) să asigure furnizarea gazelor naturale în condiții optime și de siguranță, respectând clauzele specificate în contractul de furnizare a gazelor naturale;

c) să asigure încasarea de la consumatorul final, inclusiv prin intermediul băncilor sau al oficiilor sale din teritoriu, în termenul prevăzut în prezentul Regulament, a plăților pentru gazele naturale furnizate;

d) să repare prejudiciul cauzat consumatorului final în cazul nerespectării clauzelor contractuale;

e) să prezinte lunar consumatorului final factura emisă în baza indicațiilor echipamentului de măsurare pentru plata gazelor naturale consumate, la tariful în vigoare aprobat de Agenție, cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de expirarea termenului limită de plată a facturii, indicat în aceasta;

f) să prezinte consumatorului final calculul volumelor de gaze naturale în cazul încălcării clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, iar pentru consumatorii noncasnici să prezinte și calculele volumelor de gaze naturale incluse în factură, suplimentar celor bazate pe indicațiile echipamentului de măsurare;

g) să determine consumul de gaze naturale conform consumului mediu zilnic în circumstanțele expuse în pct. 150 din prezentul Regulament;

h) să prezinte la solicitarea consumatorului final informații cu privire la istoricul consumului de gaze naturale la locul de consum al consumatorului final, plățile și penalitățile calculate și achitate de către consumatorul final la locul său de consum;

i) să răspundă în termenele stabilite prin Legea cu privire la petiționare, nr. 190-XIII din 19 iulie 1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.6-8, art.23), la reclamațiile, depuse în scris de consumatorii finali;

j) să restituie datoriile acumulate față de consumatorul final, până la data rezilierii contractului de furnizare a gazelor naturale;

k) să restituie consumatorului final sumele suplimentare suportate de consumatorul final cauzate de erori de facturare.

76. Operatorul de rețea are următoarele obligații pe care trebuie să le îndeplinească:

a) să respecte indicatorii de calitate a serviciilor de transport sau de distribuție a gazelor naturale;

b) să întrețină, să exploateze și să înlocuiască rețelele de gaze naturale ce-i aparțin în caz de degradare, cu excepția situației deteriorării acestora de către consumatorii finali sau alte persoane, cazuri în care aceștia sînt obligați să suporte integral cheltuielile generate;

c) să anunțe consumatorii finali, cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte, despre întreruperile programate și limitările în furnizarea gazelor naturale, menționînd motivele întreruperii;

d) să restabilească în cel mai scurt timp posibil, furnizarea gazelor naturale în caz de întreruperi neprogramate

sau în cazul altor deranjamente din rețeaua de gaze naturale;

e) să reconecteze instalația de utilizare a consumatorului final la rețeaua de gaze naturale conform pct. 92 și să reia furnizarea gazelor naturale;

f) să prezinte la solicitarea consumatorului final informații cu privire la parametrii de calitate a gazelor naturale furnizate la locul de consum;

g) să răspundă în termenele stabilite prin Legea cu privire la petiționare, la reclamațiile depuse în scris de consumatorii finali;

h) să repare prejudiciile cauzate consumatorului final;

i) să efectueze în termen verificarea metrologică periodică a echipamentului de măsurare a gazelor naturale furnizate consumatorului casnic;

j) să informeze consumatorii finali și solicitanții privind modalitățile de soluționare a problemelor abordate de către aceștia;

k) să monteze consumatorului casnic un alt echipament de măsurare în locul celui supus verificării sau defectat nu din vina consumatorului casnic;

l) să permită accesul consumatorului final la echipamentul său de măsurare, fiind anunțat în prealabil.

77. Furnizorul are următoarele drepturi de care beneficiază:

a) să aibă acces la echipamentul de măsurare indiferent de locul amplasării lui;

b) să verifice și să constate respectarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale;

c) să recalculeze consumul de gaze naturale conform sistemului paușal în cazul depistării încălcării clauzelor contractuale prin intervenție în funcționarea echipamentului de măsurare și/sau conectării neautorizate a aparatelor sau a instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale sau consum de gaze naturale prin evitarea echipamentului de măsurare;

d) să includă suma cauzată de erori de facturare, ce sînt în defavoarea furnizorului, în factura de plată pentru luna viitoare;

e) să aplice consumatorului final penalitate, conform clauzelor contractului de furnizare a gazelor naturale, în condițiile legii;

f) să solicite operatorului de rețea deconectarea instalației de utilizare, să sisteze și să limiteze furnizarea gazelor naturale în conformitate cu prevederile prezentului Regulament și ale contractului de furnizare a gazelor naturale;

g) să ceară plată preventivă în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;

h) în scopul recuperării pagubelor să prezinte organelor competente documente cu privire la încălcările prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.3-6, art. 15);

i) să efectueze recalcularea consumului de gaze naturale luînd în considerație indicii corecți de facturare și eroarea echipamentului de măsurare în cazul depistării de către furnizor a majorării neautorizate a debitului sumar sau racordării unor aparate de utilizare, fără acordul furnizorului, operatorului de rețea, sau modificarea indicilor de facturare în cazul lipsei echipamentului de măsurare.

78. Consumatorul final are următoarele obligații pe care trebuie să le îndeplinească:

a) să achite integral consumul de gaze naturale în termenul indicat în factură;

b) să întrețină instalația sa de utilizare în stare bună de funcționare;

c) să respecte cu strictețe regulile de utilizare a gazelor naturale;

d) să anunțe imediat operatorul de rețea despre detectarea scurgerilor de gaze naturale survenite în instalația sa de utilizare, cit și în instalațiile de gaze naturale din vecinătate;

e) să nu permită și să nu execute modificări sau racordări de noi aparate de utilizare la instalația existentă, fără acordul preliminar al furnizorului, operatorului de rețea;

f) să permită accesul personalului furnizorului, operatorului de rețea, conform prezentului Regulament, la echipamentul de reglare-măsurare și pentru inventarierea aparatelor de utilizare;

g) să permită accesul echipei de intervenție a operatorului de rețea, după prezentarea legitimației, în scopul efectuării unor lucrări de revizii, reparații, întreruperi, sistări, deconectări, racordări, precum și de remediere a deranjamentelor sau avariilor din instalațiile operatorului de rețea aflate pe proprietatea consumatorului final, precum și pentru verificarea respectării clauzelor contractuale;

h) să efectueze remedierea defecțiunilor din instalația sa de utilizare, prin intermediul unităților specializate sau persoanelor autorizate să efectueze astfel de lucrări;

i) să suporte cheltuielile necesare pentru racordare, modificarea instalațiilor de racordare și de utilizare, solicitată de el;

j) să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate lui;

k) să anunțe imediat furnizorul/operatorul de rețea în cazul în care depistează defecțiuni în funcționarea echipamentului de măsurare sau violarea sigiliilor;

l) să fie prezent la controlul echipamentului de măsurare a gazelor naturale;

m) să solicite un nou aviz de racordare în cazul majorării debitului instalației sale de utilizare, precum și în cazul în care intenționează să utilizeze gaze naturale în alte scopuri decât cele indicate în contractul de furnizare a gazelor naturale.

79. Consumatorul final are următoarele drepturi de care beneficiază:

a) la furnizarea continuă și fiabilă a gazelor naturale, pînă la robinetul de siguranță în cazul consumatorilor casnici și pînă la punctul de delimitare în cazul consumatorilor noncasnici, la parametrii de calitate conform standardului național „Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice”, GOST 5542 și normelor în construcție NCMG.05.01-2006;

b) să solicite repararea prejudiciului cauzat în rezultatul încălcării de către furnizor a clauzelor contractului de furnizare a gazelor naturale;

c) să aibă acces la echipamentul de măsurare a consumului de gaze naturale, indiferent de locul amplasării;

d) să solicite operatorului de rețea să întreprindă măsuri corespunzătoare în cazul deranjamentelor în rețeaua de gaze naturale și în cazul funcționării necorespunzătoare a echipamentului de măsurare;

e) să solicite furnizorului reducerea plății pentru gazele naturale consumate ce nu corespund standardului național „Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice”, GOST 5542 și normelor în construcție NCMG.05.01-2006;

f) să solicite furnizorului modificarea, suspendarea, prelungirea sau rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale;

g) să solicite furnizorului, operatorului de rețea sistarea temporară a furnizării de gaze naturale;

h) să fie prezent la citirea, controlul, verificarea metrologică și efectuarea constatării tehnico-științifice a echipamentului de măsurare;

i) să solicite furnizorului informații cu privire la parametrii de calitate a gazelor naturale furnizate, istoricul de consum,

plățile și penalitățile calculate și achitate;

j) să solicite furnizorului acordul modificării instalației de utilizare.

Secțiunea 7

DECONECTAREA, SISTAREA, ÎNTRERUPEREA ȘI LIMITAREA FURNIZĂRII GAZELOR NATURALE

80. Furnizorul este în drept să solicite deconectarea, iar operatorul rețelei de distribuție va deconecta de la rețeaua de distribuție a gazelor naturale instalația de utilizare a consumatorului casnic în cazul:

a) înaintării prescripției de către Inspectoratul Principal de Stat pentru Supraveghere Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase;

b) neachitării plăților pentru gazele naturale utilizate la locul de consum în decurs de 10 zile calendaristice din data limită de plată a facturii, prezentată consumatorului casnic cu respectarea termenului prevăzut la pct. 75 lit. e) din prezentul Regulament;

c) consumatorul casnic nu permite accesul personalului furnizorului, al operatorului rețelei de distribuție la locul de consum pentru montarea/demontarea, controlul, înlocuirea sau citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, pentru repararea sau înlocuirea utilajului operatorului rețelei de distribuție, instalat pe proprietatea consumatorului casnic. Furnizorul, operatorul rețelei de distribuție este obligat să documenteze acest fapt, întocmind în acest sens un act, care urmează să fie expediat consumatorului casnic împreună cu avizul de deconectare;

d) încălcării clauzelor contractuale de către consumatorul casnic, care au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de gaze naturale, iar consumatorul casnic nu achită factura în decurs de 10 zile calendaristice din data-limită de plată a facturii pentru consumul recalculat de gaze naturale, prezentată consumatorului casnic cu respectarea termenului prevăzut la pct. 75, lit. e) din prezentul Regulament;

e) în care contractul de furnizare a gazelor naturale este pe numele altei persoane fizice, iar proprietarul imobilului refuză să încheie contract de furnizare a gazelor naturale;

f) consumului fără evidență a gazelor naturale pe o perioadă de timp ce depășește o lună de la data înregistrării documentate a lipsei echipamentului de măsurare sau a deteriorării lui din vina consumatorului casnic;

g) expirării termenului contractului de furnizare a gazelor naturale, dacă consumatorul casnic nu solicită prelungirea lui;

h) solicitării consumatorului casnic în termen de 7 zile calendaristice, de la data înregistrării solicitării, în scris, depuse de către consumatorul casnic;

i) încălcării prevederilor Regulamentului cu privire la protecția rețelelor de gaze naturale care conduce la reducerea fiabilității furnizării de gaze naturale;

j) dacă sînt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul.

81. Deconectarea instalației de utilizare a consumatorului casnic conform pct. 80 lit. b), c), d), e), f), g), i) din prezentul Regulament se efectuează doar în zilele lucrătoare, în intervalul de timp 8.00 – 20.00. Deconectarea instalației de utilizare a consumatorului casnic în conformitate cu pct. 80 lit. c), e), f), g), i) din prezentul Regulament se efectuează numai cu avizarea consumatorului casnic. Avizul de deconectare se expediază sau se înmînează consumatorului casnic cu cel puțin 5 zile calendaristice înainte de data preconizată pentru deconectare.

În situațiile prevăzute la pct. 80 lit. b) și lit. d) din prezentul Regulament, furnizorul îl informează pe consumatorul casnic prin intermediul facturii de plată a gazelor naturale, cu privire la posibilele consecințe în cazul neachitării în termen a facturii.

82. Furnizorul este în drept să solicite deconectarea, iar

operatorul de rețea va deconecta instalația de utilizare a consumatorului noncasnic în următoarele cazuri:

a) înaintării prescripției de către Inspectoratul Principal de Stat pentru Supraveghere Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase;

b) neachitarea plăților pentru gazele naturale utilizate la locul de consum, la expirarea termenului de 10 zile calendaristice din data-limită de plată a facturii, prezentată consumatorului noncasnic cu respectarea termenului prevăzut la pct.75 lit. e) din prezentul Regulament;

c) consumatorul noncasnic nu permite accesul personalului furnizorului, al operatorului de rețea la echipamentul de măsurare, precum și accesul la echipamentul operatorului de rețea instalat pe proprietatea consumatorului noncasnic. Furnizorul, operatorul de rețea este obligat să documenteze acest fapt, întocmind în acest sens un act, care urmează să fie expediat consumatorului noncasnic împreună cu avizul de deconectare;

d) neîndeplinirea de către consumatorul noncasnic a prescripțiilor argumentate ale operatorului de rețea, furnizorului cu privire la modificarea echipamentului de măsurare, ce nu corespunde condițiilor de consum;

e) comercializării gazelor naturale;

f) modificării neautorizate de către consumatorul noncasnic a reglajelor instalațiilor de reglare-măsurare;

g) încălcării clauzelor contractuale de către consumatorul noncasnic, care au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de gaze naturale, iar consumatorul noncasnic nu achită factura în decurs de 10 zile calendaristice din data-limită de plată a facturii pentru consumul recalcultat de gaze naturale, prezentată consumatorului noncasnic cu respectarea termenului prevăzut la pct.75 lit. e) din prezentul Regulament;

h) când consumatorul noncasnic utilizează echipamentul său într-un mod ce afectează instalațiile operatorului de rețea sau calitatea gazelor naturale furnizate altor consumatori finali, fapt confirmat documentar;

i) când s-a constatat documentar consum fără evidență a gazelor naturale pe o perioadă de timp ce depășește o lună de la data înregistrării documentate a lipsei echipamentului de măsurare sau a deteriorării lui din vina consumatorului noncasnic;

j) la expirarea termenului contractului de furnizare a gazelor naturale, dacă consumatorul noncasnic nu solicită prelungirea lui;

k) la solicitarea consumatorului noncasnic (în termen de 7 zile calendaristice, de la data depunerii solicitării, în scris, de către consumatorul noncasnic);

l) pentru încălcarea prevederilor Regulamentului cu privire la protecția rețelelor de gaze naturale care conduce la reducerea fiabilității furnizării de gaze naturale;

m) dacă sînt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul.

83. Deconectarea de la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare a consumatorului noncasnic se efectuează pe parcursul orelor de lucru ale consumatorului noncasnic respectiv, în conformitate cu prevederile contractului de furnizare a gazelor naturale. Deconectarea instalației de utilizare a consumatorului noncasnic în conformitate cu pct. 82 lit. c), d), e), f), i), j) și l) din prezentul Regulament se efectuează numai cu avizarea consumatorului noncasnic. Avizul de deconectare se expediază sau se înmînează consumatorului noncasnic cu cel puțin 5 zile calendaristice înainte de data preconizată pentru deconectare.

În situațiile prevăzute la pct. 82, lit. b) și lit. g) din prezentul Regulament furnizorul îl informează pe consumatorul casnic prin intermediul facturii de plată a gazelor naturale, cu privire la posibilele consecințe în cazul neachitării în termen a facturii.

84. Furnizorul nu este în drept să deconecteze instalația de utilizare a consumatorului final în următoarele circumstanțe:

a) consumatorul final a contestat la furnizor factura de plată a consumului de gaze naturale, inclusiv factura pentru consum de gaze naturale, calculat în rezultatul încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat;

b) consumatorul final a contestat în instanța de judecată factura de plată a gazelor naturale consumate, inclusiv factura pentru consumul de gaze naturale, calculat în rezultatul încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat.

Consumatorul final este obligat să înștiințeze furnizorul, în formă scrisă, în cazul în care a depus o cerere de chemare în instanța de judecată.

În aceste situații consumatorul final este obligat să achite facturile, pentru consumul curent de gaze naturale.

85. La examinarea petiției consumatorului final Agenția adoptă decizii privind interzicerea deconectării instalației de utilizare sau privind reluarea furnizării gazelor naturale pe parcursul examinării petiției consumatorului final.

86. Adresarea consumatorului final la Agenție sau în instanța de judecată în vederea soluționării neînțelegerilor și litigiilor nelegate de facturarea gazelor naturale, nu scutește consumatorul final de obligația de plată a facturii pentru consumul gazelor naturale și a penalității prevăzute în contractul de furnizare a gazelor naturale.

87. Deconectarea de la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare ce aparține consumatorului final, la solicitarea lui, se efectuează de către furnizor, în termen de cel mult 7 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării scrise.

88. Deconectarea de la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare se efectuează doar prin dispoziția de deconectare semnată de persoana responsabilă a operatorului de rețea.

89. Personalul furnizorului/operatorului de rețea, care a efectuat deconectarea sau reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final este obligat să întocmească actul de deconectare/de reconectare în 2 exemplare (cîte unul pentru fiecare parte contractantă), indicînd în act motivele deconectării/reconectării instalației de utilizare a consumatorului final de la rețeaua de gaze naturale.

90. În ziua preconizată pentru deconectarea instalației de utilizare a consumatorului final, personalul operatorului de rețea trebuie să înmîneze consumatorului final o copie a dispoziției de deconectare a instalației de utilizare, semnată de persoana responsabilă a operatorului de rețea. Dacă consumatorul final demonstrează că a înlăturat motivele care au condiționat emiterea dispoziției de deconectare, personalul operatorului de rețea nu este în drept să deconecteze instalația de utilizare respectivă.

91. În cazul în care, în ziua preconizată pentru deconectarea instalației de utilizare, consumatorul final sau reprezentantul său nu este prezent la locul de consum, personalul operatorului de rețea deconectează instalația de utilizare, lăsîndu-i acestuia copia dispoziției de deconectare în care se indică că a fost efectuată deconectarea, motivul deconectării, numele persoanei responsabile de deconectare, adresa și telefonul de contact al furnizorului.

Copia dispoziției de deconectare se expediază consumatorului casnic, prin poștă cu aviz, în termen de 3 zile calendaristice de la data deconectării instalației de utilizare de la rețeaua de distribuție a gazelor naturale. În cazul în care consumatorul casnic s-a adresat la furnizor pentru reconectare, în limitele termenului de 3 zile calendaristice,

copia dispoziției de deconectare nu se expediază.

Consumatorul final este în drept să conteste la furnizor, la Agenție sau în instanța de judecată dispoziția de deconectare a instalației de utilizare de la rețeaua de gaze naturale, precum și actul de depistare a încălcărilor clauzelor contractuale, în termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.57-58, art.375). Furnizorul este obligat să ducă evidența consumatorilor finali ale căror instalații de utilizare au fost deconectate de la rețeaua de gaze naturale.

92. Consumatorul final este în drept să solicite furnizorului reconectarea instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale după înlăturarea motivelor care au dus la deconectarea instalației lui de utilizare. Furnizorul reconectează la rețeaua de gaze naturale instalația de utilizare ce aparține consumatorului final în termen cât mai scurt posibil, dar nu mai târziu de 2 zile lucrătoare de la data achitării de către consumatorul final a plății pentru reconectare.

93. Furnizorul percepe plata pentru reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final calculată conform Metodologiei de determinare, aprobare și revizuire a prețurilor la serviciile auxiliare prestate de întreprinderile titulare de licențe pentru distribuția de gaze naturale, aprobată prin Hotărârea Agenției nr. 316 din 24 decembrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.16-18, art. 54).

94. Plata pentru reconectare se achită de consumatorul final numai în cazul când deconectarea a avut loc conform pct. 80, din prezentul Regulament pentru consumatorii casnici, și conform pct. 82. din prezentul Regulament pentru consumatorii noncasnici. Furnizorul nu are dreptul să perceapă plata pentru reconectare în cazul în care deconectarea instalației de utilizare a consumatorului final a avut loc din vina furnizorului.

95. Furnizorul este în drept să sisteze furnizarea gazelor naturale consumatorului final în cazul încălcării de către consumatorul final a tehnicii securității și regulilor de utilizare a gazelor naturale. Sistarea furnizării gazelor naturale se efectuează de la robinetul de siguranță sau de la robinetul de contor, sau robinetul de incendiu.

În cazul sistării furnizării gazelor naturale, furnizorul întocmește actul de sistare în 2 exemplare (cîte unul pentru fiecare parte contractantă), indicînd motivul sistării și acțiunile ce trebuie întreprinse de consumatorul final pentru a înlătura încălcările.

96. Operatorul de rețea va asigura activitatea nonstop a serviciilor de intervenție și recepționare a înștiințărilor prin telefon.

97. În cazul unor întreruperi neprogramate locale fiecare înștiințare se va înregistra de către furnizor sau operatorul de rețea.

Furnizorul, operatorul de rețea sînt obligați să informeze consumatorii finali, la solicitarea acestora, despre durata aproximativă pînă la restabilirea furnizării gazelor naturale și despre mersul lucrărilor de remediere.

98. Orice întrerupere programată va fi anunțată de către furnizor, operatorul de rețea consumatorilor finali cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte, indicîndu-se intervalul probabil de întrerupere. Anunțarea se va face prin telefon, afișare la imobile, mass-media etc., în funcție de mărimea zonei afectate.

99. În regim de restricții sau avarii în sistemul de gaze naturale, furnizorul aplică consumatorilor finali, cu excepția celor casnici, tranșe de reducere a consumului de gaze naturale prevăzute în contractele de furnizare a gazelor naturale și conform Legii cu privire la gazele naturale.

Tranșa de reducere care trebuie aplicată și durata de aplicare se comunică de către furnizor consumatorilor finali

afecțati în scris (prin telex, fax, notă telefonică sau mass-media, poștă electronică) cu 24 ore înainte de aplicare.

100. În situații de forță majoră, operatorul de rețea, furnizorul va efectua operativ întreruperea furnizării gazelor naturale unor consumatori finali din zona afectată, pentru a preveni efectele (avarii) mai grave în sistemul de gaze naturale.

101. Furnizorul nu poartă răspundere pentru întreruperile furnizării gazelor naturale cauzate de consumatorul final.

102. Consumatorul final, cu acordul furnizorului, are dreptul să consume, pe parcursul anului, volumul de gaze naturale neconsumat în perioada limitărilor, cauzate de furnizor, operatorul de rețea, prin depășirea consumului zilnic contractat, fără să depășească debitul contractat pentru orele de vîrf de consum în sistemul de gaze naturale.

103. Operatorul de rețea, furnizorul nu poartă răspundere față de consumatorul final pentru întreruperile în furnizarea gazelor naturale dacă acestea nu se datorează culpei lor.

Secțiunea 8

EVIDENȚA CONSUMULUI DE GAZE NATURALE

104. Pentru evidența consumului de gaze naturale și decontările între părțile contractante se utilizează numai echipamente de măsurare legalizate, adecvate și verificate metrologic, incluse în Registrul de Stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare în Republica Moldova.

105. Pentru evidența volumului de gaze naturale furnizate, fiecare loc de consum trebuie să fie dotat, în conformitate cu prevederile stabilite în Regulamentul cu privire la modul de măsurare a gazelor naturale în scopuri comerciale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției nr. 385 din 12 august 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 211-212, art. 750), cu echipament de măsurare, care este specificat în avizul de racordare și în contractul de furnizare a gazelor naturale.

106. Echipamentul de măsurare se instalează, de regulă, în punctul de delimitare. Derogări de la această prevedere sînt posibile în cazuri argumentate conform legislației în vigoare, cu acordul consumatorului final și furnizorului.

107. Operatorul de rețea este responsabil de instalarea, exploatarea, deservirea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare a gazelor naturale ale consumatorilor finali racordați la rețeaua de gaze naturale.

108. Cheltuielile legate de procurarea, verificarea metrologică, instalarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a consumului de gaze naturale la consumatorii casnici se suportă de către operatorul rețelei de distribuție.

Cheltuielile legate de procurarea, verificarea metrologică, instalarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a consumului de gaze naturale la consumatorii noncasnici se suportă de către consumatorii noncasnici.

109. Operatorul de rețea este obligat să informeze solicitantul, potențial consumator noncasnic în avizul de racordare privind parametrii și caracteristicile tehnice ale echipamentului de măsurare ce trebuie instalat la el, în funcție de debitul sumar de gaze naturale și să-l informeze despre tipurile de echipamente de măsurare legalizate pe teritoriul Republicii Moldova.

110. Operatorul de rețea este obligat să refuze instalarea echipamentului de măsurare procurat de către solicitant, consumatorul final, dacă tipul echipamentului de măsurare nu este inclus în Registrul de Stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare în Republica Moldova, nu corespunde cerințelor tehnice indicate în avizul de racordare.

111. După instalare, echipamentului de măsurare se pune în funcțiune și se sigilează de către personalul opera-

torului de rețea, în prezența furnizorului și în prezența obligatorie a consumatorului final, cu întocmirea procesului-verbal de dare în exploatare semnat de părțile contractante, cite unul pentru fiecare parte contractantă. În procesul-verbal se indică data instalării, tipul și numărul echipamentului de măsurare, locul instalării lui, numele consumatorului final, denumirea furnizorului, indicațiile inițiale ale echipamentului de măsurare, numărul sigiliilor etc. Procesul-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare este parte integrantă a contractului de furnizare a gazelor naturale.

112. Echipamentul de măsurare trebuie să fie instalat în așa mod ca consumatorul final și furnizorul, operatorul de rețea să aibă acces liber pentru a citi indicațiile echipamentului de măsurare în orice moment.

113. Consumatorul final este responsabil de integritatea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate. El este obligat să informeze furnizorul imediat ce depistează deteriorarea echipamentului de măsurare și/sau violarea sigiliilor aplicate.

114. Se interzice consumatorului final să intervină sub orice formă asupra echipamentului de măsurare, inclusiv în funcționarea lui, și asupra sigiliilor aplicate lui sau la celelalte instalații ale operatorului de rețea, sau să blocheze accesul personalului operatorului de rețea la acestea.

115. Personalul furnizorului, operatorului de rețea este obligat să prezinte consumatorului final legitimația de serviciu și să comunice scopul vizitei în situația în care solicită acces pe proprietatea consumatorului final în scopul controlului echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate; controlului porțiunii de rețea dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare; citirii indicațiilor echipamentului de măsurare; efectuării de lucrări la instalațiile furnizorului, a operatorului de rețea situate pe proprietatea consumatorului final; examinarea instalației de utilizare a consumatorului final sau deconectarea instalației de utilizare a consumatorului final de la rețeaua de gaze naturale conform prezentului Regulament. În situațiile menționate consumatorul final este obligat să asigure personalului furnizorului, operatorului de rețea accesul imediat și necondiționat la echipamentul de măsurare și instalațiile respective, iar în caz de refuz furnizorul, operatorul de rețea este în drept să aplice prevederile pct. 80 lit. c) și pct. 82 lit. c) din prezentul Regulament.

116. Personalul furnizorului, al operatorului de rețea este în drept să stabilească, de comun acord cu consumatorul final, timpul efectuării activităților stipulate în punctul 115 din prezentul Regulament.

117. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, în scopul facturării gazelor naturale este efectuată lunar, de către personalul furnizorului, operatorului de rețea în prezența consumatorului final/reprezentantului acestuia sau la distanță prin sistemul informațional.

118. În cazul în care nu este acces la echipamentul de măsurare pentru citirea indicațiilor, furnizorul este în drept să emită facturi în baza calculului estimative ale consumului de gaze naturale pe o perioadă nu mai mare de 2 luni. Totodată, furnizorul este obligat să contacteze consumatorul final pentru a i se asigura accesul la echipamentul de măsurare în cazul în care consumatorul final achită în termen facturile emise. Dacă consumatorul final nu reacționează la solicitarea furnizorului, fapt confirmat documentar, acesta este în drept să solicite operatorului de rețea să deconecteze instalația de utilizare a consumatorului final în cauză.

119. Controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate este efectuat de către operatorul de rețea după necesitate și numai în prezența consumatorului final sau a reprezentantului consumatorului final, cu întocmirea actului de control în 2 exemplare, cite unul pentru fiecare parte contractantă.

Controlul vizual al echipamentului de măsurare se efectuează de către operatorul de rețea în prezența consumatorului final sau al reprezentantului consumatorului final concomitent cu citirea indicațiilor echipamentului de măsurare.

Reprezentanții consumatorului casnic pot fi părinții, soțul, soția, copiii care au atins vîrsta de 18 ani, care au capacitate de exercițiu și locuiesc împreună cu consumatorul casnic sau persoana împuternicită prin procură.

120. Personalul operatorului de rețea nu este în drept să efectueze controlul echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate în lipsa consumatorului final sau a reprezentantului acestuia. Personalul furnizorului este în drept să efectueze operațiunea menționată în caz de refuz documentat al consumatorului final de a participa la control. Personalul operatorului de rețea efectuează controlul fără a viola sigiliile și deteriora echipamentul de măsurare. Personalul operatorului de rețea este obligat să examineze vizual integritatea echipamentului de măsurare, fără a-l deteriora, și fără a viola sigiliile. În cazul în care personalul operatorului de rețea depistează că echipamentul de măsurare este deteriorat și/sau sigiliile sînt violate, el indică încălcările respective consumatorului final. În rezultatul controlului echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate, personalul operatorului de rețea întocmește actul de control în 2 exemplare, cite unul pentru fiecare parte, conform modelului aprobat de Agenție. Actul de control urmează să fie contrasemnat de consumatorul final.

121. În cazul depistării încălcării clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, personalul operatorului de rețea este obligat să demonstreze acest fapt consumatorului final și să întocmească actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale în 2 exemplare – cite un exemplar pentru fiecare parte. Personalul operatorului de rețea indică obligatoriu în act modalitatea în care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumelor de gaze naturale consumate. Actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale este semnat de personalul operatorului de rețea și de consumatorul final sau reprezentantul acestuia. În cazul în care consumatorul final sau reprezentantul acestuia refuză să semneze actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale, personalul operatorului de rețea indică în act faptul și motivele refuzului.

În cazul conectării neautorizate a aparatelor sau a instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale, sau constatării consumului de gaze naturale prin evitarea echipamentului de măsurare, personalul furnizorului, operatorului de rețea înlătură încălcările depistate și păstrează probele respective.

122. Consumatorul final este în drept să conteste actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale și poziția de deconectare, prin depunerea unei cereri la Agenție sau în instanța de judecată în termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.57-58, art.375).

123. Personalul operatorului de rețea este obligat să demonteze, în prezența consumatorului final, echipamentul de măsurare instalat la consumatorul final pentru efectuarea constatării tehnico-științifice, în cazul în care presupune că echipamentul de măsurare în cauză sau sigiliile aplicate lui nu sînt integre. Personalul operatorului de rețea este obligat să întocmească actul de demontare în 2 exemplare (cite un exemplar pentru fiecare parte) în care să fixeze numărul și indicațiile echipamentului de măsurare, numărul sigiliilor aplicate, precum și cauzele demontării. Personalul opera-

torului de rețea împachetează și sigilează echipamentul de măsurare cu sigiliile aplicate lui, iar consumatorul final prezintă, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare, echipamentul sigilat la instituția care efectuează constatarea tehnico-științifică. Consumatorul final nu este în drept să desigileze pachetul în care a fost plasat echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate.

Instituția care efectuează constatarea tehnico-științifică este aleasă de către consumatorul final.

Înainte de efectuarea constatării tehnico-științifice, consumatorul final este în drept să solicite efectuarea verificării metrologice de expertiză a echipamentului de măsurare, cheltuielile pentru verificarea metrologică de expertiză fiind suportate de către consumatorul final. Furnizorul și operatorul de rețea informează obligatoriu consumatorul final despre acest drept al consumatorului final.

124. Părțile au dreptul să solicite efectuarea constatării tehnico-științifice repetate.

După efectuarea constatării tehnico-științifice furnizorul sau consumatorul final, după caz, este obligat să prezinte unul altuia, în termen de cel mult 5 zile calendaristice, echipamentul de măsurare și fostele sigilii aplicate de către furnizor, operatorul de rețea precum și raportul constatării tehnico-științifice efectuate.

125. În cazul în care consumatorul final nu prezintă echipamentul de măsurare sigilat și/sau sigiliile aplicate echipamentului de măsurare, la constatarea tehnico-științifică sau se constată că sigiliile aplicate pachetului în care a fost împachetat echipamentul de măsurare sînt violate, sau dacă pachetul în care a fost împachetat echipamentul de măsurare este deteriorat, furnizorul este în drept să aplice față de consumatorul final prevederile punctului 151 din prezentul Regulament.

În caz de deteriorare, de sustragere sau de pierdere a echipamentului de măsurare și/sau a sigiliilor aplicate lui, după ce au fost transmise de către operatorul rețelei de distribuție consumatorului final, furnizorul este în drept să aplice prevederile pct. 151 din prezentul Regulament. Consumatorul final este exonerat de responsabilitate în cazul în care deteriorarea, sustragerea sau pierderea echipamentului de măsurare și/sau a sigiliilor aplicate nu-i este imputabilă.

126. În cazul în care operatorul de rețea consideră că, consumatorul final va întreprinde măsuri care pot duce la înlăturarea dovezilor prin care se poate demonstra violarea sigiliilor și/sau faptul intervenției în echipamentul de măsurare, operatorul de rețea este în drept să solicite consumatorului final sau reprezentantului acestuia ca împreună să prezinte echipamentul de măsurare și/sau sigiliile, în ziua depistării violării sigiliilor sau a intervenției în echipamentul de măsurare, la instituția care va efectua constatarea tehnico-științifică. În cazul în care consumatorul final sau reprezentantul acestuia refuză ca împreună cu operatorul de rețea să prezinte echipamentul de măsurare și/sau sigiliile, în ziua depistării violării sigiliilor sau a intervenției în echipamentul de măsurare, la instituția care va efectua constatarea tehnico-științifică, operatorul de rețea, unilateral, va prezenta probele împachetate și sigilate la instituția aleasă de consumatorul final, care va efectua constatarea tehnico-științifică, păstrînd ulterior probele respective. Consumatorul final este în drept să participe la efectuarea constatării tehnico-științifice, în conformitate cu legea.

127. Cheltuielile pentru efectuarea constatării tehnico-științifice se achită de partea care a inițiat-o.

128. Actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale și/sau concluziile raportului constatării tehnico-științifice, concluziile raportului verificării metrologice de expertiză, rezultatele examinării de către furnizor a altor factori, pot

servi furnizorului drept bază pentru luarea deciziei privind încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final, dacă acestea indică circumstanțele și mijloacele ce au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat.

129. Operatorul de rețea este obligat să transmită furnizorului o copie de pe actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale în ziua întocmirii acestuia. Factura pentru consumul de gaze naturale în rezultatul încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale ce au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de gaze naturale va fi emisă de furnizor în termen de cel mult 20 de zile calendaristice de la întocmirea actului de depistare.

130. În cazul în care consumatorul final informează furnizorul, în conformitate cu pct. 113 despre deteriorarea echipamentului de măsurare și/sau violarea sigiliilor, faptul nu este calificat drept încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final, dacă în rezultatul examinării nu se demonstrează încălcarea dată de către consumatorul final.

131. Cheltuielile pentru demontarea, remontarea sau reamplasarea echipamentului de măsurare la solicitarea consumatorului final sînt suportate integral de către consumatorul final.

132. Consumatorul final suportă cheltuielile de demontare, reparare, verificare metrologică, montare sau înlocuire a echipamentului de măsurare deteriorat, precum și consumul recalculat de gaze naturale în cazul în care deteriorarea echipamentului de măsurare are loc din vina consumatorului final.

133. Echipamentele de măsurare se verifică metrologic periodic de către laboratoarele metrologice autorizate, în termenele stabilite, în conformitate cu Lista Oficială a mijloacelor de măsurare supuse obligatoriu controlului metrologic al statului L.O.-2004, aprobată prin Hotărîrea Departamentului „Moldova-Standard” nr.1445-M din 4 ianuarie 2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.35-38, art.81). Operatorul rețelei de distribuție este obligat să monteze consumatorului casnic un alt echipament de măsurare în locul celui demontat pentru verificarea metrologică periodică.

134. Furnizorul, operatorul de rețea și consumatorul final sau reprezentanții acestora au dreptul să fie prezenți la verificarea metrologică a echipamentului de măsurare. Actul cu rezultatele verificării metrologice este pus la dispoziția furnizorului/operatorului de rețea și consumatorului final.

135. Părțile contractante pot iniția verificarea metrologică de expertiză a echipamentului de măsurare, înainte de expirarea intervalului de timp admis între două verificări metrologice succesive, în cazul în care una dintre părți are reclamații. Plata pentru verificarea metrologică de expertiză va fi efectuată de partea care a inițiat-o. Dacă în urma verificării metrologice de expertiză reclamația capătă confirmare, furnizorul efectuează recalculări în conformitate cu pct.149.

136. Demontarea echipamentului de măsurare pentru efectuarea verificării metrologice de expertiză, la solicitarea consumatorului final se efectuează de către operatorul de rețea, în decurs de cel mult 5 zile calendaristice de la data solicitării. Operatorul de rețea este obligat să aducă la cunoștință obligația achitării de către consumatorul casnic a cheltuielilor pentru demontarea, remontarea echipamentului de măsurare și verificarea metrologică de expertiză în cazul în care echipamentul de măsurare funcționează în limitele erorii admisibile.

137. La demontarea echipamentului de măsurare, pentru verificarea metrologică de expertiză, personalul operatorului de rețea întocmește actul de demontare în 2 exemplare (cîte un exemplar pentru fiecare parte contrac-

tantă) indicînd în el numărul echipamentului de măsurare și al sigiliilor, indicațiile echipamentului de măsurare, precum și cauzele demontării. Echipamentul de măsurare este împachetat și sigilat de către operatorul de rețea în prezența consumatorului final, pentru a fi transmis ulterior de către consumatorul final spre verificare metrologică de expertiză la un laborator metrologic autorizat care nu aparține furnizorului, operatorului de rețea. Consumatorul final este obligat să prezinte echipamentul de măsurare la laboratorul metrologic autorizat în termen de pînă la 5 zile lucrătoare de la data demontării.

138. În cazul în care, la consumatorul final, în locul echipamentului de măsurare, demontat pentru verificare metrologică, nu este posibil de instalat alt echipament de măsurare, furnizorul, pe durata perioadei de verificare, determină volumul de gaze naturale consumat de către consumatorul final în baza consumului mediu zilnic de gaze naturale înregistrat de echipamentul de măsurare pe parcursul perioadei calendaristice similare, aplicînd coeficienți de corecție în cazul în care condițiile meteorologice diferă.

Secțiunea 9

PLATA GAZELOR NATURALE

139. Plata gazelor naturale consumate se efectuează în baza facturii emise lunar de către furnizor și înmînată consumatorului final sau expediată prin poștă. În unele cazuri plata poate fi efectuată prin alte metode și în alte termene stabilite în contractul de furnizare a gazelor naturale.

140. Prin derogare de la prevederile pct. 139 din prezentul Regulament, în cazul în care consumul lunar de gaze naturale nu depășește 5 m³, furnizorul este în drept să emită, cu acordul, în scris, al consumatorului casnic, o singură factură de plată pentru gazele naturale consumate pe parcursul unei perioade convenite între părți, dar nu mai mare de 3 luni.

141. Drept bază pentru emiterea facturii servesc tarifele reglementate la gazele naturale, în vigoare pe parcursul perioadei de facturare, indicațiile echipamentului de măsurare și corelarea, după caz, a parametrilor efectivi (volum, presiune, temperatură) cu starea standard, convenite prin contractul de furnizare a gazelor naturale.

142. Consumatorul final achită plata pentru gazele naturale consumate conform tarifulor la gazele naturale aprobate de către Agenție și publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Furnizorul este obligat să afișeze în fiecare oficiu comercial o copie a hotărîrii Agenției cu privire la aprobarea tarifulor la gazele naturale.

La solicitarea consumatorului final, furnizorul este obligat să pună la dispoziție consumatorului final o copie a tarifulor la gazele naturale în vigoare.

143. Tariful la gazele naturale se exprimă în lei pentru 1000 m³, calculate la starea standard.

144. Factura prezentată de furnizor consumatorului final trebuie să conțină obligatoriu următoarea informație:

- a) numele și prenumele consumatorului final sau denumirea întreprinderii;
- b) adresa locului de consum și numărul contractului;
- c) data emiterii facturii;
- d) data-limită de plată a facturii;
- e) indicațiile actuale și cele precedente ale echipamentului de măsurare și perioada pentru care este emisă factura;
- f) volumul de gaze naturale consumat în perioada de facturare, înregistrat de echipamentul de măsurare, ținîndu-se cont de prevederile pct. 160 din prezentul Regulament, după caz, sau calculat conform pct.164 din prezentul Regulament;
- g) tariful aplicat;
- h) plata pentru gazele naturale consumate;
- i) datoriile pentru perioadele precedente;

j) taxe;

k) suma totală spre achitare ce include și datoriile pentru perioadele precedente, dacă există;

l) adresa și numărul de telefon la care poate fi contactat furnizorul.

Factura va include și următoarele notații:

„ATENȚIE! AVIZ

Vă preîntîmpinăm că în cazul neachitării acestei facturi, în decurs de 10 zile calendaristice de la data-limită de achitare indicată în ea, în conformitate cu legislația, vom fi nevoiți să deconectăm de la rețeaua de gaze naturale instalația dumneavoastră de utilizare. Reconectarea instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale va fi posibilă după eliminarea cauzei care a dus la deconectare și achitarea plății pentru reconectare.”

“Copia tarifulor reglementate poate fi obținută de la furnizor.”

“Activitatea furnizorului este reglementată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Adresa Agenției.....”

145. Furnizorul nu este în drept să includă în factură alte plăți decît cele prevăzute în pct.144 din prezentul Regulament.

146. Furnizorul este în drept să aplice consumatorilor finali penalitate pentru fiecare zi de întîrziere a plății pentru gazele naturale consumate, începînd cu prima zi după data-limită de plată indicată în factură. Suma penalităților va fi prezentată consumatorului final spre achitare într-o factură separată. Penalitatea poate fi aplicată numai dacă este prevăzută în contractul de furnizare a gazelor naturale. Cuantumul penalității este negociabil, dar nu poate depăși mărimea stabilită prin Legea cu privire la gazele naturale, nr. 123-XVIII, din 23 decembrie 2009. Penalitatea nu se aplică în cazul facturilor eronate.

147. În cazul constatării de către consumatorul final a erorii de facturare (calcularea contravalorii gazelor naturale prin aplicarea de către furnizor a tarifului greșit și/sau a volumului de gaze naturale ce nu corespunde valorii determinate în baza indicațiilor reale ale echipamentului de măsurare), în defavoarea sa sau dacă această eroare este depistată de către furnizor, ultimul este obligat să includă în factura pentru luna viitoare suma cauzată de eroarea de facturare.

Furnizorul este în drept să nu restituie sau să nu considere drept plată pentru viitoarele decontări sumele încasate suplimentar, care au fost depistate după expirarea termenului de prescripție stabilit de Codul civil al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.1107-XV din 6 iunie 2002 sau în cazul în care consumatorul final nu poate demonstra faptul în cauză și nu poate indica data comiterii erorii de facturare.

148. În cazul în care se depistează erori de facturare în defavoarea furnizorului, suma cauzată de eroare este inclusă suplimentar în factură, fiind reeșalonată, la solicitarea consumatorului final, pe o perioadă de cel puțin 6 luni.

Furnizorul nu este în drept să ceară plata cauzată de eroare de facturare cînd aceasta a fost depistată după expirarea termenului de prescripție stabilit de Codul civil al Republicii Moldova sau în cazul în care nu poate demonstra data comiterii erorii de facturare.

149. În cazul în care în rezultatul verificării metrologice de expertiză se stabilește că eroarea echipamentului de măsurare nu se încadrează în limitele admisibile, părțile contractante sînt în drept să inițieze recalcularea volumelor de gaze naturale furnizate pe parcursul ultimelor 3 luni, luînd în considerare eroarea medie aritmetică stabilită la verificarea metrologică de expertiză. Recalcularea poate fi efectuată numai în cazul în care verificarea metrologică de expertiză a fost efectuată în limitele intervalului de timp

admis între două verificări metrologice succesive.

150. În cazul în care echipamentul de măsurare este defectat nu din vina consumatorului final, determinarea volumului de gaze naturale pe parcursul perioadei de la ultima citire a indicațiilor echipamentului de măsurare pînă la data restabilirii evidenței consumului de gaze naturale se efectuează conform consumului mediu zilnic înregistrat pe parcursul perioadei similare de facturare sau perioada ulterioară de facturare, în caz de excepție, cînd perioada similară nu există. Perioada pentru care se efectuează calculul consumului de gaze naturale în baza consumului mediu zilnic nu va depăși 3 luni. Restabilirea evidenței consumului de gaze naturale se efectuează în termen de o lună. Pentru perioada care, din vina consumatorului noncasnic, depășește termenul de o lună stabilit pentru restabilirea evidenței, calcularea volumului de gaze consumat va fi efectuată aplicîndu-se sistemul pașal, consumatorul final fiind preîntîmpinat în scris despre aceasta.

151. În cazul în care se constată încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, furnizorul este în drept să calculeze consumul de gaze naturale conform sistemului pașal, ținînd cont de volumul facturat și achitat de către consumatorul final pentru perioada recalculării.

În cazul intervenției vizibile în funcționarea echipamentului de măsurare (defectul sau lipsa sticlei la echipamentul de măsurare, defectarea corpului echipamentului de măsurare, deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic, ruperea cordonului sigiliului sau restabilirea lui după ce a fost rupt, lipsa sigiliului), la calcularea consumului de gaze naturale, conform sistemului pașal, se va lua în considerație perioada de timp de la data ultimei citiri a indicațiilor echipamentului de măsurare (controlului vizual al echipamentului de măsurare), dar nu mai mare de 3 luni, în cazul lipsei accesului la citirea indicațiilor echipamentului de măsurare.

În celelalte cazuri (conectarea neautorizată a aparatelor sau a instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale sau consum de gaze naturale prin evitarea echipamentului de măsurare, contrafacerea sigiliului etc.), la efectuarea calculelor consumului de gaze naturale conform sistemului pașal se utilizează perioada de la data ultimului control al echipamentului de măsurare sau perioada de la data comiterii acestor încălcări (în cazul echipamentelor de măsurare cu memorie) și pînă la data depistării, dar nu mai mare de un an.

În calcule se ia în considerație numărul orelor de utilizare pentru diferite tipuri de aparate de utilizare, indicate în Anexa nr. 4 la prezentul Regulament.

La determinarea volumului de gaze naturale consumat în rezultatul încălcării clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au dus la neînregistrarea/inregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, furnizorul de gaze naturale este obligat să ia în considerație toți factorii care permit calcularea corectă a posibilului prejudiciu cauzat furnizorului.

152. Consumatorul final este în drept să conteste, în limitele termenului de prescripție, factura emisă de către furnizor pentru consumul de gaze naturale, calculat în rezultatul încălcării clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumate.

153. Furnizorul este în drept să ceară pentru consumul gazelor naturale plată preventivă de la consumatorii finali instalațiile de utilizare ale cărora au fost reconectate la rețeaua de gaze naturale, în cazul în care instalațiile de utilizare ale acestora au fost deconectate de la rețeaua de gaze naturale pentru neachitarea facturii sau refuzul

documentat de a permite accesul personalului furnizorului, al operatorului de rețea la echipamentul de măsurare.

154. Furnizorul, de asemenea, este în drept să ceară plată preventivă de la consumatorii finali care au încheiat contracte pentru furnizarea gazelor naturale în baza altui drept real, decît cel de proprietate, precum și de la consumatorii finali față de care a fost inițiată procedura de insolabilitate, efectuînd ulterior recalcularea în baza indicațiilor reale ale echipamentului de măsurare.

155. Plata preventivă se va efectua de către consumatorul final conform pct. 153 din prezentul Regulament, înainte de reconectare a instalației de utilizare și restabilirea furnizării gazelor naturale.

156. Suma plății preventive este stabilită de către furnizor și nu trebuie să depășească contravaloarea consumului mediu lunar de gaze naturale. În cazul contractelor încheiate cu consumatorii finali – neproprietari ai imobilului, suma plății preventive nu trebuie să depășească contravaloarea consumului mediu de gaze naturale pe parcursul a două luni. Valoarea plății preventive este indicată obligatoriu în contractul de furnizare a gazelor naturale.

157. Furnizorul îl va elibera de plata preventivă pe consumatorul final, indicat în pct. 153 din prezentul Regulament, care și-a onorat obligațiile de plată pe parcursul unui an.

158. În caz de reziliere a contractului de furnizare a gazelor naturale cu consumatorul final care efectuează plata preventivă, furnizorul va efectua calculul definitiv al consumului și al plății pentru gazele naturale furnizate și va restitui, după caz, consumatorului final diferența, pînă la rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale.

159. Furnizorul ține evidența consumatorilor finali care achită plata preventivă. Datele privind consumatorii finali ce achită plata preventivă vor include:

- a) numele, prenumele sau denumirea consumatorului final și numărul contractului încheiat cu el;
- b) adresa consumatorului final și a locului de consum, dacă diferă;
- c) suma plății preventive.

160. În cazul în care echipamentul de măsurare al consumatorului noncasnic nu este instalat în punctul de delimitare, volumul de gaze naturale consumat se va corecta luîndu-se în considerație pierderile tehnice de gaze naturale în conducte, armături, accesorii stații și posturi de reglare-măsurare situate între punctul de delimitare și echipamentul de măsurare, calculate conform Metodologiei de calcul al consumurilor tehnologice și al pierderilor tehnice de gaze naturale în rețelele de distribuție, aprobate prin Hotărîrea Consiliului de administrație al Agenției nr. 398 din 31 decembrie 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.16-17, art. 72). În cazul în care consumatorul final sau oricare furnizor va importa gaze naturale, operatorul rețelei de distribuție și operatorul rețelei de transport sînt obligați să transporte și să distribuie aceste gaze naturale în baza contractelor de transport și distribuție a gazelor naturale.

161. Plata pentru serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale se efectuează conform tarifelor pentru serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale aprobate de către Agenție și publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

162. În cazul demontării intenționate de către consumatorul final a echipamentului de măsurare, furnizorul este în drept să efectueze recalcularea consumului de gaze naturale, aplicînd sistemul pașal, fiind luate în calcul volumele facturate de către furnizor și achitate de către consumatorul final în perioada recalculării stabilită de la ultima citire a indicațiilor echipamentului de măsurare și pînă la data depistării, dar nu mai mare de 3 luni, dacă fapta consumatorului final privind încălcarea clauzelor contractuale

a fost constatată de organele abilitate.

163. În cazul refuzului documentat de a permite accesul personalului furnizorului, operatorului de rețea la echipamentul de măsurare și la instalațiile operatorului de rețea ce se află pe proprietatea consumatorului final, furnizorul, operatorul de rețea va solicita asistență organelor de drept pentru a obține accesul.

164. Facturarea consumului de gaze naturale pentru consumatorii casnici amplasați în blocuri locative se va efectua după cum urmează:

a) pentru locurile de consum racordate la rețelele blocurilor locative dotate cu echipamente de măsurare colective, facturarea se efectuează prin calcul – din volumul de gaze naturale indicat de echipamentul de măsurare colectiv se scade suma volumului de gaze naturale calculat în baza indicilor echipamentelor de măsurare individuale, iar volumul obținut se repartizează pe locurile de consum nedotate cu echipamente de măsurare în funcție de numărul de persoane domiciliat la locul de consum și aparatele de utilizare racordate;

b) pentru blocurile de locuințe nedotate cu echipamente de măsurare colective, facturarea gazelor naturale pentru locurile de consum ce nu sînt dotate cu echipamente de măsurare se efectuează aplicîndu-se normele de consum aprobate prin ordinul Ministerului Industriei și Energeticii cu privire la normele de consum gaze naturale în lipsa contorului nr.124 din 25 decembrie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.163-165, art.441.) și tarifele în vigoare.

165. În cazul constatării încălcării clauzelor contractuale de către consumatorul final ce deține apartament în blocul de locuit dotat cu echipament de măsurare colectiv de gaze naturale, care a condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, volumele de gaze naturale achitate de către consumatorul final respectiv se iau obligatoriu în calcul la determinarea volumelor de gaze naturale ce sînt facturate consumatorilor finali, locurile de consum ale cărora nu sînt dotate cu echipamente de măsurare individuale.

166. În cazul depistării de către furnizor, operatorul de rețea a majorării neautorizate a debitului sumar sau racordării unor aparate de utilizare, fără acordul furnizorului, operatorului de rețea ce duce la depășirea diapazonului de măsurare a echipamentului de măsurare existent la consumatorul final sau modificarea indicilor de facturare în cazul lipsei echipamentului de măsurare, furnizorul demonstrează consumatorului final că modificarea debitului sumar sau racordarea unor aparate de utilizare, fără acordul furnizorului, operatorului de rețea a dus la erori de facturare în defavoarea sa și va recalcula consumul de gaze naturale luînd în considerație indicii corecți de facturare, eroarea echipamentului de măsurare și după caz sistemul pausal. Termenul efectuării recalculărilor nu poate depăși un an.

Secțiunea 10

PREVEDERI TEHNICE ȘI ORGANIZATORICE CU PRIVIRE LA FUNCȚIONAREA INSTALAȚIILOR DE GAZE NATURALE

167. Operatorii de rețea și consumatorii finali de gaze naturale poartă răspundere conform legislației pentru:

a) starea tehnică, exploatarea și întreținerea instalațiilor de gaze naturale ce le aparțin, înlăturarea scurgerilor de gaze naturale prin neetanșeități, inclusiv la semnalizarea consumatorilor finali sau altor persoane despre eventualele scurgeri;

b) respectarea tehnicii securității;

c) respectarea regimurilor de consum convenite prin contract;

d) furnizarea volumelor contractate;

e) respectarea disciplinei operative;

f) neexecutarea în termenele stabilite a prescripțiilor înaintate de Inspectoratul Principal de Stat pentru Supraveghere Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase;

g) menținerea parametrilor de calitate a gazelor naturale conform standardului național în vigoare;

h) menținerea dispozitivelor de reglaj automat în stare de funcționare;

i) reglarea corectă a parametrilor tehnologici de exploatare.

168. Consumatorului final i se interzice să facă intervenții asupra utilajului de gaze naturale ce aparține operatorului de rețea.

169. Manevrele necesare limitării sau întreruperii furnizării gazelor naturale de consumatorul final cu debite mari de gaze naturale, în vederea executării lucrărilor planificate de întreținere și reparații la conductele și instalațiile lui se vor face cu acordul operatorului de rețea.

170. În cazul, în care sistemul de gaze naturale funcționează în regim de avarie, furnizorul nu va repara prejudiciul cauzat prin reducerea sau întreruperea furnizării gazelor naturale consumatorilor finali, însă, el este obligat să întreprindă operativ măsurile necesare pentru înlăturarea deficiențelor și disfuncționalităților și să anunțe consumatorii finali despre aceasta.

171. Prejudiciul cauzat consumatorului final din cauza accidentelor produse în instalația sa de utilizare, ca urmare a nerespectării regulilor și instrucțiunilor de exploatare în vigoare, rămîne în responsabilitatea consumatorului final.

172. Operatorul de rețea este obligat să ia măsuri neîntîrziate pentru remedierea deteriorărilor apărute în rețelele sale de gaze naturale și pe care le exploatează și le deservește tehnic. În cazurile în care se va constata că deteriorările sînt cauzate de consumatorul final, cheltuielile vor fi suportate integral de consumatorul final.

173. În cazul în care pentru efectuarea lucrărilor de revizie este necesară oprirea stației de predare sau a stației de reglare-măsurare, a postului de reglare-măsurare, repunerea în funcțiune a stației de predare sau a stației de reglare-măsurare, a postului de reglare-măsurare se va face după obținerea acordului în scris al consumatorului final (cu excepția consumatorului casnic), care garantează că toate robinetele de siguranță sînt închise. După repunerea în funcțiune, echipa de revizie va asigura supravegherea stației de predare sau a stației de reglare-măsurare, a postului de reglare-măsurare pe o durată de cel puțin o oră după intrarea în regim normal de funcționare.

174. Este interzisă manevrarea și folosirea conductei de ocolire din stațiile de reglare-măsurare de către consumatorul final sau alte persoane neautorizate, decît de persoanele autorizate ale operatorului de rețea. Robinetele de pe conducta de ocolire vor fi sigilate în poziție închisă. În situații deosebite, cu acordul operatorului de rețea, fapt consemnat printr-un proces-verbal, pentru asigurarea continuității furnizării gazelor naturale, manevrarea conductei de ocolire se poate face pentru perioade de timp strict limitate, de către personalul autorizat al consumatorului final, instruit în acest sens. Violarea sigiliilor de la robinetele conductei de ocolire de către consumatorul final se va considera încălcare a clauzelor contractuale.

175. Verificarea și repararea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali se va face după necesitate, de către unități specializate autorizate, din contul consumatorului final.

176. În cazul în care, în mod excepțional, este necesar ca pe terenul pe care este amplasată rețeaua de gaze naturale să se execute o construcție, beneficiarul acestei construcții va obține acordurile proprietarilor sau deținătorilor legali ai terenului de pe traseul unde urmează să fie plasată noua conductă de gaze naturale și va suporta toate cheltuielile de modificare a rețelei de gaze naturale.

177. Operatorul de rețea și consumatorii finali au dreptul să încheie, între ei, acorduri privind exploatarea și/sau întreținerea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali.

178. Timpul efectuării lucrărilor de reparație a instalațiilor ce aparțin operatorului de rețea și sunt situate pe proprietatea consumatorului final, se coordonează cu consumatorul final.

179. Personalul operatorului de rețea care instalează noi echipamente, efectuează reparația sau modifică instalațiile existente este obligat să readucă la starea inițială terenul și alte elemente de construcții și instalații ale consumatorului final, afectate de lucrările pe care le-a executat, cu excepția cazurilor efectuării acestor lucrări la solicitarea consumatorului final.

Secțiunea 11

PETIȚIILE CONSUMATORILOR FINALI ȘI PROCEDURILE DE SOLUȚIONARE A NEÎNȚELEGERILOR

180. Furnizorul, operatorul de rețea este obligat să dispună de centre de relații cu consumatorii finali și să desemneze persoane responsabile pentru examinarea petițiilor și soluționarea problemelor consumatorilor finali, legate de transportul, distribuția și furnizarea gazelor naturale, la care au acces toți consumatorii finali pe parcursul programului de lucru.

181. Furnizorul, operatorul de rețea este obligat să aducă la cunoștința consumatorilor finali și să prezinte Agenției următoarele date referitoare la activitatea centrelor pentru relații cu consumatorii finali:

a) adresele sediilor, adresele poștale, numerele de telefon și adresele poștei electronice (dacă sunt disponibile) unde consumatorii finali pot adresa petițiile;

b) programul de lucru, de cel puțin 5 zile pe săptămână a câte 8 ore pe zi, pe parcursul căruia consumatorul final poate adresa petiția.

182. Personalul responsabil de examinarea reclamațiilor consumatorilor finali trebuie să dispună de aptitudini și împuterniciri pentru:

a) a examina petițiile și soluționa neînțelegerile direct, prin negocieri directe cu consumatorii finali și pe cale amiabilă;

b) a remite petiția către persoana furnizorului, a operatorului de rețea, investită cu atribuții privind examinarea și soluționarea problemelor abordate în petiție;

c) a informa consumatorul final despre drepturile lui în procesul de soluționare a neînțelegerilor.

183. Întreg personalul de conducere al furnizorului, al operatorului de rețea este obligat să acorde audiență consumatorilor finali care solicită aceasta, în scopul soluționării

problemelor consumatorilor finali. Programul de audiență se aprobă de Agenție și se afișează în toate centrele pentru relații cu consumatorii finali.

184. Furnizorul, operatorul de rețea va duce evidența petițiilor. Informația despre petiții trebuie să specifice cel puțin:

- numele petiționarului;
- data depunerii petiției;
- esența problemei abordate în petiție;
- decizia luată de către furnizor, operatorul de rețea;
- data expedierii răspunsului.

185. Furnizorul, operatorul de rețea este obligat să prezinte Agenției orice informație solicitată privind petițiile, copii ale înregistrărilor, ale deciziilor sau alte documente necesare examinării și soluționării de către Agenție a problemelor abordate în petiții.

186. Furnizorul, operatorul de rețea trebuie să depună toate eforturile pentru soluționarea rezonabilă a neînțelegerilor cu consumatorii finali, pe cale amiabilă și în termene cât mai restrinse.

187. În cazul în care neînțelegerea dintre consumatorul final și furnizor, operatorul de rețea nu se soluționează pe cale amiabilă, furnizorul, operatorul de rețea este obligat să examineze situația creată și să răspundă în scris consumatorului final, în termenele prevăzute de lege.

188. Consumatorul final este în drept să prezinte o petiție la Agenție, în condițiile prevăzute de lege, inclusiv în cazul în care nu a primit în termen răspuns de la furnizor, operatorul de rețea, sau dacă nu este satisfăcut de măsurile întreprinse de furnizor, operatorul de rețea.

189. În cazul în care consumatorul nu este de acord cu răspunsul sau decizia Agenției el este în drept să conteste răspunsul sau decizia în instanța de judecată, în conformitate cu Legea contenciosului administrativ.

190. Petiția consumatorului final legată de parametrii de calitate a gazelor naturale furnizate va fi examinată de către operatorul de rețea împreună cu consumatorul final pentru stabilirea responsabilităților ce decurg din aceste circumstanțe.

Termenul pentru depunerea reclamației de către consumatorul final este de cel mult 5 zile lucrătoare de la data depistării încălcării parametrilor de calitate sau restabilirii furnizării gazelor naturale. Consumatorul final va pune la dispoziția operatorului de rețea toate datele legate de confirmarea faptelor expuse în petiție.

191. Furnizorul, operatorul de rețea utilizează în procesul de activitate actele incluse în Anexa nr. 5 la prezentul Regulament.

Anexa nr. 1

la Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 415 din 25.05. 2011

Clauzele obligatorii ale contractului de furnizare a gazelor naturale consumatorului casnic

I. Date generale

1. Locul de consum _____

(localitatea, strada, numărul, blocul, scara, etajul, apartamentul, nr. telefon)

deținând actul ce atestă dreptul de proprietate nr. _____, contractul de închiriere nr. _____, (alte acte prevăzute de lege) _____

Aviz de racordare nr. _____ din _____, emis de _____

2. Dosar tehnic nr. _____

Tipul aparatelor utilizatoare de gaze naturale:

mașină de gătit tip _____, cu _____ ochiuri, _____ unități;
cazan de încălzire tip _____, _____ unități; încălzitor de apă

volumetric tip _____, _____ unități; sobă de încălzit cu gaze naturale _____, _____ unități; încălzitor de apă instantaneu _____, _____ unități etc.

3. Suprafața de încălzire _____ m².

4. Numărul de locatari _____, inclusiv posedă înlesniri _____.

5. Echipament de măsurare tip _____, nr. _____ proprietate a _____, unități _____,

datele inițiale ale echipamentului de măsurare, citite la momentul racordării instalației de utilizare la rețeaua de distribuție a gazelor naturale _____.

6. Data ultimei verificări metrologice _____, termenul valabilității _____.

7. Sigiliile aplicate _____.

II. Obiectul și durata contractului

8. Obiectul contractului este furnizarea gazelor naturale la locul de consum și reglementarea relațiilor dintre Furnizor și Consumatorul casnic privind condițiile de furnizare și de consum, facturarea și plata pentru volumele de gaze naturale consumate.

9. Utilizarea gazelor naturale se va face în scopuri casnice, cu utilizarea aparatelor specificate în contract.

10. Contractul de furnizare a gazelor naturale este încheiat pentru o durată de timp _____

(nedeterminată sau determinată la solicitarea Consumatorului casnic), este întocmit în două exemplare, cite unul pentru fiecare parte și intră în vigoare la data semnării lui de către ambele părți.

III. Obligațiile și drepturile furnizorului

11. Furnizorul are următoarele obligații:

a) să înceapă furnizarea gazelor naturale după racordarea instalației de utilizare la rețeaua de distribuție a gazelor naturale și să furnizeze Consumatorului casnic gaze naturale la calitatea corespunzătoare standardului național „Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice”, GOST - 5542 inclusiv,

- Puterea calorică inferioară,

MJ/m³ (kcal/m³), la 20 °C și
101,325 kPa, nu mai mică 31,8 (7600)

- Domeniul valorilor indicelui Wobbe
(superior), MJ/m³ (kcal/m³) 41,2-54,5 (9850-13000)

- Abaterea admisibilă a indicelui Wobbe
de la valoarea nominală, %, nu mai mare ± 5

- Concentrația masică a acidului sulfhidric,
g/m³, nu mai mare 0,02

- Concentrația masică a sulfului mercaptan,
g/m³, nu mai mare 0,036

- Frația volumetrică a oxigenului, %, nu mai mare 1,0

- Masa impurităților mecanice în 1 m³, g,
nu mai mare 0,001

b) să asigure furnizarea gazelor naturale pînă la robinetul de siguranță, în mod continuu și la presiunea stabilită de normele tehnice în vigoare;

c) să emită lunar Consumatorului casnic factura de plată pentru gazele naturale consumate, indicînd în factură data-limită de plată a acesteia. Factura se emite cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de expirarea termenului limită de plată a acesteia. Volumul de gaze naturale facturat este stabilit prin citirea lunară a indicațiilor echipamentului de măsurare de către personalul operatorului rețelei de distribuție, iar în lipsa echipamentului de măsurare la Consumatorul casnic, prin calcul, în baza normelor în vigoare;

d) să anunțe Consumatorul casnic, cu cel puțin trei zile calendaristice înainte, despre întreruperile programate pentru efectuarea lucrărilor planificate de profilaxie și reparație în rețeaua de distribuție a gazelor naturale, indicînd intervalul probabil de întrerupere;

e) să efectueze recalcularea plății pentru gazele naturale consumate în cazurile documentar confirmate de Consumatorul casnic și prevăzute de legislație;

f) să prezinte la solicitarea Consumatorului casnic informația cu privire la parametrii de calitate a gazelor naturale furnizate, istoricul de consum, plățile și penalitățile calculate și achitate;

g) să asigure verificarea metrologică periodică a echipamentului de măsurare în termenul stabilit în Lista oficială a mijloacelor de măsurare supuse obligatoriu controlului metrologic al statului;

h) să restabilească furnizarea gazelor naturale în termen de 2 zile lucrătoare de la data achitării plății pentru reconectare de către Consumatorul casnic;

i) să asigure deconectarea de la rețeaua de distribuție a gazelor naturale a instalației de utilizare ce aparține Consu-

matorului casnic, la solicitarea Consumatorului casnic, în cel mult 7 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării depuse în scris de către Consumatorul casnic;

j) să restituie datoriile avute față de Consumatorul casnic, pînă la rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale.

12. Furnizorul are următoarele drepturi:

a) să aibă acces la echipamentul de măsurare, indiferent de locul amplasării lui;

b) să deconecteze instalația de utilizare a Consumatorului casnic, în cazurile prevăzute în pct. 17 din Contract;

c) să includă suma cauzată de erori de facturare, ce sînt în defavoarea furnizorului, în plata pentru luna viitoare. Furnizorul nu este în drept să perceapă plata datorată emiterii unei erori de facturare dacă faptul emiterii unei facturi cu erori de facturare a fost depistat după expirarea termenului de prescripție, stabilit prin Codul civil al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.1107-XV din 6 iunie 2002, sau în cazul în care nu demonstrează faptul și data emiterii unei facturi cu erori de facturare;

d) să sisteze furnizarea gazelor naturale Consumatorului casnic în cazul încălcării de către Consumatorul casnic a tehnicii securității și regulilor de utilizare a gazelor naturale. Sistarea furnizării gazelor naturale se efectuează de la robinetul de siguranță sau de la robinetul de contor, sau robinetul de incendiu.

În cazul sistării furnizării gazelor naturale se întocmește actul de sistare în care se indică motivul sistării și acțiunile ce trebuie întreprinse de Consumatorul casnic pentru a înlătura încălcările;

e) să efectueze recalcularea consumului de gaze naturale luînd în considerație indicii corecți de facturare în lipsa echipamentului de măsurare sau eroarea echipamentului de măsurare în cazul racordării unor aparate de utilizare, fără acordul Furnizorului;

f) să recalculeze volumul de gaze naturale, aplicînd sistemul pașal, în conformitate cu Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale în cazul în care se constată încălcarea clauzelor contractuale de către Consumatorul casnic, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat.

Încălcarea clauzelor contractuale de către Consumatorul casnic, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat sînt:

1) intervenția în funcționarea echipamentului de măsurare;

2) conectarea neautorizată a aparatelor sau a instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale sau consum de gaze naturale prin evitarea echipamentului de măsurare.

IV. Drepturile și obligațiile consumatorului casnic

13. Consumatorul casnic are următoarele drepturi:

a) să consume gaze naturale în conformitate cu prevederile contractului;

b) la furnizarea continuă a gazelor naturale la parametrii de calitate stabiliți prin actele normative și prin standardul național „Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice”, GOST 5542;

c) să solicite Furnizorului repararea prejudiciului (material și moral) adus în rezultatul încălcării prevederilor contractului sau ale legislației;

d) să aibă acces la echipamentul de măsurare, care înregistrează consumul lui de gaze naturale, indiferent de locul amplasării;

e) să solicite Furnizorului suspendarea, prelungirea sau rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale;

f) să solicite Furnizorului sistarea temporară a furnizării de gaze naturale;

g) să solicite de la Furnizor informația cu privire la parametrii de calitate a gazelor naturale furnizate, istoricul

de consum, plățile și penalitățile achitate și calculate;

h) să solicite operatorului rețelei de distribuție să întreprindă măsuri corespunzătoare în cazul deranjamentelor în instalațiile de distribuție și în cazul funcționării necorespunzătoare a echipamentului de măsurare;

i) să fie prezent la citirea, controlul, verificarea metrologică și efectuarea constatării tehnico-științifice a echipamentului de măsurare;

j) să solicite Furnizorului acordul modificării instalației de utilizare.

14. Consumatorul casnic are următoarele obligații:

a) să achite integral consumul de gaze naturale în termenul indicat în factură;

b) să respecte cu strictețe regulile de utilizare a gazelor naturale;

c) să nu modifice instalațiile de utilizare și încăperile unde ele sînt amplasate fără acordul Furnizorului;

d) să nu racordeze la instalația sa de utilizare instalațiile altor consumatori finali;

e) să permită accesul echipei de intervenție a operatorului rețelei de distribuție după prezentarea legitimației, în scopul efectuării unor lucrări de revizii, reparații, întreruperi, sistări, deconectări, racordări, precum și de remediere a deranjamentelor sau avarierilor din instalațiile operatorului rețelei de distribuție aflate pe proprietatea Consumatorului casnic, precum și pentru verificarea respectării clauzelor contractului;

f) să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate acestuia;

g) să înștiințeze în cel mai scurt timp Furnizorul în cazul în care depistează că este deteriorat echipamentul de măsurare sau dacă depistează că sînt violate sigiliile;

h) să fie prezent la controlul echipamentului de măsurare al gazelor naturale;

i) în cazul lipsei echipamentului de măsurare, să informeze în scris Furnizorul, operatorul rețelei de distribuție, în termen de trei zile lucrătoare, despre modificarea suprafeței de încălzire, schimbarea numărului de locatari care sînt factori ce influențează la consumul de gaze naturale. Recalcularea plății pentru gazele naturale consumate se va efectua din momentul survenirii modificărilor menționate;

j) să anunțe imediat operatorul rețelei de distribuție despre scurgerile de gaze naturale survenite în instalația sa de utilizare, cît și în instalațiile din vecinătate;

k) să nu permită și să nu execute modificări sau racordări de noi aparate de utilizare la instalația existentă, fără acordul preliminar al Furnizorului;

l) să efectueze remedierea defecțiunilor din instalația sa de utilizare, prin intermediul unităților specializate sau persoanelor autorizate să efectueze astfel de lucrări;

m) să solicite rezilierea contractului în caz de înstrăinare a imobilului său.

V. Răspunderea contractuală

15. Furnizorul poartă răspundere pentru neonorarea obligațiilor asumate față de Consumatorul casnic conform prevederilor contractului și a legislației.

16. Consumatorul casnic poartă răspunderea prevăzută de contract și a legislației în cazurile în care:

a) nu achită la timp plata pentru volumul de gaze naturale consumat;

b) provoacă, în procesul de consum, perturbații ale parametrilor de calitate și siguranță, care conduc la întreruperea furnizării gazelor naturale sau periclitează continuitatea furnizării gazelor naturale altor consumatori finali;

c) se constată încălcarea clauzelor contractuale de către Consumatorul casnic, care a condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat.

VI. DECONECTAREA ȘI RECONECTAREA LA REȚEAUA DE DISTRIBUȚIE A GAZELOR NATURALE A INSTALAȚIEI DE UTILIZARE CE APARTINE CONSUMATORULUI CASNIC

17. Furnizorul este în drept să solicite operatorului rețelei de distribuție deconectarea de la rețeaua de distribuție a gazelor naturale a instalației de utilizare ce aparține Consumatorului casnic în următoarele cazuri:

a) înaintării prescripției de către Inspectoratul Principal de Stat pentru Supraveghere Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase;

b) neachitării plăților pentru gazele naturale utilizate la locul de consum în decurs de 10 zile calendaristice din data-limită de plată a facturii, prezentată consumatorului casnic cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de expirarea termenului limită de plată a facturii, indicat în aceasta;

c) dacă consumatorul casnic nu permite accesul personalului furnizorului, al operatorului rețelei de distribuție la locul de consum pentru montarea/demontarea, controlul, înlocuirea sau citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, pentru repararea sau înlocuirea utilajului operatorului rețelei de distribuție, instalat pe proprietatea consumatorului casnic. Furnizorul, operatorul rețelei de distribuție este obligat să documenteze acest fapt, întocmind în acest sens un act, care urmează să fie expediat consumatorului casnic împreună cu avizul de deconectare;

d) încălcării clauzelor contractuale de către consumatorul casnic, care au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de gaze naturale, iar consumatorul casnic nu achită factura în decurs de 10 zile calendaristice din data-limită de plată a facturii, prezentată consumatorului casnic cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de expirarea termenului-limită de plată a facturii, indicat în aceasta;

e) dacă contractul de furnizare a gazelor naturale este pe numele altei persoane fizice, iar proprietarul imobilului refuză să încheie contract de furnizare a gazelor naturale;

f) consumul fără evidență a gazelor naturale pe o perioadă de timp ce depășește o lună de la data înregistrării documentate a lipsei echipamentului de măsurare sau a deteriorării lui din vina consumatorului casnic;

g) expirării termenului contractului de furnizare a gazelor naturale, dacă consumatorul casnic nu solicită prelungirea lui;

h) la solicitarea consumatorului casnic, în termen de 7 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării depuse în scris de către consumatorul casnic;

i) pentru încălcarea prevederilor Regulamentului cu privire la protecția rețelilor de gaze naturale care conduce la reducerea fiabilității furnizării de gaze naturale;

j) dacă sînt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul.

Deconectarea instalației de utilizare a consumatorului casnic conform lit. b), c), d), e), f), g), i) se efectuează doar în zilele lucrătoare, în intervalul de timp 8.00 – 20.00. Deconectarea instalației de utilizare a consumatorului casnic în conformitate cu lit. c), e), f), g), i) se efectuează numai cu avizarea consumatorului casnic. Avizul de deconectare se expediază sau se înmînează consumatorului casnic cu cel puțin 5 zile calendaristice înainte de data preconizată pentru deconectare.

În situațiile prevăzute la lit. b) și lit. d) Furnizorul îl informează pe Consumatorul casnic prin intermediul facturii de plată a gazelor naturale, cu privire la posibilele consecințe în cazul neachitării în termen a facturii.

18. Reconectarea instalației de utilizare se va efectua după înlăturarea de către Consumatorul casnic a motivelor de deconectare, într-un termen cît mai scurt posibil, dar nu mai tîrziu de 2 zile lucrătoare de la data achitării plății

pentru reconectare, calculată conform Metodologiei de determinare, aprobare și revizuire a prețurilor la serviciile auxiliare prestate de întreprinderile titulare de licențe pentru distribuția de gaze naturale, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției nr. 316 din 24 decembrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.16-18, art. 54).

VII. Prevederi specifice

19. În cazul în care Consumatorul casnic dorește să utilizeze gaze naturale și în alte scopuri decât cele de menaj, prin arderea lor la aparatele specificate în contract, el va solicita evidența separată a gazelor naturale pentru aceste scopuri și va depune o cerere către Furnizor, care este obligat să-i răspundă în termen de zece zile calendaristice.

20. În cazul modificării de către Consumatorul casnic a datelor generale indicate în contract (în lipsa echipamentului de măsurare la Consumatorul casnic), plata se calculează de la data înștiințării în scris a Furnizorului sau în caz de neînștiințare de la data ultimului control, dar nu mai mult de un an.

21. Procurarea, verificarea metrologică, instalarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare se efectuează din contul Furnizorului, operatorului rețelei de distribuție, în conformitate cu Legea cu privire la energetică nr.1525-XIII din 19.02.1998 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 50-51, art. 366) și Legea cu privire la gazele naturale nr.123 din 23 decembrie 2009 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 23-24, art. 31).

22. Pe parcursul perioadei de timp cind echipamentul de măsurare este demontat pentru efectuarea verificării metrologice de expertiză, Consumatorul casnic achită consumul de gaze naturale conform consumului mediu zilnic înregistrat în perioadă anterioară similară, dacă furnizorul nu instalează un alt echipament de măsurare în locul celui supus verificării metrologice de expertiză.

23. Furnizorul și Consumatorul casnic nu poartă răspundere pentru obligațiile asumate dacă acest fapt este rezultatul unor circumstanțe de forță majoră.

VIII. Modificarea contractului

24. Orice modificare a contractului este valabilă, dacă se efectuează în scris, corespunde legislației și este semnată de ambele părți contractante, constituind anexă separată la contract. Dacă, ulterior încheierii contractului de furnizare a gazelor naturale, intră în vigoare noi acte normative ori se modifică cele existente, care stabilesc reguli noi de furnizare, utilizare și facturare a gazelor naturale, părțile contractante vor aplica noile reguli, iar furnizorul va notifica în scris Consumatorului casnic cu

privire la modificările operate în legislație.

IX. Suspendarea contractului și rezilierea lui

25. Contractul de furnizare a gazelor naturale va fi suspendat pe o perioadă de timp, dar nu mai mică de o lună, la cererea în scris a Consumatorului casnic depusă furnizorului cu cel puțin 7 zile calendaristice înainte de data suspendării. În acest caz Consumatorul casnic este obligat să achite integral plata pentru volumul de gaze naturale consumat. Contractul de asemenea, va fi suspendat de către furnizor pentru 30 de zile calendaristice în cazul deconectării de la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare a Consumatorului casnic.

26. Contractul va fi reziliat:

a) la solicitarea în scris a Consumatorului casnic, depusă furnizorului cu cel puțin 7 zile calendaristice înainte de data rezilierii contractului de furnizare a gazelor naturale;

b) după ce a fost suspendată acțiunea contractului de furnizare a gazelor naturale pe o perioadă de 30 de zile, drept rezultat al sistării furnizării gazelor naturale Consumatorului casnic și el nu a înlăturat cauzele ce au dus la suspendare.

În cazul depunerii solicitării de reziliere a contractului de furnizare a gazelor naturale Consumatorul casnic este obligat să achite integral plata pentru gazele naturale consumate de el până la data rezilierii.

27. Rezilierea contractului are drept consecință sistarea furnizării gazelor naturale, prin cel mai apropiat robinet de la punctul de delimitare, până la încheierea unui nou contract.

X. Soluționarea neînțelegerilor și litigiilor

28. Părțile vor soluționa neînțelegerile și litigiile apărute prin negocieri. În cazul în care neînțelegerile și litigiile nu pot fi soluționate prin negocieri, părțile se pot adresa la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau în instanța de judecată.

XI. Alte clauze

29. Consumatorului casnic i se interzice ca, pe traseele rețelelor de gaze naturale să ridice construcții, să depoziteze materiale, precum și să execute lucrări subterane care pot crea obstacole, pune în pericol viața sau împiedica Furnizorul să efectueze operațiile de exploatare și întreținere a instalațiilor ce-i aparțin.

30. Încheierea, prelungirea, modificarea, suspendarea sau rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale se efectuează de către furnizor fără a percepe o oarecare plată de la Consumatorul casnic.

31. În situațiile care nu sînt prevăzute în contract, părțile se supun prevederilor Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale și legislației în vigoare.

Anexa nr. 2

la Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 415 din 25.05. 2011

Clauzele obligatorii ale contractului de furnizare a gazelor naturale consumatorilor noncasnici**1. Obiectul contractului**

1.1. Obiectul contractului îl constituie furnizarea gazelor naturale la locul (locurile) de consum precum și reglementarea raporturilor dintre **Furnizor** și **Consumatorul** noncasnic privind furnizarea, condițiile de utilizare, facturarea și plata gazelor naturale.

1.2. **Furnizorul** se obligă să furnizeze gaze naturale, iar **Consumatorul** noncasnic să primească și să achite volumul de gaze naturale utilizat. Volumele de gaze naturale vor fi furnizate în conformitate cu cerințele stipulate în anexa la Contract, și condițiile de achitare prevăzute de Contract, luându-se în considerație achitățile efectuate în perioadele precedente.

1.3. **Furnizorul** și **Consumatorul** noncasnic au convenit, în caz de necesitate, dar nu mai târziu de 25 zile calendaristice până la începutul lunii următoare, să examineze propunerile de majorare sau reducere a volumelor de gaze naturale, indicate în anexa la Contract. Solicitarea **Consumatorului** noncasnic privind majorarea volumului contractat de gaze naturale este satisfăcută în cazul în care există resurse disponibile în sistemul de gaze naturale și lipsesc datoriile pentru gazele naturale consumate.

1.4. Volumele de gaze naturale, indicate în anexa la Contract, care n-au fost consumate în decursul lunii indicate, nu se trec pentru perioadele ulterioare.

1.5. **Furnizorul** va furniza volumele de gaze naturale contractate în continuu și la parametrii de calitate conform standardului național „Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice”, GOST – 5542.

1.6. În relațiile sale Părțile se conduc de Contract, Codul civil al Republicii Moldova, Legea cu privire la gazele naturale, Legea metrologiei, Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale și de alte acte legislative și normative, care reglementează modul de furnizare, utilizare și achitare a gazelor naturale.

2. Condițiile de furnizare și evidență a gazelor naturale

2.1. Repartizarea volumului contractat de gaze naturale pe zilele lunii se efectuează, reieșind din volumul mediu zilnic pentru o lună cu o deviere de 5 la sută a volumelor diurne de cel mediu zilnic. La solicitarea **Consumatorului** noncasnic este posibilă furnizarea neproportională a gazelor naturale, la înțelegerea reciprocă în scris a Părților.

2.2. Gazele naturale se consideră furnizate de către **Furnizor** și recepționate de **Consumatorul** noncasnic în locul și momentul trecerii lor prin echipamentul de măsurare sau punctul de delimitare, stabilit de părți.

2.3. Volumele gazelor naturale furnizate se determină o dată în 15 zile, în baza indicațiilor echipamentului de măsurare, instalat la **Consumatorul** noncasnic, iar definitiv pentru facturare la sfârșitul lunii, fapt confirmat printr-un act bilateral de predare-primire a gazelor naturale, întocmit în termen de 3 zile lucrătoare ale lunii, ulterioare celei de furnizare, în două exemplare câte unul pentru fiecare parte. Volumele de gaze naturale se aduc la starea standard (temperatura de 293,15°K (20°C) și presiunea de 101325 Pa (760 mm Hg)).

2.4. În cazul divergențelor apărute la întocmirea actului, **Consumatorul** noncasnic își expune în scris obiectivele sale la textul actului, semnându-l. Dacă **Consumatorul** noncasnic refuză să semneze actul, personalul **Furnizorului** indică în act refuzul **Consumatorului** noncasnic de

a semna actul respectiv. În acest caz se indică numele și prenumele reprezentantului **Consumatorului** noncasnic, care a fost informat despre necesitatea asistării sau a asistat la întocmirea actului.

2.5. Echipamentul de măsurare instalat la **Consumatorul** noncasnic trebuie să funcționeze și să înregistreze în continuu, informația referitor la debitul și parametrii gazelor naturale cu excepția cazurilor admise de **Furnizor** în scris.

2.6. **Consumatorul** noncasnic este obligat pentru fiecare loc de consum să îndeplinească conform datelor echipamentului de măsurare registrul de evidență, care se va păstra în decurs de un an.

2.7. **Consumatorul** noncasnic, la solicitarea **Furnizorului**, prezintă la control, datele privind temperatura și presiunea gazelor naturale furnizate precum și registrul de evidență a gazelor naturale consumate, de forma aprobată.

2.8. Datele echipamentului de măsurare vor fi considerate reale, numai dacă echipamentul de măsurare se exploatează în conformitate cu prevederile regulilor și instrucțiunilor de exploatare în vigoare. Orice modificare a echipamentului de măsurare (substituirea și cercetarea diafragmelor, demontarea și montarea contoarelor și corectoarelor) se va efectua cu acordul și în prezența personalului **Furnizorului**, fapt care se va documenta în conformitate cu cerințele metrologice. Echipamentul de măsurare și dispozitivele de închidere a lui se vor sigila de către personalul **Furnizorului**, în prezența **Consumatorului** noncasnic, fapt documentat printr-un proces-verbal semnat de ambele părți.

2.9. În cazurile, în care echipamentul de măsurare este defectat, datele și indicațiile echipamentului de măsurare nu sînt recunoscute valabile, se constată încălcarea clauzelor contractuale de către **Consumatorul** noncasnic, care au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, în conductele de impuls a echipamentului de măsurare, au fost depistate scurgeri de gaze naturale, se întocmește actul respectiv semnat de Părți.

Volumul de gaze naturale furnizat, în aceste situații, se calculează în baza capacității nominale a aparatelor de utilizare nesigilate și funcționarea lor în decurs de 24 ore în zi, pe parcursul perioadei de timp de la data ultimului control al echipamentului de măsurare și până la data depistării, dar nu mai mare de un an.

2.10. În cazul defectării echipamentului de măsurare, furnizarea gazelor naturale poate fi efectuată, cu permisiunea **Furnizorului**, prin conducta de ocolire. Înlăturarea sigiliului de pe conducta de ocolire și sigilarea se efectuează de către **Furnizor** în prezența **Consumatorului** noncasnic cu întocmirea unui act bilateral în două exemplare, câte unul pentru fiecare Parte. Responsabilitatea pentru integritatea sigiliilor, instalate de către **Furnizor**, o poartă **Consumatorul** noncasnic.

Volumul de gaze naturale furnizat **Consumatorului** noncasnic prin conducta de ocolire se determină reieșind din capacitatea nominală a utilajului nesigilat și regimul de funcționare înregistrat.

2.11. Pe parcursul perioadei de timp cînd echipamentul de măsurare este demontat pentru efectuarea verificării metrologice periodice sau de expertiză, volumul de gaze naturale consumat se efectuează în conformitate cu

consumul mediu zilnic din perioada similară anterioară.

2.12. Indicațiile echipamentului de măsurare, care n-a fost verificat metrologic periodic în termenul stabilit conform Listei oficiale a mijloacelor de măsurare supuse obligatoriu controlului metrologic al statului legislației, din motivul acțiunilor sau inacțiunilor Consumatorului noncasnic, după ce a fost preîntîmpinat de către Furnizor, precum și a celui cu sigilii violate, fără buletin de verificare metrologică, nu se consideră valabile și nu se includ în calculul pentru volumul gazelor naturale utilizate.

2.13. Cuantumul de valori ale debitului real de gaze naturale trebuie să corespundă diapazonului metrologic normat al echipamentului de măsurare.

2.14. Punctul de delimitare a instalațiilor Furnizorului, operatorului de rețea și instalațiile Consumatorului noncasnic se stabilește: _____

3. Condițiile de plată a consumului de gaze naturale

3.1. Gazele naturale consumate se facturează la tariful aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

3.2. Suma aproximativă a Contractului, inclusiv TVA, calculată reieșind din tariful în vigoare, constituie _____ lei. Suma Contractului poate fi reexaminată în caz de modificare a tarifului sau volumului gazelor naturale furnizate.

3.3. Plata pentru gazele naturale furnizate se efectuează lunar în lei, inclusiv prin transfer bancar pe contul de decontare al **Furnizorului**. Pe parcursul lunii, la înțelegerea părților, se admite efectuarea plății în rate pentru gazele naturale real consumate într-o perioadă stabilită.

Plata se consideră efectuată din data încasării sumelor bănești pe contul de decontare al **Furnizorului**.

3.4. În caz de neachitare pînă la data-limită indicată în factură a contravalorii gazelor naturale consumate **Consumatorul** noncasnic va plăti **Furnizorului** o penalitate, conform legislației, în mărime de _____, la suma datorată, pentru fiecare zi de întîrziere, începînd cu prima zi după data-limită de plată a facturii și pînă la data efectuării plății.

4. Drepturile și obligațiile părților

4.1. Furnizorul este în drept:

4.1.1. Să deconecteze instalația de utilizare de la rețeaua de gaze naturale în cazul:

a) înaintării prescripției de către Inspectoratul Principal de Stat pentru Supraveghere Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase;

b) neachitării în decurs de 10 zile calendaristice din data-limită indicată în factură, a plăților pentru gazele naturale consumate, factura fiind emisă cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de expirarea termenului-limită de plată a facturii;

c) încălcării clauzelor contractuale de către **Consumatorul** noncasnic, care au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de gaze naturale, iar Consumatorul noncasnic nu achită factura în decurs de 10 zile calendaristice din data-limită de plată a facturii, prezentată Consumatorului noncasnic cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de expirarea termenului-limită de plată a acesteia;

d) refuzul documentat (act întocmit de către personalul furnizorului, operatorului de rețea) de a permite accesul personalului furnizorului (operatorului de rețea) la echipamentul de măsurare și la instalațiile operatorului de rețea ce se află pe proprietatea Consumatorului noncasnic;

e) neîndeplinirea de către Consumatorul casnic a prescripțiilor argumentate ale operatorului de rețea și/sau ale furnizorului cu privire la modificarea echipamentului de măsurare, ce nu corespunde condițiilor de consum;

f) comercializării gazelor naturale de către **Consumatorul** noncasnic;

g) modificării neautorizate de către **Consumatorul** noncasnic a reglajelor instalațiilor de reglare-măsurare;

h) cînd **Consumatorul** noncasnic utilizează echipamentul său într-un mod ce afectează echipamentul operatorului de rețea sau calitatea gazelor naturale furnizate altor consumatori finali, fapt consemnat documentar;

i) cînd s-a constatat documentar consum fără evidență a gazelor naturale pe o perioadă de timp ce depășește o lună de la data înregistrării documentate a lipsei echipamentului de măsurare sau a deteriorării lui din vina **Consumatorului** noncasnic;

j) expirarea termenului contractului de furnizare a gazelor naturale, dacă **Consumatorul** noncasnic nu solicită prelungirea lui;

k) la solicitarea **Consumatorului** noncasnic (în termen de 7 zile calendaristice, de la data depunerii solicitării scrise, de către consumatorul noncasnic);

l) pentru încălcarea prevederilor Regulamentului cu privire la protecția rețelelor de gaze naturale care conduce la reducerea fiabilității furnizării de gaze naturale;

m) dacă sînt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul.

Deconectarea instalației de utilizare a Consumatorului noncasnic se efectuează pe parcursul orelor de lucru a acestuia. Deconectarea instalației de utilizare a Consumatorului noncasnic în conformitate cu lit. d), e), f), g), h), i) și j), l) se efectuează numai cu avizarea Consumatorului noncasnic.

Avizul de deconectare se expediază sau se înmînează Consumatorului noncasnic cu cel puțin 5 zile calendaristice înainte de data preconizată pentru deconectare.

În situațiile prevăzute la lit. b) și lit. c) Furnizorul îl informează pe Consumatorul noncasnic prin intermediul facturii de plată a gazelor naturale, cu privire la posibilele consecințe în cazul neachitării în termen a facturii.

4.1.2. Să sisteze furnizarea gazelor naturale în cazul:

a) nerespectării de către **Consumatorul** noncasnic a prescripțiilor **Furnizorului** referitor la înlăturarea încălcărilor depistate în instalația de utilizare;

b) majorării neautorizate a debitului sumar al instalației de utilizare;

c) de expunere în pericol a vieții sau sănătății oamenilor, sau a integrității bunurilor materiale.

4.1.3. Să verifice corectitudinea evidenței consumului de gaze naturale și să efectueze examinarea instalației de utilizare în prezența **Consumatorului** noncasnic.

4.1.4. Să aplice **Consumatorului** noncasnic tranșele de reducere a volumelor de gaze naturale prevăzute de Contract în regim de restricție sau avarie în sistemul de gaze naturale.

4.1.5. Să fie prezent la verificarea metrologică de expertiză a echipamentului de măsurare.

4.1.6. Să efectueze recalcularea volumelor de gaze naturale consumate, pe parcursul ultimilor trei luni în cazul, în care se stabilește că eroarea echipamentului de măsurare nu se încadrează în limitele admisibile.

4.2. Furnizorul este obligat:

4.2.1. Să furnizeze **Consumatorului** noncasnic gaze naturale în continuu, la parametrii de calitate prevăzuți în standardul național „Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice”, GOST 5542;

4.2.2. Să prezinte lunar **Consumatorului** noncasnic factura de plată pentru gazele naturale furnizate cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de expirarea termenului-limită de plată a facturii.

4.2.3. Să respecte prevederile Contractului.

4.2.4. Să preîntîmpine **Consumatorul** noncasnic, prin

avizul de deconectare despre deconectarea instalației de utilizare în conformitate cu prevederile pct. 4.1.1.

4.2.5. Să anunțe **Consumatorul** noncasnic, cu cel puțin 3 zile calendaristice, despre întreruperile programate a furnizării gazelor naturale, precum și intervalul posibil de întrerupere.

4.2.6. Să întrerupă, în caz de forță majoră, furnizarea gazelor naturale **Consumatorului** noncasnic, care se află în zona afectată, pentru a preveni urmările mai grave în sistemul de gaze naturale.

4.2.7. Să accepte modificarea volumelor de gaze naturale contractate solicitate de **Consumatorul** noncasnic, dacă solicitarea este prezentată în scris cu cel puțin 25 zile calendaristice pînă la începutul lunii.

4.2.8. Să răspundă în scris, în termen de 15 zile calendaristice, la solicitarea **Consumatorului** noncasnic de a modifica volumele de gaze naturale contractate.

4.2.9. Să restabilească, în cel mai scurt timp posibil, furnizarea gazelor naturale și/sau lichidarea defectelor din rețelele de gaze naturale în cazul întreruperii furnizării gazelor naturale din cauza avariilor.

4.2.10. Să permită **Consumatorului** noncasnic accesul la echipamentul său de măsurare, fiind preîntîmpinat din timp.

4.2.11. Să efectueze împreună cu **Consumatorul** noncasnic, în cel mult 10 zile calendaristice, analiza detaliată a petiției **Consumatorului** noncasnic privind parametrii de calitate a gazelor naturale.

4.2.12. Să efectueze revizia și reparația planificată a rețelelor și instalațiilor de gaze naturale aflate în proprietatea sa.

4.2.13. Să efectueze recalcularea consumului de gaze naturale în cazul cînd se constată că echipamentul de măsurare este defectat nu din vina **Consumatorului** noncasnic. Volumul gazelor utilizate, în acest caz, se va determina în conformitate cu consumul mediu zilnic, înregistrat pe parcursul perioadei similare de facturare, iar perioada calculării nu trebuie să depășească 3 luni.

4.2.14. Să nu deterioreze bunurile, care aparțin **Consumatorului** noncasnic, și să aducă părțile construcției utilizate la starea lor inițială, în caz că au fost deteriorate din culpa sa.

4.2.15. **Furnizorul** poartă răspundere de calitatea, volumul și presiunea gazelor naturale furnizate **Consumatorului** noncasnic fără întrerupere, conform prevederilor contractuale.

4.2.16. **Furnizorul** este obligat să prezinte **Consumatorului** noncasnic lista persoanelor responsabile de furnizarea gazelor naturale, controlul aparatelor de evidență a gazelor naturale și utilajului de gaze naturale.

4.2.17. Să accepte solicitarea **Consumatorului** noncasnic de suspendare a contractului.

4.3. Consumatorul noncasnic este obligat:

4.3.1. Să utilizeze rațional gazele naturale.

4.3.2. Să achite integral consumul de gaze naturale în termenul indicat în factură;

4.3.3. Să întrețină instalația sa de utilizare a gazelor naturale în stare bună de funcționare.

4.3.4. Să respecte cu strictețe regulile de utilizare a gazelor naturale și regulile de securitate în gospodăria de gaze.

4.3.5. Să anunțe **Furnizorul** despre scurgerile de gaze naturale survenite în instalația sa de utilizare, precum și în instalațiile de gaze naturale din vecinătate.

4.3.6. Să nu majoreze debitul sumar prin executarea de modificări sau racordări de noi aparate de utilizare, fără acordul preliminar al **Furnizorului**.

4.3.7. Să permită accesul personalului **Furnizorului**, operatorului de rețea conform Regulamentului pentru

furnizarea și utilizarea gazelor naturale, la echipamentele de reglare/măsurare și pentru examinarea aparatelor de utilizare.

4.3.8. Să permită accesul echipei de intervenție a operatorului de rețea, după prezentarea legitimației, în scopul efectuării unor lucrări de revizii, reparații, întreruperi, sistări, deconectări, precum și de remediere a deranjamentelor sau avariilor din instalațiile operatorului de rețea aflate pe teritoriul **Consumatorului** noncasnic.

4.3.9. Să efectueze remedierea defecțiunilor din instalația sa de utilizare, prin intermediul unităților specializate sau personalului autorizat să efectueze astfel de lucrări.

4.3.10. Să permită operatorului de rețea executarea lucrărilor de racordare a instalațiilor de utilizare ale altor consumatori finali, cînd instalația de racordare se află pe proprietatea **Consumatorului** noncasnic.

4.3.11. Să suporte cheltuielile necesare pentru racordare, modificarea instalațiilor de racordare și de utilizare solicitate de el.

4.3.12. Să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate lui.

4.3.13. Să efectueze înregistrarea continuă (neîntreruptă) a debitului și parametrilor (temperaturii și presiunii) gazelor naturale furnizate.

4.3.14. Să coordoneze cu **Furnizorul** toate modificările volumelor contractate de gaze naturale.

4.3.15. Să efectueze în termen verificarea metrologică periodică a echipamentului de măsurare care îi aparține.

4.4. Consumatorul noncasnic este în drept:

4.4.1. Să solicite **Furnizorului** compensarea prejudiciului material adus lui în urma încălcării de către **Furnizor** a prevederilor contractului.

4.4.2. Să aibă acces la echipamentul de măsurare, care înregistrează consumul de gaze naturale, indiferent de locul amplasării.

4.4.3. Să solicite **Furnizorului**, operatorului de rețea să ia măsuri corespunzătoare în cazul deranjamentelor în rețeaua de gaze naturale și în cazul funcționării necorespunzătoare a echipamentului de măsurare.

4.4.4. Să solicite **Furnizorului** reducerea plății pentru gazele naturale consumate ce nu corespund standardului național „Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice”, GOST – 5542.

4.4.5. Să solicite **Furnizorului** suspendarea, modificarea, prelungirea sau rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale.

4.4.6. Să solicite **Furnizorului** sistarea temporară a furnizării gazelor naturale.

4.4.7. Să solicite **Furnizorului** acordul la modificarea instalației sale de utilizare.

5. Responsabilitatea părților

5.1. Furnizorul și Consumatorul noncasnic vor întreprinde toate măsurile pentru îndeplinirea integrală a clauzelor contractuale. În caz de încălcare a acestor clauze, partea vinovată restituie celeilalte părți prejudiciul cauzat, conform legislației în vigoare.

5.2. În cazul utilizării gazelor naturale de către **Consumatorul** noncasnic în volum, ce depășește cu 5 (cinci) la sută volumul lunar, stabilit în anexa la Contract, fără coordonarea cu **Furnizorul**, **Consumatorul** noncasnic va recupera prejudiciul cauzat **Furnizorului**.

5.3. În cazul nerecepționării de către **Consumatorul** noncasnic a volumului trimestrial de gaze naturale, conform anexei la Contract, cu mai mult de 5 la sută, fără coordonarea cu **Furnizorul**, **Consumatorul** noncasnic, de asemenea, va recupera prejudiciul cauzat **Furnizorului**.

5.4. În caz de furnizare incompletă de către **Furnizor** a volumului trimestrial de gaze naturale din vina sa mai mult decît cu 5 la sută, conform anexei la Contract, **Furnizorul**

achită **Consumatorului** noncasnic prejudiciul cauzat, cu excepția cazurilor de reducere a volumelor de gaze naturale furnizate din cauza neachitării de către **Consumatorul** noncasnic a gazelor naturale utilizate. Achitarea va fi efectuată pînă la data 30 a lunii ulterioare trimestrului de furnizare.

5.5. Calculul prejudiciului se efectuează trimestrial, se include în actul de verificare pentru trimestrul de furnizare și se achită de către **Consumatorul** noncasnic pînă la data de 30 a lunii ulterioare trimestrului de furnizare.

5.6. Prevederile punctelor 5.2., 5.3. vor fi aplicate de către **Furnizor** în cazul în care față de **Furnizor** vor fi aplicate astfel de măsuri de către furnizorii externi de gaze naturale.

6. Forță majoră și alte împrejurări de exonerare

6.1. Părțile sînt exonerate de orice răspundere pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare, totală sau parțială, a obligațiilor ce decurg din Contract dacă aceasta este rezultatul acțiunii forței majore. Cazurile de forță majoră sînt certificate de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

6.2. Furnizorul nu poartă răspundere pentru suspendările și limitările în aprovizionarea cu gaze naturale ale Consumatorului noncasnic dacă acestea au survenit în cazul cînd sînt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor, cînd apare pericolul prejudicierii proprietății, cînd nu se respectă regimurile de consum stabilite, cînd se încalcă regimul de funcționare a rețelelor de gaze naturale, precum și în legătură cu efectuarea de racordări, în legătură cu alte operațiuni care nu pot fi executate în alt mod sau în legătură cu unele avarii ori cu lichidarea consecințelor lor și în caz de criză de combustibil, survenită la scară națională, sau în legătură cu unele interese ce țin de apărarea națională.

7. Rezilierea contractului

7.1. Rezilierea contractului poate avea loc la solicitarea **Consumatorului** noncasnic, în termen de 7 zile calendaristice, de la data depunerii solicitării în scris.

7.2. **Furnizorul** va rezilia contractul de furnizare a gazelor naturale unilateral în caz de:

a) deconectare de la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare pentru neachitarea volumului de gaze naturale consumat;

b) nerespectare a prevederilor Contractului și a reglementărilor în vigoare.

7.3. Rezilierea contractului în mod unilateral se efectuează de către **Furnizor** cu anunțarea în scris a **Consumatorului** noncasnic, după 30 zile de la deconectare de la rețeaua de gaze naturale a instalației de utilizare. Dacă în decurs de 10 zile **Consumatorul** noncasnic nu a

răspuns la solicitare, Contractul se consideră reziliat.

8. Soluționarea neînțelegerilor și litigiilor

8.1. Părțile vor întreprinde toate măsurile pentru a soluționa neînțelegerile și litigiile apărute, pe parcursul derulării contractului, pe cale amiabilă, prin negocieri și înțelegeri reciproce.

8.2. Litigiile ce decurg din interpretarea sau executarea Contractului, care nu pot fi soluționate de părți pe cale amiabilă, vor fi soluționate în instanța de judecată.

8.3. Părțile se pot adresa către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică pentru soluționarea neînțelegerilor ce țin de competența Agenției.

9. Clauze speciale

9.1. Consumatorul noncasnic, nu mai tîrziu de 1 octombrie, prezintă **Furnizorului** solicitarea pentru volumul necesar de gaze naturale pe anul următor.

9.2. Specificația utilajului de gaze naturale ale **Consumatorului** noncasnic sînt indicate într-o anexă, parte integrantă a Contractului.

9.3. Consumurile tehnologice și pierderile tehnice din rețelele și instalațiile de gaze naturale amplasate între punctul de delimitare și cel de măsurare comercială a consumului de gaze naturale, se vor calcula în conformitate cu **Metodologia de calcul a consumurilor tehnologice și a pierderilor tehnice de gaze naturale în rețele de distribuție**, aprobată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, și vor fi suportate de către proprietarul rețelelor și instalațiilor.

9.4. Modificarea Contractului se efectuează de către părți în urma negocierilor, specificînd cele negociate în anexe separate la Contract. Dacă, ulterior încheierii contractului de furnizare a gazelor naturale, intră în vigoare noi acte normative ori se modifică cele existente, care stabilesc reguli noi de furnizare, utilizare și facturare a gazelor naturale, părțile contractante vor aplica noile reguli, iar **Furnizorul** va notifica în scris **Consumatorului** noncasnic cu privire la modificările operate în legislație.

9.5. Furnizorul, în baza solicitării **Consumatorului** noncasnic pentru volumul necesar de gaze naturale în anul următor, prezintă Consumatorului noncasnic, nu mai tîrziu de 10 decembrie, contractul de furnizare a gazelor naturale pentru anul următor în două exemplare.

10. Durata contractului

10.1. Contractul intră în vigoare lași durează pînă la rezilierea lui, iar în ce privește achitarea volumelor de gaze naturale consumate, a penalităților și prejudiciilor cauzate pînă la onorarea deplină de către părți a obligațiilor asumate.

10.2. Contractul poate fi prelungit cu acordul ambelor părți, termenul de prelungire fiind specificat într-o anexă separată.

Anexa nr. 3

la Regulamentul pentru furnizarea
și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin
Hotărîrea ANRE nr. 415 din 25.05. 2011

AVIZ DE RACORDARE

Nr. _____ din _____ 200
valabil pînă la _____ 200

1. Solicitantul: _____

2. Adresa: _____ Telefonul: _____

3. Obiectul de racordat: _____

4. Punctul de racordare: _____

5. Presiunea și diametrul conductei de gaze naturale în punctul de racordare: _____

6. Debitul solicitat: _____

7. Indicații cu privire la proiectarea instalațiilor de utilizare: _____

8. Indicații cu privire la efectuarea lucrărilor de construcție și montare: _____

9. Cerințe față de echipamentul de măsurare al gazelor naturale: _____

10. La cererea solicitantului operatorul de rețea va monta instalația de racordare după încheierea contractului pentru montarea instalației de racordare cu operatorul de rețea și achitarea de către solicitant a cheltuielilor pentru montarea instalației de racordare. Cheltuielile pentru montarea instalației de racordare se stabilesc în baza devizului de cheltuieli întocmit de operatorul de rețea.

11. Contractul privind montarea instalației de racordare se încheie după executarea de către solicitant a instalației de utilizare.

12. În cazul în care solicitantul consideră că în devizul de cheltuieli sînt incluse cheltuieli exagerate și care nu

corespund principiilor Metodologiei de determinare, aprobare și revizuire a prețurilor la serviciile auxiliare prestate de întreprinderile titulare de licență pentru distribuția de gaze naturale, el contestă devizul de cheltuieli la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

13. Solicitantul achită cheltuielile pentru montarea instalației de racordare și operatorul de rețea organizează proiectarea și montarea instalației de racordare.

14. După montarea instalației de racordare de către operatorul de rețea sau de către alte persoane autorizate, părțile (solicitantul/potențialul consumator noncasnic și operatorul de rețea), de comun acord, stabilesc punctul de delimitare a instalațiilor de gaze naturale, prin întocmirea de către operatorul de rețea a actului de delimitare și semnarea lui de către părți.

15. Alte cerințe: este obligatorie elaborarea și coordonarea proiectului instalației de gaze naturale ce se montează la locul de consum al solicitantului. Coordonarea proiectului respectiv se efectuează de către operatorul de rețea în termen de cel mult 10 zile calendaristice de la data solicitării.

În atenția solicitantului

1. În cazul în care solicitantul (potențial consumator final) nu este de acord cu condițiile indicate în aviz, el este în drept să se adreseze la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

2. În cazul existenței datoriilor pentru gazele naturale și pentru penalități la alte locuri de consum, operatorul de rețea este în drept să nu racordeze instalația de utilizare la rețeaua de gaze naturale.

INGINERUL-ŞEF

semnătura

numele, prenumele

Anexa nr. 4

la Regulamentul pentru furnizarea
și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin
Hotărârea ANRE nr. 415 din 25.05. 2011

Numărul orelor de utilizare pentru determinarea consumului de gaze naturale după sistemul pauşal

a) pentru consumatorii casnici

Nr. d/o	Aparatele de utilizare	Numărul diurn al orelor de utilizare	
		În perioada de încălzire	În perioada de vară
1	Maşină de gătit (în lipsa apei calde de consum)	5	3
2	Maşină de gătit (la alimentare cu apă caldă de consum)	3	2,5
3	Încălzitor de apă instantaneu (pentru prepararea locală a apei calde menajere)	12,8 m ³ /(persoană*lună)	11,4 m ³ /(persoană*lună)
4	Centrală termică de apartament	10 m ³ /m ² lunar + 12,8 m ³ /(persoană*lună)	11,4 m ³ /(persoană*lună)
5	Cazan de încălzire cu boiler	10 m ³ /m ² lunar + 12,8 m ³ /(persoană*lună)	11,4 m ³ /(persoană*lună)
6	Cazan de încălzire în lipsa boilerului	10 m ³ /m ² lunar	-
8	Încălzitor de apă volumetric (utilizat pentru prepararea apei calde menajere);	12,8 m ³ /(persoană*lună)	11,4 m ³ /(persoană*lună)

b) Pentru consumatorii noncasnici numărul de ore pentru determinarea consumului de gaze naturale după sistemul pauşal se stabileşte în contractele pentru furnizarea gazelor naturale.

Anexa nr. 5
la Regulamentul pentru furnizarea
și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin
Hotărârea ANRE nr. 415 din 25.05. 2011

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

Acte utilizate de întreprinderea de gaze naturale în procesul activității

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

Către _____
/denumirea operatorului rețelei de distribuție/

CERERE

privind eliberarea avizului de racordare pentru racordarea cazanului autonom de gaze
la rețeaua de gaze naturale

Solicite să eliberați avizul de racordare pentru racordarea cazanului autonom de gaze la rețeaua de gaze naturale.

Adresa: _____

Solicitantul:

_____ 20 _____
(numele, prenumele) (data, luna, anul)

(semnătura)

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

Către _____
/denumirea operatorului rețelei de distribuție/

CERERE

privind eliberarea avizului de racordare pentru alimentarea cu gaze naturale a casei particulare
Solicite să eliberați avizul de racordare pentru alimentarea cu gaze naturale a casei particulare.

Adresa locului de consum: _____

_____ Telefonul: _____

Scopul utilizării gazelor naturale: _____
Titlul de proprietate asupra imobilului sau alt document de obținere pe cale legală a spațiului
locativ: _____

Alte informații: _____

Solicitantul:

_____ 20 _____
(numele, prenumele) (data, luna, anul)

(semnătura)

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

Către _____
/denumirea operatorului de rețea/

CERERE

privind eliberarea avizului de racordare a instalației de utilizare
la rețeaua de gaze naturale

Solicite să eliberați avizul de racordare a instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale:

Adresa locului de consum: _____
_____ Telefonul: _____

Scopul utilizării gazelor naturale: _____
Titlul de proprietate asupra imobilului sau alt document de dispunere pe cale legală a locului de
consum: _____

Debitul sumar al instalației de utilizare: _____

Alte informații: _____

Solicitantul: _____

Rechizitele bancare: _____

_____ 20 _____
(numele, prenumele) (data, luna, anul)

(semnătura)

Către _____
/denumirea operatorului de rețea/

CERERE

privind reconectarea instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale

Solicite să reconectați instalația de utilizare la rețeaua de gaze naturale.

Plata pentru reconectare va fi achitată după prezentarea devizului de cheltuieli.

Adresa locului de consum: _____

Consumatorul final:

_____ 20 _____
(numele, prenumele) (data, luna, anul)

(semnătura)

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea operatorului de rețea /

AVIZ DE DECONECTARE A INSTALAȚIEI DE UTILIZARE

Nr. _____ din _____ 200 _____

Dlui (dnei) _____

Adresa locului de consum: _____

C/p _____

Vă aducem la cunoștință că în legătură cu încălcarea prevederilor Contractului de furnizare a
gazelor naturale și anume: _____

_____ vom fi nevoiți să
sistăm furnizarea gazelor naturale, prin deconectarea instalației de utilizare de la rețeaua de
gaze naturale, în cazul în care pînă la data de _____
nu veți înlătura motivele care pot duce la deconectare.

Reconectarea instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale va fi posibilă după înlăturarea
motivelor care au dus la deconectarea ei, achitarea plății pentru reconectare și achitarea plății
preventive a consumului de gaze naturale, care va fi egală cu contravaloarea consumului mediu
lunar de gaze naturale.

Adresa de contact: _____

Telefon: _____

Controlor: _____

Semnătura _____

Eu, Consumatorul final:

Adresa: _____

C/p _____

Am primit avizul de deconectare a instalației de utilizare pe data:

_____ 200 _____

Semnătura _____

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea furnizorului de gaze naturale, operatorului de rețea /

Act de depistare a încălcării clauzelor contractuale

Nr. _____

Întocmit la data _____ la ora _____

Consumatorul final: _____

Adresa locului de consum: _____

Categoria consumatorului: casnic, noncasnic (de subliniat).

Contract nr. _____

1. Tipul (numărul) echipamentului de măsurare: _____

2. Indicațiile echipamentului de măsurare la ziua controlului: _____

3. Nr. sigiliului mecanismului de evidență a echipamentului de măsurare _____/afectat

(da/nu): _____

4. Nr. sigiliului de la robinetul de pînă la contor _____/afectat (da/nu): _____

5. Nr. sigiliului de la joncțiunea echipamentului de măsurare cu rețeaua de gaze

naturale _____/afectat (da/nu): _____

6. La data întocmirii Actului sînt conectate la rețeaua de gaze naturale următoarele aparate de

utilizare a gazelor naturale: _____

7. Încălcările depistate

Modalitatea în care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumelor de gaze naturale consumate

Explicațiile consumatorului final

8. Concluzii:

Consumatorului final i se interzice racordarea instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale.

Consumatorul final sau reprezentantul consumatorului final a refuzat (de subliniat, dacă este cazul) să semneze Actul și să primească un exemplar al Actului.

Cauzele refuzului

Notă: În cazul cînd consumatorul final refuză să fie prezent la control, să semneze ori să primească Actul, furnizorul va expedia Actul prin poștă cu aviz.

Notă! Prezentul Act poate fi contestat la furnizor printr-o cerere prealabilă în termen de 30 zile calendaristice din momentul primirii Actului. Dacă consumatorul final nu este mulțumit de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, el este în drept să se adreseze în instanță de contencios administrativ în termen de 30 zile calendaristice de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau dacă în intervalul menționat nu a primit răspuns – din ziua cînd trebuia să-l primească (Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000).

_____ 20 _____
(data, luna, anul)

Personalul furnizorului, operatorului de rețea

1. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

2. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

3. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

Martori (în cazul în care există)

1. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

2. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

5

Consumatorul final sau reprezentantul acestuia

_____ (numele, prenumele) _____ semnătura

Notă: Actul se întocmește în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte și se semnează de părți.

**Aprobat
prin Hotărîrea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011**

Către _____
/denumirea operatorului de rețea/

CERERE

Solicit să dispuneți controlul și după necesitate verificarea metrologică de expertiză a echipamentului de măsurare. Consider că echipamentul de măsurare înregistrează eronat volumul de gaze naturale consumat.

Adresa: _____

Notă: În cazul în care în urma verificării metrologice de expertiză se constată că echipamentul de măsurare corespunde cerințelor actelor normative, consumatorul final va suporta costurile pentru verificare.

Consumatorul final:

_____ 20 _____
(numele, prenumele) (data, luna, anul)

_____ (semnătura)

**Aprobat
prin Hotărîrea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011**

/denumirea operatorului de rețea/

Act de control al echipamentului de măsurare

Consumatorul final _____, identificat _____.

Reprezentant _____, identificat _____.

Adresa locului de consum: _____

Telefonul: _____

Contractul nr. _____, categoria consumatorului final _____.

1. Indicațiile echipamentului de măsurare la ziua controlului: _____.

2. Tipul (numărul) echipamentului de măsurare: _____.

3. Nr. sigiliului mecanismului de evidență a echipamentului de măsurare _____ /afectat (da/nu): _____.

4. Nr. sigiliului de la robinet pînă la echipamentul de măsurare _____ /afectat (da/nu): _____.

5. Nr. sigiliului de la joncțiunea echipamentului de măsurare cu rețeaua de gaze naturale _____ /afectat (da/nu): _____.

6. La ziua efectuării controlului sînt racordate la rețeaua de gaze naturale următoarele aparate de utilizare a gazelor naturale: _____

7. Constatări: _____

8. Concluzii: _____

_____ 20 _____
(data, luna, anul)

Personalul operatorului de rețea, care a efectuat controlul:

1. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

2. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

3. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

Consumatorul final: _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

**Aprobat
prin Hotărîrea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011**

/denumirea operatorului de rețea/

Act de demontare a echipamentului de măsurare

Consumatorul final _____, identificat _____.

Reprezentant _____, identificat _____.

Adresa locului de consum: _____

Telefonul: _____

Contractul nr. _____, categoria consumatorului final _____.

1. Indicațiile echipamentului de măsurare la ziua demontării: _____.

2. Tipul (numărul) echipamentului de măsurare, anul producerii: _____.

3. Nr. sigiliului mecanismului de evidență al echipamentului de măsurare _____ /afectat (da/nu): _____.

4. Nr. sigiliului de la robinet pînă la echipamentul de măsurare _____ /afectat (da/nu): _____.

5. Nr. sigiliului de la joncțiunea echipamentului de măsurare cu rețeaua de gaze naturale _____ /afectat (da/nu): _____.

6. La ziua demontării echipamentului de măsurare sînt racordate la rețeaua de gaze naturale următoarele aparate de utilizare a gazelor naturale: _____

7. Echipamentul de măsurare a fost demontat din motivul: _____

(se indică motivul demontării echipamentului de măsurare)

8. Echipamentul de măsurare demontat a fost împachetat și sigilat de operatorul de rețea pentru a fi transmis de către consumatorul final spre:

a) verificare de expertiză la un laborator metrologic autorizat: (da/nu) _____.

b) constatarea tehnico-științifică: (da/nu) _____.

Consumatorul final este în drept să aleagă instituția care va efectua constatarea tehnico-științifică.

9. În situațiile prevăzute la pct. 126 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, echipamentul de măsurare și/sau sigiliile, împachetate și sigilate, în prezența consumatorului final, se transmit de către operatorul de rețea, pentru efectuarea constatării tehnico-științifice, la instituția aleasă de consumatorul final. Consumatorul final este în drept să participe la efectuarea constatării tehnico-științifice, în conformitate cu legea.

10. Instalația de utilizare a rămas racordată la rețeaua de gaze naturale prin instalarea "colacului": _____

_____ 20 _____
(data, luna, anul)

Personalul operatorului de rețea care a efectuat demontarea:

1. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura
2. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura
3. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

Consumatorul final:

_____ (numele, prenumele) _____ semnătura

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea operatorului de rețea/

Dispoziție de deconectare a instalației de utilizare

1. A deconecta instalația de utilizare de la rețeaua de gaze naturale a următorului consumator final:
2. Consumatorul final _____, identificat _____
Adresa locului de consum: _____ Telefonul: _____
Contractul nr. _____, categoria consumatorului final _____.
3. Motivul deconectării _____
(se indică motivul deconectării)

Semnătura persoanei responsabile din partea operatorului de rețea _____

Au participat la deconectare:

Consumatorul final _____, identificat _____.
Reprezentant _____, identificat _____.

- Indicațiile echipamentului de măsurare la ziua deconectării: _____
- Tipul (numărul) echipamentului de măsurare: _____
- Nr. sigiliului aplicat de operatorului de rețea în rezultatul deconectării: _____
- La ziua deconectării instalației de utilizare sînt racordate la rețeaua de gaze naturale următoarele aparate de utilizare a gazelor naturale: _____
- Reconectarea instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale va fi posibilă după înlăturarea motivelor care au dus la deconectarea ei, achitarea plății pentru reconectare și achitarea plății preventive a consumului de gaze naturale, care va fi egală cu contravaloarea consumului mediu lunar de gaze naturale. Consumatorul final i se interzice reconectarea neautorizată a instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale. Reconectarea neautorizată a instalației de utilizare la rețeaua de gaze naturale se consideră încălcarea clauzelor contractuale.

Adresa de contact:

Telefon: _____
_____ 20 _____
(data, luna, anul)

Personalul operatorului de rețea care a efectuat deconectarea:

1. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura
2. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura
3. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

Consumatorul final: _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea operatorului de rețea, furnizorului de gaze naturale /

Act

privind refuzul de a oferi accesul personalului operatorului de rețea, furnizorului la echipamentul de măsurare nr. _____

Întocmit la data _____ la ora _____ de către personalul

(denumirea operatorului de rețea, furnizorului)
care a solicitat acces la echipamentul de măsurare în scopul controlului și citirii indicațiilor curente.
Consumatorul final: _____
Adresa locului de consum: _____
Categoria consumatorului final: casnic, necasnic (de subliniat).
Contract nr. _____

A refuzat accesul personalului operatorului de rețea, furnizorului la echipamentul de măsurare din următoarele motive:

Explicațiile consumatorului final

Consumatorul final a fost informat că personalul operatorului de rețea, furnizorului de gaze naturale, în conformitate cu articolul 18 alin. (3) al Legii cu privire la gazele naturale, are drept de acces la echipamentul de măsurare de pe teritoriul consumatorului final cu care a încheiat contract de furnizare a gazelor naturale. Furnizorul de gaze naturale va fi nevoit să deconecteze instalația de utilizare de la rețeaua de gaze naturale.

_____ 20 _____
(data, luna, anul)

Personalul operatorului de rețea, furnizorului care a efectuat controlul:

1. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura
2. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura
3. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura
Martori (în cazul în care există)

1. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura
2. _____ (numele, prenumele) _____ semnătura

Consumatorul final sau reprezentantul acestuia

_____ (numele, prenumele) _____ semnătura

Notă: Actul se întocmește în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea operatorului de rețea/

Proces-verbal privind darea în exploatare a echipamentului de măsurare

a. 20 _____
Noi, subsemnații, membrii brigăzii _____
am instalat și am dat în exploatare echipamentul de măsurare nr. _____
tipul _____ buletinul de verificare _____
indicațiile echipamentului de măsurare _____ în prezența Consumatorului final
numele, prenumele _____

Adresa _____

Cont personal nr. _____

La momentul instalării echipamentului de măsurare funcționează următoarele aparate de gaze naturale: _____

Echipamentul de măsurare sigilat cu sigiliul de stat nr. _____ după verificare.

Am întocmit prezentul act de aplicare a sigiliilor, și anume:

- la mecanismul de evidență a echipamentului de măsurare nr. _____
- la șurubul de la robinet pînă la echipamentul de măsurare nr. _____
- la joncțiunile echipamentului de măsurare cu rețeaua de gaze naturale nr. _____

Informație despre sigiliul producătorului _____

Starea sigiliilor aplicate _____

Responsabilitatea consumatorului final: _____

Consumatorul final este responsabil de integritatea sigiliilor și a echipamentului de măsurare.

- În caz de deteriorare a echipamentului de măsurare de gaze naturale Consumatorul final imediat informează furnizorul de gaze naturale _____ pe adresa _____.
- În caz de constatare a încălcării clauzelor contractuale de către Consumatorul final volumul de gaze naturale consumat se calculează după sistemul pașal în conformitate cu prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale.
- Reconectarea instalației de utilizare a Consumatorului final la rețeaua de gaze naturale se va

efectua după achitarea consumului de gaze naturale și a plății pentru reconectare în conformitate cu prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale.

Notă: Prezentul act s-a întocmit în 2 exemplare, câte unul pentru fiecare din părți.
Copia buletinului de verificare a echipamentului de măsurare se anexează.

Semnături:

Personalul operatorului de rețea

numele, prenumele, semnătura

numele, prenumele

semnătura

Consumatorul final

numele, prenumele

semnătura

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea operatorului de rețea, furnizorului de gaze naturale /

Act
de sistare a furnizării gazelor naturale
nr. _____

Întocmit la data _____ la ora _____

Consumatorul casnic, noncasnic (de

subliniat):

Adresa locului de

consum: _____

Motivul sistării:

Sistarea furnizării gazelor naturale a fost efectuată de la:

robinetul de incendiu: _____

robinetul de siguranță: _____

robinetul de contor: _____

alte: _____

Măsură necesare a fi întreprinse de consumatorul final pentru reluarea furnizării gazelor naturale:

Notă: Prezentul act s-a întocmit în 2 exemplare, câte unul pentru fiecare din părți.

Semnături:

Personalul furnizorului, operatorului de rețea

numele, prenumele

semnătura

numele, prenumele

semnătura

Consumatorul final

numele, prenumele

semnătura

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea operatorului de rețea/

ACT
de aplicare a sigiliilor

a. 20 _____

1. Subsemnatul, _____

(funcția, numele, prenumele)

în prezența Consumatorului final _____

(numele, prenumele)

Cont personal nr. _____

adresa _____

2. Am întocmit prezentul act de aplicare a sigiliilor, și anume:

- la mecanismul de evidență a echipamentului de măsurare nr. _____

- la șurubul de la robinet până la contor nr. _____

- la joncțiunile echipamentului de măsurare cu rețeaua de gaze naturale nr. _____

- alt loc (se specifică) nr. _____

3. Numărul și starea sigiliului aplicat anterior. Motivul înlăturării.

4. Responsabilitatea consumatorului final:

Consumatorul final este responsabil de integritatea sigiliilor și a echipamentului de măsurare.

5. În caz de deteriorare a echipamentului de măsurare Consumatorul final imediat informează furnizorul de gaze naturale _____

pe adresa _____

6. În caz de constatare a încălcării clauzelor contractuale de către Consumatorul final, volumul de gaze naturale consumat se calculează după sistemul pașal în conformitate cu prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale.

Notă: Prezentul act s-a întocmit în 2 exemplare, câte unul pentru fiecare din părți.

Semnături:

Personalul operatorului de rețea

numele, prenumele

semnătura

Consumatorul final

Numele _____

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea operatorului de rețea/

FISA DE CONTROL

Consumatorul final _____

cod _____

Adresa _____

tel. _____

Tipul echipamentului de măsurare _____

nr. _____

Denumirea operațiunii	Data	Indicațiile echipamentului de măsurare	Observații	Numele și funcția controlorului	Semnătura controlorului	Semnătura consumatorului final

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea furnizorului/

Volumul de gaze naturale pentru furnizare în anul 20__

Nr		Unitatea de măsură	Volumul de gaze naturale		
I trimestru					
1	Januarie	m ³			
2	Februarie	m ³			
3	Martie	m ³			
II trimestru					
4	Aprilie	m ³			
5	Mai	m ³			
6	Iunie	m ³			
III trimestru					
7	Iulie	m ³			
8	August	m ³			
9	Septembrie	m ³			
IV trimestru					
10	Octombrie	m ³			
11	Noiembrie	m ³			
12	Decembrie	m ³			
TOTAL:					

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea furnizorului/

Act de primire-predare a gazelor naturale

20__

Noi, subsemnații personalul **Furnizorului** în persoana _____

și reprezentantul **Consumatorului** final _____

au întocmit prezentul act, precum, că în luna _____ 20__ **Furnizorul** a
livrat, iar **Consumatorul** final a primit gaze naturale în cantitate de _____

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea furnizorului/

_____ în sumă de

_____ Calculele s-au efectuat

conform: _____

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea furnizorului, operatorului de rețea/

Lista aparatelor de utilizare a gazelor naturale

Denumirea aparatului de utilizare a gazelor naturale	Cantitatea (buc.)	Capacitatea nominală	Notă

Lista persoanelor responsabile de negocierea furnizării gazelor naturale

Nr.	Funcția	Numele, prenumele	Telefonul

Aprobat
prin Hotărârea ANRE
nr. 415 din 25.05. 2011

/denumirea furnizorului, operatorului de rețea/

Lista persoanelor responsabile de negocierile privind regimul de aprovizionare cu gaze naturale

Nr.	Funcția	Numele, prenumele	Telefonul

Acte ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare
1127 H O T Ă R Î R E

**cu privire la rezultatele controlului planificat
privind respectarea legislației în domeniul
asigurărilor de către Compania Internațională
de Asigurări „ASITO” S.A.**

În temeiul Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (în continuare - C.N.P.F.) nr.54/14-O din 02.12.2010¹ „Cu privire la efectuarea controlului planificat privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A.” și Ordinului Președintelui C.N.P.F. nr.116 din 03.12.2010, a fost efectuat controlul planificat privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A. (în continuare - C.I.A. „ASITO” S.A. sau asigurătorul) pentru perioada de activitate 01.01.2008 - 30.09.2010.

C.I.A. „ASITO” S.A. a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu nr.1002600007123 (certificat de înregistrare seria MD nr.0064847 din 02.07.2007) și în perioada supusă controlului a deținut trei licențe, valabile pe un termen de 5 ani de la data eliberării, în cadrul următoarelor categorii de asigurare: „Asigurarea obligatorie” (nr.000615 din 29.12.2006), „Asigurarea de bunuri” (nr.000616 din 29.12.2006) și „Asigurarea de persoane” (nr.000617 din 27.03.2006). Activitatea licențiată s-a desfășurat în sediul de bază și 38 reprezentanțe.

Indicatorii economico-financiar ai asigurătorului pe perioada 01.01.2008 - 30.09.2010 se prezintă în tabelul de mai jos:

Indicatorii economico-financiar	Perioada de gestiune (an / trimestru)					Diferența absolută (+, -)		
	2007	2008	2009	trimestrul III		2008/ 2007	2009/ 2008	T.III 2010 / T.III 2009
				2009	2010			
Capitalul social (mii lei)	46515,3	46515,3	46515,3	46515,3	46515,3	0,0	0,0	0,0
Prime brute subscrise (mii lei)	137173,5	189594,7	180040,8	136192,2	15155,0	52421,2	-9553,9	15062,8
Despăgubiri de asigurare plătite (mii lei)	54487,9	66231,3	72509,1	54009,8	48423,9	11743,4	6277,8	-5585,9
Rezerve și fonduri de asigurare (mii lei)	128414,3	132505,2	126822,1	130959,7	131803,9	4 090,9	-5683,1	844,2
Portofoliul de contracte	167298	180130	176930	180988	175320	12832	-3200	-5668
Profit net (mii lei)	11742,4	22540,7	15132,8	6047,5	8128,5	10798,3	-7407,9	2081,0
Capital propriu (mii lei)	112827,8	172921,0	197183,9	178950,5	205288,5	60093,2	24262,9	26338,0
Active total (mii lei)	289238,9	349689,1	364502,6	348501,3	372464,5	60450,2	14813,5	23963,2

La situația din 31.12.2009 și 30.09.2010 asigurătorul a diminuat rezerva primei necîștigată cu 141,8 mii lei și, respectiv, 108,5 mii lei urmare a neincluzării în calcul a informației aferente unor contracte de asigurare, încălcîndu-se astfel prevederile pct.3.4 din Regulamentul de formare a rezervelor tehnice pe tipurile de asigurare în afară de viață (asigurări generale) ale Companiei Internaționale de Asigurări „QBE ASITO” S.A.”, aprobat de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Asigurărilor și Fondurilor Nestatale de Pensii la 25.12.2006 (în continuare - Regula-

mentul intern de formare a rezervelor tehnice).

C.I.A. „ASITO” S.A., la constituirea și menținerea rezervei daunelor declarate, dar nesoluționate, în șase cazuri a dedus suma daunelor nesoluționate în valoare de 36,0 mii lei din rezerva de daune declarate, dar nesoluționate, fapt ce contravine prevederilor art.34 alin.(1) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006, pct.4.3.1 din Regulile de formare a rezervelor tehnice pe tipuri de asigurare în afară de viață (în redacție nouă), aprobate prin Hotărîrea Serviciului de Stat pentru Supravegherea Asigurărilor nr.43 din 26.03.2001² (în continuare - Reguli de formare a rezervelor tehnice), pct.4.2 și pct.4.3 din Regulamentul intern de formare a rezervelor tehnice.

La determinarea coeficientului de lichiditate, atît pentru asigurările generale, cît și pentru cele de viață, C.I.A. „ASITO” S.A. a majorat neîntemeiat indicatorul „active lichide” prin includerea sumei dobînzii aferente a 3 depozite bancare deja contabilizate ca disponibilități bănești, precum și la situația din 31.03.2008 și 30.06.2010, a disponibilităților din casierie în sumă de 7,1 mii lei și respectiv 15,0 mii lei, nerespectîndu-se prevederile pct.5.2 din Regulile de plasare a fondurilor și rezervelor de asigurare (în redacție nouă), în vigoare la acel moment, aprobate prin Ordinul Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Asigurărilor și Fondurilor Nestatale de Pensii nr.34 din 09.03.2006³ (în continuare - Reguli de plasare).

În cadrul activității de investire a fondurilor și rezervelor de asigurare, pe toată perioada supusă controlului, C.I.A. „ASITO” S.A. a acoperit rezervele de asigurare cu active ce nu sînt admise să le reprezinte, din care: părți sociale deținute în capitalul unor societăți cu răspundere limitată cu valori cuprinse între 5115,8 mii lei și 8064,6 mii lei, creanțe formate din pretențiile de regres cu valori între 1248,6 mii lei și 2268,8 mii lei, creanțe expirate la situația din 30.06.2010 în sumă de 34,0 mii lei, creanțe plata pentru care se așteaptă în termen mai mare de 90 zile de la data apariției la situația din 30.09.2010 în sumă de 12,3 mii lei și creanțe aferente unor contracte de asigurare, a căror valabilitate nu a fost confirmată de asigurați în sumă de 3345,3 mii lei, fiind astfel încălcate prevederile cap.II lit.a) și lit.g) și pct.3.1 lit.a) și lit.f) din Regulile de plasare.

Asigurătorul nu a respectat cerințele privind ținerea Registrului activelor care acoperă rezervele de asigurare, stabilite în pct.6.4 lit.d) din Regulile de plasare. Astfel, valoarea unui imobil indicată în registrul menționat depășea valoarea sa de bilanț la situația din 31.03.2008 cu 59,1 mii lei, iar la situația din 30.06.2010 - cu 833,6 mii lei.

Controlul selectiv privind respectarea normelor legale de către asigurător la aplicarea primelor anuale de asigurare obligatorie de răspundere a deținătorilor de autovehicule și de vehicule electrice urbane a constatat cazuri de acordare a reducerilor de pînă la 40 % din prima stabilită legal în luna decembrie 2008, fapt ce contravine prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.956 din 28.12.1994⁴ „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule și vehicule electrice urbane” (în continuare - Hotărîrea Guvernului nr.956 din 28.12.1994). La fel, în luna iulie a anilor 2009 și 2010 la încheierea contractelor de asigurare

¹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 241-246, art.960

² Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 141-143, art.332

³ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 79-82, art.280

⁴ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.6, art.26

obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă, asigurătorul a încasat prime de asigurare sub cuantumul primelor calculate în funcție de prima de asigurare de bază și valoarea coeficienților de rectificare în sumă de 109,0 mii lei și, respectiv, în sumă de 446,9 mii lei, ceea ce contravine prevederilor art.11 alin.(2), alin.(3) și art.12 alin.(1) din Legea nr.414-XVI din 22.12.2006⁵ „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule” (în continuare - Legea nr.414-XVI din 22.12.2006) și Anexei nr.1 la Hotărârea C.N.P.F. nr. 53/5 din 31.10.2008⁶ „Privind stabilirea primei de asigurare de bază și valoarea coeficienților de rectificare aferenți asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă”.

C.I.A. „ASITO” S.A., în lunile iulie – septembrie ale anilor 2009 și 2010, verificate selectiv, a admis încheierea contractelor de asigurare și eliberarea polițelor de asigurare fără a încasa integral prima de asigurare pentru 60 contracte de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă în valoare de 45,8 mii lei și pentru 18 contracte de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă în valoare de 79,9 mii lei, fiind încălcate prevederile art.9 alin.(5) și art.13 alin.(1) din Legea nr.414-XVI din 22.12.2006.

În unele perioade verificate selectiv, asigurătorul a admis încheierea contractelor pe un termen mai mic de 12 luni pentru autovehicule ce nu corespund categoriilor indicate la alineatele (2)-(4) din art.9 al Legii nr.414-XVI din 22.12.2006, ceea ce a condus la încasarea pentru 49 contracte de asigurare a primei diminuate cu 18,1 mii lei, astfel nefiind respectate prevederile alin.(1) al aceluiași articol.

La încetarea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă ca urmare a înstrăinării autovehiculului, C.I.A. „ASITO” S.A. în 7 cazuri nu a restituit asiguratului partea de primă pentru lunile complete de până la expirarea contractului, eliberând noului posesor o altă poliță de asigurare contra unei taxe suplimentare de 10 lei, prin ce au fost încălcate prevederile art.10 alin.(3) din Legea nr.414 - XVI din 22.12.2006.

C.I.A. „ASITO” S.A., în lunile iunie și iulie ale anului 2009, verificate selectiv, a încheiat 36 contracte de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, cu acordarea coeficientului de reducere (bonus) în cuantum de la 5 % până la 10%, fără a demonstra existența contractului de asigurare precedent cu asiguratul, fiind încălcate prevederile pct.11 din Regulamentul privind aplicarea sistemului bonus-malus la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, aprobat prin Hotărârea C.N.P.F. nr.13/2 din 03.04.2008⁷ (în continuare - Hotărârea C.N.P.F. nr.13/2 din 03.04.2008).

Contrar art.8 alin.(2) lit.a) și art.11 alin.(2) din Legea nr.414-XVI din 22.12.2006, asigurătorul, în unele cazuri, a acceptat cererea solicitantului și încheierea contractelor de asigurare fără a specifica numărul limitat sau nelimitat de persoane admise, precum și datele acestor persoane, iar în 2 cazuri la cererile înregistrate nu sînt indicați coeficienții de rectificare utilizați la calcularea primei de asigurare pentru fiecare autovehicul, precum și nu sînt anexate copiile de pe pașapoartele tehnice ale tuturor autovehiculelor pentru care se solicită asigurarea.

Asigurătorul, la încheierea în luna iulie 2009 a 15 contracte de asigurare, a încasat prime de asigurare în numerar fără utilizarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală, fapt ce contravine prevederilor pct.1 din

Hotărârea Guvernului nr.474 din 28.04.1998 „Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală”⁸.

Urmare a verificării selective a dosarelor de daună aferente asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă, s-a constatat că în cazul a 29 dosare de daună lipsește angajamentul scris prin care persoana păgubită se obligă să restituie despăgubirea în cazul anulării actelor perfectate de lucrătorii organelor afacerilor interne, ai unității de pompieri, ai procuraturii, ai instituțiilor medicale, fiind admisă astfel încălcarea prevederilor art.21 alin.(3) lit.m) din Legea nr.414-XVI din 22.12.2006.

În cazul a 2 dosare de daună, asigurătorul nu a respectat obligația de soluționare a cererii de despăgubire în cel mult 3 luni din data informării despre evenimentul asigurat, fiind depășit termenul cu perioade de până la un an și opt luni, fapt ce contravine prevederilor art.19 alin.(2) din Legea nr.414-XVI din 22.12.2006.

C.I.A. „ASITO” S.A. în 11 cazuri a amînat plata despăgubirii de asigurare în cadrul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, fără a emite în scris o decizie motivată, pe care urma să o comunice asiguratului, păgubitului și beneficiarului în termen legal, prin ce au fost încălcate prevederile art.17 alin.(6) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006, iar în 2 cazuri asigurătorul a refuzat neîntemeiat achitarea despăgubirilor, deși avea obligația de plată a acestora, cu recuperare în ordine de regres, fiind încălcate prevederile art. 29 lit.b) și lit.f) din Legea nr.414-XVI din 22.12.2006 și art. 39 alin.(4) din Legea nr.1508-XII din 15.06.1993 „Cu privire la asigurări”⁹ (în continuare - Legea nr.1508-XII din 15.06.1993) (în vigoare la acel moment).

C.I.A. „ASITO” S.A., în perioada supusă controlului, n-a respectat prevederile art.31 alin.(1) lit.b) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006, admitînd cazuri de desfășurare a activității de asigurare prin persoane care nu au întrunit condițiile față de intermediarii în asigurări stabilite la art.48 alin.(3) lit.a), lit.b), lit.d) și art.49 alin.(1) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006.

În perioada supusă controlului asigurătorul nu a respectat obligația de a pune la dispoziția publicului larg informația din Registrul agenților de asigurare pe web site-ul său, fapt ce contravine prevederilor art.48 alin.(5) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006.

C.I.A. „ASITO” S.A. nu a asigurat includerea în registrul evidenței petițiilor toate adresările asiguraților, persoanelor păgubite sau beneficiarilor asigurării, în cazul a 4 petiții n-a îndeplinit obligația de a examina și a aduce la cunoștință petiționarului rezultatul examinării, iar o petiție a fost examinată în termen mai mare de 30 de zile, ceea ce contravine prevederilor art.1, art.8 alin.(1), art.12 alin.(1) lit.a) și art.14 alin.(1) din Legea nr.190-XIII din 19.07.1994¹⁰ „Cu privire la petiționare”.

La situațiile din 31.12.2008 și 31.12.2009, C.I.A. „ASITO” S.A. nu a reflectat corespunzător în evidența contabilă veniturile din acordarea serviciilor de reasigurare în sumă de 12,8 mii lei și, respectiv, în sumă de 121,8 mii lei, ceea ce contravine prevederilor din Anexa nr.1 la Hotărârea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Asiguraților și Fondurilor Nestatale de Pensii nr.53 din 14.04.1998¹¹ „Cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a grupelor suplimentare de conturi și conturilor de gradul I pentru contabilitatea financiară a organizațiilor de asigurare din Republica Moldova”.

⁵ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.32-35, art.112

⁶ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.226-229, art.669

⁷ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 90, art.275

⁸ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.62-65, art. 589

⁹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 5, art.53

¹⁰ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 4, art.47

¹¹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.105-107, art.205

C.I.A. „ASITO” S.A., în calitate de entitate raportoare, n-a stabilit în programul intern pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului cerințe privind selectarea și instruirea angajaților și nu a elaborat un program de instruire continuă, concomitent nu s-a respectat termenul de elaborare și aprobare a acestuia, ceea ce contravine art.9 alin.(3) lit. d) și lit. e) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007¹² „Cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”, pct.2 din Hotărîrea C.N.P.F. nr.63/5 din 25.12.2007¹³ „Cu privire la Recomandările privind aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pe piața financiară nebanară”, pct.7.1, pct.7.2, pct.7.4 și pct.7.5 din Recomandările menționate.

Anterior, în activitatea C.I.A. „ASITO” S.A. au fost depistate abateri similare în cadrul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă, astfel fiind admisă nerespectarea prescripției emise prin Hotărîrea C.N.P.F. nr.42/9 din 24.09.2009¹⁴ „Cu privire la rezultatele controlului tematic privind respectarea modului de aplicare a primelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă”.

În baza constatărilor expuse, în temeiul prevederilor art.1 alin.(1), art.3, art.4 alin.(1) și alin.(2), art.8 lit.b) și lit.f), art.9 alin.(1) lit.d), art.20 alin.(1), art.21 alin.(1), art.22 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, art.54 alin.(2) lit.c) și art.55 alin.(1) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006 „Cu privire la asigurări”,

**PREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Nr. 26/1. Chișinău, 7 iulie 2011.

¹² Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.141-145, art.597

¹³ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.30-31, art.74

¹⁴ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.152, art.689

1128 HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea Concepției de integrare a Depozitarului Național de Valori Mobiliare al Moldovei în Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare

În scopul executării prevederilor pct. 18 al Planului de acțiuni pentru anul 2010 privind realizarea Strategiei de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2006–2015, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 623 din 12.07.2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.121-123, art. 703), în temeiul art. 1 alin. (1), art. 20 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS) și pct. 5 lit. a) din Regulamentul privind

**PREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Nr. 31/5. Chișinău, 28 iulie 2011.

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE HOTĂRĂȘTE:

1. Se sancționează C.I.A. „ASITO” S.A. cu amendă în mărime de 23,2 mii lei, care se transferă la bugetul de stat.
2. Se prescrie conducerii C.I.A. „ASITO” S.A. respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, precum și întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control, inclusiv:
 - respectarea modului de formare și menținere a rezervelor tehnice suficiente îndeplinirii obligațiilor ce rezultă din contractele de asigurare și reasigurare;
 - respectarea prevederilor legale privind categoriile de active admise să reprezinte rezervele de asigurare;
 - respectarea prevederilor legale privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule;
 - revizuirea dosarelor de daune menționate în actul de control, cu adoptarea deciziei în conformitate cu prevederile legale.
3. Despre executarea prezentei hotărîri se va informa C.N.P.F. în termen de o lună.
4. Se ia act de măsurile întreprinse, și anume:
 - plasarea informației din registrul agenților de asigurare pe web site-ul companiei;
5. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere asigurări.
6. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

Mihail CIBOTARU

organizarea și funcționarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 48/5 din 27.09.2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 157-160, art. 587),

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Concepția privind integrarea Depozitarului Național de Valori Mobiliare al Moldovei în Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare, conform anexei.
2. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

Mihail CIBOTARU

Anexă
la Hotărîrea C.N.P.F.
nr. 31/5 din 28.07.2011

CONCEPȚIA DE INTEGRARE a Depozitarului Național de Valori Mobiliare al Moldovei în Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

1. În sensul prezentei Concepții, se definesc următoarele noțiuni și abrevieri:

BNM – Banca Națională a Moldovei
BVM – Bursa de Valori a Moldovei
CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare

DNVM – Depozitarul Național de Valori Mobiliare al Moldovei

SAPI – Sistem Automatizat de Plăți Interbancare
IOSCO – Organizația Internațională a Comisiilor Valorilor Mobiliare

Clearing și decontare - sisteme ce asigură procesul de prezentare și schimb de date sau documente pentru calculul obligațiilor participanților la sistem, pentru a permite

decontarea acestor obligații și pentru procesul de transfer al mijloacelor bănești și/sau al valorilor mobiliare¹.

Cont analitic – subcont deschis participantului profesionist din cadrul DNVM.

2. Piața valorilor mobiliare are o importanță majoră pentru sectorul financiar al țării. Un rol primordial pe piața de capital îl constituie sistemul de decontare în tranzacțiile cu valori mobiliare, care se manifestă prin livrarea în timp util și siguranța mijloacelor bănești. Sistemele sigure și eficiente de decontare a valorilor mobiliare asigură stabilitatea și eficiența piețelor de capital în general și, în acest mod, contribuie la dezvoltarea țării. Crearea unui sistem eficient și sigur pentru decontările în tranzacțiile cu valori mobiliare prin integrarea sistemului DNVM la SAPI este un element esențial pentru dezvoltarea pieței de capital din Republica Moldova.

3. În prezent, clearingul și decontările în tranzacțiile cu valori mobiliare corporative se efectuează de DNVM după principiul livrare contra plată.

4. În calitate de agent de decontare este o bancă comercială, selectată conform procedurii privind selectarea băncii unice de decontare, aprobată de Consiliul BVM și DNVM.

5. Banca unică de decontare este împuternicită de către DNVM să efectueze transferul mijloacelor bănești pentru decontarea tranzacțiilor cu valorile mobiliare depozitate la DNVM.

6. În conformitate cu Regulile Bursei de Valori, aprobate prin Hotărârea CNPF nr. 62/14 din 26.12.2008², membrii BVM care sînt și membri ai DNVM trebuie să dispună de un cont deschis la banca de decontare selectată.

7. Mijloacele bănești ale companiilor de brokeri/dealeri și ale clienților acestora sînt păstrate la conturile deschise în banca de decontare.

8. Concentrarea mijloacelor bănești într-o singură bancă comercială, incontestabil sporește riscul privind păstrarea mijloacelor bănești destinate tranzacțiilor cu valori mobiliare.

Capitolul II

OBIECTIVELE ȘI SCOPUL INTEGRĂRII DNVM ÎN SAPI

9. Obiectivele integrării DNVM în SAPI sînt următoarele:

- a) modernizarea sistemului de decontare conform practicilor internaționale;
- b) prevenirea riscurilor sistemice în tranzacțiile cu valori mobiliare;
- c) creșterea încrederii din partea investitorilor în investițiile în valori mobiliare;
- d) crearea condițiilor de circulație pe piața bursieră a valorilor mobiliare de stat cu termen mai mare de un an.

10. Integrarea DNVM în SAPI va crea condiții de monitorizare de către CNPF și BNM a activității participanților la tranzacții în scopul minimizării atât a riscului de faliment al participantilor, cît și a riscului de faliment al întregului sistem.

11. În comparație cu sistemul existent, la moment, brokerii/dealerii vor fi în drept să-și deschidă conturi de decontare în diferite bănci comerciale.

12. Mijloacele bănești ale clienților pot fi păstrate atât la conturile companiilor de brokeri/dealeri deschise în băncile comerciale, cît și în conturile analitice deschise la DNVM, care va avea cont în registrele contabile ale BNM și, respectiv, cont tehnic în SAPI (în continuare cont de decontare în SAPI).

Capitolul III

INTERACȚIUNEA SISTEMULUI DEPOZITARULUI NAȚIONAL DE VALORI MOBILIARE CU SISTEMUL AUTOMATIZAT DE PLĂȚI INTERBANCARE

13. Modernizarea sistemului de decontare constă în

transmiterea funcțiilor agentului de decontare (*în prezent o bancă comercială*) către BNM. Decontarea finală va avea loc prin intermediul conturilor deschise la BNM.

14. SAPI reprezintă sistemul prin intermediul căruia sînt efectuate plățile interbancare în lei moldovenesti pe teritoriul Republicii Moldova.

15. SAPI este compus din sistemul de decontare pe bază brută în timp real și sistemul de compensare cu decontare pe bază netă.

16. Modalitățile de efectuare a decontărilor în tranzacțiile cu valori mobiliare:

a) DNVM are deschis cont în SAPI.

b) Companiile de brokeri/dealeri pot avea deschise conturi analitice (subconturi) la DNVM. În acest caz, mijloacele bănești ale acestora (în valoare totală - consolidată) vor fi depozitate pe contul de decontare al DNVM deschis în SAPI (registrarile BNM). Deschiderea de conturi analitice companiilor de brokeri/dealeri în cadrul DNVM creează oportunități de păstrare a mijloacelor bănești pentru investitorii care solicită păstrarea acestora pînă la efectuarea tranzacțiilor într-o instituție publică cum ar fi banca centrală.

c) Companiile de brokeri/dealeri pot avea conturi și în băncile comerciale. Respectiv, acestora li se acordă opțiunea de a-și păstra mijloacele bănești într-o bancă comercială selectată de ei pe propriul său risc.

Indiferent de faptul unde companiile de brokeri/dealeri vor avea deschise conturi, acestea vor fi obligate să transfere la contul DNVM deschis la BNM (în SAPI) mijloace bănești pentru efectuarea decontărilor la T+2 – cu excepția cînd clearingul este „0” (zero).

17. Structura conexiunii DNVM la SAPI reflectată în Anexă este următoarea:

1) La T+0 ora 15.40, în ziua tranzacționării, BVM transmite DNVM informația privind tranzacțiile efectuate în ziua respectivă.

2) DNVM, în termene cît mai restrînse, dar nu mai tîrziu de T+1 ora 12.00, înștiințează participanții săi despre pozițiile nete debitoare ale mijloacelor bănești prin intermediul raportului individual R30.

3) Participanții cu poziții nete debitoare transferă în termen maxim posibil T+2 mijloace bănești în contul de decontare al DNVM deschis în SAPI. La finele zilei T+2, DNVM, în baza raportului său consolidat (R04), efectuează verificarea înscrierilor (depunerilor) mijloacelor bănești de la participanții depozitarului cu poziții nete debitoare.

4) DNVM, în termen de T+3 ora 12.00, în baza raportului consolidat (R04), efectuează transferurile de mijloace bănești la adresa participanților cu poziții nete creditoare:

- în conturile analitice deschise la băncile comerciale sau în conturile analitice deschise la DNVM - *în cazul brokerilor/dealerilor nebankari* sau

- în conturile de decontare deschise în SAPI sau în conturile analitice deschise la DNVM - *în cazul brokerilor/dealerilor bancari*.

5) CNPF supraveghează efectuarea clearingului și decontărilor în conformitate cu prevederile Legii nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” și Legii nr. 199-XIV din 18.11.1998 „Cu privire la piața valorilor mobiliare”.

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

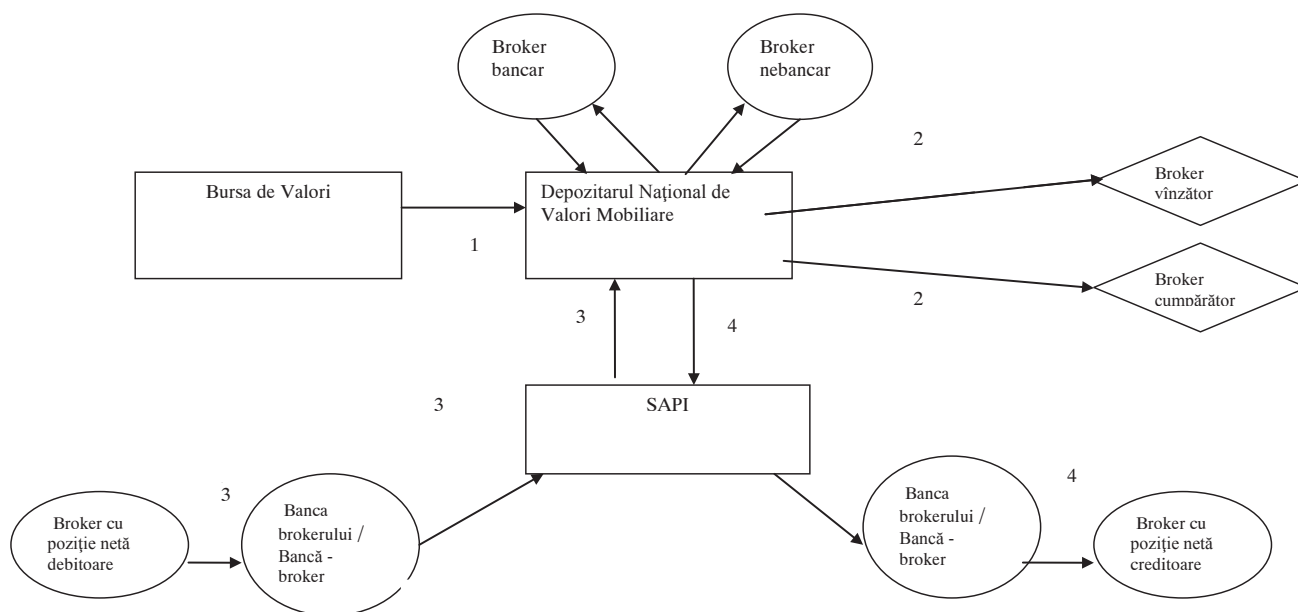
18. Integrarea DNVM în SAPI va fi efectuată pe etape în conformitate cu planul de acțiuni aprobat de CNPF și BNM.

¹ Conform pct. 13.8 din Principiile IOSCO

² Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2009, nr. 37-40, art. 125

Anexă

la Concepția de integrare a Depozitarului Național de Valori Mobiliare
al Moldovei în Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare

1129 HOTĂRÎRE

cu privire la modificarea Hotărîrii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 5/12 din 05.02.2009

În vederea asigurării implementării proiectului "Moldova Dutch TA – TF Financial Sector Reform" (în continuare - Proiect), în conformitate cu Acordul de grant pentru implementarea Proiectului, semnat între Banca Mondială și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova la 19.01.2009 și decizia Consiliului de observatori al Unității de Implementare a proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității din 05.02.2009, în temeiul art. 25 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117-126 BIS) și pct. 7.3 lit. z) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.48/5 din 27.09.2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.157-160, art.587),

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 5/12 din 05.02.2009 „Cu privire la unele măsuri privind implementarea proiectului "Moldova Dutch TA – TF Financial Sector Reform"” se modifică după cum urmează:

- punctul 4 va avea următorul conținut:
„4. Pentru îndeplinirea funcțiilor legate de efectuarea procurărilor din mijloacele Proiectului se delegă în componența Comisiei de tender următoarele persoane:
- Gherman Artur, vicepreședintele CNPF;
- Captari Victor, vicepreședintele CNPF;
- Doina Aurica, membru al Consiliului de administrație al CNPF;
- Filip Iurie, membru al Consiliului de administrație al CNPF;
- Pui Elena, director Direcție generală executivă.”;
- punctul 5 se exclude.

2. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

**PREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Nr. 31/7. Chișinău, 28 iulie 2011.

Mihail CIBOTARU

1130 HOTĂRÎRE

cu privire la modificarea Hotărîrii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 9/6 din 10.03.2011

În temeiul art.1 alin.(1), art.3, art.4 alin.(1) și alin.(2), art.8 lit.g) și lit.t), art.21 alin.(1), art.22 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117-126 BIS), pct.7.3. lit.q) și pct.10.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.48/5 din 27.09.2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova,

2007, nr.157-160, art.587), pct.5, pct.6 și pct.7 din Regulamentul cu privire la atestarea specialiștilor participanților profesioniști la piața financiară nebankară, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.44/5 din 18.09.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.34-36, art.118),

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Financiare

nr. 9/6 din 10.03.2011 „Cu privire la aprobarea compo-
nentei comisiilor de atestare a specialiștilor participanților
profesioniști la piața financiară nebancaară” se modifică
după cum urmează:

- textul „Alexandra PUȘCĂȘ, membru al Consiliului de
administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare –
președintele Comisiei de atestare” se substituie cu textul
„Aurica DOINA, membru al Consiliului de administrație
al Comisiei Naționale a Pieței Financiare – președintele
Comisiei de atestare”;

- textul „Aurica DOINA, vicepreședinte al Comisiei

Naționale a Pieței Financiare – președintele Comisiei de
atestare” se substituie cu textul „Artur GHERMAN, vicepre-
ședinte al Comisiei Naționale a Pieței Financiare – preșe-
dintele Comisiei de atestare”;

- textul „Elena PUI, membru al Consiliului de adminis-
trație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare – președintele
Comisiei de atestare” se substituie cu textul „Iurie FILIP,
membru al Consiliului de administrație al Comisiei Naționale
a Pieței Financiare – președintele Comisiei de atestare”.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

**PREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Mihail CIBOTARU

Nr. 31/8. Chișinău, 28 iulie 2011.

1131 HOTĂRÎRE
cu privire la înregistrarea prospectului ofertei publice
de preluare obligatorie a valorilor mobiliare pe piața
secundară a acțiunilor emise de Societatea pe acțiuni
de deservire tehnică și metrologică a tehnicii medicale
„Moldtehmed”

Examinând materialele prezentate de ofertantul Între-
prinderea Mixtă „Vinamex” S.R.L., în temeiul art.1 alin.
(1), art.8 lit.k), art.21 alin.(1), art.22 alin.(1) și alin.(2) din
Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională
a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al
Republicii Moldova, 2007, nr.117-126 BIS), art.1, art.21
alin. (8) și art.22 din Legea nr.199-XIV din 18.11.1998 “Cu
privire la piața valorilor mobiliare” (republicată în Monitorul
Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.183-185, art.655), art.
84 alin. (5) din Legea nr.1134-XII din 02.04.1997 „Privind
societățile pe acțiuni” și Instrucțiunii cu privire la oferta
publică a valorilor mobiliare pe piața secundară, aprobată
prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.64/4
din 31.12.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova,

2009, nr.53-54, art. 215),

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
HOTĂRĂȘTE:

1. Se înregistrează prospectul ofertei publice de preluare
obligatorie pe piața secundară a valorilor mobiliare, inițiată
de ofertantul Întreprinderea Mixtă “Vinamex” S.R.L., obiectul
căreia îl constituie procurarea a 34 826 acțiuni ordinare
nominative emise de Societatea pe acțiuni de deservire
tehnică și metrologică a tehnicii medicale „Moldtehmed”
(IDNO 1003600101453, mun.Chișinău, str.Maria Drăgan,
19) la prețul de 110,00 lei per acțiune, cu termen de acțiune
de 30 de zile din data anunțării.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Victor CAPTARI

Nr. 32/8. Chișinău, 4 august 2011.

1132 HOTĂRÎRE
cu privire la înregistrări în Registrul
de stat al valorilor mobiliare

În temeiul Legii nr. 199-XIV din 18.11.1998 „Cu privire la piața
valorilor mobiliare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii
Moldova, 2008, nr.183-185, art.655), Legii nr.1134-XIII din
02.04.1997 „Privind societățile pe acțiuni” (republicată în
Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.1-4, art.1),
art.8 lit.m) și lit.o), art.20 alin.(1), art.21 alin.(1), art.22 alin.(1)
și alin.(2) din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia
Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial
al Republicii Moldova, 2007, nr.117-126 BIS),

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
HOTĂRĂȘTE:

1. Se înregistrează în Registrul de stat al valorilor
mobiliare:

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Victor CAPTARI

Nr. 32/13. Chișinău, 4 august 2011.

1.1. Valorile mobiliare plasate conform dărilor de seamă
privind rezultatele emisiunilor suplimentare de acțiuni ale
societăților pe acțiuni enumerate în anexa la prezenta
hotărâre.

1.2. Excluderea din Registrul de stat al valorilor mobiliare
și anularea valorilor mobiliare emise anterior de Societatea
pe acțiuni „ECENTRU-COM” (IDNO 1003600100180; mun.
Chișinău, str. Lazo S., 40) în număr de 100 acțiuni ordinare
nominative cu numărul înregistrării de stat MD14ECMU1009
ca rezultat al reorganizării prin transformare.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

Anexă
la Hotărârea C.N.P.F. nr.32/13
din 4 august 2011

Acțiunile plasate în emisiuni suplimentare							
Nr.	Denumirea emitentului	Adresa juridică și nr. identificării de stat al emitentului	Numărul acțiunilor (un.)	Valoarea nominală (lei)	Suma emisiei (lei)	Sursa majorării capitalului social	Numărul înregis- trării de stat a acțiunilor
1.	S.A. „VITARSERVICE”	mun. Chișinău, str. Uzinelor, 201 nr.1004600025804 din 06.11.1992	76000	5	380000	Mijloace bănești	MD14ITAR1005
2.	S.A. „DRUMURI-SOROCA”	or. Soroca, str. Budde Feofania, 27 nr.1003607003279 din 25.03.1998	287621	10	2876210	Aporturi nebănești	MD14SORD1005
3.	B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A.	mun. Chișinău, str. Armenească, 38 nr.1002600028096 din 20.06.2001	562262	100	56226200	Mijloace bănești	MD14MICB1008

1133 ORDONANȚĂ **cu privire la anularea suspendării operațiunilor** **la conturile bancare ale Asociației de Economii** **și Împrumut „CREDITE-CRIVA”**

În temeiul cererii depuse de Asociația de Economii și Împrumut „CREDITE-CRIVA” la data de 15.07.2011 și confirmării Procuraturii raionului Briceni din 21.07.2011 referitor la ridicarea documentelor contabile ale asociației la data de 28.05.2010, în temeiul prevederilor art. 1 alin. (1), art. 3, art. 4 alin. (1) și alin. (2), art. 9 alin. (1) lit. c), art. 21 alin. (2), art. 22 alin. (1) și alin. (3) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 46 alin. (1) și alin. (2) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 112-116, art. 506),

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE **DECIDE:**

PREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE

Nr. 31/3-O. Chișinău, 28 iulie 2011.

1. Se anulează suspendarea operațiunilor la conturile curente și de depozit ale Asociației de Economii și Împrumut „CREDITE-CRIVA” (IDNO 1004604001226, satul Criva, raionul Briceni), aplicată prin Ordonanța Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 53/3-O din 25.11.2010 „Cu privire la suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale unor asociații de economii și împrumut” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 235-240, art. 925).

2. Controlul asupra executării prezentei ordonanțe se pune în sarcina Direcției generale plasamente colective și microfinanțare.

3. Prezenta ordonanță intră în vigoare la data adoptării.

Mihail CIBOTARU